

MAGYAR TUDOM. AKADÉMIAI

ALMANACH

CSILLAGÁSZATI ÉS KÖZÖNSÉGES

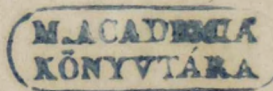
NAPTÁRRAL,

MDCCCLXX-RE.

1870

PESTEN,
EGGENBERGER FERDINÁND
M. AKAD. KÖNYVÁRUSNÁL.

Nyomatott az „Athenaeum” nyomdájában. Pest, 1870.

CSILLAGÁSZATI
ÉS
KÖZÖNSÉGES NAPTÁR

MDCCCLXX-re.

SZERKESZTETTE
KONDOR GUSZTÁV

A M. T. A. L. TAGJA.

Ünnepszámítás 1870-re.

Számok és ünnepek	Gergely-féle vagy új naptár	Julius-féle vagy ó naptár
Aranyszám	9	9
Epacta (Holdkules)	XXVIII	IX
Napkör	3	3
Római adószám	13	13
Vasárnapi betű	B.	D.
Septuagesima	Februarius 13-án	Februarius 8-án
Hamvazó szerda	Martius 2-án	Februarius 25-én
Húsvét vasárnap	Aprilis 17-én	Aprilis 12-én
Áldozó csütörtök	Május 26-án	Május 21-én
Pünkösdi vasárnap	Junius 5-én	Május 31-én
Első advent vasárnap	November 27-én	November 29-én
I. Kántornap	Martius 9-én	Martius 4-én
II. Kántornap	Junius 8-án	Junius 3-án
III. Kántornap	September 21-én	September 16-án
IV. Kántornap	December 14-én	December 16-án

Időszámítás 1870-re.

Az 1870-ik év a

7378—7379-ik év a byzanci időszak szerint.

7362 " " az alexandriai időszak szerint.

7070 " " a világteremtés óta Eusebius szerint.

6583 " " a Julius-féle időszak szerint.

6048 " " a világteremtés óta a zsidó évvrend szerint.

5630—5631 " " a világteremtés óta az újabb korszámításban.

3885 " " az Ábrahám-időszakban.

2623 " " Róma fölépítése óta Varro szerint.

2617 " " a Nabonassar-féle korszakban.

2193 " " a Philippi évszámban nagy Sándor halála óta.

1918 " " az antiochiai korszakban.

1908 " " a spanyol vagy Caesarok korszakában.

1286—1287 " " a török korszakban.

1915 " " a Julius-féle naptárjavítás óta.

630 " " a papir feltalálása óta.

528 " " a lőpor feltalálása óta.

430 " " a nyomdászat feltalálása óta.

378 " " Amerika fölfedezése óta.

353 " " a Reformatio óta.

288 " " a Gergely-féle naptárjavítás óta.

262 " " a táveső feltalálása óta.

183 " " az általános nehézkedés törvényének Newton által fölfedezése óta.

171 " " a gőzgépnek feltalálása óta.

Időszámítás 1870-re.

Az 1870-ik év a

-
- 981-ik év a mai Magyarországnak a nép által Árpád vezérlete alatt elfoglalásától számítva.
- 876 „ „ István megkereszteltetése óta.
- 870 „ „ sz. István megkoronáztatása óta.
- 778 „ „ Horvátországnak sz. László által elfoglalása óta.
- 768 „ „ Dalmátországnak Kálmán által elfoglalása óta.
- 653 „ „ II. Endrének a sz. földre való menetele óta.
- 648 „ „ az „Arany bulla“ alkottatása óta.
- 632 „ „ a Kún népnek IV. Béla alatt Magyarországba vándorlása óta.
- 629 „ „ Magyarországnak IV. Béla alatt a mongol-tatárok általi elpusztítása óta.
- 569 „ „ III. Endre, az Árpád utolsó ivadéka óta.
- 488 „ „ Nagy Lajos halálától számítva.
- 426 „ „ a várnai ütközetből számítva.
- 414 „ „ Hunyadi János halála óta.
- 380 „ „ Mátyás király halála óta.
- 356 „ „ a Dózsa György általi pór-lázadástól számítva.
- 344 „ „ a mohácsi ütközetből számítva.
- 329 „ „ Budának a törökök által történt végképi elfoglalása óta.
- 304 „ „ Zrínyi halála óta.
- 235 „ „ a magyar kir. tudomány-egyetem alapítása óta.
- 184 „ „ Budának visszafoglalásától számítva.
- 90 „ „ a magyar kir. tudomány-egyetem újjáalakításától számítva.
- 68 „ „ a magyar nemzeti Múzeum alapítása óta.
- 45 „ „ a magyar tudományos Akadémia alapítása óta.
- 33 „ „ a nemzeti színház alapítása óta.
- 21 „ „ a budapesti lánczhíd fölépítése óta.

Hét, hó és év napja		Rom. katolikus naptár	Protestans naptár	Görög-orosz naptár
Szom.	1	1 Újév, Kis Kar.	Újév napja	20 1869. Iguác
Vas.	2	2 B. Makár apát	B. Ab. és Sz.	21 E. IV. Adv. J.
Hétfő	3	3 Genovéva	Enoh, Dániel	22 <i>Anastasius</i>
Kedd	4	4 Titus	Izabella	23 Krétai 40 vért.
Szerda	5	5 Telesphorus	Simeon	24 Kar. el. b. v.
Csüt.	6	6 Vizkereszt	Sz. 3 kir. (Ep.)	25 N. Karács.
Péntek	7	7 Luczian †	Izidor	26 B. A. eljegyz.
Szomb.	8	8 Szeverin †	Erhárd	27 István vért.
Vas.	9	9 B. 1. Ep. Jul., M.	B. 1. Ep. M.	28 E. 2000 vért.
Hétfő	10	10 Remete Pál	Remete Pál	29 <i>Aprószentek</i>
Kedd	11	11 Hygin	Matilda	30 Anysia
Szerda	12	12 Ernő	Reinhold	31 Melánia
Csüt.	13	13 Hilár	Vidor	1 Újév. 1870.
Péntek	14	14 Nólai Bódog †	Bódog	2 Sylvester
Szomb.	15	15 Mórús †	Mór	3 Malachias
Vas.	16	16 B. 2. Ep. Jéz. sz.n.	B. 2. Ep. M.	4 D. 70 apostol
Hétfő	17	17 Remete Antal	Remete Antal	5 <i>Theophant</i>
Kedd	18	18 Piroska	Piroska	6 Epiphania
Szerda	19	19 Kanut, Márius	Sára	7 Ker. János
Csüt.	20	20 Fábíán és Sebest.	Fábíán	8 Chos. György
Péntek	21	21 Ágnes †	Ágnes	9 Polyeuctes
Szomb.	22	22 Vincze †	Vincze	10 Nizai Gergely
Vas.	23	23 B. 3. Ep. B. A. elj.	B. 3. Ep. Em.	11 D. 1. Theod.
Hétfő	24	24 Timotheus	Timoté	12 Titiana
Kedd	25	25 <i>Pál fordulása</i>	Pál fordulása	13 Hermilus
Szerda	26	26 Polykarp	Polykarp	14 <i>Sabbas</i>
Csüt.	27	27 Aranyasz, János	Aranyasz. Ján.	15 Thebai Pál
Péntek	28	28 Károly, Margit †	Nagy Károly	16 Vasas Péter
Szomb.	29	29 Szalézi Ferencz †	Valér	17 <i>Nagy Antal</i>
Vas.	30	30 B. 4. Ep. Martina	B. 4. Ep. Ad.	18 D. 2. Athanas.
Hétfő	31	31 Nólai Péter	Virgilius	19 Macarius

● UH. (újhold) Jan. 2. 1 ó. 21'6 p. reggel.

○ EN. (első negyed) Jan. 9. 10 ó. 18'4 p. este.

II.

Januarius 1870.

Hó napja	Zsidó naptár	Török naptár	Idő- egyenlet k. idő-v. idő	Csillagidő köz.-délb.
	5630. Tebet, Sebat	1286. Ramadân, Sevval	p. mp.	ó. p. mp.
1	28 17. sz. ● UH. e.	28	+ 3 50·0	18 43 31·9
2	29	29 Gyászn., K. M. v.	+ 4 18·2	18 47 28·4
3	1 Sebat, Újhold n.	30	4 46·1	51 25·0
4	2	1 } Sevval (Böjtv.)	5 13·7	55 21·6
5	3	2 } N. Bairam	5 40·8	18 59 18·1
6	4	3 }	6 7·4	19 3 14·7
7	5	4 39. péntek	6 33·6	7 11·2
8	6 18. szombat	5	6 59·2	11 7·8
9	7	6	+ 7 24·3	19 15 4·3
10	8	7 Hamsa halála	7 48·8	19 0·9
11	9 Xilophoria	8	8 12·7	22 57·4
12	10	9	8 36·0	26 54·0
13	11	10	8 58·7	30 50·6
14	12	11 40. péntek	9 20·7	34 47·1
15	13 19. szombat	12	9 42·0	38 43·7
16	14	13 }	+ 10 2·7	19 42 40·2
17	15 Öröm napja	14 } szerencse napok	10 22·6	46 36·8
18	16	15 }	10 41·8	50 33·3
19	17	16 Ohudi ütközet	11 0·3	54 29·9
20	18	17	11 18·1	19 58 26·5
21	19	18 41. péntek	11 35·2	20 2 23·0
22	20 20. szombat	19	11 51·4	6 20·6
23	21	20	+ 12 7·0	20 10 16·1
24	22 Niskalem hal. e.	21	12 21·7	14 12·7
25	23 Benj. ell. h. e. ü.	22	12 35·7	18 9·2
26	24	23	12 48·9	22 5·8
27	25	24	13 1·3	26 2·3
28	26	25 42. péntek	13 12·9	29 58·9
29	27 21. sz. ● UH. e.	26	13 23·7	33 55·5
30	28	27	+ 13 33·7	20 37 52·0
31	29 Ant. Ep. eml. ün.	28	13 42·9	41 48·6

○ HT. (holdtölte) Jan. 17. 4 ó. 1·4 p. este.

○ UN. (utolsó negyed) Jan. 24. 11 ó. 39·1 p. reggel.

● UH. (újhold) Jan. 31. 4 ó. 56·8 p. este.

Hó napja	☉ Nap				☾ Hold			
	hossza	elhajl.	kelte	lem.	hosz- sza	elhajl.	kelte	lemen.
	° ' "	° ' "	ó. p. ó. p.	ó. p.	° ' "	°. p. ó. p.	ó. p.	ó. p.
1	280 54	☾ -23 17	51 4	16	☾ -21 12	7 8 r.	3 57 e.	
2	281 55	-22 55 7	51 4	17	☾ -21 19	8 6 r.	4 55 e.	
3	282 56	" 22 50	51	18	☾ 20 13	8 53	5 57	
4	283 57	" 22 44	50	19	☾ 18 5	9 36	7 3	
5	284 59	" 22 37	50	20	☾ 15 8	10 9	8 7	
6	286 0	" 22 30	49	22	☾ 11 33	10 37	9 12	
7	287 1	" 22 22	49	23	☾ 7 34	11 0	10 15	
8	288 2	" 22 14	48	24	☾ - 3 21	11 22	11 18	
9	289 3	-22 6 7	48 4	25	☾ + 0 57	11 44 r.	* *	
10	290 4	" 21 57	48	26	☾ 5 13	0 5 e.	0 20 r.	
11	291 5	" 21 48	47	28	☾ 9 19	0 23	1 22	
12	292 7	" 21 38	47	30	☾ 13 6	0 53	2 26	
13	293 8	" 21 28	46	31	☾ 16 25	1 23	3 30	
14	294 9	" 21 18	46	33	☾ 19 3	1 59	4 33	
15	295 10	" 21 7	45	34	☾ 20 46	2 42	5 37	
16	296 11	-20 56 7	45 4	35	☾ 21 25	3 35 e.	6 37 r.	
17	297 12	" 20 44	44	36	☾ +20 49	4 37	7 31	
18	298 13	" 20 32	43	37	☾ 18 58	5 46	8 18	
19	299 14	" 20 19	42	39	☾ 15 56	7 0	8 59	
20	300 15	☾ 20 7	41	40	☾ 11 55	8 16	9 33	
21	301 16	" 19 53	40	42	☾ 7 13	9 33	10 2	
22	302 17	" 19 40	39	43	☾ + 2 6	10 50	10 30	
23	303 18	-19 26 7	38 4	44	☾ - 3 5	* *	10 56 r.	
24	304 19	" 19 12	37	45	☾ 8 5	0 6 r.	11 23	
25	305 20	" 18 57	36	47	☾ 12 35	1 21	11 52	
26	306 21	" 18 42	35	49	☾ 16 22	2 36	0 26 e.	
27	307 22	" 18 26	34	50	☾ 19 12	3 48	1 5	
28	308 23	" 18 11	32	52	☾ 20 54	4 55	1 50	
29	309 24	" 17 55	31	54	☾ 21 24	5 55	2 42	
30	310 25	-17 38 7	30 4	56	☾ -20 43	6 47 r.	3 42 e.	
31	311 26	" 17 22	29	58	☾ 18 57	7 30	4 45	

A nap januariusban 1 ó. 0 p.-el nő.

- UH. jan. 2. 1 ó. 21'6 p. r.
- EN. jan. 9. 10 ó. 18'4 p. e.
- HT. jan. 17. 4 ó. 1'4 p. e.
- UN. jan. 24. 11 ó. 39'1 p. r.
- UH. jan. 31. 4 ó. 56'8 p. e.

IV.

Januarius 1870.

B o l y g ó k

jegy és neve	hó nap- ja	egyen. emelk. ó. p.	elhaj- lása °	kelte ó. p.	de'elése ó. p.	leme- nete ó. p.
♀ Merkur	2	19 43	—23 30	8 45 r.	0 56 e.	5 7 e.
	8	20 24	21 15	8 49	1 12	5 35
	14	20 59	18 14	8 47	1 25	6 3
	20	21 24	15 3	8 32	1 26	6 20
	26	21 29	12 50	8 2	1 7	6 12
♀ Venus	2	22 0	—12 43	10 6 r.	3 12 e.	8 18 e.
	8	22 17	10 18	9 48	3 5	8 22
	14	22 31	7 56	9 28	2 56	8 24
	20	22 41	5 42	9 5	2 43	8 21
	26	22 48	3 43	8 39	2 26	8 13
♂ Mars	2	19 59	—21 46	8 53 r.	1 11 e.	5 29 e.
	8	20 18	20 47	8 42	1 7	5 32
	14	20 38	19 39	8 32	1 3	5 34
	20	20 57	18 23	8 21	0 59	5 37
	26	21 16	17 0	8 9	0 54	5 39
♃ Jupiter	2	2 36	+14 6	0 40 e.	7 48 e.	2 56 r.
	10	2 36	14 9	0 9	7 17	2 26
	18	2 37	14 16	11 37 r.	6 46	1 55
	26	2 39	14 26	11 6	6 16	1 26
♄ Saturnus	2	17 26	—22 0	6 20 r.	10 39 r.	2 58 e.
	12	17 31	22 4	5 46	10 4	2 22
	22	17 36	22 7	5 11	9 29	1 47
♅ Uranus	2	7 28	+22 24	4 48 e.	0 41 r.	8 34 r.
	12	7 26	22 28	3 47	0 0 é.	7 53
	22	7 25	22 31	3 24	11 18 e.	7 12
♆ Neptun	2	1 4	+ 5 4	11 50 r.	6 16 e.	0 42 r.
	12	1 5	5 6	11 12	5 38	0 4
	22	1 5	5 9	10 32	4 59	11 26 e.

M e r k u r nem látható. — V e n u s este látható, 8 óra körül leszáll. E hó 15-kén legnagyobb fényében ragyog. — M a r s nem látható. — J u p i t e r a czethal csillagzatában tartózkodik, és éjfélt után 2 órakor leszáll. — S a t u r n u s a kígyótartó csillagzatában reggel látható. — U r a n u s e hó 10-én a nappal szemben áll, az ikrek csillagzatában egész éjjel látható. — N e p t u n a halak csillagzatában jó távcsővel az éj első felében látható.

Hó napja	közép idő		Égi jelenetek
	ó.	p.	
1			Jupiter II. mellékbolyg. fogy., k. 6 ó. 9'5 p. e.
2	1	21·6 r.	● UH. (Újhold.)
3	1	— r.	Merkurnak együttál. a holddal az e. emelkedésb.
	7	— r.	Marsnak együttállása a holddal az e. emelkedésb.
5	6	— e.	Venusnak együttál. a holddal az egyenes emelk.
	6	— e.	Venus az emelkedő pálya-csomójában.
6	11	— e.	Merkurnak együttál. a Marssal az egy. emelk.
7	7	— r.	Neptun negyedfényben a nappal.
			Jupiter I. mellékb. fogy., kim. 11 ó. 36 p. e.
8			Jupiter III. mellékb. fogy., kim. 8 ó. 8'1 p. e.
			Jupiter II. mellékb. fogy., kim. 8 ó. 45'3 p. e.
9			Jupiter I. mellékb. fogy., kim. 6 ó. 4'9 p. e.
	1	— e.	Hold a földtávban.
9	10	18·4 e.	○ EH. (Hold az első negyedben.)
10	10	— r.	Uranusnak szembenállása a nappal.
11	3	— e.	Jupiternek együttállása a holddal az e. emelked.
15			Jupiter I. mellékb. fogyatk., kim. 1 ó. 31'9 p. r.
			Jupiter II. mellékb. fogyatk., kim. 11 ó. 21'2 p. e.
			Jupiter III. mellékb. fogyatk., bem. 10 ó. 23'9 p. e.
			Venus a legnagyobb fényben.
16			Jupiter I. mellékbolyg. fogy., kim. 8 ó. 0'9 p. e.
17	3	— r.	Uranusnak együttállása a holddal az egy. emelk.
17	4	1·4 e.	○ HT. (Holdtölte)
17			Hold fogyatkozás. Budapesten nem l. látható.
			Jupiter IV. mellékbolyg. fogy., 7 ó. 57'6 p. este.
18	2	— e.	Merkurnak legnagyobb keleti eltérése... 18° 41'.
19	0	— r.	Marsnak legnagyobb déli napközépi szélessége.
	6	— e.	Merkur emelkedő pálya-csomójában.
21	3	— e.	Hold a földközelsben.
23			Jupiter I. mellékbolyg. fogy., kim. 9 ó. 56'9 p. e.
24	8	— r.	Merkur a naptávban.
24	11	39·1 r.	○ UN. (Hold az utolsó negyedben.)
25			Jupiter I. mellékbolyg. fogy., kim. 4 ó. 25'9 p. e.
28	3	— r.	Saturnusnak együttál. a holddal az egy. emelked.
	11	— e.	Merkurnak együttál. a Marssal az egy. emelked.
30			Jupiter I. mellékbolyg. fogy., kim. 11 ó. 52'9 p. e.
31	4	56·8 e.	● UH. (Újhold.)
			Napfogyatkozás. Budapesten nem lesz látható.
	11	— e.	Merkurnak együttál. a holddal az egy. emelked.

Csillagfödések

Hó napja	csillag		együttál- lás ideje egy. em. ó p.	csillag	
	neve és jegye	nagy- sága		köz. egyen. emelked. ó. p. mp.	közép elhajlása °
5	Vízöntő 42	5·5	6 15 e.	22 9 51	—13 28 43
9	Halak 89 f	5·5	5 33 e.	1 11 6	+ 2 55 45
10	Czethal 65 ξ ¹	4·5	11 16 e.	2 6 7	+ 8 14 9
15	Bika 123 ζ	3	2 15 r.	5 29 53	+21 3 38
16	Ikrek 18 v	4·5	0 16 r.	6 21 15	+20 17 30
	Ikrek 55 δ	3·5	9 30 e.	7 12 21	+22 13 9
18	Rák 33 η	5·5	3 11 r.	8 25 11	+20 52 50
19	Oroszlán 37	5·5	10 38 e.	10 9 42	+14 22 31
22	Szűz 16 c	5	4 48 r.	12 13 45	+ 4 2 12
25	Mérleg 15 ζ ²	5	3 1 r.	14 49 43	—10 53 1
26	Mérleg 46 θ	5	3 54 r.	15 46 26	—16 20 44

Hét, hó és év napja		Rom. katholikus naptár	Protestans naptár	Görög-orosz naptár
Kedd	1	32 Ignác	Brigitta	20 <i>Euthymius</i>
Szerd.	2	33 Gyertyasz. B. A.	Gy. sz. B. A.	21 Maximus
Csüt.	3	34 Balázs	Balázs	22 Timotheus
Péntek	4	35 Cors. András †	Veronika	23 Kelemen
Szomb.	5	36 Ágota †	Ágota	24 Xenia
Vas.	6	37 B. 5. Ep. Doroty.	B. 5. Ep. D.	25 D. 3. <i>Gerg. h.</i>
Hétfő	7	38 Romuald	Richard	26 Xenophon
Kedd	8	39 Máthai János	Salamon	27 <i>Arany sz. János</i>
Szerda	9	40 Apollónia	Apollónia	28 Ephraim
Csüt.	10	41 Skolastika	Gábor, Árpád	29 Ignác
Péntek	11	42 Dezső †	Euphrosina	30 Nagy Bazil
Szomb.	12	43 Eulália †	Eulália	31 Cyrus, János
Vas.	13	44 B. Sept. R. Kat.	B. Sept. Kast.	1 D. Tr. F. Tr.
Hétfő	14	45 Bálint	Bálint	2 Gy. sz. B. A.
Kedd	15	46 Faustin és Jovita	Faustin	3 Simeon, Anna
Szerda	16	47 Juliána	Juliana, Samu	4 Izidor
Csüt.	17	48 Konstancia, D.	Konstancia	5 Ágota
Péntek	18	49 Simon †	Zsuzsánna	6 Bucolus
Szomb.	19	50 Konrad †	Gabin	7 Parthenius
Vas.	20	51 B. Sex. Eulether	B. Sex. Euch.	8 D. 1. S. Th.
Hétfő	21	52 Eleonora	Eleonora	9 Nicephorus
Kedd	22	53 Péter székfogl.	Péter székf.	10 Charalampes
Szerda	23	54 Romana	Szeverin	11 Balázs
Csüt.	24	55 Mátyás Apostol	Mátyás apost.	12 Meletius
Péntek	25	56 Valburga †	Valburga	13 Márton
Szomb.	26	57 Sándor †	Jónás, Gotth.	14 Auxentius
Vas.	27	58 B. Quinq. Lean.	B. Quinq. L.	15 D. 2. Sex. O.
Hétfő	28	59 Roman	Roman	16 Pamphilus

○ EN. (első negyed) Febr. 8. 7 ó. 35'5 p. este.

○ HT. (hold tölte) Febr. 16. 4 ó. 44'3 p. reggel

II.

Februarius 1870.

Hó napja	Zsidó naptár	Török naptár	Idő- egyenlet k.idő-v.idő	Csillagidő köz.-délb.
	5630. Sebat, Adar	1286. Sevval Dsû'l-kade	p. mp.	ó. p. mp.
1	30	29	+13 51·3	20 45 45·1
2	1 Adar Újh. n.	1 Dsû'l-kade	13 58·8	49 41·7
3	2	2	14 5·5	53 38·2
4	3	3 43. péntek	14 11·4	20 57 34·8
5	4 22. szombat	4 7 alvó a barl. m.	14 16·4	21 1 31·3
6	5	5 Kaaba építése	+14 20·6	21 5 27·9
7	6	6	14 24·0	9 24·5
8	7 Böjt, M. h. n. m.	7 Móz. átm. a Nilf.	14 26·6	13 21·0
9	8 Eső ünnep	8	14 28·3	17 17·6
10	9	9	14 29·3	21 14·1
11	10	10 44. péntek	14 29·5	25 10·7
12	11 23. szombat (Z.)	11	14 28·8	29 7·2
13	12	12	+14 27·4	21 33 3·8
14	13	13	14 25·3	37 0·3
15	14 Purim (Katan)	14 } szerencse-napok	14 22·4	40 56·9
16	15	15 }	14 18·7	44 53·4
17	16	16	14 14·4	48 50·0
18	17	17 45. péntek	14 9·4	52 46·6
19	18 24. szombat	18	14 3·6	21 56 43·1
20	19	19	+13 57·3	22 0 39·7
21	20	20	13 50·3	4 36·2
22	21	21	13 42·6	8 32·8
23	22	22	13 34·4	12 29·3
24	23 Templomsz. Zor. á.	23	13 25·6	16 25·9
25	24	24 46. péntek	13 16·2	20 22·4
26	25 25. sz. ● UH. el.	25	13 6·2	24 19·0
27	26	26	+12 55·6	22 28 15·5
28	27	27	12 44·6	32 12·1

○ UN. (utolsó negyed) Febr. 22. 8. ó. 2·2 p. este

Hó napja	☉ Nap				☾ Hold			
	hossza	elhajl.	kelte	lem.	hossz-	elhajl.	kelte	lemen.
	° ' "	° ' "	ó. p. ó. p.	ó. p.	sza	° ' "	ó. p. ó. p.	ó. p. ó. p.
1	312 27	—17 5	7° 28	4 59	☾	—16 15	8 7 r.	5 51 e
2	313 27	16 48	27 5	1	☾	12 52	8 37	6 56
3	314 28	16 30	25	2	☾	8 59	9 2	8 1
4	315 29	16 12	24	4	☾	4 48	9 25	9 5
5	316 30	15 54	22	6	☾	— 0 29	9 46	10 7
6	317 31	—15 36	7 20	5 7	☾	+ 3 49	10 8 r.	11 8 e
7	318 31	15 17	19	9	☾	8 0	10 30	* *
8	319 32	14 58	17	10	☾	11 51	10 53	0 11 r.
9	320 33	14 39	15	12	☾	15 19	11 21	1 13
10	321 34	14 19	13	13	☾	18 10	11 54	2 17
11	322 34	14 0	11	15	☾	20 14	0 32 e.	3 20
12	323 35	13 40	10	16	☾	21 19	1 20	4 21
13	324 35	—13 20	7 8	5 18	☾	+21 14	2 16 e.	5 17 r.
14	325 36	13 0	6	20	☾	19 54	3 22	6 7
15	326 36	12 39	5	21	☾	17 17	4 35	6 50
16	327 37	12 18	4	23	☾	13 33	5 52	7 29
17	328 37	11 57	3	25	☾	55 8	7 13	8 1
18	329 38	11 36	7 1	26	☾	+ 3 44	8 32	8 30
19	330 38	11 15	6 59	28	☾	— 1 39	9 51	8 59
20	331 39	—10 54	6 58	5 30	☾	— 6 53	11 10 e.	9 26 r.
21	332 39	10 32	57	31	☾	11 39	* *	9 55
22	333 40	10 10	55	33	☾	15 41	0 27 r.	10 27
23	334 40	9 48	53	34	☾	18 45	1 40	11 4
24	335 40	9 26	52	36	☾	20 42	2 48	11 47
25	336 41	9 4	50	37	☾	21 28	3 51	0 37 e
26	337 41	8 41	48	38	☾	21 9	4 44	1 34
27	338 41	— 8 19	6 46	5 40	☾	—19 34	5 29 r.	2 36 e
28	339 41	7 56	44	41	☾	17 7	6 7	3 39

A nap februariusban 1 ó. 26 p -elnő.

☉ EN. febr. 8. 7 ó. 35' 5 p. e

☉ HT. febr. 16. 4 ó. 44' 3 p. r

☉ UN. febr. 22. 8 ó. 2' 2 p. e

IV.

Februarius 1870.

B o l y g ó k

jegye és neve	hó	egyen		elhaj-	kelte		delelése	leme-
	nap- ja	ó.	p.	lása	ó.	p.	ó.	nete
♀ Merkur	2	21	5	—13 1	7 12 r.	0 16 e.	5 20 e.	
	8	20	39	14 50	6 29	11 25 r.	4 21	
	14	20	28	16 32	6 4	10 51	3 38	
	20	20	34	17 26	5 51	10 33	3 15	
	26	20	53	17 27	5 45	10 28	3 11	
♀ Venus	2	22	49	— 1 53	8 3 r.	1 59 e.	7 55 e.	
	8	22	45	0 54	7 31	1 31	7 31	
	14	22	35	0 37	6 58	0 58	6 58	
	20	22	22	1 5	6 22	0 21	6 20	
	26	22	8	2 10	5 49	11 43 r.	5 37	
♂ Mars	2	21	38	—15 16	8 55 r.	0 48 e.	5 41 e.	
	8	21	57	13 40	7 42	0 43	5 44	
	14	22	15	11 59	7 29	0 38	5 47	
	20	22	33	10 15	7 15	0 32	5 49	
	26	22	51	8 26	7 0	0 26	5 52	
♃ Jupiter	2	2	41	+14 38	10 39 r.	5 51 e.	1 3 r.	
	10	2	44	14 56	10 10	5 23	0 36	
	18	2	48	15 15	9 40	4 55	0 10	
	26	2	52	15 37	9 11	4 28	11 45 e.	
♄ Saturnus	2	17	40	—22 9	4 33 r.	8 50 r.	0 7 e.	
	12	17	44	22 10	3 58	8 15	0 32	
	22	17	47	22 11	3 22	7 39	11 56 r.	
♅ Uranus	2	7	23	+22 35	2 39 e.	10 33 e.	6 27 r.	
	12	7	21	22 38	1 57	9 52	5 47	
	22	7	20	22 41	1 16	9 11	5 6	
♆ Neptun	2	1	6	+ 5 14	9 49 r.	4 16 e.	10 43 e.	
	12	1	7	5 19	9 10	3 38	10 6	
	22	1	8	5 26	8 36	2 58	9 26	

Merkur e hó 3-án a nappal alsó együttállásban van, — nem látható. — Venus e hó 23-án a nappal alsó együttállásban van, — nem látható. — Mars nem látható. — Jupiter a czethal csillagzatában tartózkodik, és az éj első felében látható. — Saturnus reggel látható. — Uranus az ikrek csillagzatában egész éjjel látható. — Neptun jó távesővel este látható.

Hó napja	közép idő		Égi jelenetek
	ó.	p.	
1	6	— r.	Jupiter negyedfényben a nappal.
10		— r.	Marsnak együttállása a holddal az e. emelked.
1			Jupiter I. mellékbolyg. fogy., kim. 6 ó. 21·9 p. e.
2			Jupiter II. mellékbolyg. fogy., kim. 5 ó. 51·1 p. e.
10		— e.	Venusnak együttállása a holddal az e. emelked.
3	4	— r.	Merkurnak alsó együttállása a nappal.
4		— e.	Merkurnak legnagyobb éjszaki napköz. szélessége.
6	10	— r.	Hold a földtárban.
8	3	— r.	Jupiternek együttál. a holddal az egy. emelked.
6		— r.	Venus a napközelben.
8	7	35·5 e.	○ EN. (Hold az első negyedben.)
			Jupiter I. mellékbolyg. fogy., kim. 8 ó. 17·9 p. e.
9			Jupiter II. mellékbolyg. fogy., kim. 8 ó. 27·2 p. e.
11	8	— e.	Mars a napközelben.
13	11	— r.	Uranusnak együttál. a holddal az egy. emelked.
15			Jupiter I. mellékbolyg. fogy., kim. 10 ó. 13·9 p. e.
16	4	44·3 r.	○ HT. (Holdtölte.)
			Jupiter II. mellékbolyg. fogy., kim. 11 ó. 3·3 p. e.
18	5	— r.	Hold a földközelben.
10		— r.	Venusnak együttál. Marssal az egyenes emelked.
20			Jupiter III. mellékb. fogy., kim. 8 ó. 23·3 p. e.
22	8	2·2 e.	○ UN. (Hold az utolsó negyedben.)
23	4	— e.	Venusnak alsó együttállása a nappal.
24	0	— e.	Jupiter együttállása a holddal az egyenes emelk.
			Jupiter I. mellékbolyg. fogy., kim. 6 ó. 38·7 p. e.
27	4	— r.	Merkur a leszálló pálya-csomójában.
28	0	— r.	Merkurnak együttállása a holddal az egyenes emelkedésben. . . . .födés.
	7	— e.	Merkurnak legnagyobb nyugoti eltérése. . . 27° 5'

VI.

Februarius 1870.

Csillagfödések

Hónapja	csillag		együttál- lás ideje egy. em. ó. p.	csillag	
	neve és jegye	nagy- sága		köz. egyen. emelked. ó. p. mp.	közép elhajlása ° ' "
9	Bika 5 f	4	0 1 r.	3 23 42	+12 29 21
10	Bika 61 δ ¹	3.5	1 31 r.	4 15 26	+17 14 8
	Bika 64 δ ²	5	2 5 r.	4 16 36	+17 8 27
	Bika 104 m	5	10 18 e.	4 59 46	+18 28 4
	Bika 106 l	5.5	10 27 e.	5 0 7	+20 14 40
11	Oroszlán 54 ζ ¹	5	7 18 e.	5 46 41	+20 15 0
	Oroszlán 62 ζ ²	5	11 26 e.	5 56 12	+20 8 19
13	Ikrek 43 ζ	4	1 0 r.	6 56 24	+20 45 30
16	Oroszlán 53 l	5.5	9 43 e.	10 42 25	+11 13 56
17	Szűz v	4.5	9 46 e.	11 39 11	+ 7 15 28
22	Mérleg 38 γ	4.5	1 35 r.	15 23 15	-14 21 15

Hét, hó és év napja			Rom. katolikus naptár	Protestans naptár	Görög-orosz naptár
Kedd	1	60	<i>Húshagyó, Albin</i>	Albin	17 Theodor
Szerda	2	61	<i>Hamv. sz., Simpl.</i>	Simplicius	18 Leo pápa
Csüt.	3	62	Kunigunda	Kunigunda	19 Archippus
Péntek	4	63	Kázmér †	Adorján	20 Leo püsp.
Szomb.	5	64	Adorján †	Frigyes	21 Timothe
Vas.	6	65	B. Qu. 1. b. v. F.	B. 1. Inv. Fr.	22 D. 3. Qu. E.
Hétfő	7	66	Aquin. Tamás	Felicitas	23 Polycarp.
Kedd	8	67	Istenes János	Philemon	24 <i>K. János</i>
Szerda	9	68	<i>Cyrril Meth., K. †</i>	Adel	25 <i>H. sz., Tar.</i>
Csüt.	10	69	40 vértanu	Sándor	26 Porphy.
Péntek	11	70	Her., J. 5 sz. s. †	Rozina	27 Procopius
Szomb.	12	71	<i>Gergely †</i>	Gergely	28 Vazul
Vas.	13	72	B. 2. b. v. Roz.	B. 2. R. E., Kr.	1 D. 4. I. b. v. M.
Hétfő	14	73	Mathilda	Zakariás	2 Hesychius
Kedd	15	74	Longinus	Kristóf	3 Eutropius
Szerda	16	75	Heribert †	Czirják	4 Geras., Kánt.
Csüt.	17	76	Gertrud	Gertrud	5 Conon
Péntek	18	77	Ed. Sánd. J. töv. †	Anselm	6 42 vértanu
Szomb.	19	78	<i>József †</i>	József	7 Vazul
Vas.	20	79	B. 3. böjt v. A.	B. 3. Ocul. N.	8 D. 5. II. b. v.
Hétfő	21	80	Benedek	Benedek	9 40 vértanu
Kedd	22	81	Oktavia	Kázmér	10 Quadratus
Szerda	23	82	<i>Böjt köz., Viktor. †</i>	Eberhárd	11 Sophronius
Csüt.	24	83	Gábor főangyal	Gábor	12 Theophanes
Pént.	25	84	Gyüm. oltó B. A.	Gy. oltó B. A.	13 Nicephorus
Szomb.	26	85	Manó †	Irma	14 Benedek
Vas.	27	86	B. 4. böjt v. Rup.	B. 4. Laet. H.	15 D. 6. III. b. v.
Hétfő	28	87	Guntram	Gedeon	16 Sabinus
Kedd	29	88	Eustasius, Cyr.	Eustasius	17 <i>Elek</i>
Szerda	30	89	Quirinus †	Guido	18 Cyrillus
Csüt.	31	90	Ákos, Benjamin	Amos	19 Chrysanthem.

● UH. (újhold) Mart. 2. 9 ó. 56'1 p. reggel.

○ EN. (első negyed) Mart. 10. 2 ó. 27'8 p. este.

II.

Martius 1870.

Hó napja	Zsidó naptár	Török naptár	Idő- egyenlet k. idő-v. idő p. mp.	Csillagidő köz.-délb. ó. p. mp.
	5630. Adar, Veadar	1286. Dsú'l-kade Dsú'l-hedse		
1	28 Antiochus r. v.	28	+12 33'0	22 36 8'6
2	29	29	12 20'9	40 5'2
3	30 Újhold napja	30	12 8'4	44 1'7
4	1 Veadar	1 Dsú'l-hed. 47. p.	11 55'3	47 58'3
5	2 26. szombat (S.)	2	11 41'8	51 54'8
6	3	3	+11 27'9	22 55 51'4
7	4	4	11 13'5	22 59 48'0
8	5	5	10 58'7	23 3 44'5
9	6	6	10 43'5	7 41'1
10	7	7	10 28'0	11 37'6
11	8	8 48. p. Isten kin.	10 12'0	15 34'2
12	9 27. szombat	9	9 55'8	19 30'7
13	10	10 Kis Bairam	+ 9 39'2	23 23 27'3
14	11	11	9 22'4	27 23'8
15	12	12	9 5'3	31 20'4
16	13 Eszter böjt	13	8 48'0	35 16'9
17	14 Kis Purim	14 } szerencse napok	8 30'3	39 13'5
18	15 Nagy Purim	15 } 40. péntek	8 12'7	43 10'0
19	16 28. szombat	16	7 54'7	47 6'6
20	17	17	+ 7 36'7	23 51 3'1
21	18	18 Tó-ünnep	7 18'5	54 59'7
22	19	19	7 0'2	58 56'2
23	20	20	6 41'9	0 2 52'1
24	21	21	6 23'5	6 49'3
25	22	22 50. p. Béke ün.	6 5'1	10 45'9
26	23 29. sz. ● UH. el.	23	5 46'6	14 42'4
27	24	24	+ 5 28'2	0 18 39'0
28	25	25 Ali gyűrűj. visz.	5 9'8	22 35'6
29	26	26	4 51'4	26 32'1
30	27	27	4 33'1	30 28'7
31	28	28	4 14'9	34 25'2

○ HT. (holdtölte) Mart. 17. 3 ó. 8'3 p. este.

○ UN. (utolsó negyed) Mart. 23. 5 ó. 53'6 p. reggel.

Hó napja	☉ Nap					☾ Hold				
	hossza	elhajl.	kelte	lem.	hosz-	elhajl.	kelte	lemen.		
	o ' "	o ' "	ó. p. ó. p.	ó. p.	sza	o ' "	ó. p. ó. p.	ó. p.		
1	340 41	X	— 7 34	6 42	5 43	X	—13 55	6 38 r.	4 45 e.	
2	341 42	"	7 11	39	45	X	10 10	7 5	5 49	
3	342 42	"	6 48	37	46	X	6 2	7 28	6 53	
4	343 42	"	6 25	35	47	V	— 1 43	7 50	7 55	
5	344 42	"	6 2	33	49	V	+ 2 38	8 12	8 57	
6	345 42	"	— 5 38	6 31	5 51	X	+ 6 52	8 33 r.	10 0 e.	
7	346 42	"	5 15	30	52	X	10 51	8 56	11 3	
8	347 42	"	4 52	28	54	X	14 26	9 22	* *	
9	348 42	"	4 28	26	56	□	17 28	9 51	0 5 r.	
10	349 42	"	4 5	24	57	□	19 47	10 26	1 6	
11	350 42	"	3 41	22	5 59	9	21 12	11 9	2 7	
12	351 41	"	3 18	20	6 0	9	21 35	11 59	3 4	
13	352 41	"	— 2 54	6 17	6 1	9	+20 45	0 58 e.	3 56 r.	
14	353 41	"	2 30	15	3	Ω	18 42	2 8	4 42	
15	354 41	"	2 7	13	4	Ω	15 25	3 23	5 22	
16	355 40	"	1 43	11	5	ny	11 6	4 42	5 57	
17	356 40	"	1 19	9	6	ny	6 1	6 4	6 27	
18	357 40	"	0 56	7	8	p	+ 0 30	7 26	6 57	
19	358 39	"	0 32	5	9	p	— 5 3	8 48	7 24	
20	359 39	"	— 0 8	6 3	6 11	m	—10 14	10 9 e.	7 53 r.	
21	0 38	V	+ 0 15	6 1	13	m	14 43	11 27	8 24	
22	1 38	"	0 39	5 59	14	X	18 13	* *	9 2	
23	2 37	"	1 3	57	16	X	20 32	0 40 r.	9 44	
24	3 37	"	1 26	55	17	X	21 36	1 46	10 32	
25	4 36	"	1 50	53	18	X	21 27	2 43	11 28	
26	5 35	"	2 13	51	20	≡	20 9	3 31	0 29 e.	
27	6 35	"	+ 2 37	5 49	6 22	≡	—17 54	4 10 r.	1 31 e.	
28	7 34	"	3 0	47	23	X	14 51	4 43	2 36	
29	8 33	"	3 24	45	24	X	11 13	5 10	3 40	
30	9 32	"	3 47	43	25	X	7 9	5 34	4 44	
31	10 32	"	4 10	41	27	V	— 2 50	5 56	5 48	

A nap martiusban 1 ó. 26.-el nő.

- UH. mart. 2. 9 ó. 56.1 p. r.
- EN. mart. 10. 2 ó. 27.8 p. e.
- HT. mart. 17. 3 ó. 8.3 p. e.
- UN. mart. 23. 5 ó. 53.6 p. r.

IV.

Martius 1870.

B o l y g ó k

jegye és neve	hó nap- ja	egyen. emelk. ó. p.	elhaj- lása ° ' "	kelte ó. p.	delelése ó. p.	lemen. ó. p.
♀ Merkur	2	21 9	— 16 58	5 44 r.	10 29 r.	3 14 e.
	8	21 38	15 33	5 43	10 35	3 27
	14	22 11	13 19	5 40	10 43	3 46
	20	22 46	10 19	5 38	10 55	4 12
	26	23 22	6 35	5 34	11 8	4 42
♀ Venus	2	21 59	— 3 6	5 23 r.	11 19 r.	5 10 e.
	8	21 51	4 34	5 4	10 47	4 30
	14	21 47	5 53	4 42	10 20	3 58
	20	21 50	6 50	4 26	9 59	3 32
	26	21 57	7 23	4 12	9 43	3 14
♂ Mars	2	23 2	— 7 13	6 51 r.	0 22 e.	5 53 e.
	8	23 20	5 21	6 37	0 16	5 55
	14	23 37	3 28	6 22	0 10	5 58
	20	23 54	— 1 34	6 7	0 3	5 59
	26	0 11	+ 0 20	5 51	11 56 r.	6 1
♃ Jupiter	2	2 55	+ 15 49	8 57 r.	4 15 e.	11 33 e.
	10	3 0	16 14	8 28	3 48	11 8
	18	3 6	16 39	8 1	3 23	10 45
	26	3 12	17 6	7 33	2 57	10 21
♄ Saturnus	2	17 49	— 22 12	2 52 r.	7 9 r.	11 26 r.
	12	17 51	22 12	2 15	6 32	10 49
	22	17 53	22 11	1 37	5 54	10 11
♅ Uranus	2	7 19	+ 22 42	0 44 e.	8 39 e.	4 34 r.
	12	7 18	22 43	0 3	7 58	3 53
	22	7 18	22 44	11 24 r.	7 19	3 14
♆ Neptun	2	1 8	+ 5 32	7 59 r.	2 28 e.	8 57 e.
	12	1 9	5 39	7 21	1 50	8 19
	22	1 11	5 48	6 42	1 12	7 42

Merkur nem látható. — Venus nem látható. — Mars e hó 12-én a nappal együttállásban van, — nem látható — Jupiter este látható. — Saturnus a nyilas csillagzatában van, és reggel 2 óra körül felkel. — Uranus reggel 4 óra körül leszáll. — Neptun nem látható.

Hó napja	közép idő		Égi jelenetek
	ó.	p.	
1	6	— r.	Venusnak együttál. a holddal az egy. emelked.
2	6	— r.	Venusnak legnagyobb éjsz. napköz. szélessége.
2	9	56·1 r.	● UH. (Újhold.)
2	0	— e.	Marsnak együttál. a holddal az egy. emelkedésb.
3			Jupiter I. mellékb. fogyatk., kim. 8 ó. 44·6 p. e.
6	2	— r.	Hold a földtávban.
7	6	— e.	Jupiternek együttál. a holddal az egy. emelked.
9	8	— r.	Merkur a naptávban.
10	0	— e.	Merkurnak együttál. Venussal az egy. emelked.
10	2	27·8 e.	○ EN. (Hold az első negyedben.)
			Jupiter I. mellékbolyg. fogy., kim. 10 ó. 30·3 p. e.
12	8	— e.	Uranusnak együttál. a holddal az egy. emelked.
	8	— e.	Marsnak együttállása a nappal.
13			Jupiter II. mellékbolyg. fogy., kim. 8 ó. 10·3 p. e.
17	3	8·3 e.	○ HT. (Holdtölte.)
18	1	— e.	Hold a földközelen.
19	2	— r.	Saturnus negyedfényben a nappal.
20	8	— e.	Nap a kosban . . . . . Tavasz kezdete.
			Jupiter II. mellékb. fogy., kim. 10 ó. 46·8 p. e.
23	5	53·6 r.	○ UN. (Hold az utolsó negyedben.)
	9	— e.	Saturnusnak együttál. a holddal az egy. emelk.
25			Jupiter IV. mellékb. fogyatkozása : 9 ó. 0·4 p. e.
26			Jupiter I. mellékbolyg. fogy., kim. 8 ó. 50·6 p. e.
28	11	— r.	Venusnak együttál. a holddal az egy. emelked.
29	6	— e.	Merkurnak legnagyobb déli napköz. szélessége.
30	7	— e.	Merkurnak együttállása a holddal az egy. emelk.
31			Venus a legnagyobb fényben.
	2	— e.	Marsnak együttál. a holddal az egyenes emelk.

VI.

Martius 1870.

Csillagfödések

Hó napja	c s i l l a g		együttál- lás ideje egy. em. ó. p.	c s i l l a g	
	neve és jegye	nagy- sága		köz. egyen. emelked. ó. p. mp.	közép elhajlása ° ' "
7	Névtelen	5	7 1 e.	2 59 16	+12 41 4
9	Bika 97 i	4·5	11 7 e.	4 43 46	+18 36 58
10	Bika 123 ζ	3	8 33 e.	5 29 53	+21 3 38
11	Ikrek 18 v	4·5	7 25 e.	6 21 15	+20 17 30
13	Rák 33 η	5·5	11 46 e.	8 25 11	+20 52 50
17	Szűz 16 c	5	10 59 e.	12 13 45	+ 4 2 12
23	Kígyótartó 40 ξ	4·5	4 34 r.	17 13 13	—20 58 14
24	Nyilas 13 μ	4·5	2 24 r.	18 5 59	—21 5 25
17	Bak 23 θ	4·5	5 34 r.	20 58 38	—17 44 51

Aprilis 1870.

I.

Hét, hó és év napja			Rom. katholikus naptár	Protestans naptár	Görög-oros naptár
Péntek	1	91	Hugó †	Theodora	20 Megöltsz. Aty.
Szomb.	2	92	Paulai Ferencz †	Amália	21 Jakab püsp.
Vas.	3	93	B. 5. b. v. F. v. R.	B. 5. Jud. D.	22 D. 7. IV. b. v.
Hétfő	4	94	Izidor	Ambrus	23 Nicon
Kedd	5	95	Vinceze	Hozeás	24 Zachariás
Szerda	6	96	Sixtus, Coelestin†	Iréne	25 Gy. o. B. A.
Csüt.	7	97	Herman	Hegesippus	26 <i>Gabriel</i>
Péntek	8	98	Albert, Fájd. sz.†	Apollónia	27 Matrona
Szomb.	9	99	Demeter †	Demeter	28 Hilarion
Vas.	10	100	B. 6. b. v. V. v. E.	B. 6. V. v. D.	29 D. 8. V. b. v.
Hétfő	11	101	Leo pápa, Izsák	Ezékiel	30 Clim. János
Kedd	12	102	Gyula	Gyula	31 Hypatius
Szerda	13	103	Justin †	Justin	1 Aprilis M.
Csüt.	14	104	<i>N. csüt.</i> , Tiborecz†	Tiborecz	2 Titus
Péntek	15	105	<i>N. pént.</i> , G. Péter†	Nagy péntek	3 Nicetas
Szomb.	16	106	<i>N. szomb.</i> , Anast.†	Aron	4 György
Vas.	17	107	B. Husvét vas.	B. Husvét v.	5 D. 9. VI. b. v.
Hétfő	18	108	Husvét hétfő	Husvét hétfő	6 Eutiches
Kedd	19	109	Crescentia, Emma	Tódor	7 M. György
Szerda	20	110	Victor, Géza	Sulpitius, Abs.	8 Herodion
Csüt.	21	111	Anselmus	Adolár	9 Eupsych.
Péntek	22	112	Sótér és Cajus †	Sótér és Cajus	10 Terentius
Szomb.	23	113	Béla †	György	11 Antipas
Vas.	24	114	B. 1. F. v. György	B. Quas. Alb.	12 D. Husv. v.
Hétfő	25	115	Márk evangelista	Márk evang.	13 Husvét hétfő
Kedd	26	116	Kilit	Kilit	14 Husvét kedd
Szerda	27	117	Peregrin	Anasztáz	15 Aristarch
Csüt.	28	118	Vitális	Vitályos	16 Agape, Irene
Péntek	29	119	V. Pét., J. g. és sz.†	Sibylla	17 Simeon
Szomb.	30	120	Sienai Katalin †	Eutropius	18 Dec. János

● UH. (újhold) Apr. 1. 3 ó. 14:3 p. reggel.

○ EN. (első negyed) Apr. 9. 5 ó. 41:8 p. reggel.

○ HT. (hold töltte) Apr. 15. 11 ó. 42:2 p. este.

II.

Aprilis 1870.

Hó napja	Zsidó naptár	Török naptár	Idő- egyenlet	Csillagidő
	5630. Veadar, Nisan	1286. Dsú'l-hedse 1287. Moharrem	k. idő-v. idő p. mp.	köz. dél. ó. p. mp.
1 29		29 51. péntek	+ 3 56·7	0 38 21·8
2 1	Nisan, 30. sz.	30	3 38·7	42 18·3
3 2	Áron gyerm. hal.	1 M. 1287. Újév	+ 3 20·8	0 46 14·9
4 3		2	3 3·0	50 11·4
5 4		3	2 45·5	54 8·0
6 5		4	2 27·9	0 58 4·5
7 6		5	2 10·6	1 2 1·1
8 7		6 1. péntek	1 53·6	5 57·6
9 8	31. sz. (Hagadol)	7	1 36·7	9 54·2
10 9		8	+ 1 20·1	1 13 50·7
11 10	Böjt, Mária h. n.	9	1 3·7	17 47·3
12 11		10 Hussein halála	0 47·7	21 43·8
13 12		11	0 31·9	25 40·4
14 13		12	0 16·4	29 36·9
15 14	Pascha ü. előest	13 2. péntek	+ 0 1·3	33 33·5
16 15	32. sz. P. ü. k.	14 szerencse-napok	— 0 13·5	37 30·0
17 16	Második ünn.	15	— 0 27·9	1 41 26·6
18 17		16 Jer. Kibl. hirdet.	0 42·0	45 23·2
19 18	Félünnepek	17	0 55·6	49 19·7
20 19		18	1 8·8	53 16·3
21 20		19	1 21·5	1 57 12·8
22 21	Hetedik ünnep	20 3. péntek	1 33·8	2 1 9·4
23 22	33. sz. Pas. ü. v.	21	1 45·6	5 5·9
24 23		22	— 1 57·0	2 9 2·5
25 24		23	2 7·8	12 59·0
26 25	I. Perek	24	2 18·2	16 55·6
27 26	Böjt, Jozua h. m.	25	2 28·0	20 52·1
28 27		26	2 37·4	24 48·7
29 28		27 4. péntek	2 46·2	28 45·3
30 29	34. sz. ● UH. e.	28	2 54·5	32 41·8

○ UN. (utolsó negyed) Apr. 22. 5 ó. 41·2 p. este.

● UH. (újhold) Apr. 30. 7 ó. 53·4 p. este.

Hó napja	☉ Nap				☾ Hold			
	hossza	elhajl.	kelte	lem.	hossz- sza	elhajl.	kelte	lemen.
	o ' "	o ' "	ó. p. ó. p.	ó. p.	o ' "	o ' "	ó. p. ó. p.	ó. p.
1	11 31	☾ + 4 33	5 39	6 28	☾ + 1 33	6 16 r.	6 50 e.	
2	12 30	" 4 57	37	30	☾ 5 52	6 38	7 51	
3	13 29	" + 5 20	5 35	6 31	☾ + 10 6	6 59 r.	8 55 e.	
4	14 28	" 5 42	33	32	☾ 13 43	7 24	9 56	
5	15 27	" 6 5	31	34	☾ 16 55	7 51	10 58	
6	16 26	" 6 28	28	36	☾ 19 27	8 24	11 59	
7	17 25	" 6 51	26	37	☾ 21 8	9 2	* *	
8	18 24	" 7 13	24	38	☾ 21 50	9 50	0 56 r.	
9	19 23	" 7 35	22	40	☾ 21 25	10 45	1 48	
10	20 22	" + 7 58	5 20	6 41	☾ + 19 50	11 48 r.	2 37 r.	
11	21 20	" 8 20	18	43	☾ 17 5	0 57 e.	3 16	
12	22 19	" 8 42	16	45	☾ 13 14	2 12	3 53	
13	23 18	" 9 4	14	46	☾ 8 27	3 32	4 24	
14	24 17	" 9 25	12	48	☾ + 3 6	4 53	4 53	
15	25 15	" 9 47	10	49	☾ - 2 33	6 16	5 21	
16	26 14	" 10 8	8	51	☾ 8 5	7 39	5 50	
17	27 13	" + 10 29	5 6	6 52	☾ - 13 5	9 2 e.	6 20 r.	
18	28 11	" 10 50	4	53	☾ 17 11	10 22	6 55	
19	29 10	" 11 11	2	54	☾ 20 6	11 34	7 36	
20	30 8	☾ 11 32	1	55	☾ 21 39	* *	8 23	
21	31 7	" 11 52	5 0	57	☾ 21 52	0 37 r.	9 18	
22	32 5	" 12 12	4 58	6 59	☾ 20 51	1 29	10 19	
23	33 3	" 12 32	56	7 0	☾ 18 46	2 12	11 22	
24	34 2	" + 12 52	4 54	7 1	☾ - 15 51	2 46 r.	0 27 e.	
25	35 0	" 13 12	52	3	☾ 12 18	3 16	1 32	
26	35 59	" 13 31	50	5	☾ 8 48	3 40	2 36	
27	36 57	" 13 51	49	6	☾ - 4 0	4 2	3 39	
28	37 55	" 14 10	47	7	☾ + 0 25	4 23	4 42	
29	38 53	" 14 28	45	9	☾ 4 48	4 44	5 44	
30	38 52	" 14 47	43	11	☾ 9 2	5 5	6 47	

A nap aprilisben 1 ó. 39 p.-el nő.

- UH. Apr. 1. 3 ó. 14.3 p. r.
- EN. Apr. 9. 5 ó. 41.8 p. r.
- HT. Apr. 15. 11 ó. 42.2 p. e.
- UN. Apr. 22. 5 ó. 41.2 p. e.
- UH. Apr. 30. 7 ó. 53.4 p. e.

IV.

Aprilis 1870.

B o l y g ó k

jegye és neve	hó nap- ja	egyen. emelk. ó. p.	elhaj- lása °	kelte		delelése		lemen.	
				ó.	p.	ó.	p.	ó.	p.
♿ Merkur	2	0 8	— 1 22	5 28 r.		11 25 r.		5 22 e.	
	8	0 49	+ 3 45	5 23		11 43		5 57	
	14	1 34	9 14	5 19		0 5 e.		5 9	
	20	2 21	14 37	5 17		0 28		6 21	
	26	3 8	19 13	4 17		0 52		7 33	
♀ Venus	2	22 11	— 7 27	3 59 r.		9 29 r.		2 59 e.	
	8	22 26	7 4	3 48		9 20		2 52	
	14	22 44	6 19	3 39		9 14		2 49	
	20	23 3	5 13	3 29		9 10		2 51	
	26	23 24	3 49	3 20		9 7		2 54	
♂ Mars	2	0 31	+ 2 32	5 35 r.		11 49 r.		6 3 e.	
	8	0 48	4 23	5 20		11 42		6 4	
	14	1 5	6 12	5 5		11 35		6 5	
	20	1 22	7 59	4 49		11 28		6 7	
	26	1 39	9 42	4 36		11 22		6 8	
♃ Jupiter	2	3 18	+17 30	7 0 r.		2 36 e.		10 2 e.	
	10	3 25	17 57	6 43		2 11		9 39	
	18	3 32	18 24	6 16		1 47		9 18	
	26	3 39	18 50	5 49		1 22		8 55	
♄ Saturnus	2	17 54	—22 11	0 54 r.		5 11 r.		9 28 r.	
	12	17 54	22 10	0 14		4 32		8 49	
	22	17 53	22 10	11 35 e.		3 52		8 9	
♅ Uranus	2	7 18	+22 43	10 41 r.		6 36 e.		2 31 r.	
	12	7 19	22 42	10 2		5 57		1 52	
	22	7 19	22 41	9 23		5 18		1 13	
♆ Neptun	2	1 13	+ 5 57	6 0 r.		0 30 e.		7 0 e.	
	12	1 14	6 6	5 21		11 52 r.		6 23	
	22	1 15	6 14	4 43		11 14		5 45	

Merkur nem látható, e hó 13-án a nappal felső együttállásba jő. — Venus reggel látható. — Mars nem látható. — Jupiter este látható. — Saturnus a nyilas csillagzatában tartózkodik, és éjjel körül felkel. — Uranus éjjel után 2 óra körül leszáll. — Neptun e hó 9-én a nappal együttáll, — nem látható.

Hó napja	közép idő		Égi jele netek
	ó.	p.	
1 3	14.3 r.	● UH. (Újhold.)	
2 10	— r.	Hold a földtávban.	
4 0	— e.	Jupiternek együttállása a holddal az egyenes emelkedésben. Jupiter III. mellékbolygójának fogyatkozása, kimenet: 8 ó. 36.2 p. este.	
8 2	— r.	Uranus negyedfényben a nappal.	
4	— r.	Merkurnak együttállása Marssal az egy. emelk.	
9 5	41.8 r.	○ EN. (Hold az első negyedben.)	
4	— r.	Uranusnak együttállása a holddal az egyenes emelkedésben . . . . . fűdés.	
9	— r.	Neptunnak együttállása a nappal.	
11 8	— e.	Merkurnak együttál. Neptunnal az egy. emelk.	
13 5	— e.	Merkurnak felső együttál. a nappal.	
14		Jupiter II. mellékbolygójának fogyatkozása, kim. 7 ó. 54.9 p. este.	
15 11	42.2 e.	○ HT. (Holdtólte.)	
16 0	— r.	Hold a földközelen.	
17 6	— e.	Merkur emelkedő pályacsomójában.	
18 2	— r.	Marsnak együttállása Neptunnal az egy. emelk. Jupiter I. mellékbolygójának fogyatkozása, kimenet: 9 ó. 5.4 p. este.	
20 5	— r.	Jupiternek együttállása a holddal az egyenes emelkedésben . . . . . fűdés.	
22 8	— r.	Merkur a napközelen.	
22 5	41.2 e.	○ UN. (Hold az utolsó negyedben.)	
26 11	— r.	Venusnak együttállása a holddal az egy. emelk.	
27 7	— r.	Venus a leszálló pálya-csomójában.	
29 1	— e.	Hold a földtávban.	
5	— e.	Marsnak együttállása a holddal az egy. emelk.	
30 7	53.4 e.	● UH. (Újhold.)	

VI.

Aprilis 1870.

Csillagfödések

Hó napja	csillag		együttál- lás ideje egy. em. ó. p.	csillag	
	neve és jegye	nagy- sága		köz. egyen. emelked. ó. p. mp.	közép elhajlása ° ' "
7	Ikrek 7 η	3	8 26 e.	6 7 2	+22 32 30
8	Ikrek 13 μ	3	0 3 r.	6 15 6	+22 34 40
9	Ikrek 55 δ	3.5	1 17 r.	7 12 21	+22 13 9
	Rák 10 μ^2	5.5	9 52 e.	8 0 7	+21 57 26
17	Mérleg 15 ζ^2	5	3 28 r.	14 49 43	-10 53 1
	Mérleg 44 η	5.5	10 34 e.	15 36 46	-15 15 23
18	Mérleg 46 θ	5	2 27 r.	15 46 26	-16 20 44
	Mérleg 49	5.5	5 6 r.	15 53 2	-16 8 53
20	Saturnus 24		4 57 r.		
21	Nyilas 32 ν^1	5	2 26 r.	18 46 19	-22 54 8
	Nyilas 35 ν^2	5	2 49 r.	18 47 15	-22 49 51
	Nyilas 37 ξ^2	4.5	3 56 r.	18 49 58	-21 16 29
24	Bak 40 γ	4	3 26 r.	21 32 53	-17 14 53
26	Vízöntő 93 ψ^2	5	4 38 r.	23 11 9	-9 53 32
	Vízöntő 95 ψ^3	5.5	5 11 r.	23 12 12	-10 19 17

Hét, hó és év napja		Rom. katolikus naptár	Protestans naptár	Görög-ország naptár
Vas.	1 121	B. 2. <i>Fülöp és J.</i>	B. 2. M. F., J.	19 D. 1. Paphn.
Hétfő	2 122	Zsigmond	Zsigmond	20 Tir. Theodor
Kedd	3 123	<i>Kereszt felt.</i>	Kereszt felt.	21 Januarius
Szerda	4 124	Flórián	Flóris, Amál.	22 S. Theodor
Csüt.	5 125	Pius	Gotthard	23 György
Pént.	6 126	Portai János †	Detrik	24 Sabbas
Szomb.	7 127	<i>Szaniszló †</i>	Godofréd	25 Márk evang.
Vas.	8 128	B. 3. <i>Sz. József, olt. ü.</i>	B. 3. Jub. Sz.	26 D. 2. Bas. p.
Hétfő	9 129	Naz. Gergely	Hiob	27 Simeon
Kedd	10 130	Antonin, Izidor	Antonin, Gy.	28 Jasen és Sos.
Szerda	11 131	Beatrix	Adalbert	29 9 vértanu
Csüt.	12 132	Pongrácz	Pongrácz	30 Jakab
Péntek	13 133	Szervác †	Szervác	1 Május, Jer.
Szomb.	14 134	Bonifác †	Bonifác	2 Nagy Athanáz
Vas.	15 135	B. 4. Zsófia	B. 4. Cant. Zs.	3 D. 3. Timoth.
Hétfő	16 136	<i>Nepom. János</i>	Peregrinus	4 Pelagia
Kedd	17 137	Paskalis	Torpetus	5 Irene
Szerda	18 138	Theodot	Liborius	6 Vízszentelés
Csüt.	19 139	Coelestin	Potentiana	7 Sz. Ker. felt.
Péntek	20 140	Bernardin †	Anasztáz	8 János hitv.
Szomb.	21 141	Bódog †	Prudencz	9 Izsaiás próf.
Vas.	22 142	B. 5. Julia, Ilona	B. 5. Rog. II.	10 D. 4. Zel. S.
Hétfő	23 143	Dezső	Dezső	11 Mocius
Kedd	24 144	Johanna	Zsuzsánna	12 Epiphanius p.
Szerda	25 145	Orbán	Orbán	13 Glyceria
Csüt.	26 146	Áldozó csütört.	Áldozó csüt.	14 Izidor vt.
Péntek	27 147	János pápa †	Lucian	15 Pachomius
Szomb.	28 148	Vilmos †	Vilmos	16 Theodor
Vas.	29 149	B. 6. Maximilian	B. 6. Ex. M.	17 D. 5. Andron.
Hétfő	30 150	Nándor	Nándor	18 Péter és Dén.
Kedd	31 151	Angela	Petronella	19 Patricius

○ EN. (első negyed) Máj. 8. 4 ó. 53' 9 p. este.

○ HT. (holdtölte) Máj. 15. 7 ó. 19' 6 p. reggel.

II.

Május 1870.

Hó napja	Zsidó naptár		Török naptár		Idő- egyenlet k.idő - v.idő		Csillagidő köz.-délb.	
	5630. Nisan, Ijar, Sivan		1287. Moharrem Safar		p.	mp.	ó.	p. mp.
1	30		29		—	3 23	2 36	38.4
2	1	Ijar Böjt	30			3 9.5	40 34.9	
3	2		1	Safar		3 16.2	41 31.5	
4	3	II. Perek	2			3 22.3	48 28.0	
5	4	Böjt	3			3 27.9	52 24.6	
6	5		4	5. péntek		3 33.0	2 56 21.1	
7	6	35. sz. Böjt	5			3 37.5	3 0 17.7	
8	7	Jer. templ. felsz.	6		—	3 41.4	3 4 14.2	
9	8	Böjt	7			3 44.8	8 10.8	
10	9	III. Perek	8			3 47.7	12 7.4	
11	10		9			3 50.0	16 3.9	
12	11	Böjt, frigysz. elr. m.	10			3 51.7	20 0.5	
13	12		11	6. péntek		3 52.8	23 57.0	
14	13	36. szombat	12			3 53.4	27 53.6	
15	14	Kis Pascha, IV P.	13	} szerencse-napok	—	3 53.5	3 31 50.1	
16	15		14			3 52.9	35 46.7	
17	16		15			3 51.8	39 43.2	
18	17		16			3 50.1	43 39.8	
19	18	Lag-B'omer	17			3 47.8	47 36.4	
20	19		18	7. péntek		3 45.0	51 32.9	
21	20	37. szombat	19			3 41.6	55 29.5	
22	21		20		—	3 37.7	3 59 26.0	
23	22		21			3 33.2	4 3 22.6	
24	23	Böjt, Gaza elf. m.	22			3 28.2	7 19.1	
25	24	V. Perek	23			3 22.6	11 15.7	
26	25		24			3 16.5	15 12.3	
27	26		25	8. péntek		3 9.9	19 8.8	
28	27	38. sz., ● UH.e.	26			3 2.9	23 5.4	
29	28		27		—	2 55.4	4 27 1.9	
30	29		28			2 47.4	30 58.5	
31	1	Sivan Újhold n.	29	Egek ünnepe		2 39.0	34 55.0	

○ UN. (utolsó negyed) Máj. 22. 7 ó. 25.4 p. reggel.

● UH. (újhold) Máj. 30. 11 ó. 13.2 p. reggel.

Hó napja	☉ Nap				☾ Hold			
	hossza	elhajl.	kelte	lem.	hosz-	elhajl.	kelte	lemen.
	o ' "	o ' "	ó. p. ó. p.	ó. p.	sz-sza	o ' "	ó. p. ó. p.	ó. p.
1	40 50	☾ +15 5	4 42	7 12	☾	+12 55	5 28 r.	7 49 e.
2	41 48	" 15 23	41	14	☾	16 20	5 54	8 52
3	42 46	" 15 41	39	15	☾	19 5	6 25	9 53
4	43 44	" 15 58	37	16	☾	21 1	7 1	10 53
5	44 42	" 16 16	35	17	☾	22 0	7 45	11 47
6	45 41	" 16 33	33	18	☾	21 54	8 36	* *
7	46 39	" 16 49	32	19	☾	20 39	9 35	0 35 r.
8	47 37	" +17 6	4 30	7 21	☾	+18 17	10 42 r.	1 16 r.
9	48 35	" 17 22	29	22	☾	14 51	11 53	1 53
10	49 32	" 17 38	28	23	☾	10 31	1 8 e.	2 25
11	50 30	" 17 53	26	25	☾	+ 5 29	2 36	2 53
12	51 28	" 18 8	25	26	☾	- 0 1	3 45	3 20
13	52 26	" 18 23	24	27	☾	5 37	5 8	3 47
14	53 24	" 18 38	23	28	☾	10 55	6 31	4 15
15	54 22	" +18 52	4 22	7 30	☾	-15 32	7 52 e.	4 46 r.
16	55 19	" 19 6	21	32	☾	19 6	9 10	5 25
17	56 17	" 19 20	20	33	☾	21 21	10 21	6 10
18	57 15	" 19 33	19	34	☾	22 9	11 21	7 2
19	58 13	" 19 46	18	35	☾	21 34	* *	8 2
20	59 10	" 19 59	17	37	☾	19 47	0 9 r.	9 8
21	60 8	☾ 20 11	15	38	☾	17 2	0 48	10 15
22	61 6	" +20 23	4 14	7 39	☾	-13 34	1 20 r.	11 21 r.
23	62 3	" 20 35	13	40	☾	9 36	1 46	0 27 e.
24	63 1	" 20 46	12	42	☾	5 19	2 8	1 30
25	63 59	" 20 57	11	43	☾	- 0 54	2 29	2 33
26	64 56	" 21 8	10	44	☾	+ 3 33	2 50	3 36
27	65 54	" 21 18	9	45	☾	7 52	3 11	4 38
28	66 51	" 21 28	8	46	☾	11 54	3 32	5 41
29	67 49	" +21 37	4 7	7 47	☾	+15 31	3 57 r.	6 45 e.
30	68 46	" 21 47	6	48	☾	18 31	4 27	7 47
31	69 44	" 21 55	5	49	☾	20 43	5 1	8 47

A nap májusban 1 ó. 14 p.-el nő.

○ EN. Máj. 8. 4 ó. 53·9 p. e.

○ HT. Máj. 15. 7 ó. 19·6 p. r.

○ UN. Máj. 22. 7 ó. 25·4 p. r.

● UH. Máj. 30. 11 ó. 13·2 p. r.

IV.

Május 1870.

B o l y g ó k

jegye és neve	hó nap- ja	egyen emelk. ó. p.	elhajl. ° '	kelte ó. p.	delelése ó. p.	lemen. ó. p.
♀ Merkúr	2	3 51	+22 29	5 17 r.	1 11 e.	9 5 e.
	8	4 27	24 17	5 19	1 23	9 27
	14	4 52	24 47	5 16	1 24	9 32
	20	5 6	24 13	5 10	1 14	9 18
	26	5 7	22 48	4 56	0 52	8 50
♀ Venus	2	23 45	— 2 10	3 11 r.	9 5 r.	2 59 e.
	8	0 7	— 0 19	3 1	9 3	3 5
	14	0 30	+ 1 41	3 51	9 2	3 13
	20	0 54	3 49	2 41	9 2	3 23
	26	1 18	6 0	2 33	9 3	3 33
♂ Mars	2	1 56	+11 21	4 20 r.	11 15 r.	6 10 e.
	8	2 13	12 56	4 7	11 9	6 11
	14	2 30	14 26	3 53	11 2	6 11
	20	2 47	15 51	3 40	10 56	6 12
	26	3 5	17 10	3 27	10 50	6 13
♃ Jupiter	2	3 45	+19 9	5 29 r.	1 4 e.	8 39 e.
	10	3 53	19 34	5 4	0 41	8 18
	18	4 1	19 58	4 38	0 17	7 42
	26	4 8	20 20	4 12	11 53 r.	7 34
♄ Saturnus	2	17 52	—22 9	10 53 e.	3 11 r.	7 29 r.
	12	17 50	22 8	10 12	2 30	6 48
	22	17 47	22 8	9 30	1 48	6 6
♅ Uranus	2	7 21	+22 38	8 46 r.	4 40 e.	0 34 r.
	12	7 22	22 35	8 8	4 2	11 56 e.
	22	7 24	22 31	7 1	3 25	11 19
♆ Neptun	2	1 17	+ 6 22	4 4 r.	10 36 r.	5 8 e.
	12	1 18	6 30	3 25	9 58	4 31
	22	1 19	6 36	2 44	9 18	3 52

Merkúr este látható. — Venus reggel látható. — Mars nem látható. — Jupiter e hó 25-én a nappal együttállásba jő, — nem látható. — Saturnus este 10 óra körül felkel, és reggelig látható. — Uranus az éj első felében látható. — Neptun jó távesővel reggel látható.

Hó napja	közép idő		Égi jelenetek
	ó.	p.	
1	10	— r.	Merkurnak együttál. Jupiterrel az egy. emelked.
2	6	— r.	Jupiternek együttállása a holddal az e. emelked.
	9	— r.	Merkurnak együttál. a holddal az e. emelkedésb.
	3	— e.	Merkurnak legnagyobb éjsz. napközépi szélessége.
4	4	— e.	Venusnak legnagyobb nyugoti eltérése... 46° 6'.
6	11	— r.	Uranusnak együttállása a holddal az egyenes emelkedésben.....födés.
8	4	53.9 e.	○ EN. (Hold az első negyedben.)
11	1	— e.	Merkurnak legnagyobb keleti eltérése... 21° 34'.
14	10	— r.	Hold a földközeli.
15	7	19.6 r.	○ HT. (Holdtölte)
17	1	— e.	Saturnusnak együttállása a holddal az egyenes emelkedésben.....födés.
22	7	25.4 r.	○ UN. (Hold az utolsó negyedben.)
25	4	— r.	Jupiternek együttállása a nappal.
	3	— r.	Merkur a leszálló pálya-csomójában.
26	6	— r.	Venusnak együttállása a holddal az egy. emelk.
	10	— e.	Hold a naptávban.
	11	— e.	Venusnak együttállása Neptunnal az egy. emelk.
28	8	— e.	Marsnak együttállása a holddal az egy. emelk.
30	2	— r.	Jupiternek együttállása a holddal az egy. emelk.
30	11	13.2 r.	● UH. (Újhold.)
31	2	— r.	Merkurnak együttál. a holddal az egy. emelked.
	11	— r.	Venus a naptávban.

Csillagfordések

Hó napja	c s i l l a g		együttál- lás ideje egy. em. ó. p.	c s i l l a g		
	neve és jegye	nagy- sága		köz. egyen. emelked. ó. p. mp.	közép elhajlása ° ' "	
16	Kígyótartó 40 ζ	4.5	11 18 e.	17 13 13	—20 58 14	
21	Bak 32 ι	5	2 16 r.	21 15 0	—17 23 12	
26	Halak 89 f	5.5	3 36 r.	1 11 6	+ 2 55 45	

Hét, hó és év napja	Rom. katolikus naptár	Protestans naptár	Görög-orosz naptár
Szerda	1 152 Gratiana	Nikodem	20 Thallelaeus
Csüt.	2 153 Erasmus	Éphraim	21 Áldozó esüt.
Pént.	3 154 Klotilda †	Erasmus	22 Basiliscus
Szomb.	4 155 Quirin †	Karpáz	23 Mihály püsp.
Vas.	5 156 B. Pünkösöd v.	B. Pünk. v.	24 D. 6. Simeon
Hétfő	6 157 Pünkösöd hétfő	Pünkösöd h.	25 János feje
Kedd	7 158 Róbert	Lucretia	26 Carpus
Szerda	8 159 Medárd, Kánt. †	Medárd	27 Helladius
Csüt.	9 160 Primus és Felicit.	Primus és Fel.	28 Eutyches
Péntek	10 161 Skoti Margit †	Onuphrius	29 Theodosia
Szomb.	11 162 Barnabás †	Barnabás	30 Izsák szerz.
Vas.	12 163 B. 1. sz. Hár. vas.	B. Trin. Basil.	31 D. Pünk. v.
Hétfő	13 164 <i>Paduai Antal</i>	Tóbiás	1 Pünk. h. J.
Kedd	14 165 Vazul	Antonia	2 Pünk. k.
Szerda	15 166 Vitus	Vidos	3 Lucil. Kánt.
Csüt.	16 167 Ur napja	Justina	4 Metrophan
Péntek	17 168 Adolf †	Folmár	5 Dorotheus
Szomb.	18 169 Marcellin †	Gerváz	6 Hilarion
Vas.	19 170 B. 2. Juliana	B. 1. Tr. Sz.	7 D. 1. M. sz.
Hétfő	20 171 Silver pápa	Regina	8 Strat. Theod.
Kedd	21 172 Gonz. Alajos	Alajos	9 Alex. Cyrill
Szerda	22 173 Paulinus	Paulina, Ákos	10 Sándor és Ant.
Csüt.	23 174 Szidonia	Szidonia	11 Bertalan
Péntek	24 175 <i>Ker. Ján., J. sz. sz. †</i>	János	12 Onuphrius
Szomb.	25 176 Prosper †	Eulogius	13 Aquilana
Vas.	26 177 B. 3. János és P.	B. 2. Tr. Jer.	14 D. 2. Elisaeus
Hétfő	27 178 <i>László király</i>	László	15 Amos
Kedd	28 179 II. Leo pápa	Leo és Jozua	16 Tichon
Szerda	29 180 Péter és Pál	Péter, Pál	17 Manó vt.
Csüt.	30 181 Pál emlékezete	Pál emlékez.	18 Leontius

○ EN. (első negyed) Jun. 7. 0 ó. 32'5 p. reggel.

○ HT. (holdtölte) Jun. 13. 3 ó. 3'4 p. este.

II.

Junius 1870.

Hó napja	Zsidó naptár		Török naptár		Idő- egyenlet k.idő-v.idő p. mp.		Csillagidő köz.-délb. ó. p. mp.
	5630. Sivan, Tamuz		1287. Rebî el-avvel				
1	2	VI. Perek	1	Rebî el-avvel	—	2 30·1	4 38 51·6
2	3		2			2 20·9	42 48·2
3	4		3	9. péntek		2 11·3	46 44·7
4	5	39. sz. Het. ü. e.	4			2 1·4	50 41·3
5	6	6 Hetek ünnepe	5		—	1 51·1	4 54 37·8
6	7	7 Második ünn.	6			1 40·5	4 58 34·4
7	8		7			1 29·6	5 2 30·9
8	9		8	Medina székv. h.		1 18·4	6 27·5
9	10		9			1 7·0	10 24·1
10	11		10	10. péntek		0 55·4	14 20·6
11	12	40. szombat	11	Szent éj		0 43·5	18 17·2
12	13		12	Mahomed szület.	—	0 31·4	5 22 13·7
13	14		13	} szerencse-napok		0 19·2	26 10·3
14	15	Makkab. győz.	14		—	0 6·8	30 6·8
15	16		15		+	0 5·8	34 3·4
16	17		16			0 18·5	38 0·0
17	18		17	11. péntek		0 31·3	41 56·5
18	19	41. szombat	18			0 44·2	45 53·1
19	20		19		+	0 57·1	5 49 49·6
20	21		20			1 10·1	53 46·2
21	22		21			1 23·1	5 57 42·7
22	23		22			1 36·1	6 1 39·3
23	24	Böjt, Jerob. el.m.	23	Mahomed halála		1 49·1	5 35·9
24	25		24	12. péntek		1 2·1	9 32·4
25	26	42. sz., UH. ● e.	25			2 14·9	13 29·0
26	27		26		+	2 27·7	6 17 25·5
27	28		27			2 40·3	21 22·1
28	29		28			2 52·8	25 18·6
29	30	Újholdnapja	29			3 5·1	29 15·2
30	1	Tamuz	30			3 17·2	33 11·8

○ UN. (utolsó negyed) Jun. 20. 10 ó. 50·0 p. este.

● UH. (újhold) Jun. 29. 0 ó. 49·4 p. reggel.

Hó napja	☉ Nap								☾ Hold									
	hossza		elhajl.		kelte		lem.		hossz-sza		elhajl.		kelte		lemen.			
	o	'	o	'	ó.	p.	ó.	p.	o	'	ó.	p.	ó.	p.				
1	70	41	☐	+22	4	4	5	7	50	☾	+21	59	5	43	r.	9	44	e.
2	71	39	"	22	12		5		51	☾	22	10	6	31		10	34	
3	72	36	"	22	19		4		52	☾	21	12	7	27		11	19	
4	73	34	"	22	26		4		53	☾	19	7	8	32		11	56	
5	74	31	"	+22	33	4	4	7	54	☾	+15	58	9	41	r.	*	*	
6	75	28	"	22	40		3		55	☾	11	56	10	54		0	29	r.
7	76	26	"	22	46		3		55	☾	7	11	0	9	e.	0	56	
8	77	23	"	22	51		3		56	☾	+1	57	1	25		1	22	
9	78	21	"	22	56		2		56	☾	-3	29	2	43		1	49	
10	79	18	"	23	1		2		57	☾	8	49	4	4		2	14	
11	80	15	"	23	6		2		57	☾	13	41	5	25		2	44	
12	81	12	"	+23	10	4	2	7	58	☾	-17	43	6	45	e.	3	17	r.
13	82	10	"	23	13		2		58	☾	20	35	8	59		3	58	
14	83	7	"	23	16		2		58	☾	22	3	9	5		4	45	
15	84	4	"	23	19		2		59	☾	22	4	10	0		5	43	
16	85	2	"	23	22		2	7	59	☾	20	44	10	44		6	48	
17	85	59	"	23	23		2	8	0	☾	18	17	11	20		6	55	
18	86	56	"	23	25		2		0	☾	14	59	11	48		9	4	
19	87	53	"	+23	36	4	2	8	1	☾	-11	5	*	*		10	13	r.
20	88	51	"	23	27		2		1	☾	6	49	0	13	r.	11	17	
21	89	48	"	23	27		3		2	☾	-2	21	0	34		0	22	e.
22	90	45	☾	23	27		3		2	☾	+2	8	0	55		1	24	
23	91	42	"	23	26		3		2	☾	6	31	1	16		2	27	
24	92	39	"	23	26		4		2	☾	10	41	1	37		3	30	
25	93	37	"	23	24		4		2	☾	14	27	2	0		4	33	
26	94	34	"	+23	23	4	4	8	2	☐	+17	40	2	27	r.	5	36	e.
27	95	31	"	23	21		5		2	☐	20	10	3	0		6	39	
28	96	28	"	23	18		5		2	☾	21	45	3	38		7	37	
29	97	26	"	23	15		5		2	☾	22	15	4	26		8	31	
30	98	23	"	23	12		6		2	☾	21	36	5	21		9	19	

A nap jun. 22-ig 14 p -el nő; innen
jun. végéig 3 p -el fogy. A leg-
hosszabb nap 15 ó. 59 p.

- EN. jun. 7. 0 ó. 32'5 p. r.
- HT. jun. 13. 3 ó. 3'4 p. e.
- UN. jun. 20. 10 ó. 50'0 p. e.
- UH. jun. 29. 0 ó. 49'4 p. r.

IV.

Juni 1870.

B o l y g ó k

jegye és neve	hó nap- ja	egyen. emelk. ó. p.	elhaj- lása °	kelte ó. p.	delelése ó. p.	lemen. ó. p.
♀ Merkur	2	4 56	—20 32	4 32 r.	0 14 e.	7 57 e.
	8	4 43	18 43	4 5	11 37 r.	7 9
	14	4 35	17 41	3 37	11 5	6 33
	20	4 36	17 46	3 15	10 43	6 11
	26	4 49	18 48	2 59	10 32	6 5
♀ Venus	2	1 47	+ 8 36	2 22 r.	9 4 r.	3 47 e.
	8	2 12	10 48	2 12	9 5	3 58
	14	2 38	12 55	2 6	9 8	4 10
	20	3 4	14 56	1 59	9 11	4 23
	26	3 32	16 48	1 51	9 14	4 37
♂ Mars	2	3 25	+18 34	3 13 r.	10 43 r.	6 13 e.
	8	3 43	19 39	3 1	10 37	6 13
	14	4 1	20 37	2 48	10 31	6 14
	20	4 19	21 28	2 38	10 25	6 12
	26	4 36	22 11	2 28	10 19	6 10
♃ Jupiter	2	4 15	+20 38	3 49 r.	11 32 r.	7 16 e.
	10	4 23	20 58	3 23	11 8	6 53
	18	4 31	21 16	2 58	10 45	6 32
	26	4 39	21 32	2 32	10 21	6 10
♄ Saturnus	2	17 44	—22 7	8 43 e.	1 1 r.	5 19 r.
	12	17 41	22 6	8 0	0 18	4 36
	22	17 37	22 5	7 18	11 36 e.	3 54
♅ Uranus	2	7 26	+22 26	6 50 r.	2 43 e.	10 36 e.
	12	7 28	22 21	6 14	2 6	9 58
	22	7 31	22 16	5 37	1 29	9 21
♆ Neptun	2	1 20	+ 6 43	2 4 r.	8 38 r.	3 12 e.
	12	1 21	6 48	1 25	7 59	2 33
	22	1 22	6 52	0 45	7 20	1 55

Merkur e hó 4-én a nappal alsó együttállásba jő. — nem látható. — Venus reggel 2 óra körül felkel. — Mars reggel látható. — Jupiter reggel látható. — Saturnus e hó 16-án a nappal szembenáll. — egész éjjel látható. — Uranus este látható. — Neptun jó távcsővel reggel látható.

Hó napja	közép idő		Egi jelenetek
	ó.	p.	
2	7	— e.	Uranusnak együttállása a holddal az egyenes emelkedésben.....födés.
4	7	— e.	Merkurnak alsó együttállása a nappal.
5	7	— r.	Merkur a naptávban.
7	0	32.5 r.	○ EN. (Hold az első negyedben.)
11	2	— e.	Hold a földközelen.
13	3	3.4 e.	○ HT. (Holdtölte.)
	8	— e.	Saturnusnak együttállása a holddal az egyenes emelkedésben.....födés.
15	11	— r.	Mars az emelkedő pálya-csomójában.
16	5	— e.	Saturnusnak szembenállása a nappal.
20	10	50.0 e.	○ UN. (Hold az utolsó negyedben.)
21	5	— e.	Nap a rákban . . . . . Nyár kezdete.
23	4	— r.	Venusnak legnagyobb napközépi szélessége.
	1	— e.	Hold a földtávban.
25	10	— r.	Venusnak együttállása a holddal az egy. emelk.
	5	— e.	Merkurnak legnagyobb déli napközépi szélessége.
26	9	— e.	Marsnak együttállása a holddal az egy. emelked.
	10	— e.	Jupiternek együttállása a holddal az egy. emelk.
27	4	— r.	Merkurnak együttállása a holddal az egyenes emelkedésben.....födés.
	2	— e.	Marsnak együttállása Jupiterrel az egy. emelk.
28			Napfogyatkozás. Budapesten nem lesz látható.
29	0	49.4 r.	● UH. (Újhold.)
	9	— r.	Merkurnak legnagyobb nyugoti eltérése...21° 40'
30	4	— r.	Uranusnak együttállása a holddal az egyenes emelkedésben.....födés.

C i l l a g f ö d é s e k

Hó napja	c s i l l a g			együttál- lás ideje egy. em. ó. p.	c s i l l a g		
	neve és jegye	nagy- sága			köz. egyen. emelked. ó. p. mp.	közép elhajlása ° ' "	
11	Mérleg 15 ζ ²	5	0 1 r.	14 49 43	—10 53	1	
	Mérleg 46 θ	5	11 25 e.	15 46 26	—16 20	44	
12	Mérleg 49	5·5	2 5 e.	15 53 2	—16 8	53	
14	Nyilas 32 √ ¹	5	9 50 e.	18 46 19	—22 54	8	
	Nyilas 35 √ ²	5	10 12 e.	18 47 15	—22 49	51	
	Nyilas 37 ξ ²	4·5	11 15 e.	18 49 58	—21 16	29	
15	Nyilas 39 o	5	1 58 r.	18 56 54	—21 55	46	
	Nyilas 41 π	4	3 59 r.	19 2 2	—21 13	40	
17	Bak 22 η	4	3 14 r.	20 57 0	—20 22	1	
26	Névtelen	5·5	3 46 r.	4 0 33	+16 59	25	
27	Merkur ♄		4 5 r.				

Hét, hó és év napja		Rom. katolikus naptár	Protestans naptár	Görög-orosz naptár	
Péntek	1 182	Theodorik †	Theobald	19	Judás apost.
Szomb.	2 183	Sarlós B. Asszony †	S. B. Asszony	20	Methodius
Vas.	3 184	B. 4. Kornél	B. 3. Tr. H.	21	D. 3. Julianus
Hétfő	4 185	Ulrik	Udalrik	22	Özséb
Kedd	5 186	Domitius	Sarolta	23	Agrippius
Szerda	6 187	Izsaiás próf.	Goár	24	Ker. Ján. szül.
Csüt.	7 188	Vilibald	Vilibald	25	Febronia
Péntek	8 189	Kilian, Erzsébet †	Kilian	26	Thessal. Dáv.
Szomb.	9 190	Lucretia †	Luiza	27	Sz. P. böjt vége
Vas.	10 191	B. 5. Amália	B. 4. Tr. A.	28	D. 4. Cyr., J.
Hétfő	11 192	Pius pápa	Eleonora	29	Péter és Pál
Kedd	12 193	Henrik	Henrik	30	12 apostol
Szerda	13 194	Margit	Margit	1	Jul., K. és D.
Csüt.	14 195	Bonaventura	Bonaventura	2	B. A. ruhája
Péntek	15 196	Apostolok oszl. †	Apost. oszlása	3	Hyacinth.
Szomb.	16 197	Kármelh. B. Assz. †	Ruth	4	Kret. András
Vas.	17 198	B. 6. Legsz. m. ü.	B. 5. Tr. Elek	5	D. 5. Athan.
Hétfő	18 199	Frigyes	Maternus	6	Sisoe
Kedd	19 200	Aurelia	Rufina	7	Mal. Tamás
Szerda	20 201	Illés próféta	Illés	8	Procopius
Csüt.	21 202	Dániel próféta	Paulina	9	Pancratius
Péntek	22 203	Mária Magdolna †	Magdolna	10	45 vértanu
Szomb.	23 204	Apollinár †	Apollinár	11	Euphemia
Vas.	24 205	B. 7. Kristina	B. 6. Tr. Kr.	12	D. 6. Proclus
Hétfő	25 206	Jakab apostol	Jakab	13	Gábor árk.
Kedd	26 207	Anna	Anna	14	Aquila
Szerda	27 208	Pantaleon	Márta	15	Cerycus
Csüt.	28 209	Incze, Victor	Pantaleon	16	Athenogenes
Péntek	29 210	Márta †	Beatrix	17	Mariana vt.
Szomb.	30 211	Abdon és Szen. †	Abdon	18	Aemilian
Vas.	31 212	B. 8. Loj. Ignác	B. 7. Tr. Er.	19	D. 7. D. M.

○ EN. (első negyed) Jul. 6. 5 ó. 46·5 p. reggel.

○ HT. (holdtölte) Jul. 12. 11 ó. 51·5 p. este.

II.

Julius 1870.

Hó napja	Zsidó naptár		Török naptár		Idő- egyenlet k. idő- v. idő		Csillagidő
	5630. Tamuz, Ab		1287. Rebî el-accher Dsemâdi el-av.		p.	mp.	köz.-délb. ó. p. mp.
1	2		1	R. el-acc. 13. p.	+	3 29·0	6 37 8·3
2	3	43. szombat	2			3 40·6	41 4·9
3	4		3		+	3 51·9	6 45 1·4
4	5		4			4 2·8	48 58·0
5	6		5			4 13·5	52 54·6
6	7		6			4 23·8	6 56 51·1
7	8		7			4 33·7	7 0 47·7
8	9		8	14. péntek		4 43·2	4 44·2
9	10	44. szombat	9			4 52·4	8 40·8
10	11		10		+	5 1·1	7 12 37·3
11	12		11			5 9·3	16 33·9
12	13		12			5 17·1	20 30·5
13	14		13	} szerencse-napok		5 24·5	24 27·0
14	15		14			5 31·4	28 23·6
15	16		15		15. péntek	5 37·8	32 20·1
16	17	45. sz., sz. Böjt	16			5 43·7	36 16·7
17	18		17		+	5 49·1	7 40 13·2
18	19		18			5 54·0	44 9·8
19	20		19			5 58·4	48 6·4
20	21		20			6 2·3	52 2·9
21	22		21			6 5·6	55 59·5
22	23		22	16. péntek		6 8·4	7 59 56·0
23	24	46. sz., ● UH. e.	23			6 10·6	8 3 52·6
24	25		24		+	6 12·3	8 7 49·1
25	26		25			6 13·4	11 45·7
26	27		26			6 13·9	15 42·2
27	28		27			6 13·9	19 38·8
28	29	Újholdnapja	28			6 13·2	23 35·4
29	1	Ab, Böjt, Ár. h. m.	29	17. péntek		6 12·0	27 31·9
30	2	47. sz., (Hazon)	1	Dsemâdi el-av.		6 10·1	31 28·5
31	3		2		+	6 7·6	8 35 25·0

○ UN. (utolsó negyed) Jul. 20. 3 ó. 33·1 p. este.

● UH. (újhold) Jul. 28. 0 ó. 34·2 p. este.

Hó napja	☉ Nap				☾ Hold			
	hossza	elhajl.	kelte	lem.	hossz-	elhajl.	kelte	lemen.
	o ' "	o ' "	ó. p. ó. p.		sz-	o ' "	ó. p. ó. p.	
1	99 20	☉ +23 8	4 6	8 1	☉	+19 46	6 24 r.	9 59 e.
2	100 17	" 23 3		7 1	☉	16 51	7 33	10 32
3	101 14	" +22 59	4 7	8 0	☾	+12 59	8 44 r.	11 3 e.
4	102 12	" 22 54		8 0	☾	8 24	9 58	11 28
5	103 9	" 22 48	8 8	0	☾	+ 3 19	11 13	11 54
6	104 6	" 22 43	9 7	59	☾	- 2 0	0 29 e.	* *
7	105 3	" 22 36	10	59	☾	7 16	1 46	0 19 r.
8	106 1	" 22 30	11	58	☾	12 11	3 14	0 45
9	106 58	" 22 23	12	58	☾	16 25	4 22	1 16
10	107 55	" +22 15	4 13	7 57	☾	-19 39	5 38 e.	1 51 r.
11	108 52	" 22 8	14	56	☾	21 39	6 47	2 35
12	109 49	" 21 59	15	55	☾	22 15	7 47	3 27
13	110 46	" 21 51	16	54	☾	21 27	8 37	4 28
14	111 44	" 21 42	17	53	☾	19 24	9 16	5 36
15	112 41	" 21 33	18	52	☾	16 22	9 49	6 45
16	113 38	" 21 23	19	52	☾	12 37	10 15	7 54
17	114 35	" +21 13	4 20	7 51	☾	- 8 23	10 38 e.	9 1 r.
18	115 33	" 21 3	21	50	☾	- 3 55	10 59	10 7
19	116 30	" 20 52	22	50	☾	+ 0 38	11 20	11 12
20	117 27	" 20 41	23	49	☾	5 6	11 41	0 14 e.
21	118 24	" 20 30	24	48	☾	9 21	* *	1 18
22	119 22	" 20 18	25	46	☾	13 17	0 3 r.	2 19
23	120 19	☉ 20 6	26	45	☉	16 40	0 29	3 23
24	121 16	" +19 53	4 27	7 44	☉	+19 25	0 59 r.	4 25 e.
25	122 14	" 19 41	28	43	☉	21 19	1 34	5 26
26	123 11	" 19 27	29	42	☉	22 12	2 18	6 22
27	124 8	" 19 14	31	41	☉	21 56	3 10	7 12
28	125 6	" 19 0	33	40	☉	20 26	4 11	7 56
29	126 3	" 18 46	34	39	☉	17 47	5 19	8 33
30	127 1	" 18 32	35	38	☉	14 5	6 32	9 5
31	127 58	" +18 17	4 36	7 26	☉	+ 9 34	7 46 r.	9 32 e.

A nap júliusban 55 p.-el fogy.

☉ EN. jul. 6. 5 ó. 46'5 p. r.

☉ HT. jul. 12. 11 ó. 51'5 p. e.

☉ UN. jul. 20. 3 ó. 33'1 p. e.

● UH. jul. 28. 0 ó. 34'2 p. e.

IV.

Julius 1870.

B o l y g ó k

jegy és neve	hó nap- ja	egyen- emelk. ó. p.	elhaj- lása ° '	kelte ó. p.	delelése ó. p.	lemen. ó. p.
♿ Merkur	2	5 13	+20 27	2 50 r.	10 32 r.	6 14 e.
	8	5 48	22 7	2 51	10 43	6 35
	14	6 33	23 12	3 7	11 5	7 2
	20	7 26	23 0	3 38	11 34	7 30
	26	8 20	21 13	4 18	0 4	7 50
♀ Venus	2	4 0	+18 27	1 46 r.	9 18 r.	4 50 e.
	8	4 28	19 52	1 46	9 24	5 2
	14	4 58	21 1	1 44	9 29	5 14
	20	5 28	21 50	1 46	9 36	5 26
	26	5 58	22 19	1 50	9 43	5 36
♂ Mars	2	4 54	+22 47	2 18 r.	10 13 r.	6 8 e.
	8	5 12	23 16	2 11	10 8	6 5
	14	5 30	23 36	2 3	10 2	6 1
	20	5 48	23 49	1 56	9 56	5 56
	26	6 5	23 55	1 50	9 50	5 50
♃ Jupiter	2	4 44	+21 42	2 13 r.	10 3 r.	5 53 e.
	10	4 52	21 56	1 48	9 39	5 30
	18	4 59	22 7	1 22	9 14	5 6
	26	5 6	22 17	0 57	8 50	4 43
♄ Saturnus	2	17 34	-22 5	6 35 e.	10 53 e.	3 11 r.
	12	17 32	22 4	5 53	10 11	2 29
	22	17 29	22 4	5 11	9 29	1 47
♅ Uranus	2	7 33	+22 11	5 0 r.	0 52 e.	8 44 e.
	12	7 36	22 5	4 24	0 15	8 6
	22	7 38	22 0	3 48	11 39 r.	7 30
♆ Neptun	2	1 23	+ 6 55	0 7 r.	6 41 r.	1 15 e.
	12	1 23	6 57	11 29 e.	6 2	0 36
	22	1 23	6 57	10 49	5 23	11 57 r.

M e r k u r reggel látható. — V e n u s reggel 2 óra körül felkel.
 — M a r s a bika csillagzatából az ikrekcsillagzatába lép, és reg-
 gel 2 óra körül felkel. — J u p i t e r a bika csillagzatában reggel
 látható. — S a t u r n u s éjfél után 2 óra körül leszáll. — U r a n u s
 e hó 15-én a nappal együttáll, — nem látható. — N e p t u n jó
 távesővel az éj második felében látható.

Hó napja	közép idő		Égi jelenetek
	ó.	p.	
2	2	— r.	Nap a földtávban. Jupiter I. mellékbolyg. fogy., bem. 3 ó. 0'3 p. r.
6	5	46·5 r.	○ EN. (Hold az első negyedben.)
9	4	— r.	Hold a földközelen.
11	2	— r.	Saturnusnak együttállása a holddal az egyenes emelkedésben. . . . .födés.
12			Holdfogyatkozás. Budapesten látható lesz.
12	11	51·5 e.	○ HT. (Holdtölte.)
13	8	— e.	Venusnak együttál. Jupiterrel az egyen. emelk.
14	2	— e.	Neptun negyedfényben a nappal.
	5	— e.	Merkur emelkedő pálya-csomójában.
15	2	— r.	Uranusnak együttállása a nappal.
16			Jupiter II. mellékb. fogyatk., bem. 3 ó. 33'0 p. r.
19	7	— r.	Merkur a naptávban.
20	3	33·1 e.	○ UN. (Hold az utolsó negyedben.)
21	7	— r.	Hold a földtávban.
	10	— e.	Merkurnak együttál. Uranussal az egy. emelked.
24	6	— e.	Jupiternek együttállása a holddal az egy. emelk.
25			Jupiter I. mellékb. fogyatk., bem. 3 ó. 10'3 p. r.
	5	— e.	Venusnak együttállása a holddal az egyenes emelkedésben. . . . .födés.
	9	— e.	Marsnak együttállása a holddal az egy. emelked.
27	6	— r.	Merkurnak felső együttállása a nappal.
	2	— e.	Uranusnak együttállása a holddal az egyenes emelkedésben. . . . .födés.
28	0	34·2 e.	● UH. (Újhold.)
28			Napfogyatkozás. Budapesten nem lesz látható.
29	3	— e.	Merkurnak legnagyobb éjszakai napköz. széless.
	5	— e.	Venusnak együttállása Marsal az egy. emelked.

Csillagfödések

Hó napja	csillag			együttál- lás ideje egy. em. ó. p.	csillag		
	neve és jegye		nagy- sága		köz. egyen. emelked. ó. p. mp.	közép elhajlása ° ' "	
8	Mérleg	38 γ	4·5	11 51 e.	15 28 15	— 14 21	15
17	Vízöntő	91 ♄ ¹	5	2 8 r.	23 9 5	— 9 47	45
	Vízöntő	93 ♄ ²	5	3 11 r.	23 11 9	— 9 53	32
	Vízöntő	95 ♄ ³	5·5	3 42 r.	23 12 12	— 10 19	17
18	Halak	30	4·5	1 51 r.	23 55 18	— 6 44	11
	Halak	33	5	3 38 r.	23 58 41	— 6 26	7
21	Czethal	65 ξ ¹	4·5	0 16 r.	2 6 7	+ 8 14	9

Hét, hó és év napja			Rom. katolikus naptár	Protestans naptár	Görög-orosz naptár
Hétfő	1	213	<i>Vasas Péter</i>	Vasas Péter	20 <i>Illés próf.</i>
Kedd	2	214	Porziunkula	Gusztáv	21 Simeon
Szerda	3	215	István	Ágoston	22 <i>Mária Magd.</i>
Csüt.	4	216	Domonkos	Domonkos	23 Phocas vt.
Péntek	5	217	<i>Havi B. Asszony</i> †	Oszvald	24 Krisztina
Szomb.	6	218	<i>Urunk színe vált.</i> †	Sixtus	25 Anna
Vas.	7	219	B. 9. Kajetán	B. 8. Tr. D.	26 D. 8. Hermol.
Hétfő	8	220	Czirjék, Justin	Czirjék	27 Pantaleon
Kedd	9	221	Roman	Roland	28 Prochorus
Szerda	10	222	Lőrincz	Lőrincz	29 Callinicus
Csüt.	11	223	Zsuzsánna	Zsuzsánna	30 Silas
Péntek	12	224	Klára †	Klára	31 Eudocimus
Szomb.	13	225	Hipolyit †	Kassian	1 <i>Aug. B.A.b. k.</i>
Vas.	14	226	B. 10. B. A. elh.	B. 9. Tr. Ö.	2 D. 9. István
Hétfő	15	227	Nagy B. Assz.	N. B. Asszony	3 Izsák és Dal.
Kedd	16	228	Rókus	Rókus	4 7 alvó
Szerda	17	229	Liberatus, Bertr.	Augusta	5 Eusignius
Csüt.	18	230	Ilona, Agapetus	Ilona	6 <i>Urunk sz. v.</i>
Péntek	19	231	Lajos p. †	Szebald	7 Domitius
Szom.	20	232	István m. király	István m. k.	8 Aemilián
Vas.	21	233	B. 11. Franciska	B. 10. Tr. A.	9 D. 10. M. ap.
Hétfő	22	234	Timoté	Timoté	10 Lőrincz
Kedd	23	235	Fülöp	Zakariás	11 Euplus
Szerda	24	236	Bertalan	Bertalan	12 Phocius
Csüt.	25	237	Lajos király	Lajos	13 Maximus
Péntek	26	238	Sámuel próféta †	Samu	14 Michæus pr.
Szomb.	27	239	Calasanti József †	Gebhárd	15 <i>N. B. A., b. v.</i>
Vas.	28	240	B. 12. Ágoston	B. 11. Tr. Á.	16 D. 11. Diom.
Hétfő	29	241	<i>János fővétele</i>	János fővétele	17 Myron vt.
Kedd	30	242	Limai Róza	Benő	18 Florus, Laur.
Szerda	31	243	Rajmund	Paulinus	19 András

○ EN. (első negyed) Aug. 4. 10 ó. 7-7 p. reggel.

○ HT. (holdtölte) Aug. 11. 10 ó. 29-4 p. reggel.

II.

Augustus 1870.

Hó napja	Zsidó naptár		Török naptár		Idő- egyenlet		Csillagidő	
	5630. Ab, Elul		1287. Dsemâdi el-av. Dsemâdi el-accher		k.idő.-v.idő p. mp.		köz.-délb. ó. p. mp.	
1	4		3		+ 6 4.5	8 39	21.6	
2	5		4		6 0.8	43 18.1		
3	6		5		5 56.4	47 14.7		
4	7		6		5 51.5	51 11.2		
5	8		7	18. péntek	5 45.9	55 7.8		
6	9	48. sz., sz. böjt	8	Ali születése	5 39.7	8 59	4.4	
7	10		9		+ 5 32.9	9 3	0.9	
8	11		10		5 25.5	6 57.5		
9	12		11		5 17.5	10 54.0		
10	13		12		5 8.9	14 50.6		
11	14		13	} szerencse-napok	4 59.7	18 47.1		
12	15	Örömnep (Tub.)	14		19. péntek	4 50.0	22 43.7	
13	16	49. szombat	15	Ali halál napja	4 39.7	26 40.2		
14	17		16		+ 4 28.9	9 30	36.8	
15	18	Böjt, Lámpa el. m.	17		4 17.5	34 33.3		
16	19		18		4 5.6	38 29.9		
17	20		19		3 53.2	42 26.5		
18	21	Kis fa-ünnep	20	Constantin. bev.	3 40.4	46 23.0		
19	22		21	20. péntek	3 27.0	50 19.6		
20	23	50. sz., ● UH. e.	22		3 13.2	54 16.1		
21	24		23		+ 2 58.9	9 58	12.7	
22	25		24		2 44.2	10 2	9.2	
23	26		25		2 29.1	6 5.8		
24	27		26		2 13.5	10 2.3		
25	28		27		1 57.5	13 58.9		
26	29		28	21. péntek	1 41.1	17 55.4		
27	30	51. sz., Újholdn.	29		1 24.3	21 52.0		
28	1	Elul	30		+ 1 7.1	10 25	48.5	
29	2		1	Dsemâdi el-acc.	0 49.6	29 45.1		
30	3	Selih., 40 n. imak.	2		0 31.7	33 41.7		
31	4		3		0 13.4	37 38.2		

○ UN. (utolsó negyed) Aug. 19. 9 ó. 6.5 p. reggel.

● UH. (újhold) Aug. 26. 10 ó. 41.9 p. este.

Hó napja	☉ Nap				☾ Hold			
	hossza	elhajl.	kelte	lem.	hossz-	elhajl.	kelte	lemen.
	° ' "	° ' "	ó. p.	ó. p.	sz-	° ' "	ó. p.	ó. p.
1	128 56	Ω +18 2	4 37	7 35	♂	+ 4 30	9 3 r.	9 58 e.
2	129 53	" 17 47	39	33	♂	- 0 50	10 19	10 24
3	130 50	" 17 31	40	31	♂	6 8	11 36	10 49
4	131 48	" 17 16	41	30	♂	11 9	0 53 e.	11 18
5	132 45	" 16 59	42	29	♂	15 28	2 10	11 51
6	133 43	" 16 43	43	27	♂	18 55	3 24	* *
7	134 40	+16 26	4 44	7 25	♂	-21 13	4 35 e.	0 31 r.
8	135 38	" 16 10	45	24	♂	22 13	5 37	1 18
9	136 35	" 15 52	47	22	♂	21 52	6 30	2 15
10	137 33	" 15 35	49	20	♂	20 15	7 12	3 19
11	138 31	" 15 17	50	19	♂	17 32	7 47	4 26
12	139 28	" 14 59	51	17	♂	14 0	8 16	5 36
13	140 26	" 14 41	52	15	♂	9 53	8 40	6 44
14	141 23	+14 23	4 53	7 13	♂	- 5 26	9 2 e.	7 52 r.
15	142 21	" 14 4	55	12	♂	- 0 51	9 23	8 57
16	143 19	" 13 45	56	10	♂	+ 3 42	9 45	10 0
17	144 16	" 13 26	58	8	♂	8 4	10 6	11 4
18	145 14	" 13 7	4 59	7	♂	12 6	10 39	0 7 e.
19	146 12	" 12 47	5 1	5	♂	15 41	10 57	1 9
20	147 10	" 12 28	3	3	♂	18 39	11 30	2 11
21	148 8	+12 8	5 4	7 2	♂	+20 50	* *	3 13 e.
22	149 5	" 11 48	6 7	0	♂	22 5	0 10 r.	4 11
23	150 3	♂ 11 27	7 6	58	♂	22 14	0 58	5 3
24	151 1	" 11 7	8	56	♂	21 11	1 55	5 50
25	151 59	" 10 46	9	54	♂	18 55	3 0	6 29
26	152 57	" 10 26	10	53	♂	15 30	4 12	7 4
27	153 55	" 10 5	12	51	♂	11 7	5 27	7 23
28	154 53	+ 9 43	5 13	6 49	♂	+ 6 3	6 46 r.	8 1 e.
29	155 51	" 9 22	14	47	♂	+ 0 35	8 4	8 26
30	156 49	" 9 1	16	45	♂	- 4 55	9 22	8 52
31	157 47	" 8 39	17	43	♂	10 7	10 42	9 21

A nap augustusban 1 ó. 32 p.-el f.

☉ EN. aug. 4. 10 ó. 7' p. r.

☉ HT. aug. 11. 10 ó. 29' p. r.

☉ UN. aug. 19. 9 ó. 6' p. r.

● UH. aug. 26. 10 ó. 41' p. e.

IV.

Augustus 1870.

B o l y g ó k

jegye és neve	hó nap- ja	egyen. emelk. ó. p.	elhaj- lása ° ' "	kelte ó. p.	delelése ó. p.	lemen. ó. p.
♀ Merkur	2	9 19	+17 32	5 8 r.	0 35 e.	8 0 e.
	8	10 3	13 32	5 40	0 56	8 2
	14	10 42	9 14	6 26	1 12	7 58
	20	11 17	4 53	6 58	1 23	7 48
	26	11 48	0 40	7 23	1 30	7 37
♀ Venus	2	6 34	+22 26	1 57 r.	9 51 r.	5 45 e.
	8	7 5	22 7	2 7	9 58	5 49
	14	7 36	21 25	2 18	10 6	5 54
	20	8 7	20 22	2 32	10 13	5 54
	26	8 37	18 57	2 46	10 19	5 52
♂ Mars	2	6 26	+23 52	1 43 r.	9 43 r.	5 53 e.
	8	6 43	23 42	1 37	9 36	5 35
	14	7 0	23 25	1 32	9 30	5 28
	20	7 17	23 2	1 27	9 23	5 19
	26	7 34	22 32	1 23	9 16	5 9
♃ Jupiter	2	5 11	+22 24	0 35 r.	8 28 r.	4 43 e.
	10	5 18	22 31	0 9	8 3	4 21
	18	5 23	22 37	11 43 e.	7 37	3 57
	26	5 28	22 41	11 15	7 10	3 33
♄ Saturnus	2	17 27	-22 3	4 26 e.	8 44 e.	1 2 r.
	12	17 26	22 5	3 45	8 3	0 21
	22	17 25	22 6	3 5	7 23	11 41 e.
♅ Uranus	2	7 41	+21 53	3 8 r.	10 58 r.	6 48 e.
	12	7 44	21 47	2 32	10 21	6 10
	22	7 46	21 42	1 55	9 44	5 33
♆ Neptun	2	1 23	+ 6 56	10 6 e.	4 40 r.	11 14 r.
	12	1 23	6 54	9 26	4 0	10 34
	22	1 22	6 51	8 46	3 20	9 54

Merkur nem látható. — Venus reggel 2 óra körül felkel. — Mars az ikrek csillagzatában van, és éjfél után 1 $\frac{1}{2}$ óra körül felkel. — Jupiter a bika csillagzatában az éj második felében látható. — Saturnus az éj első felében látható. — Uranus reggel látható. — Neptun jó távcsővel este 9 $\frac{1}{2}$ órától reggelig látható.

Hó napja	közép idő		É g i j e l e n e t e k
	ó.	p.	
3	3	— e.	Hold a földközelenben.
4	10	7·7 r.	○ EN. (Hold az első negyedben.)
7	7	— r.	Saturnusnak együttállása a holddal az egyenes emelkedésben.....födés.
10			Jupiter II. mellékbolyg. fogy., bem. 0 ó. 43·2 p. r. Jupiter I. mellékbolyg. fogy., bem. 1 ó. 25·9 p. r.
11	10	29·4 r.	○ HT. (Holdtölte.)
16	4	— r.	Venusnak együttál. Uranussal az egy. emelked.
17			Jupiter I. mellékbolyg. fogy., bem. 3 ó. 19·3 p. r. Jupiter II. mellékbolyg. fogy., bem. 3. ó. 20·2 p. r.
18	11	— r.	Venus az emelkedő pálya-csomójában.
	2	— r.	Hold a földtávban.
19	9	6·5 r.	○ UN. (Hold az utolsó negyedben.)
21	0	— d.	Jupiternek együttállása a holddal az egy. emelk.
22	2	— r.	Merkur a leszálló pálya-csomójában.
23	5	— e.	Marsnak együttállása a holddal az egyenes emelkedésben.....födés.
24	2	— r.	Uranusnak együttállása a holddal az egyenes emelkedésben.....födés.
	8	— e.	Venusnak együttállása a holddal az egyenes emelkedésben.....födés.
26	10	41·9 e.	● UH. (Újhold.)
28	2	— e.	Merkurnak együttállása a holddal az egy. emelk.
30	0	— d.	Hold a földközelenben.
31	7	— e.	Marsnak együttállása Uranussal az egyen. emelk.

VL.

Augustus 1870.

Csillagfordések

Hó napja	csillag			együttál- lás ideje egy. em. ó. p.	csillag		
	neve és jegye	nagy- sága			köz. egyen. emelked. ó. p. mp.	közép elhajlása ° ' "	
7	Nyilas 13 μ	4.5	10 54 e.	18 5 59	-21 5 25		
8	Nyilas 41 π	4	9 28 e.	19 2 2	-21 13 40		
10	Bak 22 η	4	9 21 e.	20 57 0	-20 22 1		
12	Vízöntő 33 ι	4.5	1 19 r.	21 59 25	-14 29 57		
16	Halak 89 f	5.5	2 39 r.	1 11 22	+ 2 55 45		
18	Czethal 110 μ	4	1 20 r.	2 37 55	+ 9 33 49		
20	Bika 61 δ^1	3.5	3 18 r.	4 15 26	+17 14 8		
	Bika 64 δ^2	5	3 52 r.	4 16 36	+17 8 27		
	Bika 68 δ^3	4.5	4 32 r.	4 17 58	+17 37 43		
21	Bika 106 l	5.5	0 47 r.	5 0 7	+20 14 40		
24	Uranus Υ		2 34 r.				

Hét, hó és év napja			Rom. katolikus naptár	Protestans naptár	Görög-orosz naptár
Csüt.	1	244	Egyed apát	Egyed	20 Samu
Péntek	2	245	Absolon †	Absolon	21 Thaddaeus
Szomb.	3	246	Mansvét †	Mansvét	22 Agathonicus
Vas.	4	247	B. 13. Örangy. ü.	B. 12. Tr. R.	23 D. 12. Lupus
Hétfő	5	248	Victorin, Lőrincz	Herkules	24 Eutyches
Kedd	6	249	Zakariás, Magnus	Magnus	25 Titus apost.
Szerda	7	250	Regina	Regina	26 Adorján
Csüt.	8	251	Kisasszony	Kisasszony	27 Poemen
Péntek	9	252	Gorgon †	Gorgon	28 Mózes
Szomb.	10	253	Tolent, Miklós †	Jodók	29 János fővét.
Vas.	11	254	B. 14. B. A. n. n.	B. 13. Tr. Pr.	30 D. 13. Sánd.
Hétfő	12	255	Macedonius	Tóbiás	31 B. Assz. öve
Kedd	13	256	Mauritius	Maternus	1 Sept. Simeon
Szerda	14	257	Sz. Ker. felmag.	Sz. Ker. felm.	2 Mamas vt.
Csüt.	15	258	Hildegard	Nikoméd	3 Anthimus
Pént.	16	259	Ludmilla †	Eufemia	4 Babylas
Szomb.	17	260	Lambert †	Lambert	5 Zacharias
Vas.	18	261	B. 15. Tamás	B. 14. Tr. T.	6 D. 14. M. ár.
Hétfő	19	262	Január	Szidonia	7 Sozon
Kedd	20	263	Eustachius	Fauszta	8 Kisasszony
Szerda	21	264	Máté év. Kánt. †	Máté	9 Joachim, Anna
Csüt.	22	265	Móricz	Móricz	10 Menodora
Péntek	23	266	Tekla, Linus †	Tekla	11 Theodora
Szomb.	24	267	Gellért †	Gellért	12 Autonomus
Vas.	25	268	B. 16. Kleofás	B. 15. Tr. K.	13 D. 15. Corn.
Hétfő	26	269	Justina	Cyprián	14 Ker. felem.
Kedd	27	270	Kozma és Demj.	Adolf	15 Nicetas
Szerda	28	271	Venczel	Venczel	16 Euph., Kánt.
Csüt.	29	272	Mihály főangyal	Mihály főangy.	17 Zsófia,
Péntek	30	273	Jeromos †	Jeromos	18 Eumenius

○ EN. (első negyed) Sept. 2. 3 ó. 14'0 p. este.

○ HT. (holdtölte) Sept. 9. 11 ó. 27'8 p. este.

II.

September 1870.

Hó napja	Zsidó naptár		Török naptár		Idő- egyenlet k.idő-v.idő p. mp.	Csillagidő köz.-délb. ó. p. mp.
	5630. Elul, 5631. Tisri		1287. Dsemâdi el-ac. Redseb			
1	5		4		— 0 5·1	10 41 34·8
2	6		5	22. péntek	0 24·0	45 31·3
3	7	52. sz., J. t. f. f.	6		0 43·3	49 27·9
4	8		7		— 1 2·7	10 53 24·4
5	9		8		1 22·4	10 57 21·0
6	10		9	Abubekr szül. n.	1 42·4	11 1 17·5
7	11		10		2 2·6	5 14·1
8	12		11		2 22·9	9 10·6
9	13		12	23. péntek	2 43·5	13 7·2
10	14	53. szombat	13		3 4·2	17 3·7
11	15		14	szerencse-napok	— 3 25·1	11 21 0·3
12	16		15		3 46·0	24 56·8
13	17	Görögök elűzetése	16		4 7·1	28 53·4
14	18		17		4 28·2	32 49·9
15	19		18		4 49·4	36 46·5
16	20		19	24. péntek	5 10·6	40 43·1
17	21	54. szombat	20	Fatîma szül. n.	5 31·7	44 39·6
18	22		21		— 5 52·9	11 48 36·2
19	23		22		6 14·0	52 32·7
20	24		23		6 35·1	11 56 29·3
21	25		24		6 56·0	12 0 25·8
22	26		25		7 16·9	4 22·4
23	27		26	25. péntek	7 37·7	8 18·9
24	28	55. sz., ● UH. e.	27		7 58·3	12 15·5
25	29	Böjt, az év v. m.	28		— 8 18·8	12 16 12·0
26	1	T. 5631. Újév	29		8 39·1	20 8·6
27	2	Második ünn.	1	Redseb, Bárkaé.	8 59·3	24 5·1
28	3	Gedalja böjt	2		9 19·2	28 1·7
29	4		3		9 39·0	31 58·2
30	5		4	26. p. Titkok éj.	9 58·4	35 54·8

○ UN. (utolsó negyed) Sept. 18. 2 ó. 46·0 p. reggel.
 ● UH. (újhold) Sept. 25. 7 ó. 50·2 p. reggel.

Hó napja	☉ Nap					☾ Hold				
	hossza	elhajl.	kelte	lem.	hossz-	elhajl.	kelte	lemen.		
	o ' "	o ' "	ó. p.	ó. p.	sz-	o ' "	ó. p.	ó. p.		
1	158 45	ny	+ 8 17	5 19	6 42	♍	-14 42	0 0 d.	9 52 e.	
2	159 44	"	7 56	21	39	♊	18 24	1 17 e.	10 30	
3	160 42	"	7 34	22	37	♊	20 57	2 27	11 14	
4	161 40	"	+ 7 11	5 24	6 34	♋	-22 14	3 32 e.	* *	
5	162 38	"	6 49	25	32	♋	22 11	4 26	0 7 r.	
6	163 36	"	6 27	26	30	♋	20 53	5 11	1 8	
7	164 35	"	6 4	28	28	♋	18 28	5 48	2 14	
8	165 33	"	5 42	29	26	♋	15 10	6 18	3 22	
9	166 31	"	5 19	31	24	♋	11 13	6 43	4 30	
10	167 30	"	4 57	32	22	♋	6 50	7 6	5 37	
11	168 28	"	+ 4 34	5 34	6 20	♌	- 2 14	7 26 e.	6 43 r.	
12	169 26	"	4 11	35	18	♌	+ 2 23	7 47	7 48	
13	170 25	"	3 48	36	15	♌	6 52	8 9	8 52	
14	171 23	"	3 25	37	13	♌	11 3	8 31	9 55	
15	172 22	"	3 2	38	12	♌	14 48	8 57	10 57	
16	173 20	"	2 39	40	10	♍	17 58	9 27	11 59	
17	174 19	"	2 15	41	8	♍	20 24	10 2	1 2 e.	
18	175 18	"	+ 1 52	5 43	6 6	♍	+21 58	10 46 e.	1 59 e.	
19	176 16	"	1 29	44	5	♍	22 31	11 38	2 53	
20	177 15	"	1 6	45	3	♍	21 54	* *	3 42	
21	178 14	"	0 42	47	6 1	♎	20 7	0 39 r.	4 24	
22	179 12	"	+ 0 19	48	5 58	♎	17 8	1 47	4 58	
23	180 11	ny	- 0 5	50	56	ny	13 6	3 1	5 31	
24	181 10	"	0 28	51	54	ny	8 11	4 19	6 0	
25	182 9	"	- 0 51	5 53	5 52	♏	+ 2 42	5 39 r.	6 26 e.	
26	183 8	"	1 15	54	49	♏	- 3 1	7 0	6 53	
27	184 7	"	1 38	56	47	♏	8 35	8 22	7 20	
28	185 6	"	2 2	57	45	♏	13 36	9 47	7 51	
29	186 5	"	2 25	5 59	43	♏	17 42	11 4	8 26	
30	187 4	"	2 48	6 1	41	♏	20 40	0 19 e.	9 10	

A nap septemberben 1 ó. 43 p.-el fogy.

- EN. Sept. 2. 3 ó. 14'0 p. e.
- HT. Sept. 9. 11 ó. 27'8 p. e.
- UN. Sept. 18. 2 ó. 46'0 p. r.
- UH. Sept. 25. 7 ó. 50'2 p. r.

IV.

September 1870.

B o l y g ó k

jegye és neve	hó nap- ja	egyen emelk. ó. p.	elhaj- lása °	kelte ó. p.	delelése ó. p.	leme- nete ó. p.
♀ Merkur	2	12 19	— 3 52	7 48 r.	1 34 e.	7 20 e.
	8	12 42	7 13	8 1	1 32	7 3
	14	12 58	9 48	8 6	1 26	6 46
	20	13 6	11 10	7 57	1 10	6 23
	26	13 2	10 36	7 26	0 42	6 0
♀ Venus	2	9 12	+16 54	3 4 r.	10 26 r.	5 48 e.
	8	9 41	14 49	3 19	10 32	5 45
	14	10 10	12 29	3 36	10 37	3 38
	20	10 38	9 57	3 53	10 42	5 31
	26	11 6	7 14	4 10	10 46	5 22
♂ Mars	2	7 53	+21 50	1 18 r.	9 7 r.	4 56 e.
	8	8 9	21 9	1 15	9 0	4 45
	14	8 24	20 23	1 12	8 52	4 32
	20	8 40	19 32	1 9	8 44	4 19
	26	8 54	18 38	1 5	8 35	4 5
♃ Jupiter	2	5 32	+22 44	10 52 e.	6 47 r.	2 42 e.
	10	5 36	22 46	10 24	6 19	2 14
	18	5 40	22 48	9 55	5 51	1 47
	26	5 42	22 49	9 26	5 22	1 18
♄ Saturnus	2	17 25	—22 8	2 21 e.	6 39 e.	10 57 e.
	12	17 26	22 10	1 44	6 1	10 18
	22	17 27	22 13	1 5	5 22	9 39
♅ Uranus	2	7 48	+21 36	1 14 r.	9 3 r.	4 52 e.
	12	7 50	21 31	0 37	8 25	4 13
	22	7 52	21 27	11 59 e.	7 47	3 35
♆ Neptun	2	1 22	+ 6 46	8 2 e.	2 36 r.	9 10 r.
	12	1 21	6 41	7 12	1 56	8 30
	22	1 20	6 36	6 42	1 15	7 48

Merkur nem látható. — Venus reggel látható. — Mars a rák csillagzatában van, és éjfél után 1 óra körül felkel. — Jupiter a bika csillagzatában este 10 óra körül felkel. — Saturnus este látható. Uranus az éj második felében látható. — Neptun jó távcsővel egész éjjel látható.

Hó napja	közép idő		Égi jelek
	ó.	p.	
1	6	— r.	Merkur a naptárban.
2			Jupiter I. mellékbolyg. fogy., bem. 1 ó. 34·6 p. r.
2	3	14·0 e.	○ EN. (Hold az első negyedben.)
3	0	— d.	Saturnusnak együttállása a holddal az egyenes emelkedésben. . . . .födés.
8	6	— r.	Merkurnak legnagyobb keleti eltérése. . . 26° 48'.
9			Jupiter I. mellékbolyg. fogy., bem. 3 ó. 27·9 p. r.
9	11	27·8 e.	○ HT. (Holdtölte.)
11			Jupiter II. mellékbolyg. fogy., bem. 0 ó. 28·6 p. r.
14	8	— e.	Hold a földtárban.
15	8	— r.	Saturnus negyedfényben a nappal.
17			Jupiter I. mellékb. fogy., bem. 11 ó. 49·7 p. e.
18	2	46·0 r.	○ UN. (Hold az utolsó negyedben.)
			Jupiter II. mellékbolyg. fogy., bem. 3 ó. 5·2 p. r.
	3	— r.	Jupiternek együttál. a holddal az egy. emelked.
	0	— d.	Jupiter negyedfényben a nappal.
20	2	— e.	Uranusnak együttállása a holddal az egyenes emelkedésben. . . . .födés.
	5	— e.	Venus a naptárban.
21	11	— r.	Marsnak együttállása a holddal az egyenes emelkedésben. . . . .födés.
	4	— e.	Merkurnak legnagyobb déli napköz. szélessége.
23	7	— r.	Nap a mérlegben . . . . . Ősz kezdete.
	8	— e.	Venusnak együttállása a holddal az egy. emelked.
25			Jupiter I. mellékbolyg. fogy., bem. 1 ó. 43·0 p. r.
25	7	50·2 r.	● UH. (Újhold.)
26	4	— r.	Merkurnak együttállása a holddal az egy. emelked.
	9	— e.	Hold a földközben.
30	7	— e.	Saturnusnak együttállása a holddal az egyenes emelkedésben. . . . .födés.

Csillagfödések

Hó napja	c s i l l a g			együttál- lás ideje egy. em. ó. p.	c s i l l a g		
	neve és jegye		nagy- sága		köz. egyen. emelked. ó. p. mp.	közép elhajlása ° ' "	
4	Nyilas	32 ν^1	5	9 3 e.	18 46 19	—22 54	8
	Nyilas	35 ν^2	5	9 26 e.	18 47 15	—22 49	51
	Nyilas	37 ξ^2	4.5	10 32 e.	18 49 58	—21 16	29
7	Bak	40 γ	4	8 22 e.	21 32 53	—17 14	53
	Bak	49 δ	3	11 34 e.	21 39 52	—16 42	57
9	Vízöntő	95 ψ^3	5.5	8 3 e.	23 12 12	—10 19	17
12	Halak	106 ν	5	11 9 e.	1 34 40	+ 4 49	44
14	Czethal	73 ξ^2	4.5	0 11 r.	2 21 15	+ 7 52	33
16	Névtelen		5.5	3 46 r.	4 0 33	+16 59	25
17	Bika	97 i	4.5	1 3 r.	4 43 46	+18 36	58
	Bika	123 ζ	3	10 56 e.	5 29 53	+21 3	38
21	Rák	33 η	5.5	4 33 r.	8 25 11	+20 52	50
30	Saturnus	♄		7 28 e.			
	Kígyótartó	58	5	10 1 e.	17 35 39	—21 37	2

Hét, hó és év napja		Rom. katolikus naptár	Protestans naptár	Görög-orosz naptár	
Szomb.	1 274	Remigius †	Benignus	19	Trophimus
Vas.	2 275	B. 17. Olv. ünn.	B. 16. Tr. L.	20	D. 16. Eust.
Hétfő	3 276	Kandid	Kandid	21	Codratus
Kedd	4 277	Szeraf. Ferencz	Ferencz	22	Phocas
Szerda	5 278	Placidus	Fides	23	<i>Ker. János fog.</i>
Csüt.	6 279	Brúnó hitv.	Friderika	24	Thekla
Péntek	7 280	Justina †	Amália	25	Euphrosyna
Szomb.	8 281	Brigitta †	Pelagia	26	<i>János evang.</i>
Vas.	9 282	B. 18. Dénes	B. 17. Tr. D.	27	D. 17. Call.
Hétfő	10 283	Borgiai Ferencz	Gedeon	28	Chariton
Kedd	11 284	Burkhard	Burkhard	29	Cyriacus
Szerda	12 285	Miksa	Miksa	30	Gergely püsp.
Csüt.	13 286	Kálmán	Ede	1	<i>Oct. B. A. sz.</i>
Péntek	14 287	Kaliszt †	Kaliszt	2	Cyprian
Szomb.	15 288	Terézia †	Hedvig	3	Dénes
Vas.	16 289	B. 19. Gallus	B. 18. Tr. G.	4	D. 18. Hier.
Hétfő	17 290	<i>Hedvig</i>	Florentina	5	Charitine
Kedd	18 291	Lukács evang.	Lukács evang.	6	<i>Tamás apost.</i>
Szerda	19 292	Alkant. Péter	Nándor	7	Sergius
Csüt.	20 293	Vendelin	Vendel	8	Pelagia
Péntek	21 294	Orsolya †	Orsolya	9	Alph. János
Szomb.	22 295	Kordula †	Kordula	10	Eulampus
Vas.	23 296	B. 20. Kap. Ján.	B. 19. Tr. Sz.	11	D. 19. F. ap.
Hétfő	24 297	Rafael főangy.	Ráfáel	12	Probus
Kedd	25 298	Krizánt	Vilma	13	<i>Carpus</i>
Szerda	26 299	Demeter, Amand	Evarist	14	<i>Paraskeri</i>
Csüt.	27 300	Szabina	Szabina	15	Lucián
Péntek	28 301	<i>Simon és Juda †</i>	Simon és Juda	16	Longinus
Szomb.	29 302	Narcisz †	Narcisz	17	Hoseas
Vas.	30 303	B. 21. Kolos	B. 20. Tr. K.	18	D. 20. L. ev.
Hétfő	31 304	Farkas †	Ref.eml.ünn.	19	Joel próféta

○ EN. (első negyed) Oct. 1. 10 ó. 35·3 p. este.

○ HT. (holdtölte) Oct. 9. 2 ó. 59·1 p. este.

○ UN. (utolsó negyed) Oct. 17. 7 ó. 29·7 p. este.

II.

October 1870.

Hónapja	Zsidó naptár	Török naptár	Idő- egyenlet k. idő-v. idő p. mp.	Csillagidő köz. dél. ó. p. mp.
	5531. Tisri, Marches.	1287. Redseb Sabân		
1	6 1. szombat (T.)	5	—10 17·7	12 39 51·3
2	7 Böjt, az ar. b. i. m.	6	—10 36·7	12 43 47·9
3	8	7	10 55·3	47 44·4
4	9	8	11 13·7	51 41·0
5	10 Engeszt. ünn.	9	11 31·7	55 47·6
6	11	10	11 49·4	59 34·2
7	12	11 27. péntek	12 6·7	13 3 30·7
8	13 2. szombat	12	12 23·6	7 27·2
9	14 Sátoros ün. előest.	13	—12 40·1	13 11 23·8
10	15 Sátoros ünnep	14 } szerencse-napok	12 56·1	15 20·3
11	16 Második ünn.	15	13 11·6	19 16·9
12	17	16	13 26·7	23 13·4
13	18	17	13 41·3	27 10·0
14	19	18 28. péntek	13 55·3	31 6·5
15	20 3. szombat (B.)	19	14 8·7	35 3·1
16	21 Pálmák ünnepe	20	—14 21·6	13 38 59·6
17	22 Gyűlek zárün.	21	14 33·9	42 56·2
18	23 Törvényö. ü. n.	22	14 45·5	46 52·7
19	24	23	14 56·6	50 49·3
20	25	24	15 7·0	54 45·8
21	26	25 29. péntek	15 16·7	1358 42·4
22	27 4. sz. ● UH. el.	26	15 25·8	14 2 38·0
23	28	27	—15 34·2	14 6 35·5
24	29	28 Mahomed pr. elf.	15 41·9	10 32·0
25	30 Újholdnapja	29 Égbe szállat éjje	15 48·8	14 28·6
26	1 Marchesvan	30	15 55·1	18 25·2
27	2	1 Sabân	16 0·6	22 21·7
28	3	2 30. péntek	16 5·4	26 18·3
29	4 5. szombat	3 Hussein szület. n.	16 9·5	30 14·8
30	5	4	—16 12·8	14 34 11·4
31	6 Böjt, Jer. elp. m.	5	16 15·4	38 7·9

● UH. (újhold)

Oct. 24. 4 ó. 51·8 p. este.

○ EN. (első negyed) Oct. 31. 9 ó. 17·4 p. reggel.

Hó napja	☉ Nap				☾ Hold			
	hossza o ' /	elhajl. o ' /	kelte ó. p. ó. p.	lem. ó. p. ó. p.	hosz- sza o ' /	elhajl. o ' /	kelte ó. p. ó. p.	lemen. ó. p. ó. p.
1	188 3	— 3 12	6 2	5 38	♊	— 22 18	1 27 e.	10 1 e.
2	189 2	— 3 35	6 4	5 36	♊	— 22 33	2 25 e.	11 0 e.
3	190 1	3 58	5	35	♊	21 29	3 12	* *
4	191 0	4 21	6	33	♊	19 18	3 51	0 5 r.
5	191 59	4 45	7	31	♊	16 11	4 22	1 12
6	192 58	5 8	8	29	♋	12 22	4 48	2 20
7	193 58	5 31	9	27	♋	8 4	5 11	3 28
8	194 57	5 54	11	25	♋	— 3 31	5 31	4 34
9	195 56	— 6 17	6 12	5 23	♋	+ 1 8	5 52 e.	5 38 r.
10	196 56	6 39	14	21	♋	5 42	6 12	6 42
11	197 55	7 2	16	19	♋	10 2	6 34	7 45
12	198 54	7 25	17	17	♋	13 58	6 57	8 49
13	199 54	7 47	19	15	♋	17 21	7 27	9 51
14	200 53	8 10	21	13	♋	20 1	7 59	10 52
15	201 53	8 32	22	11	♋	21 52	8 39	11 51
16	202 52	— 8 54	6 24	5 9	♌	+ 22 43	9 27 e.	0 47 e.
17	203 52	9 16	25	7	♌	22 30	10 23	1 36
18	204 52	9 38	26	5	♌	21 9	11 27	2 19
19	205 51	10 0	27	3	♌	18 39	* *	2 56
20	206 51	10 21	29	5 1	♍	15 5	0 36 r.	3 29
21	207 51	10 43	30	4 59	♍	10 33	1 50	3 58
22	208 51	11 4	32	58	♍	+ 5 18	3 9	4 25
23	209 50	— 11 25	6 33	4 56	♍	— 0 25	4 29 r.	4 50 e.
24	210 50	11 46	35	54	♍	6 13	5 51	5 17
25	211 50	12 7	36	53	♍	11 41	7 13	5 47
26	212 50	12 28	38	51	♍	16 24	8 39	6 21
27	213 50	12 48	39	49	♍	19 59	10 0	7 2
28	214 50	13 8	41	48	♍	22 10	11 15	7 51
29	215 50	13 28	42	46	♍	22 52	0 20 e.	8 49
30	216 50	— 13 48	6 44	4 44	♎	— 22 9	1 12	9 54 e.
31	217 50	14 8	46	43	♎	20 10	1 53	11 3

A nap octoberben 1 ó. 39 p. elfogy.

○ EN. oct. 1. 10 ó. 35' 3 p. e.

○ HT. oct. 9. 2 ó. 59' 1 p. e.

○ UN. oct. 17. 7 ó. 29' 7 p. e.

● UH. oct. 24. 4 ó. 51' 8 p. e.

○ EN. oct. 31. 9 ó. 17' 4 p. r.

IV.

October 1870.

B o l y g ó k

jegye és neve	hó nap- ja	egyen. emelk. ó. p.	elhaj- lása °	kelte		delelése		lemen.	
				ó.	p.	ó.	p.	ó.	p.
♀ Merkur	2	12 43	— 7 31	6 29 r.		11 59 r.		5 29 e.	
	8	12 22	3 13	5 26		11 15		5 4	
	14	12 18	0 51	4 47		10 47		4 47	
	20	12 35	1 40	4 44		10 40		4 36	
	26	13 4	4 37	5 2		10 46		4 30	
♀ Venus	2	11 34	+ 4 23	4 27 r.		10 50 r.		5 13 e.	
	8	12 1	+ 1 28	4 43		10 54		5 5	
	14	12 29	— 1 31	5 1		10 58		4 55	
	20	12 56	4 29	5 18		11 2		4 46	
	26	13 24	7 24	5 36		11 6		4 36	
♂ Mars	2	9 10	+17 40	0 59 r.		8 26 r.		3 53 e.	
	8	9 24	16 40	0 56		8 17		3 38	
	14	9 38	15 37	0 51		8 7		3 23	
	20	9 52	14 32	0 47		7 57		3 7	
	26	10 5	13 26	0 42		7 47		2 52	
♃ Jupiter	2	5 43	+22 50	9 5 e.		5 0 r.		0 55 e.	
	10	5 44	22 50	8 34		4 29		0 24	
	18	5 45	22 51	8 2		3 57		11 52 r.	
	26	5 44	22 51	7 30		3 25		11 20	
♄ Saturnus	2	17 30	—22 17	0 29 e.		4 46 e.		9 3 e.	
	12	17 32	22 20	11 53 r.		4 9		8 25	
	22	17 36	22 24	11 17		3 33		7 49	
♅ Uranus	2	7 53	+21 24	11 21 e.		7 9 r.		2 57 e.	
	12	7 54	21 22	10 43		6 30		2 17	
	22	7 55	21 21	10 5		5 52		1 39	
♆ Neptun	2	1 19	+ 6 29	6 2 e.		0 35 r.		7 8 r.	
	12	1 18	6 23	5 22		11 54 e.		6 26	
	22	1 17	6 17	4 42		11 14		5 46	

Merkur e hó 4-én a nappal alsó együttállásba jő, — nem látható. — Venus reggel látható. — Mars az oroszán csillagzatában van, és éjjel után 1 óra körül felkel. E hó vége felé Regulus csillag közelébe jő. — Jupiter este körülbelül 8 órától reggelig látható. — Saturnus este látható. — Uranus este 10¹/₂ óra körül felkel. — Neptun e hó 14-én a nappal szemben áll, jó távcsövel egész éjjel látható.

Hó napja	közép idő		Égi jelenetek
	ó.	p.	
1			Jupiter III. mellékb. fogy., kim. 0 ó. 52·7 p. r.
1	10	35·3 e.	○ EN. (Hold az első negyedben.)
2			Jupiter I. mellékb. fogy., bem. 3 ó. 36·5 p. r.
3			Jupiter I. mellékb. fogy., bem. 10 ó. 4·8 p. e.
4	7	— r.	Merkurnak alsó együttállása a nappal.
5			Jupiter II. mellékb. fogy., bem. 9 ó. 37·0 p. e.
8			Jupiter III. mellékb. fogy., bem. 2 ó. 39·1 p. r.
9			Jupiter I. mellékb. fogy., bem. 5 ó. 29·9 p. r.
9	2	59·1 e.	○ HT. (Holdtölte.)
10	4	— e.	Merkur emelkedő pálya-csomójában.
			Jupiter I. mellékb. fogy., bem. 11 ó. 58·3 p. e.
12	0	— é.	Merkurnak együttállása Venussal az egy. emelk.
	10	— r.	Hold a földtávban.
	10	— e.	Venusnak legnagyobb éjszakai napköz. szélessége.
			Jupiter IV. mellékb. fogyatk. : 11 ó. 19·6 p. e.
13			Jupiter II. mellékb. fogy., bem. 0 ó. 13·3 p. r.
14	0	— é.	Neptunnak szembenállása a nappal.
	6	— r.	Merkur a naptávban.
15	1	— e.	Jupiternek együttáll. a holddal az e. em...födés.
17	7	29·7 e.	○ UN. (Hold az utolsó negyedben.)
	11	— e.	Uranusnak együttáll. a holddal az e. em...födés.
18			Jupiter I. mellékb. fogy., bem. 1 ó. 51·8 p. r.
19	5	— e.	Merkurnak legnagyobb nyugoti eltér...18° 12'.
20	2	— r.	Marsnak együttállása a holddal az egy. emelked.
			Jupiter II. mellékb. fogy., bem. 2 ó. 49·6 p. r.
	5	— e.	Uranus negyedfényben a nappal.
23	9	— r.	Merkurnak együttállása a holddal az egy. emelk.
	7	— e.	Venusnak együttállása a holddal az egy. emelk.
24	4	51·8 e.	● UH. (Újhold.)
25			Jupiter I. mellékb. fogy., bem. 3 ó. 45·3 p. r.
	5	— r.	Hold a földközelen.
	2	— e.	Merkurnak legnagyobb éjszakai napköz. széles.
26			Jupiter I. mellékb. fogy., bem. 10 ó. 13·8 p. e.
28	6	— r.	Saturnusnak egy. a holddal az egy. em...födés.
31	9	17·4 r.	○ EN. (Hold az első negyedben.)

Csillagfödések

Hó napja	csillag			együttál- lás ideje egy. em. ó. p.	csillag		
	neve és jegye		nagy- sága		köz. egyen. emelked. ó. p. mp.	közép elhajlása ° ' "	
7	Vízöntő	91 ψ^1	5	0 47 r.	23 9 5	—	9 47 45
	Vízöntő	93 ψ^2	5	1 50 r.	23 11 9	—	9 53 32
	Vízöntő	95 ψ^3	5.5	2 22 r.	23 12 12	—	10 19 17
8	Halak	30	4.5	0 43 r.	23 55 18	—	6 44 11
	Halak	33	5	2 30 r.	23 58 41	—	6 26 7
10	Czethal	65 ξ^1	4.5	11 0 e.	2 6 7	+	8 14 9
11	Kos	24 ξ	5.5	5 18 r.	2 17 51	+	10 1 14
12	Névtelen		5	3 14 r.	2 59 16	+	12 41 4
13	Bika	74 ϵ	3.5	8 55 e.	4 21 2	+	18 53 23
14	Bika	109 n	5.5	9 24 e.	5 11 28	+	21 57 34
15	Ikrek	7 η	3	11 24 e.	6 7 2	+	22 32 30
16	Ikrek	13 μ	3	3 7 r.	6 15 6	+	22 34 40
17	Ikrek	55 δ	3.5	4 59 r.	7 12 21	+	22 13 9
	Uranus	Υ		11 46 e.			
18	Rák	10 μ	5.5	2 11 r.	8 0 7	+	21 57 26

Hét, hó és év napja		Rom. katolikus naptár	Protestans naptár	Görög-orosz naptár
Kedd	1 305	Mindenszentek	Minden szent.	20 Artemius
Szerda	2 306	<i>Halottak emlék.</i>	Halottak eml.	21 Hilarion
Csüt.	3 307	Hubert, Ida	Sylvér	22 Acerbius
Péntek	4 308	<i>Borom. Károly †</i>	Károly	23 Jakab apost.
Szomb.	5 309	<i>Imre herceg †</i>	Imre	24 Arethas
Vas.	6 310	B. 22. Lénárd	B. 21. Tr. E.	25 D. 21. Marc.
Hétfő	7 311	Engelbert	Malachias	26 Demeter
Kedd	8 312	Godofréd	Kolos	27 Nestor
Szerda	9 313	Tivadar	Todor	28 István
Csüt.	10 314	Avell, András	Protus	29 Anastasia
Péntek	11 315	<i>Márton †</i>	Márton	30 Zenobius
Szomb.	12 316	Emilián †	Jónás	31 Stachys
Vas.	13 317	B. 23. Szaniszló	B. 22. Tr. B.	1 D. 22. N.K.D.
Hétfő	14 318	Klementina, Juk.	Jukuud	2 Acindinus
Kedd	15 319	<i>Lipót</i>	Lipót	3 Aceptsimas
Szerda	16 320	Otmár, Edmund	Otmár	4 Joannicius
Csüt.	17 321	Gergely csodat.	Hugo, Florin.	5 Galaction
Péntek	18 322	Otto, Eugen †	Jenő, Roman	6 Pál püsp.
Szomb.	19 323	Erzsébet kir. †	Erzsébet	7 Jeromos
Vas.	20 324	B. 24. B. A. olt.	B. 23. Tr. E.	8 D. 23. M. főa.
Hétfő	21 325	B. A. beavatása	B. A. beavat.	9 Onesiphor
Kedd	22 326	Cziczella	Cziczella	10 Erastus
Szerda	23 327	Kelemen	Kelemen	11 Győző
Csüt.	24 328	Kereszt. nev. Ján	Emilia	12 <i>Alam. János</i>
Péntek	25 329	<i>Katharina †</i>	Katalin	13 <i>Aranysz. Ján.</i>
Szomb.	26 330	Konrád †	Konrád	14 <i>Fülöp apost.</i>
Vas.	27 331	B. I. Adv. Virgil	B. 1. Adv. G.	15 D. 24. K.e.b.k.
Hétfő	28 332	Sosthenes	Rufus	16 <i>Máté evang.</i>
Kedd	29 333	Saturnin	Valter	17 Gergely
Szerda	30 334	<i>András apost. †</i>	András	18 Platon, Rom.

○ HT. (holdtölte) Nov. 8. 8 ó. 48'0 p. reggel.

○ UN. (utolsó negyed) Nov. 16. 10 ó. 15'0 p. reggel.

II.

November 1870.

Hó napja	Zsidó naptár		Török naptár		Idő- egyenlet		Csillagidő	
	5631. Marchesvan, Kislev		1287. Sabân Ramadân		k.idő- v.idő p. mp.		köz.- délb. ó. p. mp.	
1	7		6		—16 17'1	14 42	4 5	
2	8		7		16 18'1	46	1'	
3	9	Böjt	8		16 18'3	49	57 6	
4	10		9	31. péntek	16 17'7	54	54'2	
5	11	6. szombat	10		16 16'3	14 57	50'7	
6	12		11		—16 14'1	15	1 47'3	
7	13	Böjt	12		16 11'1	5	43'8	
8	14		13	} szerencse-napok Vizsgálat éjje	16 7'2	9	40'4	
9	15		14		16 2'4	13	36'9	
10	16		15		15 56'9	17	33'5	
11	17		16	32. p. M. K. ny.	15 50'4	21	30'0	
12	18	7. szombat	17		15 43'1	25	26'6	
13	19	Böjt, S. ü. e. b. m.	18		—15 35'0	15 29	23'2	
14	20		19		15 25'9	33	19'7	
15	21		20		15 16'1	37	16'3	
16	22		21		15 5'3	41	12'8	
17	23	Templ. fert. g. á.	22		14 53'7	45	9'4	
18	24		23	33. péntek	14 41'2	49	5'9	
19	25	8. sz., ● UH. e.	24		14 27'9	53	2'5	
20	26		25		—14 13'8	15 56	59'1	
21	27		26		13 58'8	16	0 55'6	
22	28		27		13 43'0	4	52'2	
23	29		28		13 26'4	8	48'7	
24	30	Újholdnapja	29		13 9'1	12	45'3	
25	1	Kislev	1	Ramadân 34. p.	12 51'0	16	41'8	
26	2	9. sz. Esőérti i. k.	2		12 32'1	20	38'4	
27	3	Bálvány tiszt. elt.	3	Ábrahám könyve	—12 12'5	16 24	34'9	
28	4		4	Korán küldetése	11 52'2	28	31'5	
29	5		5		11 31'3	32	28'1	
30	6	Böjt, Jer. k. e. m.	6		11 9'6	36	24'6	

● UH. (újhold) Nov. 22. 2 ó. 37'0 p. reggel.

○ EN. (első negyed) Nov. 29. 11 ó. 49'4 p. este.

Hó napja	☉ Nap				☾ Hold			
	hossza	elhajl.	kelte	lem.	hossz-	elhajl.	kelte	lemen.
	o ' "	o ' "	ó. p. ó. p.	ó. p.	sz-	o ' "	ó. p. ó. p.	ó. p.
1	218 50	m	—14 27	6 47	4 41	≈	—17 12	2 26 e. * *
2	219 50	"	14 46	49	39	X	13 30	2 54 0 11 r.
3	220 50	"	15 5	50	37	X	9 17	3 17 1 19
4	221 50	"	15 24	52	36	V	4 45	3 39 2 25
5	222 51	"	15 42	53	34	V	— 0 6	3 59 3 29
6	223 51	"	—16 0	6 55	4 33	V	+ 4 31	4 18 e. 4 34 r.
7	224 51	"	16 18	56	32	X	8 57	4 39 5 37
8	225 51	"	16 36	58	31	X	13 3	5 1 6 41
9	226 52	"	16 53	6 59	29	X	16 39	5 28 7 44
10	227 52	"	17 10	7 1	28	□	19 34	6 0 8 45
11	228 52	"	17 27	2	27	□	21 40	6 37 9 46
12	229 53	"	17 43	4	26	☾	22 49	7 22 10 42
13	230 53	"	—17 59	7 5	4 25	☾	+ 22 54	8 14 e. 11 33 r.
14	231 54	"	18 15	6	24	Ω	21 54	9 14 0 18 e.
15	232 54	"	18 31	8	23	Ω	19 47	10 20 0 57
16	233 55	"	18 46	10	21	Ω	16 37	11 30 1 30
17	234 55	"	19 1	12	20	my	12 32	* * 1 58
18	235 56	"	19 15	13	19	my	7 39	0 43 r. 2 24
19	236 56	"	19 29	16	18	≡	+ 2 14	2 0 2 50
20	237 57	"	—19 43	7 17	4 17	≡	— 3 29	3 19 r. 3 16 e.
21	238 58	"	19 56	18	16	m	9 8	4 41 3 42
22	239 58	"	20 9	20	15	m	14 18	6 5 4 13
23	240 59	X↑	20 22	21	14	X↑	18 35	7 29 4 51
24	242 0	"	20 34	23	13	X↑	21 31	8 50 5 37
25	243 1	"	20 46	24	12	X↑	22 56	10 3 6 32
26	244 1	"	20 58	25	11	X↑	22 46	11 4 7 37
27	245 2	"	—21 9	7 27	4 10	≈	—21 10	11 51 r. 8 47 r.
28	246 3	"	21 20	28	9	≈	18 24	0 29 e. 9 58
29	247 4	"	21 30	29	9	X	14 46	0 59 11 8
30	248 5	"	21 40	31	8	X	10 37	1 24 * *

A nap novemberben 1 ó. 17 p.-el fogy.

- HT. nov. 8. 8 ó. 48'0 p. r.
 ○ UN. nov. 16. 10 ó. 15'0 p. r.
 ● UH. nov. 22. 2 ó. 37'0 p. r.
 ○ EN. nov. 29. 11 ó. 49'4 p. e.

IV. November 1870.

B o l y g ó k

jegye és neve	hó nap- ja	egyen. emelk. ó. p.	elhaj- lása °	kelte ó. p.	delelése ó. p.	lemen. ó. p.
♀ Merkur	2	13 45	— 9 5	5 26 r.	10 59 r.	4 22 e.
	8	14 22	12 58	6 7	11 12	4 17
	14	14 59	16 34	6 39	11 26	4 13
	20	15 37	19 41	7 9	11 40	4 11
	26	16 16	22 14	7 40	11 56	4 12
♀ Venus	2	13 57	—10 42	5 56 r.	11 11 r.	4 26 e.
	8	14 26	13 21	6 13	11 16	4 19
	14	14 55	15 49	6 32	11 22	4 12
	20	15 26	18 2	6 49	11 29	4 9
	26	15 57	19 58	7 6	11 36	4 6
♂ Mars	2	10 20	+12 8	0 36 r.	7 34 r.	2 32 e.
	8	10 33	11 1	0 30	7 23	2 16
	14	10 45	9 54	0 24	7 12	2 0
	20	10 57	8 47	0 18	7 0	1 42
	26	11 8	7 42	0 11	6 48	1 25
♃ Jupiter	2	5 42	+22 50	7 1 e.	2 56 r.	10 17 r.
	10	5 40	22 49	6 27	2 22	9 42
	18	5 36	22 48	5 52	1 47	9 7
	26	5 32	22 46	5 17	1 12	8 40
♄ Saturnus	2	17 40	—22 27	11 39 r.	2 54 e.	7 9 e.
	12	17 44	22 30	10 4	2 19	6 34
	22	17 49	22 33	9 29	1 44	5 59
♅ Uranus	2	7 55	+21 20	9 22 e.	5 9 r.	0 56 e.
	12	7 55	21 21	8 42	4 29	0 16
	22	7 54	21 23	8 2	3 49	11 36 r.
♆ Neptun	2	1 16	+ 6 10	3 59 e.	10 30 e.	5 1 r.
	12	1 15	6 5	3 19	9 50	4 21
	22	1 14	6 0	2 39	9 9	4 39

M e r k u r e hó 22-én a nappal felső együttállásba jő, — nem látható. — V e n u s nem látható. — M a r s az oroszlán csillagzatában tartózkodik, és éjjél körül felkel. — J u p i t e r a bika csillagzatában egész éjjél látható. — S a t u r n u s este látható. — U r a n u s este 8 $\frac{1}{2}$ óra körül felkel, és reggelig látható. — N e p t u n távcsővel egész éjjél látható.

Hó napja	közép idő		Égijelenetek
	ó.	p.	
3			Jupiter I. mellékbolyg. fogy., bem. 0 ó. 7'5 p. r.
4			Jupiter I. mellékbolyg. fogy., bem. 6 ó. 35'9 p. e.
6			Jupiter II. mellékbolyg. fogy., bem. 9 ó. 19'5 p. e.
8	8	48·0 r.	○ HT. (Holdtölte.)
	2	— e.	Hold a földtávban.
10			Jupiter I. mellékbolyg. fogy., bem. 2 ó. 1'3 p. r.
11	4	— e.	Jupiternek együttállása a holddal az egyenes emelkedésben, ...födés.
	10	— e.	Jupiter I. mellékbolyg. fogy., bem. 8 ó. 29'8 p. e.
12			Merkurnak együttállása Venussal az egy. emelk.
			Jupiter III. mellékb. fogy., bem. 10 ó. 34'0 p. e.
			Jupiter II. mellékb. fogy., bem. 11 ó. 55'5 p. e.
14	6	— r.	Uranusnak együttállása a holddal az egyenes emelkedésben, ...födés.
16	10	15·0 r.	○ UN. (Hold az utolsó negyedben.)
17			Jupiter I. mellékbolyg. fogy., bem. 3 ó. 55'1 p. r.
	2	— e.	Marsnak együttállása a holddal az egy. emelked.
18	1	— r.	Merkur a leszálló pálya-csomójában.
			Jupiter I. mellékb. fogy., bem. 10 ó. 23'8 p. e.
20			Jupiter III. mellékb. fogy., bem. 2 ó. 33'3 p. r.
21			Jupiter II. mellékb. fogy., bem. 2 ó. 31'4 p. r.
22	2	37·0 r.	● UH. (Újhold.)
	7	— e.	Venusnak együttállása a holddal az egy. emelk.
	6	— e.	Hold a földközelen.
	8	— e.	Merkurnak felső együttállása a nappal.
23	1	— r.	Merkurnak együttállása a holddal az egy. emelk.
24	9	— e.	Saturnusnak együttállása a holddal az egyenes emelkedésben, ...födés.
			Jupiter I. mellékb. fogy., bem. 0 ó. 17'9 p. r.
26			Jupiter II. mellékb. fogy., bem. 5 ó. 7'3 p. r.
28	6	— r.	Merkur a naptávban.
29	11	49·4 e.	○ EN. (Hold az első negyedben.)

Csillagfödések

Hó napja	csillag		együttál- lás ideje egy. em. ó. p.	csillag	
	neve és jegye	nagy- sága		köz. egyen. emeiked. ó. p. mp.	közép elhajlása 0 ' "
5	Halak 89 f	5·5	11 19 e.	1 11 6	+ 2 55 45
7	Czethal 65 ξ ¹	4·5	5 12 r.	2 6 7	+ 8 14 7
	Kos 38	5	10 12 e.	2 37 53	+11 53 51
	Czethal 110 μ	4	10 13 e.	2 37 55	+ 9 33 49
10	Bika 61 δ ¹	3·5	0 21 r.	4 15 26	+17 14 8
	Bika 64 δ ²	5	0 55 r.	4 16 36	+17 8 27
	Bika 68 δ ³	4·5	1 36 r.	4 17 58	+17 37 43
	Bika 74 ε	3·5	3 7 r.	4 21 2	+18 53 23
	Bika 106 l	5·5	10 8 e.	5 0 7	+20 14 40
11	Bika 109 n	5·5	3 33 r.	5 11 28	+21 57 34
12	Ikrek 1	5	0 34 r.	5 56 13	+23 16 4
15	Rák 43 γ	4·5	0 54 r.	8 35 46	+21 56 3
19	Szűz 16 c	5	4 13 r.	12 13 45	+ 4 2 12

December 1870.

I.

Hét, hó és év napja	Rom. katolikus naptár	Protestans naptár	Görög-orosz naptár
Csüt.	1 335 Eligius	Longinus	19 Abadias
Péntek	2 336 Bibiana †	Aurélia	20 Aurélia
Szomb.	3 337 Xaver Ferencz †	Kasszián	21 B. A. beavat.
Vas.	4 338 B. II. Adv. Borb.	B. 2. Adv. B.	22 D. 25. Phil.
Hétfő	5 339 Szabbás apát	Abigail	23 Amphiloehus
Kedd	6 340 Miklós	Miklós	24 Katalin
Szerda	7 341 Ambrus †	Agathon	25 Kelemen
Csüt.	8 342 B. A. fogantat.	Viola	26 György
Péntek	9 343 Leokádia †	Joakim	27 Jakab
Szomb.	10 344 Judit †	Judit	28 István
Vas.	11 345 B. III. Adv. D.	B. 3. Adv. D.	29 D. I. Adv. P.
Hétfő	12 346 Dionisia	Otilia	30 <i>András apost.</i>
Kedd	13 347 Lucza, Otilia	Lucza	1 Dec., Nahum
Szerda	14 348 Spirid. Kánt. †	Nikáz	2 Habakuk
Csüt.	15 349 Ireneus	Ignác	3 Sophonias
Péntek	16 350 Etelka †	Ananiás	4 Borbála
Szomb.	17 351 Lázár †	Lázár	5 Sabbas
Vas.	18 352 B. IV. Adv. Gr.	B. 4. Adv. V.	6 D. II. Adv. M.
Hétfő	19 353 Nemesius	Ábrahám	7 Ambrus
Kedd	20 354 Amon	Liberatus	8 Patapius
Szerda	21 355 Tamás apost. †	Tam, apost.	9 B. A. fogant.
Csüt.	22 356 Zéno vt.	Beata	10 Menas
Péntek	23 357 Victoria †	Dagobert	11 Dániel
Szomb.	24 358 Ádám és Éva †	Ádám és Éva	12 <i>Spiridion</i>
Vas.	25 359 B. N. Karács.	B. N. Kar.	13 D. III. Adv.
Hétfő	26 360 István vértanu	István vt.	14 Thyrsus
Kedd	27 361 <i>János evang.</i>	János evang.	15 Eleutherius
Szerda	28 362 <i>Aprószentek</i>	Aprószentek	16 Agg., Kánt.
Csüt.	29 363 Tamás	Jonathán	17 Ős atyák
Péntek	30 364 Dávid †	Dávid	18 Sebestyén
Szomb.	31 365 Szilveszter †	Szilveszter	19 Bonifác

○ HT. (holdtölte) Dec. 8. 3 ó. 55-2 p. reggel.

○ UN. (utolsó negyed) Dec. 15. 10 ó. 26-7 p. este.

II.

December 1870.

Hó napja	Zsidó naptár	Török naptár	Idő- egyenlet k.idő.-v.idő	Csillagidő köz.-délb.
	5631. Kislev, Tebet	1287. Ramadân Sevval	p. mp.	ó. p. mp.
1	7 Heródes halála	7 Mózes öt könyve	— 10 47·4	16 40 21·2
2	8	8 35. péntek	10 24·5	44 17·
3	9 10. szombat	9	10 1·0	48 14·3
4	10	10	— 9 36·9	16 52 10·8
5	11	11	9 12·2	16 56 7·4
6	12	12	8 47·1	17 0 4·0
7	13	13	8 21·4	4 0·5
8	14	14 } szerencse-napok	7 55·2	7 57·1
9	15	15 } 36. péntek	7 28·5	11 53·6
10	16 11. szombat	16	7 1·5	15 50·2
11	17	17	— 6 33·9	17 19 46·8
12	18	18 Jéz. evang. küld.	6 6·0	23 43·3
13	19	19	5 37·7	27 39·9
14	20 Esőérti ima-nap	20	5 9·1	31 36·4
15	21 Ünnep a Gar. h.	21	4 40·2	35 33·0
16	22	22 37. péntek	4 11·0	39 29·5
17	23 12.sz., ● UH.e.	23	3 41·6	43 25·1
18	24 Gyertyameggy. ü.	24	— 3 12·0	17 47 22·7
19	25 Felavatási ünn.	25	2 42·2	51 19·2
20	26	26	2 12·3	55 15·8
21	27	27 Mindenható éjje	1 42·2	17 59 12·3
22	28	28	1 12·2	18 3 8·9
23	29 Újholdnapja	29 35. péntek	0 42·1	7 5·4
24	30 13. szombat	30	— 0 12·0	11 2·0
25	1 Tebet	1 } Sevval (Böjtv.)	+ 0 18·0	18 14 58·6
26	2	2 } Nagy Bairam	0 47·9	18 55·1
27	3	3	1 17·7	22 51·7
28	4	4	1 47·3	26 48·2
29	5	5	2 16·7	30 44·8
30	6	6 39. péntek	2 45·8	34 41·4
31	7 14. szombat	7 Hamsa halála	3 14·7	38 37·9

● UH. (újhold) Dec. 22. 1 ó. 36·8 p. este.

○ EN. (első negyed) Dec. 29. 5 ó. 54·4 p. este.

Hó napja	☉ Nap				☾ Hold			
	hossza	elhajl.	kelte	lem.	hossz-	elhajl.	kelte	lemen.
	o ' "	o ' "	ó. p. ó. p.		szaz	o ' "	ó. p. ó. p.	
1	249 5	↗ -21 50	7 32	4 8	☾	- 6 6	1 46 e.	0 15 r.
2	250 6	" 21 58	33	8	☾	1 25	2 5	1 20
3	251 7	" 22 7	34	8	☾	3 15	2 25	2 25
4	252 8	" -22 16	7 35	4 7	☾	+ 7 46	2 45 e.	3 28 r.
5	253 9	" 22 23	36	7	☾	11 58	3 6	4 32
6	254 10	" 22 31	37	7	☾	15 45	3 31	5 34
7	255 11	" 22 38	38	7	☾	18 54	4 1	6 37
8	156 12	" 22 44	39	7	☾	21 16	4 36	7 40
9	257 13	" 22 50	40	6	☾	22 42	5 19	8 38
10	258 14	" 22 56	41	6	☾	23 5	6 9	9 31
11	259 15	" -23 1	7 42	4 6	☾	+22 21	7 7 e.	10 18 r.
12	260 16	" 23 6	43	6	☾	20 30	8 10	11 0
13	261 17	" 23 10	43	6	☾	17 38	9 18	11 33
14	262 18	" 23 14	44	6	☾	13 51	10 29	0 3 e.
15	263 19	" 23 17	44	6	☾	9 18	11 42	0 29
16	264 20	" 23 20	45	6	☾	+ 4 11	* *	0 53
17	265 21	" 23 22	45	6	☾	- 1 17	0 57 r.	1 16
18	266 22	" -23 24	7 46	4 7	☾	- 6 49	2 14 r.	1 41 e.
19	267 23	" 23 26	46	8	☾	12 5	3 35	2 8
20	268 24	" 23 27	47	9	☾	16 43	4 57	2 42
21	269 25	" 23 27	48	9	☾	20 18	6 18	3 22
22	270 27	" 23 27	48	10	☾	22 29	7 36	4 12
23	271 28	" 23 27	49	11	☾	23 5	8 45	5 13
24	272 29	" 23 26	49	11	☾	22 5	9 40	6 22
25	273 30	" -23 25	7 50	4 12	☾	-19 44	10 23 r.	7 36 e.
26	274 31	" 23 23	50	12	☾	16 20	10 59	8 49
27	275 32	" 23 21	51	13	☾	12 13	11 26	9 59
28	276 34	" 23 18	51	13	☾	7 39	11 50	11 8
29	277 35	" 23 14	51	13	☾	- 2 55	0 11 e.	* *
30	278 36	" 23 11	51	14	☾	+ 1 51	0 31	0 13 r.
31	279 37	" 23 6	51	15	☾	6 26	0 50	1 17

A nap dec. 18-ig 15 p.-el fogy, innen dec. végéig 3 p.-el nő. A leg-rövidebb nap 8 ó. 21 p.

- HT. dec. 8. 3 ó. 55' 2 p. r.
- UN. dec. 15. 10 ó. 26' 7 p. e.
- UH. dec. 22. 1 ó. 36' 8 p. e.
- EN. dec. 29. 5 ó. 54' 4 p. e.

IV.

December 1870.

B o l y g ó k

jegye és neve	hó nap- ja	egyen- emelk. ó. p.	elhaj- lása °	kelte ó. p.	delelése ó. p.	lemen. ó. p.
♀ Merkur	2	16 56	—24 7	7 7 r.	0 12 e.	4 17 e.
	8	17 37	25 16	7 30	0 29	4 28
	14	18 19	25 34	8 50	0 47	4 44
	20	19 0	24 58	9 4	1 5	5 6
	26	19 38	23 29	9 8	1 19	5 30
♀ Venus	2	16 28	—21 33	7 24 r.	11 44 r.	4 4 e.
	8	17 0	22 46	7 39	11 52	4 5
	14	17 33	23 34	7 53	0 1 e.	4 9
	20	18 6	23 56	8 4	0 11	4 18
	26	18 39	23 52	8 13	0 20	4 27
♂ Mars	2	11 19	+ 6 39	0 2 r.	6 35 r.	1 8 e.
	8	11 30	5 38	11 54 e.	6 22	0 50
	14	11 40	4 39	11 46	6 9	0 32
	20	11 49	3 44	11 36	5 55	0 14
	26	11 58	2 54	11 24	5 40	11 56 r.
♃ Jupiter	2	5 29	+22 45	4 50 e.	0 45 r.	8 40 r.
	10	5 24	22 42	4 14	0 9	8 4
	18	5 20	22 39	3 37	11 32 e.	7 27
	26	5 15	22 36	3 2	10 56	6 50
♄ Saturnus	2	17 54	—22 35	8 55 r.	1 9 e.	5 23 e.
	12	17 59	22 36	8 21	0 35	4 49
	22	18 4	22 37	7 47	0 1	4 15
♅ Uranus	2	7 53	+21 26	7 21 e.	2 9 r.	10 57 r.
	12	7 52	21 30	6 40	2 28	10 16
	22	7 51	21 34	5 59	1 48	9 37
♆ Neptun	2	1 14	+ 5 57	1 59 e.	8 29 e.	1 59 r.
	12	1 13	5 54	1 19	7 49	2 19
	22	1 13	5 53	0 41	7 10	1 39

M e r k u r nem látható. — V e n u s e hó 8-án a nappal együttál-
lásba jő, — nem látható. — M a r s a szűz csillagzatába lép, és
az éj második felében látható. — J u p i t e r e hó 13-án a nappal
szembenáll, a bika csillagzatában egész éjjel látható. — S a t u r -
n u s nem látható. — U r a n u s egész éjjel látható. — N e p t u n
távcsővel az éj első felében látható.

Hó napja	közép idő		Égi jelenetek
	ó.	p.	
1			Jupiter II. mellékb. fogyatk., bem. 6 ó. 25'4 p. e.
3			Jupiter I. mellékb. fogyatk., bem. 2 ó. 12'2 p. r.
4			Jupiter I. mellékb. fogyatk., bem. 8 ó. 40'8 p. e.
5	4	— e.	Hold a földtávban.
8	3	55'2 r.	○ HT. (Holdtölte.)
	0	— é.	Venus a leszálló pálya-csomójában.
	9	— r.	Venusnak felső együttállása a nappal.
	4	— e.	Jupiternek együttál. a holddal az e. em... fődés.
			Jupiter II. mellékb. fogyatk., bem. 9 ó. 1'2 p. e.
9			Jupiter I. mellékb. fogyatk., bem. 4 ó. 6'6 p. r.
11	11	— r.	Uranusnak együttál. a holddal az e. em... fődés.
	0	— d.	Merkurnak együttál. Saturnussal az egy. emelk.
			Jupiter I. mellékb. fogy., bem. 10 ó. 35'2 p. e.
13	2	— e.	Jupiternek szembenállása a nappal.
			Jupiter I. mellékb. fogy., kim. 7 ó. 14'3 p. este.
15	10	26'7 e.	○ UN. (Hold az utolsó negyedben.)
	9	— e.	Marsnak együttállása a holddal az egy. emelked.
16	0	— d.	Mars negyedfényben a nappal.
17	6	— e.	Marsnak legnagyobb éjszakai napköz. széless.
18	3	— e.	Merkurnak legnagyobb déli napköz. szélessége.
			Jupiter III. mellékb. fogy., kim. 8 ó. 57'7 p. e.
			Jupiter IV. mellékb. fogy., 11 ó. 58'6 p. e.
19			Jupiter I. mellékb. fogy., kim. 2 ó. 40'4 p. r.
	6	— e.	Venusnak együttállása Saturnussal az egy. em.
20			Jupiter I. mellékbolyg. fogy., kim. 9 ó. 9'1 p. e.
21	5	— r.	Hold a földközelen.
22	1	— r.	Nap a rákban . . . . . Tél kezdete.
22	1	36'8 e.	● UH. (Újhold.)
			Napfogyatkozás. Budapesten látható lesz.
	2	— e.	Saturnusnak együttál. a holddal az e. em... főd.
	7	— e.	Venusnak együttál. a holddal az e. em... fődés.
	11	— e.	Saturnusnak együttállása a nappal.
23			Jupiter II. mellékb. fogy., kim. 4 ó. 46'3 p. r.
	7	— e.	Merkurnak együttállása a holddal az egy. emelk.
26			Jupiter III. mellékb. fogy., kim. 0 ó. 58'6 p. r.
			Jupiter I. mellékb. fogy., kim. 4 ó. 35'3 p. r.
27			Jupiter I. mellékb. fogy., kim. 11 ó. 4'0 p. e.
29	5	54'4 e.	○ EN. (Hold az első negyedben.)

C i l l a g f ö d é s e k

Hó napja	c s i l l a g		együttál- lás ideje egy. em. ó. p.	c s i l l a g	
	neve és jegye	nagy- sága		köz. egyen. emelked. ó. p. mp.	közép elhajlása ° ' "
4	Czethal 73 ξ ²	4·5	7 28 e.	2 21 15	+ 7 52 33
5	Kos 38	5	4 22 r.	2 37 53	+11 53 51
6	Névtelen	5·5	11 28 e.	4 0 33	+16 59 25
7	Bika 97 i	4·5	8 23 e.	4 43 46	+18 36 58
8	Bika 102 t	5	1 56 r.	4 55 20	+21 24 7
	Bika 106 l	5·5	4 14 r.	5 0 7	+20 14 40
	Bika 123 ζ	3	6 18 e.	5 29 53	+21 3 38
12	Rák 33 η	5·5	1 46 r.	8 25 11	+20 52 50
14	Oroszlán 37	5·5	1 35 r.	10 9 42	+14 22 31
15	Szűz v	4·5	7 38 e.	11 39 11	+ 7 15 28
20	Mérleg 44 η	5·5	5 39 r.	15 36 46	—15 15 23
28	Halak 33	5	9 38 e.	23 58 41	— 6 26 7
29	Czethal 20	5	10 53 e.	0 46 22	— 1 51 3
31	Halak 106 v	5	1 3 r.	1 34 40	+ 4 49 44
	Czethal 65 ξ ¹	4·5	6 6 e.	2 6 7	+ 8 14 9

Nap- és holdfogyatkozások.

1870. évben lesz ugyan négy nap- és két holdfogyatkozás. de ezek közül csak a negyedik nap- és a második holdfogyatkozás környékünkben látható lesz.

I. Napfogyatkozás 1870. jan. 31-én.

Kezdete a földön általában	3 ó. körül este bp. k. idő
Legnagyobb sötétülés (5·8 hüv.) . .	4·5 " " " " " "
Vége a földön általában	6 " " " " " "

Ezen fogyatkozás kevés fontossággal fog bírni, mivel csak a déli tengeren lesz látható. — Tehát Budapesten nem lesz látható.

II. Napfogyatkozás 1870. jun. 28-án és 29-én.

Kezdete a földön általában	11 ó. körül este bp. k. idő
Legnagyobb sötétülés (7·7 h.) (29-én) .	1 " " reg. " " "
Vége a földön általában	3 " " " " " "

Ezen fogyatkozás is főkép a nagy világtengeren, csak Ausztrália délkeleti kicsin részében, és Új-Seelandban lesz látható. Tehát Budapesten nem lesz látható.

III. Napfogyatkozás 1870. jul. 27-én.

Kezdete a földön általában	11 $\frac{1}{2}$ ó. körül reg. bp. k. idő
Legnagyobb sötétülés (1·0 hüv.) . .	dél " bp. k. idő
Vége a földön általában	1 ó. körül este bp. k. idő

Ezen fogyatkozás csak Ázsia és Amerika északi részében lesz látható. — Tehát Budapesten nem lesz látható.

IV. Napfogyatkozás 1870. dec. 21-én.

A sötétülés kezdete Budapesten . .	0 ó. 57 p. bp. valódi idő
" " vége	3 " 35 " " " "

Ezen fogyatkozás általában majd egész Európában, kivéve az európai Oroszország északkeleti- és Skandinavia északi részét, továbbá Afrika nagyobb északi részében, Arabiában, Kis-Ázsiában, és Éjszak-Amerikának igen kis éjszak-keleti részében látható lesz.

Nap- és holdfogyatkozások.

A központi sötétülés vonala átmetszi a pyrenäi félszigetet, Éjszak-Afrikát, Siciliát, Olaszországot, az európai Törökországot, és Oroszországnak európai és ázsiai déli részét.

I. Holdfogyatkozás 1870. jan. 17-én.

A fogyatkozás kezdete általában . . .	2 ó. 13 p. e. bp. k. idő
" " vége " . . .	5 ó. 53 " " " " "

Ezen fogyatkozás főképp Ázsiában, a kezdete Éjszak-Amerika nyugoti részében, a vége pedig keleti Afrikában és délkeleti Európában lesz látható. — Tehát Budapesten nem lesz látható.

II. Holdfogyatkozás 1870. jul. 12-én és 13-án.

A fogyatkozás kezdete általában . . .	10 ó. 1 p. e. bp. k. idő
A teljes sötétülés kezdete . . .	11 ó. 1 " " " " "
A fogyatkozás közepe . . .	11 ó. 51 " " " " "
A teljes sötétülés vége (jul. 13-án) . .	0 ó. 41 " r. " " "
A fogyatkozás vége általában . . .	1 ó. 41 " " " " "

Ezen fogyatkozás egész tartama alatt Európában és Afrikában, a kezdete Ázsiában és Austráliában, a vége pedig Amerikában lesz látható. — Tehát **Budapesten is lesz látható.**

Nappályakör ferdesége, nap irányferdülése, látköze és sugara, hold látköze és sugara 1870-re.

Év, hó és nap	nap- pályakör ferdesége			nap irányfer- dülése	nap lát- köze	nap sugara		hold lát- köze	hold sugara	
	0	"	"	"	"	"	"	"	"	"
1869. dec. 31	23	27	17·0	20·60	8·72	16	17·3	58	32	15 59
1870. jan. 10			17·2	20·59	8·72		17·1	54	18	14 49
20			17·4	20·57	8·72		16·3	59	29	16 14
30			17·7	20·55	8 71		15·2	56	39	15 28
" febr. 9	23	27	17·9	20·51	8·69	16	13·5	54	57	15 0
19			18·2	20·47	8·67		11·5	60	18	16 28
" mart. 1	23	27	18·4	20·42	8·65	16	9·2	55	2	15 1
11			18·5	20·37	8·63		6·6	56	11	15 20
21			18·6	20·31	8·61		4·0	59	58	16 22
31			18·7	20·25	8·58		1·2	54	5	14 46
" apr. 10	23	27	18·6	20·19	8·56	15	58·5	57	46	15 46
20			18·6	20·13	8·53		55·8	58	41	16 1
30			18·4	20·08	8·51		53·3	53	58	14 44
" máj. 10	23	27	18·3	20·03	8·49	15	51·0	59	16	16 11
20			18·2	20·00	8·47		49·0	57	0	15 33
30			18·2	19·97	8·43		47·4	54	41	14 56
" jun. 9	23	27	18·1	19·94	8·45	15	46·2	60	2	16 23
19			18·1	19·92	8·44		45·4	55	29	15 9
29			18·2	19·91	8·44		45·1	56	7	15 19

Nappályakör ferdesége, nap irányferdülése, látköze és sugara, hold látköze és sugara 1870-re.

Év, hó és nap	nap- pályakör ferdesége				nap irányfer- dülése		nap- lát- köze		nap- sugara		hold lát- köze		hold sugara	
	0	'	"		"		"		'	"	'	"	'	"
1870. jul.	9	23	27	18·4	19·92	8·44	15	45·1	59	42	16	18		
	19			18·6	19·93	8·44		45·6	54	30	14	53		
	29			18·8	19·95	8·45		46·6	58	0	15	50		
" aug.	8	23	27	19·0	19·99	8·46	15	47·9	58	21	15	56		
	18			19·3	20·03	8·48		49·7	54	14	14	48		
	28			19·5	20·08	8·49		51·8	59	45	16	19		
" sept.	7	23	27	19·7	20·13	8·51	15	54·1	56	36	15	27		
	17			19·8	20·19	8·54		56·6	54	40	14	55		
	27			19·9	20·24	8·56		59·4	60	44	16	35		
" oct.	7	23	27	19·9	20·30	8·59	16	2·1	55	4	15	2		
	17			19·9	20·36	8·61		5·0	55	44	15	13		
	27			19·8	20·42	8·63		7·6	60	33	16	32		
" nov.	6	23	27	19·7	20·47	8·66	16	10·0	54	8	14	47		
	16			19·6	20·51	8·68		12·3	57	10	15	36		
	26			19·5	20·54	8·69		14·2	59	19	16	11		
" dec.	6	23	27	19·4	20·57	8·71	16	15·7	54	1	14	45		
	16			19·4	20·59	8·72		16·7	58	33	15	59		
	26			19·5	20·60	8·72		17·3	57	36	15	43		

Bolygódok.

Az 1868. évben fölfedezett bolygódoknak összeállítása.

Egy évben sem fedeztek föl annyi bolygódot, mint az 1868. évben, és ámbár valamennyien a kisebbekhez tartoznak, mégis azon körülmény, hogy Watson három hó lefolyása alatt hat bolygódot fedezett föl, azt mutatja, hogy az ismeretlen bolygódok számának, melyek a 10—11-ik nagysághozs számíttatnak, még jelentékenynek kell lenni.

1868. évben e következő 12 bolygód fedeztetett föl :

(96) **Aegle**

1868. febr. 17. **Coggia** által Marseilleben.

(97) **Clotho**

1868. febr. 17. **Tempel** által Marseilleben.

(98) **Janthe**

1868. apr. 18. **Peters** által Clintonban.

(99) **Dike**

1868. máj. 28. **Borelli** által Marseilleben.

(100) **Hecate**

1868. júl. 11. **Watson** által Ann Arborban.

(101) **Helena**

1868. aug. 15. **Watson** által Ann Arborban.

(102) **Miriam**

1868. aug. 22. **Peters** által Clintonban.

(103) **Hera**

1868. sept. 7. **Watson** által Ann Arborban.

(194) Clymene

1868. sept. 13. **Watson** által Ann Arborban.

(105) Artemis

1868. sept. 16. **Watson** által Ann Arborban.

(106) Dione

1868. oct. 10. **Watson** által Ann Arborban.

(107) Camilla

1868. nov. 17. **Pogson** által Madrasban.

Hecate jul. 16. még **Coggia** által is Marseilleben fölfedeztetett. A (99)-ik bolygódnak megnevezése **Stephan**-tól, míg a (103), (104), (105) és (106)-ik bolygódok megnevezése **Watson** fölfedezőjüktől származik.

Sajnos, hogy a (99)-ik bolygód csak egyszer, máj. 28-án, észleltetett, és a (107)-ik bolygódnál eddig semmiféle észleletek nem jelentek meg. E szerint nevezett két bolygódnak pálya-elemei mostanáig ismeretlenek. A többi 10 bolygódnak pálya-elemei e következők :

(96) Aegle

Időszak 1870. jan. 0° berl. k. idő

közép anomalia	=	110° 54' 13''6
napközép hossza	=	164 16 51.5
emelkedő pálya-csomó hossza	=	322 51 4.3
pálya-hajlása	=	16 6 31.1
középkivüliség szöge	=	8 3 49.8
napenkénti közép mozgás	=	664''71572
nagyobb féltengely logara	=	0.484914

(97) Clotho

Időszak 1868. jan. 0·0 berl. k. idő

közép anomalia	=	60° 35' 14"·0
napközép hossza	=	65 33 36·0
emelkedő pálya-csomó hossza . .	=	160 36 34·8
pálya-hajlása	=	11 44 58·4
középkivüliség szöge	=	14 53 9·2
naponkénti közép mozgás . . .	=	813·91034
nagyobb féltengely logara . . .	=	0·426287

(98) Janthe

Időszak 1868. jan. 0 0 berl. k. idő

közép anomalia	=	2° 42' 9"·4
napközép hossza	=	147 43 7·4
emelkedő pálya-csomó hossza . .	=	354 16 43·2
pálya-hajlása	=	15 32 35·1
középkivüliség szöge	=	15 54 19·8
naponkénti közép mozgás . . .	=	806"·683
nagyobb féltengely logara . . .	=	0·4288691

(99) Dike

(100) Hecate

Időszak 1868. jan. 11·0 berl. k. idő

közép anomalia	=	333° 7' 6"·6
napközép hossza	=	343 0 46·1
emelkedő pálya-csomó hossza . .	=	128 16 59·3
pálya-hajlása	=	6 9 50·4
középkivüliség szöge	=	9 43 56·4
naponkénti közép mozgás . . .	=	684·913
nagyobb féltengely logara . . .	=	0·476248

(101) **Helena**

Időszak 1868. sept. 14.0 berl. k. idő

közép anomalia	=	17°	52'	27''1
napközépi hossza	=	328	40	51.0
emelkedő pálya-csomó hossza . .	=	343	35	0.1
pálya-hajlása	=	10	4	19.5
középkivülség szöge	=	8	0	48.1
naponkénti közép mozgás . . .	=	859.640		
nagyobb féltengely logara . . .	=	0.410460		

(102) **Miriam**

Időszak 1868. jan. 0.0 berl. k. idő

közép anomalia	=	308°	19'	43''8
napközép hossza	=	355	9	10.2
emelkedő pálya-csomó hossza . .	=	211	32	43.2
pálya-hajlása	=	5	6	3.3
középkivülség szöge	=	14	43	30.2
naponkénti közép mozgás . . .	=	816.778		
nagyobb féltengely logara . . .	=	0.425268		

(103) **Hera**

Időszak 1868. oct. 13.0 berl. k. idő

közép anomalia	=	33°	47'	11''3
napközép hossza	=	326	15	4.8
emelkedő pálya-csomó hossza . .	=	135	56	56.4
pálya-hajlása	=	5	21	35.2
középkivülség szöge	=	4	37	37.6
naponkénti közép mozgás . . .	=	798.758		
nagyobb féltengely logara . . .	=	0.431728		

(104) Clymene

Időszak 1868. sept. 14.0 berl. k. idő

közép anomalia	=	316° 12' 18''8
napközép hossza	=	62 11 55.4
emelkedő pálya-csomó hossza	=	43 46 42.1
pálya-hajlása	=	2 53 26.7
középkivüliség szöge	=	11 22 53.3
napenkénti közép mozgás	=	625''756
nagyobb féltengely logara	=	0.502401

(105) Artemis

Időszak 1868. oct. 13.0 berl. k. idő

közép anomalia	=	106° 17' 50''2
napközép hossza	=	242 36 17.8
emelkedő pálya-csomó hossza	=	187 54 1.8
pálya-hajlása	=	21 38 59.0
középkivüliség szöge	=	10 8 54.0
napenkénti közép mozgás	=	966''398
nagyobb féltengely logara	=	0.376567

(106) Dione

Időszak 1868. oct. 11.0 berl. k. idő

közép anomalia	=	346° 47' 6.6
napközép hossza	=	35 37 53.6
emelkedő pálya-csomó hossza	=	62 42 38.9
pálya hajlása	=	4 41 33.2
középkivüliség szöge	=	11 14 46.0
napenkénti közép mozgás	=	619''550
nagyobb féltengely logara	=	0.505287

(107) Camilla

Az 1868. évi üstökösökről.

Az 1868. évben három üstökös észleltetett, melyek közül azonban csak a második új üstökös.

1868. I. számú üstökös.

Az első üstökös a **Brorsen-féle** volt, melynek ismégi megjelenését **Bruhns** az 1846. és 1857-ik évi megjelenéséből Jupiter-háborok tekintetbe vételével előre kiszámította. A kiszámított átvonulási idő a napközelen keresztül egy napi pontossággal egyezett meg az észlelettel. **Tempel** volt az első, ki ezen üstököst az előre kiszámított napló szerint mart. 24-én észrevette, és ápril 11-én közelítő helyzetét határozta meg; **Schmidt** Athenében apr. 11-én hasonlóképp feltalálta és helyzetét pontosan meghatározta; **Bruhns** apr. 13-án vette észre. Feltalálásánál ezen üstökös igen világos volt, mivel azt a napközeltől csak 4 nap választott el.

Az első pontos észlelet apr. 11-én, az utolsó jun. 23-án Athenében történt. **Bruhns** ezen észleletekből pálya-elemeit kiszámította, melyek a következők:

napközel ideje	= 1868. apr. 17 ^h 43 ^m 93 ^s berl. k. idő	
napközel hossza	= 116 ^o 2' 3'' 1	} közép éjnap-egyen
emelkedő pálya-csomó hossza	= 101 14 5' 6	
pálya-hajlása	= 29 22 38' 6	
napközel távának logara . .	= 9 ^h 7758016	
középkivülség	= 0.8080914	
nagyobb féltengely logara . .	= 0.4927072	
keringési ideje	= 2002.9 nap.	

Május közepén az üstökösnek kis farka és 4 világos magja észleltetett. **Secchi** szinképét nem folytonosnak három meglehetősen világos csoportban találta.

1868. II. számú üstökös.

Ezen üstökös jun. 13. éjféltkor **Winnecke** által Karlsruheben fedeztetett föl. Pályáját többen számították ki, ezek közül **Börgen** e következő eredményre jutott:

napközeli ideje	= 1868. jun. 26.399222 berl. k. idő	
napközeli hossza	= 285° 56' 56''1	} közép éjnap-egyen 1868.0
emelkedő pálya-csomó hossza =	52 29 39.4	
pálya-hajlása	= 48 24 21.7	
napközeli távának logara . .	= 9.762907	
mozgása	= jegyellenes.	

Huggins ezen üstököst a spectroscoppal megvizsgálta, és három világos sujtánynyal ellátott szinképét észlelte, melyek pontosan megegyeztek a szén szinképének hasonló sujtányaival.

1868. III. számú üstökös.

Az 1868. évnek harmadik üstököse az **Encke-féle** volt, melynek isméti megjelenését **Becker** és **Asten** számították ki. Ezen számításnál csak a Jupiterháborok vétettek tekintetbe, és az előbbi megjelenéseinél a mindenkor napközeli az észleletek szerint kijavítottatott.

1868. évben a napközeli sept. 14-én volt, és ezen üstököst észrevezése szerint az előbbi megjelenésekből már jun. végén kellett volna feltalálni (az éjszak- és közép Európában a világos szürkület végett semmi esetre sem). **Winnecke** legelőbb találta fel jul. 17-én reggel.

Becker és **Asten** által meghatározott pálya-elemek ezen megjelenésre e következők:

időszak	= 1868. jun. 14. berl. k. idő	
közép anomalia	= 332° 8' 8''3	
napközeli hossza	= 158 12 32.4	} közép éjnap-egyen 1870.0
emelkedő pálya-csomó hossza =	334 33 19.0	
pálya-hajlása	= 13 6 51.2	
középkivüliség szöge . . .	= 58 7 23.2	
naponkénti közép mozgás . .	= 1078''7161	

Alap-csillagok középhelyei 1870-re.

csillagok

neve és jegye		közép egye- nes emelke- dése		évi válto- zása az e. emelk. mp.	közép elhajlása	évi válto- zása az elhajlásb. "
		ó.	p. mp.		0 ' "	
Andromeda	α	0	1 40·290	+ 3·0866	+28 22 22·42	+ 19·909
Pegasus	γ	0	6 32·680	+ 3·0823	+14 27 38·88	+ 20·034
Cassiopea	α	0	33 8·642	+ 3·3613	+55 49 26·56	+ 19·810
Kos	α	1	59 50·982	+ 3·3669	+22 50 47·69	+ 17·238
Czethal	α	2	55 29·144	+ 3·1283	+ 3 34 40·66	+ 14·354
Perseus	α	3	15 3·264	+ 4·2485	+49 23 45·16	+ 13·175
Bika	α	4	28 27·813	+ 3·4358	+16 14 44·93	+ 7·634
Szekerész	α	5	7 5·387	+ 4·4231	+45 51 45·41	+ 4·169
Orion	β	5	8 17·509	+ 2·8814	— 8 21 14 58	+ 4·471
Bika	β	5	18 4·550	+ 3·7882	+28 29 40·74	+ 3·455
Orion	α	5	48 8·119	+ 3·2476	+ 7 22 48·85	+ 1·038
Nagy kutya	α	6	39 25·037	+ 2·6462	—16 32 23·80	— 4·731
Ikrek	α	7	26 17·851	+ 3·8395	+32 10 15·20	— 7·451
Kis kutya	α	7	32 29·738	+ 3·1365	+ 5 33 21·34	— 8·803
Ikrek	β	7	37 21·515	+ 3·6818	+28 20 15·89	— 8·235
Vízi kígyó	α	9	21 11·965	+ 2·9492	— 8 5 46·69	— 15·392
Oroszlán	α	10	1 26 805	+ 3·2020	+12 36 5·80	— 17·421
Nagy medve	α	10	55 40·957	+ 3·7632	+62 27 7·20	— 19·359
Oroszlán	β	11	42 25·659	+ 3·0655	+15 17 55·89	— 20·097
Szűz	β	11	43 55·403	+ 3·1246	+ 2 29 50·09	— 20·287
Nagy medve	γ	11	46 59·004	+ 3·1901	+54 25 2·97	— 20·025
Szűz	α	13	18 20·828	+ 3·1516	—10 28 54·70	— 18·930
Nagy medve	η	13	42 24·984	+ 2·3731	+49 57 46·68	— 18·104
Ökrész	α	14	9 43·953	+ 2·7337	+19 51 38·42	— 18·895

Alap-csillagok középhelyei 1870-re.

neve és jegye		közép egye- nes emelke- dése		évi válto- zása az e. emelk.	közép elhajlása	évi válto- zása az elhajlásb.
		ó.	p. mp.	mp.	0 ' "	"
Mérleg	1 α	14	43 29·966	+ 3 3055	—15 27 17·39	— 15·230
Mérleg	2 α	14	43 41·413	+ 3·3065	—15 29 58·72	— 15·208
Kis medve	β	14	51 6·671	— 0·2505	+74 41 10·65	— 14·762
Koszoru(éjsz.)	α	15	29 11·096	+ 2·5387	+27 9 14·80	— 12·328
Kígyó	α	15	37 51·982	+ 2·9503	+ 6 50 11·96	— 11·596
Skorpió	α	16	21 26·392	+ 3·6674	—26 8 36·44	— 8·281
Herkules	α	17	8 43·280	+ 2·7334	+14 32 26·75	— 4·402
Kígyótartó	α	17	28 54·043	+ 2·7817	+12 39 25·40	— 2·916
Sárkány	γ	17	53 35·402	+ 1·3936	+51 30 18·40	— 0·598
Lant	α	18	32 32·246	+ 2·0312	+38 39 51·33	+ 3·124
Sas	γ	19	40 4·782	+ 2·8527	+10 17 54·52	+ 8·487
Sas	α	19	44 26·462	+ 2·9286	+ 8 31 37·38	+ 9·210
Sas	β	19	48 55·685	+ 2·9475	+ 6 5 2·33	+ 8·694
Bak	1 α	20	10 26·478	+ 3·3306	—12 54 27·95	+ 10·817
Bak	2 α	20	10 50·430	+ 3·3338	—12 56 44·30	+ 10·846
Hattyu	α	20	37 0·020	+ 2·0429	+44 49 0·99	+ 12·690
Cepheus	α	21	15 28·516	+ 1·4375	+62 2 6·00	+ 15·107
Cepheus	β	21	26 58·376	+ 0·7999	+69 59 23·73	+ 15·702
Vízöntő	α	21	59 6·407	+ 3·0835	— 0 57 0·82	+ 17·327
Déli hal	α	20	50 27·743	+ 3·3296	—30 18 37·86	+ 18·973
Pegasus	α	22	58 17·221	+ 2·9839	+14 30 24·07	+ 19·322
Kis medve	α	1	11 16·925	+20·1140	+88 36 58·48	+ 19·093
Kis medve	δ	18	14 16·411	—19·3980	+86 36 20·33	+ 1·269

Pótlék az alap-csillagok jegyzékéhez, 25 világos
csillag középhelyei 1870-re.

neve és jegye		közép egye- nes emelke- dése		évi válto- zása az e. emelk. mp.	közép elhajlása			évi válto- zása az elhajlásb. "
		ó.	p.		0	'	"	
Czethal	β	0	37	3·764	+	3·013	-18 42 3·15	+ 19·81
Czethal	γ	2	36	34·032	+	3·103	+ 2 41 11·07	+ 15·38
Kos	δ	3	4	12·018	+	3·420	+19 13 59·43	+ 13·92
Nagy medve	ϵ	8	50	17·757	+	4·142	+48 32 59·31	- 13·85
Nagy medve	θ	9	24	8·829	+	4·052	+52 16 4·86	- 16·16
Oroszlán	γ^1	10	12	48·128	+	3·317	+20 29 53·41	- 18·04
Oroszlán	α	10	58	18·699	+	3·100	+ 8 2 16·95	- 19·40
Oroszlán	δ	11	7	11·628	+	3·204	+21 14 8 46	- 19·66
Vízikígyó,serl.	δ	11	12	50·628	+	2·996	-14 4 31·70	- 19·45
Szűz	γ	12	35	4·517	+	3·039	- 0 44 9·24	- 19·82
Kutya (vad.)	12^2	12	49	56·645	+	2·818	+39 1 15·79	- 19·52
Szűz	ζ	13	28	4·368	+	3·054	+ 0 4 12·72	- 18·51
Ökrész	η	13	48	29·816	+	2·860	+19 3 1 94	- 18·20
Ökrész	ψ	14	58	52 569	+	2·571	+27 27 22 66	- 14·24
Kis medve	ζ	15	48	45·545	-	2·288	+78 11 35 46	- 10·86
Herkules	ζ	16	36	23 356	+	2 264	+31 50 22 84	- 6·77
Kígyótartó	α	16	51	30·9·7	+	2·835	+ 9 34 46·33	- 5·88
Sárkány	β	17	27	29·784	+	1·352	+52 23 54 97	- 2·83
Herkules	μ	17	41	22·254	+	2·343	+27 47 56·24	- 2·35
Lant	β^1	18	45	16·823	+	2·213	+33 12 47 95	+ 3·92
Sas	δ	19	18	56·588	+	3·025	+ 2 51 28·42	+ 6·88
Hattyu	61^1	21	1	4·145	+	2 676	+38 6 41·94	+ 17·48
Halak	γ	23	10	25·546	+	3·108	+ 2 34 20·61	+ 19·58
Halak	ϵ	23	33	15·979	+	3·086	+ 4 55 18·60	+ 19·47
Halak	ω	23	52	38·241	+	3·079	+ 6 8 37·13	+ 19·92

A szemléldék földirati fekvései.

S z e m l é l d é k

megnevezése	földirati szé-	hossza Budá-	keleti hossza
	lessége	tól (időben)	Ferro-tól
	északra + délre — ° ' "	nyugotra + keletre — ó. p. mp.	(ívben) ° ' "
Abo	+6) 26 56·8	— 0 12 56·3	39 56 49·5
Albany (Dudley sz.)	+42 39 49·6	+ 6 11 10·2	303 55 12·6
Altona	+53 32 45·3	+ 0 36 25·8	27 36 18·3
Ann-Arbor (Éjsz. Am.)	+42 16 48·0	+ 6 51 6·8	393 57 3·0
Armagh (Írland)	+54 21 12·7	+ 1 42 47·4	14 0 53·6
Athene	+37 58 20·0	— 0 18 43·8	41 23 41·6
Batavia	— 6 7 36·6	— 5 51 0·6	124 27 53·6
Berlin	+52 30 16·7	+ 0 22 37·0	31 3 30·0
Bern	+46 57 6·0	+ 0 46 26·2	25 6 10·8
Bécs (cs. k. egyetemi)	+48 12 35·5	+ 0 10 40·6	34 2 36·0
Bécs (Oppolzer)	+48 12 54·9	+ 0 10 47·0	34 1 0·0
Bilk	+51 12 25·0	+ 0 49 7·0	24 26 0·0
Bologna	+44 29 47·0	+ 0 30 47·3	29 0 55·0
Bonn	+50 43 45·0	+ 0 47 48·0	24 45 45·0
Breslau (Boroszló)	+51 6 56·5	+ 0 7 48·8	34 42 3·7
Bruxelles (Brüssel)	+50 51 10·7	+ 0 58 43·5	22 1 53·1
Buda (volt szemléldé)	+47 29 10·0	+ 0 0 0	36 42 45·0
Cambridge (Ángolor.)	+52 12 51·6	+ 1 15 49·2	17 45 27·3
Cambridge (Amérika)	+42 22 48·0	+ 6 0 42·6	306 32 6·2
Cape (Jó remény fok)	—33 56 3·0	+ 0 2 16·9	36 8 31·1
Chicago (Deasb. sz.)	+41 50 1·0	+ 7 6 33·4	271 0 10·5
Christiania	+59 54 43·7	+ 0 33 17·7	28 23 19·5
Clinton (New-York)	+43 3 16·5	+ 6 17 49·1	302 15 29·2
Copenhága	+55 41 13·6	+ 0 25 13·6	30 14 31·5
Danzig	+54 21 18·0	+ 0 1 32·5	36 20 52·5
Dorpat	+58 22 47·1	+ 0 30 41·6	44 23 9·5
Dublin	+53 23 13·0	+ 1 41 33·9	11 19 16·0
Durham	+54 46 6·2	+ 1 22 31·7	16 4 49·8

A szemléldék földirati fekvései.

S z e m l é l d é k

megnevezése	földirati szé- lessége	hossza Budá- tól (időben)		keleti hossza Ferro-tól (ívben)
	éjszakra + délre —	nyugotra + keletre —		
	° ' "	ó. p. mp.		° ' "
Edinburg	+55 57 23·2	+ 1 28 55·5		14 28 52·2
Florentia	+43 46 40·8	+ 0 31 9·0		28 55 30·0
Genève (Genf)	+16 11 58·8	+ 0 51 34·8		23 49 3·3
Glasgow	+55 52 42·6	+ 1 33 23·7		13 21 49·0
Gotha (új szemléldé)	+50 56 37·5	+ 0 33 21·4		28 22 21·0
Göttinga	+51 31 47·9	+ 0 36 25·1		27 36 28·5
Greenwich	+51 28 38·0	+ 1 16 11·9		17 39 46·0
Hamburg	+53 33 7·0	+ 0 36 18·2		27 38 11·4
Helsingfors	+60 9 42·3	— 9 23 39·0		42 37 30·0
Kazan	+55 47 24·2	— 2 0 17·0		66 46 59·3
Königsberg	+54 42 50·6	— 0 5 47·0		38 9 30·0
Krakó	+50 3 50·0	— 0 3 38·6		37 37 24·0
Kremsmünster	+48 3 23·7	— 0 17 39·7		31 47 50·1
Leiden	+52 9 20·3	+ 0 58 15·7		22 8 48·8
Lipcse	+51 20 6·3	+ 0 26 37·9		30 3 16·5
Liverpool	+53 24 47·8	+ 1 28 12·0		14 39 44·4
London (Mr. Bish. sz.)	+51 27 11·0	+ 1 17 25·2		17 21 26·5
London (Mr. Barcl. sz.)	+51 34 34·0	+ 1 16 12·7		17 39 34·0
Lund	+55 41 54·0	+ 0 23 26·2		30 51 15·0
Madras	+13 4 8·1	— 4 4 45·4		97 54 5·6
Madrid	+40 24 29·7	+ 1 30 57·1		13 58 28·5
Manheim	+49 29 12·9	+ 0 42 21·1		26 7 28·5
Marburg	+50 48 46·9	+ 0 41 6·9		26 27 2·1
Marseille	+43 17 49·0	+ 0 54 43·5		23 1 53·0
Melbourne	—37 49 53·4	— 8 23 42·4		162 37 35·1
Milano	+45 28 0·7	+ 0 39 25·8		26 51 17·7
Modena	+44 38 52·8	+ 0 32 29·1		28 35 29·0
Moskau	+55 45 19·8	+ 1 14 5·0		55 14 0·5

A szemléldék földirati fekvései.

S z e m l é l d é k

megnevezése	földirati szé- lessége	hossza Budá- tól (időben)	keleti hossza
	éjszakra + délre —	nyugotra + keletre —	Ferro-tól
	° ' "	ó. p. mp.	(ívben) ° ' "
München	+48 8 45.0	+ 0 29 46.0	29 16 15.0
Nápoly	+40 51 46.6	+ 0 19 13.1	31 54 29.0
Neuchâtel	+47 0 1.2	+ 0 48 21.4	24 37 18.0
New-York	+40 52 45.0	+ 6 12 7.6	283 40 51.6
Nikolajeff	+46 58 20.6	+ 0 51 42.8	49 38 18.2
Olmütz	+49 35 43.0	+ 0 7 4.0	34 56 45.0
Oxford	+51 45 36.0	+ 1 21 14.5	16 24 6.9
Padua	+45 24 2.5	+ 0 28 42.9	29 32 2.3
Palermo	+38 6 44.0	+ 0 22 46.3	31 0 48.6
Paramatta	—33 48 49.8	— 8 47 51.4	163 41 20.1
Páris	+48 50 13.0	+ 1 6 51.0	20 0 0.0
Petersburg	+59 56 29.7	— 0 45 1.6	47 58 8.3
Philadelphia	+39 57 7.5	+ 6 16 50.3	302 30 10.7
Prága	+50 5 18.5	+ 0 18 30.6	32 5 5.4
Pulkowa	+59 46 18.7	— 0 45 6.7	47 59 26.1
Róma	+41 53 53.7	+ 0 26 15.8	30 8 48.2
Sant Jago de Chile	—33 26 25.4	+ 5 58 44.9	307 1 31.5
Schwerin	+53 37 38.2	+ 0 30 31.2	29 4 56.7
Senftenberg	+50 5 10.0	+ 0 10 21.3	34 7 25.1
Speyer	+49 18 55.2	+ 0 42 26.0	26 6 15.0
Stockholm	+59 20 34.0	+ 0 3 57.7	35 43 19.5
Sydney	—33 51 40.8	— 8 48 48.0	168 54 45.5
Turin	+45 4 6.0	+ 0 45 23.5	25 21 52.1
Upsala (új szemléldé)	+59 51 31.5	+ 0 5 41.9	35 17 16.1
Utrecht	+52 5 10.5	+ 0 55 39.8	22 47 48.0
Velence	+45 25 49.5	+ 0 26 47.1	30 0 58.5
Varsó	+52 13 5.7	— 0 7 55.5	38 41 37.8
Washington	+38 53 38.6	+ 6 24 23.9	300 36 46.1
Wilna	+54 41 0.0	— 0 27 0.0	42 57 45.0

Jegyek és rövidítések magyarázata.

Jegyek és rövidítések.

ó.	óra	bp.	budapesti
p.	percz (idő)	k. idő	középidő
mp.	másodpercz (idő)	v. idő	valódi idő
°	fok	+	éjszaki elhajlás
'	percz (iv)	—	déli elhajlás
"	másodpercz (iv)	● UH	újhold
r.	reggel	○ EN	első negyed
d.	délben	○ HT	hold tölte
e.	este	○ UN	utolsó negyed
é.	éjfélkor		

Az állatöv jegyei.

0	♈ kos . . .	0 fok	VI	♎ mérleg . . .	180 fok
I	♉ bika . . .	30 "	VII	♏ skorpio . . .	210 "
II	♊ ikrek . . .	60 "	VIII	♐ nyilas . . .	240 "
III	♋ rák . . .	90 "	IX	♑ bak . . .	270 "
IV	♌ oroszlán . . .	120 "	X	♒ vízöntő . . .	300 "
V	♍ szűz . . .	150 "	XI	♓ halak . . .	330 "

A nap, hold és bolygók jegyei és nevei.

☾ hold	♁ föld	♄ Saturnus
☿ Merkúr	♂ Mars	♅ Uranus
♀ Venus	♃ Jupiter	♆ Neptun

A bolygódok jegyei és nevei.

(1) ♀ Ceres	(37) † Fides	(73) Clytia
(2) ♀ Pallas	(38) Leda	(74) Galatea
(3) ♀ Juno	(39) Laetitia	(75) Eurydice
(4) ☿ Vesta	(40) Harmonia	(76) Freia
(5) ♀ Astraea	(41) Daphne	(77) Frigga
(6) ♀ Hebe	(42) Isis	(78) Diana
(7) ☿ Iris	(43) Ariadne	(79) Eurynome
(8) ♀ Flora	(44) Nysa	(80) Sappho
(9) ♀ Metis	(45) Eugenia	(81) Terpsichore
(10) ♀ Hygiea	(46) Hestia	(82) Alcmena
(11) ♀ Parthenope	(47) Aglaja	(83) Beatrix
(12) ♀ Victoria	(48) Doris	(84) Clio
(13) Egeria	(49) Pales	(85) Io
(14) Irene	(50) Virginia	(86) Semele
(15) ♀ Eunomia	(51) Nemausa	(87) Sylvia
(16) Psyche	(52) Europa	(88) Thisbe
(17) ♀ Thetis	(53) Calypso	(89) Julia
(18) Melpomene	(54) Alexandra	(90) Antiope
(19) Fortuna	(55) Pandora	(91) Aegina
(20) Massalia	(56) Melete	(92) Urdina
(21) Lutetia	(57) Mnemosyne	(93) Minerva
(22) Calliope	(58) Concordia	(94) Aurora
(23) Thalia	(59) Elpis	(95) Arethusa
(24) Themis	(60) Echo	(96) Aegle
(25) Phocaea	(61) Danaë	(97) Clotho
(26) ♀ Proserpina	(62) Erato	(98) Janthe
(27) Euterpe	(63) Ausonia	(99) Dike
(28) ♀ Bellona	(64) Angelina	(100) Hecate
(29) Amphitrite	(65) Cybele	(101) Helena
(30) Urania	(66) Maja	(102) Miriam
(31) Euphrosyne	(67) Asia	(103) Hera
(32) Pomona	(68) Leto	(104) Clymene
(33) Polyhymnia	(69) Hesperia	(105) Artemis
(34) Circe	(70) Panopaea	(106) Dione
(35) ♀ Leucothea	(71) Niobe	(107) Camilla
(36) Atalanta	(72) Feronia	

Csillagászati és közönséges naptár elrendezése.

Ezen csillagászati és közönséges naptár az ünnep- és időszámításon kívül magában foglal minden óra 6 lapot, melyek I-től VI-ig külön vannak számozva. Az I. alatti lapon van a római katolikus, a protestans és a görög-orsz naptár; a II. alatti lapon a zsidó és a török naptár, továbbá az időegyenlet és a csillagidő; mind a két lapnak alsó részén a hold fényváltozásai vannak följegyezve; a III. alatti lapon a nap és a hold naplója; a IV. alatti lapon a bolygók naplója; végre az V. és VI. alatti lapon az égi jelenetek és a csillagfödések vannak összeállítva. Ezek után következnek a nap- és a holdfogyatkozások külön tárgyalva. A pályakör ferdesége, a nap irányferdülése, látköze és sugara; a hold látköze és sugara. Az 1868-ik évben fölfedezett bolygódok és üstökösök tárgyalása. Az alap-csillagok középhelyei 1870-re. A szemléldék földirati fekvései, és végre a jegyek és rövidítések magyarázata.

Csillagidő.

Mivel földünk a tengelye körül tökéletesen egyenletes mozgással forog, azért ez az idő mérésére alkalmazható. Azon idő mely alatt földünk a tengelye körül egyszer megfordul, tehát azon idő, mely ugyanazon állócsillagnak két egymásra következő delelése között elmúlik, c s i l l a g n a p n a k neveztetik. Ezt azon időtől szoktuk számítani, melyben a tavaszi éjnap-egyen pontja a dél-körön átmegy. De tudjuk, hogy a tavaszi pont nem állandó, hanem az egyenlítőn hátrafelé mozog, mely mozgás két más mozgásból van összetétve, melyek közül az egyik az idővel arányos, tehát az éggömb naponkénti mozgásával van összekötve, a másik

pedig szakaszos. Ez utóbbi mozgás okozza azt, hogy a tavaszi pontnak óraszöge nem változik tökéletes egyenletesen, és hogy a csillagidő nem tökéletes egyenletes mérték.

A nap mártius 21-én a tavaszi éjnap egyen pontjában van, tehát ezen a napon a nap a délkörön közel 0 óra csillagidőkor megy át. De mivel a nap a pályájában tovább mozog és szeptember 23-án az őszi éjnap egyen pontban áll: tehát egyenes emelkedése 12 óra, azért a nap e napon közel 12 óra csillagidőkor delel. A nap delelési ideje éppen úgy annak kelte és lemenete tehát egy évben a csillagnap minden idejét, az az 0-tól egész 24 óráig, átfutja; azért a minő kényelmes ezen időmérés a csillagászati észleletekre, éppen oly alkalmatlan a polgári életben, mert ily csillagnap, tavasszal dél körül, nyáron reggel, ősszel éjfél körül, télen este felé kezdődik. A csillagidő e naptárban a 9. laptól egész a 75. lapig a II. alatti lapokon az utolsó rovatban van följegyezve, a budapesti délkörre vonatkozólag.

Időegyenlet.

Minthogy a csillagidő a polgári életben nem alkalmazható, azért maga a nap használtatik időmérőül. A nap mindenkori óraszöge a nap valódi idejének, és azon idő, mely a napnak két egymásra következő delelése közé esik, a nap valódi napjának neveztetik. Valamely helyen 0 óra valódi idő van, a midőn a nap azon helynek délkörén megy keresztül.

A valódi idő használata is kényelmetlen a polgári életben, mert nem halad egyenletesen. A nap ugyanis nem az egyenlítőben, hanem a nappályában mozog, minek következtében egyenes emelkedése egyenlőtlenül nő. De a nap azonkívül még pályájában is egyenlőtlenül mozog, mint az elméleti csillagászat mutatja. Mind a két oknál fogva, a nap egyenes emelkedése, és ezzel egyszersmind annak óraszöge, vagyis a valódi napidő egyenlőtlenül nő. Minthogy azonban óráink egyenletesen mozognak, és így a valódi időt nem mutatják: tehát a valódi idő a polgári életben kényelmesen nem is alkalmazható, és azért a polgári életben az egyenletes idő, a nap közép ideje használtatik.

A napnak két egymásra következő, a tavaszi ponton keresztül menő átvonulása között 366·24222 csillagnap múlik el, azaz,

bizonyos állócsillag ezen időben, mely fordulati évnék neveztetik, ennyiszor teszi az éggömbön naponkénti keringését, vagy ennyiszor megy a délkörön keresztül. De mivel a nap a pályában saját mozgása következtében ugyanazon időben az egyenlítő 24 óráját átfutja, azért a nap egy fordulati évben egygyel kevesebbszer fog a délkörön átvonulni, mint állócsillag, tehát 365·24222-szer. A fordulati év ép annyi napokra osztatik, melyek középnapoknak neveztetnek, melyek közül ismét mindig egyiken 24 egyenlő óra van, úgy hogy a fordulati év 1870-ik évre annyi mint

365 n. 5 ó. 48 p. 47·3926 mp.

középidő. Tegyük föl tehát, hogy egy képzelt nap az egyenlítőben egyenlő sebességgel mozog; akkor ezen középnap óraszöge a középidő lesz. A közép nap kezdődik, ha a csillagidő a középnap hosszával egyenlő, vagy ha ezen képzelt nap a délkörben van.

A középnap e szerint majd a valódi nap előtt, majd az után lesz. A közép- és a valódi napidő közti különbség időegyenletnek neveztetik, és ennek algebrai jegyét mindig úgy kell venni, hogy ez a valódi időhöz algebrailag hozzáadva, a középidőt adja.

Az időegyenlet az 1870-ik évben 4-szer enyészik el, vagyis a középidő a valódi idővel egyenlő április 15-én, június 15-én, szeptember 1-én és december 24-én. Az 1869-ik évi dec. 24-ike és az 1870-ik évi április 15-ike között február 11-én az időegyenlet legnagyobb értékét (+14 p. 29·5 mp.) éri el, és ezen időközben a valódi nap a közép naptól hátra marad. Az 1870-ik évi április 15-ike és június 15-ike között május 15-én az időegyenlet legkisebb értékét (—3 p. 53·5 mp.) éri el, tehát ezen időközben a valódi nap a közép napot elhaladja. Továbbá június 15-ike és szeptember 1-je között július 26-án az időegyenlet ismét legnagyobb értékét (+6 p. 13·9 mp.) éri el, itt a valódi nap a közép naptól ismét hátra marad. Végre szeptember 1-je és december 24-ike között november 3-án az időegyenlet ismét legkisebb értékét (—16 p. 18·3 mp.) éri el, ezen időközben a valódi nap a közép napot ismét túlhaladja.

Az időegyenlet ezen naptárban a 9. laptól egész a 75. lapig a II. alatti lapokon az utolsó előtti rovatban van följegyezve. Ezen adatok ugyanazon napnak budapesti valódi delére vannak kiszámítva.

Lássuk már most, miképen lehet az időegyenletet a közép idő meghatározására használni. Tegyük fel például, hogy egy jó napóra februarius 3-án épen 12 órát mutat, akkor az időegyenlet szerint a jó zsebórának 12 ó. 14 p. 5·5 mp.-et kell mutatni. Ha pedig a napóra october 10-én deket mutat, akkor a jó zsebóra 12 p. 56·1 mp.-el kevesebbet mutat, azaz, 11 ó. 47 p. 3·9 mp.-et mutat.

Ha pedig az időegyenletet valamely napnak más idejére akarnók kiszámítani, azt egy arányzat segítségével elérhetjük. Számítsuk ki az időegyenletet például aprilis 28-án délelőtti 9 órára. Az időegyenlet aprilis 27-én a valódi délbén = — 2 p. 28·0 mp.

" " " 28-án " " " = — 2 " 37·4 "
különbség 24 órára . . . . . = — 9·4 mp.
tehát 24 ó. : 21 ó. = — 9·4 mp. : x mp.; miből x = — 8·2 mp.

és így az időegyenlet apr. 28-án délelőtti 9 órára = — 2 p. 36·2 mp.

Ha tehát a jó napóra apr. 28-án délelőtti 9 órát mutat, akkor a jó zsebórának, mely középido szerint jár, mutatni kell 8 ó 57 p. 23·8 mp.-et.

Vegyünk föl még egy példát.

Ha a jó napóra junius 29-én délután 3 órát mutat, hány órát kell mutatni egy jó zsebórának, mely középido szerint jár?

Az időegyenlet junius 29-én a valódi délbén = + 3 p. 5·1 mp.

" " " 30-án " " " = + 3 p. 17·2 mp.
különbség 24 órára . . . . . = + 15·1 mp.

tehát 24 ó. : 3 ó. = + 15·1 mp. : x mp.; miből x = + 1·9 mp.

tehát az időegyenlet jun. 29-én délután 3 órára = + 3 p. 7·0 mp.

Ha tehát a jó napóra junius 29-én délután 3 órát mutat akkor a jó zsebórának 3 ó. 3 p. 7·0 mp.-et kell mutatni.

A nap és a hold hossza és elhajlása.

A 10. laptól egész a 76. lapig a III. alatti lapokon a nap hossza, továbbá a nap és a hold hossza és elhajlása alatt látszólagost kell érteni, azaz olyant, a minőt a földünk fölületén észlelünk. A hold hossza csak az állatöv jegyeivel van kifejezve. Az előbbieket a budapesti közép délre vannak kiszámítva; ha tehát a nap hosszát vagy a nap és a hold elhajlását valamely napnak bármely pillanatára akarnók kiszámítani, azt egy arányzat segítségével elérhetnők.

A nap és a hold kelte és lemenete.

A 10. laptól egész a 76. lapig a III. alatti lapokon a nap és a hold középpontjának kelte és lemenete Budapesten középidőben van kiszámítva. Az elsőnél a sugártörés, a másodiknál pedig a sugártörés és a látköz is tekintetbe vétetett. A hold kelte és lemenete rovatában néhány napnál két csillaggal (***) van följegyezve. Ugyanis gyakran megtörténik, hogy a holdnak egymásra következő kelte és lemenete között több mint 24 óra telik el; ha tehát a hold ilyenkor 12 óra előtt este fölkel vagy leszáll, akkor a hold kelte vagy lemenete nem a következő napon, hanem másodnapra történik. A két csillagjel tehát azt jelenti, hogy azon a napon a hold nem kel föl, vagy nem száll le.

A bolygók egyenes emelkedése és elhajlása.

A 11. laptól egész a 77. lapig a IV. alatti lapokon a bolygók látszó egyenes emelkedése és elhajlása van följegyezve. Az ég ugyanis úgy tűnik elé, mint egy üres gömbfölvület, melyre a csillagok vetve látszanak lenni, és melynek középpontjában mi vagyunk. A csillagok helyének fölkeresésére s meghatározására a látszó éggömbön különböző öszrendezők rendszere van. A többek közt a földünk naponkénti mozgása ily rendszert nyújt. Azon legnagyobb kör, mely a csillagok helyén és a világsarkokon megy keresztül, tehát az egyenlítőre mérőlegesen áll, elhajlási vagy óraszögnek neveztetik. Ezen legnagyobb körnek azon része, mely az egyenlítő és a csillag között van, elhajlásnak (declinatio) neveztetik. Ezen elhajlás igenleges vagy nemleges, a szerint, a mint a csillag az egyenlítő és az éjszaki, vagy az egyenlítő és a déli sark között van, és a mely 0° -tól 90° -ig számíttatik. Elleuben az egyenlítőnek azon része, mely a tavaszi pont, vagyis azon pont, hol a nappálya az egyenlítőt metszi, és az elhajlási kör között van egyenes emelkedésnek (ascensio recta) neveztetik. Az egyenes emelkedés a tavaszi ponttól, hol semmi, 360° -ig számíttatik. Az egyenes emelkedést többnyire időben szoktuk kifejezni, 360° -ra 24 órát, tehát 15° -ra 1 órát számítva.

A bolygók kelte, delelése és lemenete.

A 11. laptól egész a 77. lapig a IV. alatti lapokon a bolygók kelte-, delelése- és lemenetéből, továbbá a nap és a hold kelte és lemenetéből könnyen lehet megítélni, vajjon melyik bolygó lesz látható és mikor : reggel, este vagy talán egész éjjel? Ugyanazon lapokon alul egy rövid átmutatás van e tekintetben följegyezve.

A bolygók kelte és lemenete, épen úgy számíttatik ki, mint a nap és a hold kelte és lemenete.

Égi jelenetek.

A 12. laptól egész a 78. lapig az V. alatti lapokon az égi jelenetek vannak följegyezve : ezek közül nevezetesebbek a hold fényváltozásai, ú. m. újhold (● UH), első negyed (○ EN), holdtölte (○ HT) és utolsó negyed (○ UN). Ha az égi testeknek egyenlő hosszúságuk van, akkor azt szoktuk mondani, hogy azok együttállásban (conjunctio) vannak, azok ekkor az ég ugyanazon tájékán látszanak lenni. Merkúr- és Venusnál kétféle együttállást különböztetünk meg, u. m. felsőt és alsót. Ha azok a nap és a föld között vannak, akkor az együttállás alsónak; ha pedig együttállásuk a földünktől legnagyobb távban van, akkor felsőnek neveztetik. Ha hosszúságaik 180° -al különböznek egymástól, akkor szembenállásban (oppositio) vannak. Ha végre hosszúságuk 90° , akkor negyedfényben (quadratura) állanak.

A bolygó legnagyobb eltérésben van, ha a naptól keleten vagy nyugoton legtávolabb látszik lenni.

A bolygó emelkedő pályacsomójában van, ha a nappályakörön keresztül éjszaka felé, leszálló pályacsomójában van, ha a pályakörön keresztül dél felé megyen.

Az égi test legnagyobb éjszakai vagy déli szélességében van, ha a pályakör fölött legmagasabban, vagy az alatt legmélyebben fekszik.

A bolygó a naptávban (aphelium), vagy a napközeli (perihelium) van, ha a naptól legtávolabb, vagy ahhoz legközelebb áll. Úgy szintén a földtávban (apogaeum) van a

bolygó, vagy a föld közelben (perigaeum), ha földünkhöz legtávolabb vagy ahhoz legközelebb áll.

Az égi jelenetek közé a nap- és a holdnak és Jupiter holdjainak fogyatkozásait is fölvtettük.

Csillagfödések.

Mivel holdunk földünkhöz közelebb áll, mint bármely égi test, azért valamennyi égi testet, melyet útjában talál, elföd, és ezen tűnemény csillagfödéseknek neveztetik. A végtelen sok csillagfödések szemeink előtt eltűnnek, mivel gyenge fényüket a hold fénye felülmulja. A csillagfödések épen úgy számíttatnak ki, mint a napfogyatkozások. Észleleteik igen pontosak. A 13. laptól egész a 79. lapig a VI. alatti lapokon a látható nagyobb csillagok fődései össze vannak állítva, különösen a nagyságuk, együttállás idejük, egyenes emelkedésük és elhajlásuk. Néhány bolygók együttállásaik is fölvetettek.

Nap- és holdfogyatkozások.

A nap- és a holdfogyatkozások a 80. és 81. lapon külön vannak tárgyalva.

Pályakör ferdesége.

A pályakör ferdesége azon szög, mely a pályakör és az egyenlítő síkjától képeztetik. Ezen szög mértéke a napfordulati negyedlőnek, azaz a pályakör és az egyenlítő sarkain keresztül menő szélességi körnek azon íve, mely a pályakör és az egyenlítő között van. A pályakör ferdesége tehát azon legnagyobb elhajlás, melyet a nap középpontja az év folyamában elér. Ha tehát a nap a nyári fordulati negyedlő (jun. 21.) körül minden nap, midőn a délkörön átvonul, észleltetik, akkor: ha a nap fordulati ideje a deleléssel összeesnék, az észlelt legnagyobb elhajlás lenne közvetlenül a pályakör ferdesége. Ha pedig ez nem történnék: akkor a pályakör ferdeségét közbeiktatással lehet elérni. Azonban a tapasztalás azt mutatja, hogy a pályakör ferdesége háboroknak van alávetve, melyek visszatérő rövid időszakokhoz (körülbelül 18 év) vannak kötve. Ezen háborok: az éjnap egyenlénymu-

lása, vagyis az éjnapегyen pontjának az idővel arányos hátramaradása; továbbá a százas fogyás, vagyis az e pályakör és az egyenlítő síkjától képezett szög változása; végre az ingadozás azaz mind a két mozgás szakaszos háborai.

A 82. és 83. lapokon a második rovatban a látszó pályakör ferdesége van 10 napról 10 napra följegyezve. Ezen adatok különösen ott használtatnak a hol a látszó hosszúságot és a szélességet a látszó egyenes emelkedésre és elhajlásra, és megfordítva kell átváltoztatni.

A nap irányferdülése.

Mivel földünk évi sebessége évi pályájában, a fény sebességével bizonyos arányban áll: azért a csillagokat mozgó földünkről nem látjuk azon irányban, melyben azok valóban állanak, hanem mindig egy kis szöggel ugyanazon irányban, mely felé földünk mozog, előre haladva látjuk. Ezen szög a csillag évi irányferdülése. Továbbá földünk naponkénti mozgása a tengelye körül, épen úgy, mint évi mozgása a nap körül irányferdülést okoz, mely naponkénti irányferdülésnek neveztetik. Ez azonban sokkal csekélyebb az évi irányferdülésnél, mivel földünk mozgásának sebessége a tengelye körül sokkal kisebb, mint évi mozgásának sebessége a nap körül.

De mivel a csillagnak is van saját mozgása, mint például a napnak, azért az állócsillagok irányferdüléséhez még valami hozzájárul. Mivel egy ilyen csillag azon idő alatt, míg fény-sugara a földre jő, helyét változtatja: azért a fénysugárnak észlelt iránya nem felel meg a csillag valódi földközépi helyének az észlelés idejére nézve.

Mivel továbbá azon idő, a melyben a fény a naptól földünkig jő $= 493.2$ mp., és a nap közép mozgása egy nap alatt $= 59' 8'' 33$; azért a nap irányferdülése a hosszúságban $= 20.255$ mpnyi ív, melylyel a naphosszak mindig kisebbre vétetnek. A naptávnak és sebességének változása miatt ezen érték az évfolytában egy másod percznek tized részei között ingadozik.

A 82. és 83. lapokon a nap irányferdülése 10 napról 10 napra van följegyezve.

A nap és a hold látköze.

A nap és a hold helyei a csillagászati táblákban és évkönyvekben rendesen úgy vannak kiszámítva, mint ha azokat földünk középpontjából látnók. Hogy tehát ezeket használhassuk, szükséges azon szöget ismerni, mely azon két egyenestől képeztetik, melyeket a csillag középpontjából földünk középpontjához és az észlelő helyéhez húzunk. Ezen szög *látköznek* (parallaxis) neveztetik. A látkör felett levő csillagnak *látköze magassági látköznek* neveztetik.

A napnak és a holdnak látköze változékony, mivel azoknak táva a földünktől változik. A 82. és 83. lapok 4. és 6. rovatában a napnak és a holdnak látkör-látköze 10 napról 10 napra van összeállítva, ezek a magassági látközök kiszámítására használtatnak.

A nap és a hold sugara.

A 82. és 83. lapokon a nap és a hold sugarai 10 napról 10 napra vannak összeállítva. A nap és a hold sugara alatt azon szöget kell érteni, mely alatt ezen égitest földünk középpontjából észlelve mutatkozik. Ha a nap vagy a hold magasságát vagy ezeknek egymástóli távát észleljük, akkor ezeknek sugara mindig tekintetbe veendő, mivel csak széleiket észlelhetjük. Itt a nap és a hold látszó sugarai vannak összeállítva, vagyis azok, melyek alatt a nap és a hold az észlelő helyéből látszanak.

Bolygódok.

A 84. 85. 87. és 88. lapokon azon kis bolygók, melyek Mars és Jupiter között vannak, és az 1868-ik évben fedezettettek föl, fölfedezési idejük, továbbá a fölfedező neve, végre pálya-elemrendszerük, vannak följegyezve.

Üstökösök.

A 89. 90. lapokon az 1868. évben fölfedezett és megjelent üstökösök vannak összeállítva.

Alap-csillagok középhelyei 1870-re.

A 91., 92. és 93. lapokon az alap-csillagok középhelyei 1870-re vannak összeállítva, évi változásaikkal az egyenes emelkedésben és elhajlásban.

A szemléldék földirati fekvései.

A 94., 95. és 96. lapokon össze van állítva: az egész földünkön létező nevezeteseb szemléldék földirati szélessége, továbbá azok hossza Budától időben számítva, végre a szemléldék hossza Ferrotól számítva.

Jegyek és rövidítések magyarázata.

A 97. és 98. lapokon össze vannak állítva mindazon jegyek és rövidítések, melyek ezen csillagászati és közönséges naptárban előfordulnak.

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
ALAPSZABÁLYAI.

A M. T. AKADÉMIA ALAPSZABÁLYAI.

---

1. FEJEZET.

Czél és eszközök.

I. §.

A M. T. Akadémia Pestén Ő cs. s ap. kir. Felsége különös ótalma alatt álló tudományos intézet, melynek *czélja a tudomány és irodalom magyar nyelven művelése és terjesztése.*

2. §.

E czélra tudományos *vizsgálatokat* és kísérleteket tétet, tudományos *fölfedezéseket* elősegít, eredeti *munkákat* irat, régi és új *remekírókat* s egyéb jeles *műveket* fordíttat.

3. §.

A történet, nyelv, irodalom s művészet *emlékeit* fölkeresi, s a tudomány gyarapodására szolgálókat megismerteti.

4. §.

Tudományos szempontból, különösen a haza minden tekintetben megismertetésére, *utazásokat* tétet vagy segél.

5. §.

A tudományos, valamint a szépirodalmi munkásságot *jutalomtétélek* által is éleszti és irányozza.

6. §.

A tudományos ismereteket könyvtára, valamint eredeti és fordított munkák kiadása és felolvasások által is *terjeszti*.

7. §.

Jeles munkák *kiadását* eszközli; vagy elősegíti.

8. §.

Kitünő tudósoknak, munkásságuk folytatására, a *mennyire* teheti, *segélypénzt* rendel.

9. §.

Saját munkálkodása *eredményeit* nyomtatásban közzéteszi.

10. §.

A törvényhozás és kormány által hozzá utasított *tudományos kérdésekben* véleményt mond.

11. §.

Mindezen ügyeket az Akadémia s illetőleg az igazgató-tanács tagjai különmemű *üléseikben* végzik: még pedig a *szellemi* ügyeket első sorban az *osztályok* intézik, az *anyagi* ügyeket az *igazgató-tanács* kezeli, mind az *osztályok*, mind az *igazgató-tanács* az Akadémia alapszabályai értelmében.

II. FEJEZET.

Az Akadémia szervezete.

12. §.

Az Akadémia szervezetét alkotják: az *elnök*, a *másodelnök*, az alább meghatározott minőségű *tagok*, az *igazgató-tanács*, a *főtítkár*, az *osztályok elnökei* és *títkárai*, s a szükséges *tiszti* és *szolgaszemélyzet*.

Tagok.

13. §.

A *tagok* belsők és külsők : *belsők*, kik a magyar tudományosságot mozdították elő akár hathatós pártfogás, akár irodalmi munkálkodás által ; *külsők*, kik a tudományt nem magyar nyelven művelik. A belső tagok tiszteletiek, rendesek és levelezők.

14. §.

A *tiszteleti tagok* vagy oly tudománypártoló hazafiak közül választandók, kiknek megnyerése által az Akadémia dísze s java öregbedését várja, vagy oly jeles tudósok és írók közül, kik a tudomány, vagy az Akadémia körül érdemeket szereztek. Számuk a 24-et meg nem haladhatja. Az Akadémia mindennemű ülésében székők és szavazatuk van.

15. §.

A *rendes tagok* a levelező tagok érdemesbjei közül választandók. Számuk a 60-at meg nem haladhatja. Az Akadémia mindennemű ülésében székők és szavazatuk van. Kötelességük a tudomány mívelése, az Akadémia által rájuk bízott teendők teljesítése, s folytonos részvét az Akadémia munkásságában.

16. §.

A *levelező tagok* jeles munkálkodásuk által kitünt magyar tudósok és írók sorából választandók. Számuk általában nincs meghatározva. Az Akadémia mindennemű ülésében székők, s osztályuk üléseiben szavazatuk is van. Kötelességük a tudomány mívelése, s az Akadémia által rájuk bízott teendők teljesítése.

17. §.

A *külső tagok* azon nem magyarul író tudósok sorából választandók, kik vagy a tudományosság körül érdemeik által hírt szereztek, vagy Magyarországot, vagy az Akadémiát közelebbről érdeklő munkával az Akadémia különös kitüntetésére méltókká lettek. Az Akadémia mindennemű ülésében székők van.

18. §.

Minden tag valamely osztályba van sorozva.

19. §.

Minden tagot, az illető osztálynak, titkos szavazat után, a jelenlevő tagok kétharmad szótöbbségével tett ajánlata alapján, a nagygyűlés szintén titkos szavazással s kétharmadnyi többséggel választ.

20. §.

Minden újonnan választott rendes és levelező tag, osztályába tartozó dolgozattal, egy év alatt, *széket foglal*, s ez megtörténvén, az elnök és főtitkár által aláírt *oklevéllel* tiszteltetik meg, mely öt akadémiai jogai gyakorlatába helyezi. A tiszteleti és külső tagoknak azonnal megválasztatásuk után adatik ki az oklevél. Az oklevél minden tagot benne kitett akadémiai *címe* nyilvános viselésére is feljogosít.

IV. FEJEZET.

Osztályok.

21. §.

Az osztályok száma három, ú. m. :

1. a nyelv és széptudományi osztály ;
2. a bölcsészeti, társadalmi és történeti tudományok osztálya ;
3. a matematikai és természettudományok osztálya.

22. §.

Az első osztálynak 6 tiszteleti s 12 rendes, a második és harmadik osztálynak külön-külön 9 tiszteleti s 24 rendes tagja lehet.

V. FEJEZET.

Igazgató tanács.

23. §.

Az igazgató-tanácsot a két elnök, a főtitkár s 24 tag alkotja. E 24 tag, fele részben az alapítók és oly férfiak sorából, kiknek

megnyerése által az Akadémia dísze és java öregbedését várja, fele részben akadémiai belső tagokból, egyszerű többséggel oly módon választatik, hogy 12-öt kizárólag az igazgató-tanács, 12-öt kizárólag az Akadémia választ.

24. §.

Az igazgató tanács tagjainak az igazgatósági és elegyes (41., 43., 46. §§.) ülésekben *szavazatuk és székök*, — az összes ülésekben, a nagygyűlésen s a közülésben *székök* van.

25. §.

Az igazgató-tanács azon tagjai, kikből az a jelen alapszabályok fogantatásakor áll, megmaradnak, s csak az üres helyek lesznek a fentebbi intézkedés (23. §.) értelmében betöltendőek; megjegyeztetvén, hogy az igazgató-tanácsban most bennlevő tiszteleti tagok úgy tekintetnek, mintha már az Akadémia által választattak volna.

26. §.

Az igazgató-tanács örökös az Akadémia *vagyona* fölött, s annak állásáról az Akadémiának évenként kimerítő jelentést tesz. Az Akadémia bevételeit és kiadásait kezelteheti valamely hazai pénzügyintézet által is; ez esetben azon intézetet ő választja meg, s az azzal való viszonyokat ő szabályozza.

Választ egyszersmind egy *gondnokot*, kinek teendői a 48. §-ban vannak meghatározva.

27. §.

Intézkedései különösen kiterjednek :

1. Az alapítványi tőkékre s kiadott kölcsönökre, melyekre nézve gondoskodik, hogy a törvények értelmében biztosíttassanak s kamataik pontosan befolyjanak.

2. Az általa választott gondnokra és *ügyészre*, kik közvetlenül tőle függenek, s az ő utasítása szerint járnak el.

28. §.

Ezek szerint *hatáskörébe* esnek : a pénzügyi kimutatások és számadások megvizsgálása, a gondnok és ügyész utasítása, eljárásaik helybenhagyása, az évi költségvetés megállapítása, a gaz-

dasági ügyek tárgyalása; általában az Akadémia pénzügyének intézése.

VI. FEJEZET.

Ülések.

29. §.

Az *osztály-ülések* tárgyai: mindennemű tudományos előadás és eszmecsere, jelentések és kisebb közlések tétele, tudományos indítványok és vállalatok tárgyalása, a jutalomügyi s tagválasztási előkészületek, az osztály költségvetése iránti javaslatétel.

30. §.

Az *igazgató-tanács ülésének* tárgyai fentebb (a 26., 27., 28. §§-ok alatt) elő vannak sorolva.

31. §.

Az *összes-ülések* tárgyai: gyász- és emlékbeszédek, tisztviselők (52 §.) választása, az illető osztály véleménye alapján a nagygyűlésnek fenn nem tartott jutalmak odaitélése s új jutalomkérdések kitűzése, munkák iratása s kiadatása, az összes Akadémiát illető indítványok s az osztályi és igazgatósági ülésekből áttett ügyek tárgyalása s eldöntése.

32. §.

A *nagygyűlések* tárgyai: az osztályokba, illetőleg (23. §.) az igazgató tanácsba tagok, osztálytitkárok választása, az osztályok jelentése alapján jutalmak odaitélése s új jutalomkérdések kitűzése.

A nagygyűlésen az Akadémia által meghívott hazai tudományos egyesületek magukat egy-egy tagjuk által képviseltethetik. E küldöttek a nagygyűléssel kapcsolatban levő osztálytanácskozásokban, szakaik szerint beosztva, véleményt s indítványt is terjeszthetnek elő.

33. §.

Az *elegyes ülések* tárgya az elnökök és főtítkár választása.

34. §.

Hogy a *végzéseknek érvényök* legyen : az osztályi és igazgatósági ülésekben legalább 9, az összes ülésekben legalább 11, a nagygyűlésen s az *elegyes ülésben* legalább 25 szavazattal bíró tag jelenléte szükséges. Szavazatok egyenlősége esetében nem hozatik határozat.

35. §.

Az *elsorolt ülések* oly ügyeket, melyek folytonos munkásságot, vagy bővebb megvitatást vagy tervezést igényelnek, *bizottságokhoz* utasítanak. A bizottságok vagy állandók, vagy ideiglenesek.

Az *állandó bizottságokra* bizonyos folyó munkák és teendők, gyűjtések, nyomozások, könyvkiadások bíztnak. Tagjaikat vagy közvetlenül, vagy az illető osztály ajánlatára, az összes ülés választja, ha szükségesnek látszik, *segédtagokul* oly szakférfiak közül is, kik nem tagjai az Akadémiának.

Az *ideiglenes bizottságokat* az illető ülés bizonyos munkák, pályairatok, fontos indítványok, számadások sat. megvizsgálására minden külön alkalommal külön küldi ki, a mennyire lehet, saját kebeléből. Teendőik elvégeztével megbízatásuk megszűnik.

36. §.

Az *ünnepélyes közülés* tárgyai : évi jelentés az Akadémia munkásságáról, emlékbeszédek, tudományos és költői művek felolvasása, jutalmak, jutalomkérdések s az új választások kihirdetése.

37. §.

Az osztályi, összes, és közülések *nyilvánosak* ; szükség esetében az osztályi és összes ülések *zártakká* alakúlhatnak.

38. §.

Az osztályülésekben az osztályelnök, az Akadémia minden egyéb ülésein az akadémiai elnök, vagy távollétében a másod-

elnök *elnököl*; ezek jelen nem létében az *elnöklés joga* az osztály-ülésben az osztálybeli legrégibb tiszteleti vagy rendes tagot, összes ülésben a legidősb osztály-elnököt, igazgatósági és elegyes ülésben a legrégibb igazgató-tanácsi tagot, nagygyűlésen a legrégibb tiszteleti tagot illeti. Az *osztályok*, háromévenként, tiszteleti vagy rendes tagokból, és ha az Akadémia máskép nem rendelkezett, a *bizottságok* is, maguk *választják* elnökeiket.

39. §.

Mindenik osztály *havonként* 1—3 osztályülést, az igazgató tanács *havonként* egy igazgatósági ülést, az összes Akadémia *havonként* egy összes ülést, *évenként* pedig egy nagygyűlést s ezzel összekötött ünnepélyes közülést, szükség esetén elegyes ülést, tart; az elnök azonban bármelyik ülést soron kívül is összehívhatja.

VII. FEJEZET.

Tisztviselők.

40. §.

Az *elnök* az összes Akadémia élén áll; képviseli hatóságok és magánosok irányában, ügyeit közvetlenül vezérli, szabályai pontos megtartása s határozatai végrehajtása felett őrködik.

41. §.

Az elnököt az elegyes ülés, a tiszteleti, rendes és igazgatósági tagok titkos szavazatával, egyszerű többséggel, a belső tagok sorából, három évre *választja*. A három év leteltével újra megválasztható. A választás Ő Felsége *megegyeztetése* alá bocsátandó.

42. §.

Az elnököt, gátoltatása esetében, a *másodelnök* pótolja.

43. §.

A másodelnök *választása* úgy történik, mint az elnöké, s szintén Ő Felsége *megegyeztetése* alá bocsátandó.

44. §.

Egyik elnöknek Budapesten kell lakni.

45. §.

A *főtítkár* az Akadémia határozatainak a szellemi téren végrehajtója; viszi a nagygyűlés, összes, igazgatósági és elegyes ülések jegyzőkönyvét, a nagygyűlésen, az összes és elegyes ülésekben előadóképen működik, folytatja az összes Akadémia levelezését, írja történetét, évi jelentéseit s mindennemű tudósításait, szerkeszti Évkönyveit, ügyel könyvkiadásaira, őrzi levéltárát.

A főtítkár akadályoztatása esetében az elnökség az osztálytitkárok közül *helyettest* nevez.

46. §.

A főtítkárt az elegyes ülés titkos szavazattal, egyszerű többséggel, a rendes tagok sorából *választja*.

47. §.

A főtítkár mellé, ajánlata alapján, az elnök *segédet* nevez ki. A segéd a főtítkár közvetlen rendelkezése alatt áll.

48. §.

A *gondnok* az Akadémia határozatainak anyagi téren végrehajtója, az igazgató tanács ülésein gazdasági ügyekben mint előadó működik, őrködik az épületek felett. Működéséről az igazgató tanács előtt évenként beszámol.

49. §.

A gondnokot az igazgató tanács, egyszerű többséggel, *választja*.

50. §.

Mindenik *osztálynak* egy külön *titkára* van. Ezek az illető osztály előadói, szerkesztik kiadványait, jegyzőkönyveit és tudósításait, viszik az osztálybeli levelezést.

51. §.

Az osztálytitkárokat, az illető osztályok ajánlatai alapján, a nagygyűlés, titkos szavazással, egyszerű többséggel, a rendes tagok sorából *választja*. Akadályoztatásuk esetére az osztályelnök nevez. ki *helyettest*.

Az Akadémia mostani jegyzője saját (21. §. 2.) osztályában titkárul megválasztottnak tekintendő.

52. §.

A *főkönyvtárnokot*, az Akadémia ajánlata alapján, a gr. Teleki-nemzetség alapító ága *nevezi ki* a belső tagok sorából; az *alkönyvtárnokot*, a netáni *könyvtártisztet* vagy *tiszteket* közvetlenül, s a *gyűjteményőröket* az illető osztály ajánlata alapján, az összes ülés, titkos szavazással, egyszerű többséggel, szintén a belső tagok sorából *választja*.

53. §.

Az *ügyészt* az igazgató tanács nevezi ki.

54. §.

Az *írnokokat*, *javítnokokat* és a *cselédeket* az elnök nevezi ki. Az írnokok és javítnokok közvetlenül a főtítkárnak vannak alárendelve.

VIII. FEJEZET.

Fizetések és díjak.

55. §.

A főtítkár és segéde, a gondnok, az osztálytitkárok, a könyvtár-személyzet, a gyűjteményőrök, az ügyész, az írnokok és javítnokok az igazgató tanács által megszabandó *évdíjat* kapnak.

56. §.

A cselédeknek az igazgató tanács szab *bért*.

57. §.

Mely tisztviselők és cselédek *lakjanak* az Akadémia épületében, az igazgató tanács határozza meg.

58. §.

Azon tisztviselők, kik a jelen alapszabályok fogantatosításakor fizetésben állanak, *fizetésöket* holtig *megtartják*.

59. §.

A *rendes tagok*, mihelyt a pénztár ereje engedi, mindnyájan, addig pedig a régibbség szerint következők, az igazgató tanács által meghatározandó számmal, *évi fizetést* húznak.

60. §.

A tagoknak az Akadémia megbízásából végzett *munkálatai*, valamint az Akadémia nyomtatványai közé fölvetett dolgozatok, *díjaztatnak*.

IX. FEJEZET.

Szünidő.

61. §.

Az Akadémia július, augusztus és szeptember havában *szünetel*.

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
Ü G Y R E N D E.

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA ÜGYRENDE.

ELSŐ FEJEZET.

Osztályok és tagok.

1. Az Akadémia, alapszabályai értelmében, három tudományos osztályból áll, melyeknek köre következőleg állapított meg:

1. Nyelv- és széptudományi osztály.

A) Nyelv és irodalom.

Általános s különös nyelv- és írástörténet.

Általános és hasonlító nyelvtudomány.

Különös nyelvtudomány, ide értve a classicaí és keleti, de főleg a magyar s azzal rokon nyelvtudományt egész terjedelmében, tehát a magyar nyelvtörténetet, hasonlítást, szónyomozást nyelvtant és szótárírást, a nyelvjárások megismertetését, s a népi és köznyelv emlékeinek gyűjtését, magyarázatát és kiadását.

Nyelvbeli előadás tudománya.

Irodalomtörténet; könyvészet általán, s különösen a hazai és nemzeti; régi magyar jeles írók jó kiadásai.

A nevezetesebb magyar munkák bírálata nyelv tekintetében. Régi és új nemzetek remekíróinak fordítása.

B) Széptudományok.

Általános és különös szépműtan, hangzó, képző és mímező művészetek elmélete.

Műtörténet, műbírálat.

Szóló művészetek : szép prosa, különösen szónoklat.

Költészet.

II. Bölcsészeti, társadalmi és történeti tudományok osztálya.

A) Bölcsészet.

Ember- és lélektan.

Elméleti bölcsészet.

Gyakorlati bölcsészet, névszerint észjog, erkölcs- és tiszta vallástan, történet philosophiája.

Bölcsészet története, bírálata.

Nevelés- és oktatástan, tanmunkák.

B) Társadalmi tudományok.

Államtudományok és azok története.

Statistika.

Törvények elmélete és története.

Nemzetek joga.

Közjog.

Magánjog, egész terjedelmében.

Egyházi jog.

Jogtudomány története.

Összehasonlító jogtudomány.

C) Történeti tudományok.

Történetírás elmélete.

Emberiség és művelődés története.

Egyetemes és különös történetírás, polgári s egyházi, főleg hazai.

A segédtudományok, névszerint, politikai földrajz, nemzékrend- és időtan, úgy régiség-, érem-, oklevél-, czímer- és pecséttan.

A hazai történelem felvilágosítására szolgáló közirományok, oklevelek s egyéb történeti emlékek nyomozása, ilyek s egyéb kútfők gyűjtése, kiadása, bármely nyelven legyenek azok írva.

Életírás, s itt is különösen a hazai.

III. Mathematikai és természettudományok osztálya.

A) *Mathematika.*

Tiszta mathesis.

Mechanika; matematikai természettan és földrajz; csillagászat.

Geodæsia.

Építészet, polgári és vízi; géptan; hajózási tudományok; hadtudományok; műtan; bányászat.

B) *Természettudományok.*

Természetrész: ásványtan, földisme: földtan; növénytan, állattan és természeti földrajz.

Kísérleti természettan, vegytan.

Bonez- és élettudomány, növényi, állati, emberi, hasonlító.

Gazdasági tudományok.

Orvosi tudományok.

---

2. Mindenik osztály meghatározott számú tiszteleti, rendes és határozatlan számú levelező tagokból áll. (Alapsz. 14. 15. 16. §§.). Az utóbbiak száma az osztályok kiterjedésétől és konzonkinti fontosságától függ.

3. A tiszteleti tagok erkölcsi kötelességei az alapszabályok 14. §-ból folynak. Elvárja tőlük az akadémia, hogy üléseit jelenlétökökkel minél gyakrabban díszítik, és tanácsukkal ügyeit buzgón előmozdítják.

4. A rendes tagok kötelelességei, az alapszabályok 15. §-a alapján közelebbről kifejtve, a következők :

a) Időnkint az illető tudománynak hazánkban előbbvitelére szolgáló értekezést terjesztteni elő. Ezen kötelezettség alól csak azok vétetnek ki, kikre az akadémia szokott rendestagi foglalkodásaiakon kívül más munkát bízott.

b) A velök véleményadás végett közlött mindennemű nyomtatott vagy kézirati munkákat, pályairatokat, találmányokat, fölfedezéseket, javaslatokat megvizsgálni, s rólok írott jelentést tenni.

c) Minden egyéb, az osztály által a szabályok értelmében kiszabott munkálatban szorgalmasan eljárni.

d) A szakjokban feltetsző nevezeteseb haladásokról, valamint a tudományosság előmenetelére szolgálható tények-, adatok- és észleletekről, az illető osztályban tudósítást adni, különösen pedig, mi a hazában a tudományt, illetőleg nemzeti nyelvet s művészetet illető, figyelemre méltó magát előadja, bejelenteni, hogy mind ezek az akadémia közlönyeiben közzé tétethessenek.

e) Akadémián kívüli munkálkodás által is igyekezni, hogy a tudományok magyar nyelven gyarapíttassanak.

5. A levelező tagok az illető osztály által velök véleményadás végett közlött tárgyakról jelentést adnak, valamint minden, a tudományosság előmenetelére szolgálható tények, adatok- és észleleteket az illető osztálylyal közölnek, s különösen azt, a mi a hazában a tudományt, nemzeti nyelvet s művészetet illető, figyelemre méltó magát előadja, bejelentik ; végre irodalmi munkásságuk által a hazai tudományosság előmozdítására törekcsenek.

6. A főtitkár teendőit az alapszabályok 45. §-a határozza meg. Azok közül a) az ott előszámlált jegyzőkönyveket, az ülés után legfőlebb 3 nap alatt, elkészíti, ekkor az ülés végén kinevezett legalább 2 (fontosabb ügyekben 5) tagu bizottság által hitelesített, mely bizottságnak, nyomatékossb indítvány esetében, a mennyiben kívánja, az indítványozó is tagja legyen. b) Mind ezen, mind az osztálytitkárok által hozzá beadott jegyzőkönyveket a szükséges számu példányokban letisztáztatja, jelesül egyszer az akadémiai levéltár, egyszer az Értesítő, s egyszer a m. kir. kormány számára. c) Az illető határozatokat a jegyzőkönyv hitelesítésétől számitandó 8 nap alatt okvetlenül végrehajtja, akadály

esetében az elnököt értesíti. A végrehajtásról könyvet viszen, melybe a végrehajtandó pont rövid tartalma, a végrehajtás módja s ideje pontosan följegyzendő. *d)* A jegyzőkönyv azon szakaszát, melynél fogva valamely ügyben választmány bízatik meg, kiírhatja, s az illető választmányi elnöknek legfőlebb 8 nap alatt, sürgetős esetben hamarabb is, saját aláírásával, megküldi, hogy ez a kiküldött tagokat egybehívathassa s a választmány a jegyzőkönyvileg kijelölendő zárnagra jelentését beadhassa. *e)* A függőben levő tárgyakat, be nem adott jelentéseket stb. nyilvántartja, azok elintézését koronkint sürgeti; minek ha eredménye nem lenne, az akadémiának jelentést tesz. *f)* A levelezésre nézve: a mennyiben az, az akadémia nevében, külföldi intézetekkel és tudósokkal folytattatik, két nyelven szerkesztendő, t. i. az eredeti magyar szöveg mellett, mely mint olyan aláíratik, oldallag latinul, vagy azon tudományos testületek nyelvén, melyekhez a levél az akadémia nevében intéztetik. *g)* Az Évkönyveken kívül, szerkeszti még az akadémia Értesítőjét, Almanachját s minden nyomtatványait, melyek nem az osztályok, vagy bizottságok gondjai alá tartoznak. *h)* Az akadémia levéltárát, mely azonban előbb rendezendő, kezeli, a benne levő s időnkint hozzájáruló irományokról folytonos leltárt visz, belőle a tagoknak csak térítvény mellett kölcsönözhet. *i)* Az alább megjelölt akadémiai kiadásokat utalványozza s erről könyvet viszen.

7. Az osztálytitkárok, az alapszabályok 50. §-a értelmében, az osztály előadói, jegyzői és szerkesztői lévén, e szerint: *a)* Az osztályülés jegyzőkönyvét ülés után 24 óra alatt elkészítve hitelesíttetik s beküldik a főtitkárhoz, hogy a szükséges példányokban leírassa. Egy példány az osztály használatára marad. *b)* A határozatot, mennyiben az nem az összes akadémiát illeti, legfőlebb 8-ad napra foganatosítják. *c)* Szerkesztik az illető „Értekezéseket“ s az osztály netaláni egyéb kiadványait. *d)* A főtitkár által hozzájok áttett mindennemű hivatalos iratokról és beadványokról, rendes igató-könyvet visznek; valamint kiadó-könyvet is az általuk kiadott irományokról s az osztálybeli levelezésről. Az egyenesen az osztályhoz érkezett beadványokat mindenek előtt közlik a főtitkári hivattal, beigtatás végett. *e)* Mint az osztályelnök megbizottjai, ők gondoskodnak az osztályértekezlet ha-

vonkinti, vagy szükség esetén rendkívüli egybehívásáról; melynek *f)* jegyzőkönyvét szintén vezetik és határozatait végrehajtják. *g)* Folytonos figyelemmel lesznek arra, hogy osztályuk ülésein tudományos előadásban hiány ne legyen; e végre az osztályértekezletet mindannyiszor jó eleve figyelmeztetik; szükség esetén egyes tagokat is felszólítanak.

8. Tartoznak a tagok minden az akadémián kívüli tudományos dolgozásaik jegyzékét évenként a titoknakhoz beadni a végre, hogy magános munkálkodásaikról is állhasson külön pont az Almanachban.

9. Minden tag fel van szólítva, küldené be pecsét alatt évenként önbiographiai jegyzékeit, melyek feltöretlenül a levéltárban őriztetnek, míg azokra halál s készülendő életírás vagy emlékbeszéd esetében szükség leszen.

10. Halál által elvesztett tagjainak az akadémia következő végtisztteletet határozott:

a) Ha a halál esete Budapesten adja magát elő: a megholtak rokonai, osztálybeli társai-, barátai vagy szomszédaitól várja az akadémia, hogy a temetés napja- és órájáról késedelem nélkül értesítsék a titoknoki hivatalt, mely azt azonnal tudokra adatja valamennyi Budapesten levő tagoknak, hogy az akadémia termeiben összegyűlvén s innen testületileg indulván a gyász házához, társok temetésén fekete ruhában, minél számosabban megjelenjenek. Temetés napján az akadémia házára gyászlóbogó tűzetik.

b) Ha ülés napján esnék a temetés, az ülés másnapratétetik át.

11. Az akadémia elhunyt tagjai emlékezetét háromféle módon tiszteli:

a) Rövid gyászbeszéddel, melylyel a társ halálát valamely barátja, ki eziránt a főtítkárt mindjárt a hír vétele után tudósítja, s ilyennek nem létében a főtítkár, a temetés, vagy ha az elhunyt vidéken lakott, a vett hír utáni legközelebbi összes ülésben jelenti be. Kiadandó az Értesítőben.

b) Életrajzzal, mely az elhunyt életéhez s irói pályájához tartozó adatokat adja. Kiadandó az Almanachban.

c) Emlékbeszéddel, mely az elhunyt életét, munkálkodásait és hatását szónoki előadásban terjeszti elő.

12. Ha valamely Budapesten lakó, vagy tartózkodó tag oly szegénységben halna el, melynél fogva tisztességes eltakarítása sem lenne eszközölhető : e felől értesítettén, az elnök gondoskodni fog.

13. Általában csak holt tagok képei nyerhetnek az akadémia illető teremében helyet ; minden egyes esetben titkos szavazás útján döntenek el : felfüggesztessék-e valakinek képe vagy se.

MÁSODIK FEJEZET.

Ü l é s e k.

Osztály és Összes ülések.

14. Az akadémia h e t e n k i n t egyszer, u. m. h é t f ő n, délután 5 órakor tart ülést ; szükség esetén, vagy valamelyik osztály kívánatára, többször és más napon is tarthat.

15. Az osztályok ez üléseken a megállapított sorszám szerint váltakoznak (I. II. III.) úgy, hogy a nyelv- és széptudományok után a bölcsészeti, társadalmi és történeti, — ezek után pedig a matematikai és természettudományok osztályülése következnek ; mely sor azután újra kezdődik.

16. Mindenik osztálynak jogában áll a hét folytán (melynek hétfőjén ülése volt) még egy másik ülést is tartani, melynek napja ülésről ülésre határoztatik meg, s a hétfői ülésben, az illető titkár által, kihirdettetik.

17. Minden hó utolsó hétfőjén, az osztályülés után, az akadémia ö s s z e s ü l é s t is tart ; ezen kívül a pályamunkák beküldési határnapja után következő legközelebbi osztályülés egyzersmind összesülésnek jelölendő, de csupán a pályamunkák bemutatása végett.

18. Év vége felé a főtítkár a jövő évre szóló üléssort elkészítvén, helybehagyás végett az elnökség elé terjeszti s kinyomatván szétküldi a t a g o k n a k. Valamennyi helyben levő tag minden akadémiai év kezdetén körlevél által szólíttatik fel az ülések látogatására ; külön meghívó csak az Üléssortól történő eltérés esetében küldetik szét.

19. Valahányszor az elnök az előtorduló tárgyak tekintetéből illőnek itéli, az ülést z á r n a k nyilatkoztatja, melyben tehát

hallgatóság nem jelenhetik meg, vagy, ha a szokott akadémiái ülés zárttá alakul, abból távozik.

20. Az *osztályok tárgyai* (Alapszab. 29. §.) szorosan szakbeli előadások és közlések, mik az illető tudomány előmozdítását eszközölhetik. Ezek minél részletesebbek és kimerítőbbek, annál inkább megfelelendnek a kitűzött célnak. Különösen tehát:

a) Ily értekezések és emlékiratok az illető osztály köréből, s azok felett szóbeli eszmecsere.

b) Nagyobb kézirati munkákból egyes szakaszok közlése, az egészhöz ismertetésével.

c) Mindennemű érdekes közlemények, melyek a tudományok s illetőleg a szépművészetek haladását tárgyazzák, tehát ide vágó figyelemre méltó esetek, vizsgálódások, tapasztalatok, mik akár az eddigi tanok megerősítésére vagy megvilágosítására, akár új nézetek megalapítására szolgálnak.

d) Bármely találmányok bemutatása és fölfedezések bejelentése, ha tudományos szempontból vétettek fel, s az illető szakgyarapítására vannak.

e) Nagy figyelmet érdemlő bel- és külföldi munkákról tudósítás.

f) Bel- és külföldi nagy hírű, s a tudomány veszteségével elhunyt férfiak munkálkodásai és hatásuknak méltatása, ha nem voltak is az akadémia tagjai.

g) Mindennemű osztálybeli munkálatok tárgyalása és elintézése, ide tudva a pályamunkák elítélését s a nyomtatandó kéziratok megvizsgáltatását is.

h) Tagválasztási előkészületek.

i) Az osztály költségvetése iránti javaslattevél.

21. Az *osztályülési tudományos előadásokra* nézve a) az osztályok, értekezleteikben (Lásd : 27.), az Üléssor szerint reájok eső üléseknek előadási tárgyakkal ellátásáról, illetőleg a tagok vállalkozása útján, jókor gondoskodjanak, s a megállapított *előadásokról* egyúttal a főtítkárt is értesítsék, hogy ez mindegyik ülés tárgyait nyolcz nappal előbb a terem fekete tábláján kihirdethesse.

b) A felolvasó köteles teljesen előadni értekezését a részére engedett egy óra alatt, vagy egészen felolvastván azt, ha terjedelme engedi, vagy vázlatban terjesztvén elő, mutatóványok közlése

mellett. A vázlat, mely az egészről fogalmat nyújt, rövid kivonat, vagy szóbeli ismertetés lehet. Az értekezésnek több ülésben folytatolagos előadása csak az osztály kívánatára történhetik. Köteles továbbá a felolvasott értekezésnek a szerző által elkészített *kivonatát* még az ülés folytán az Értesítő számára beadni; melyért, valamint az önálló tudományos értekezés czímen ki nem adható kisebb előterjesztésekért, mint jelentések, bírálatok, könyvismeretetések, rövid necrologok stb. tiszteletdíj nem jár.

c) Nem-akadémikusok, kik valamely értekezést az akadémia előtt fel kívánnak olvastatni, azt csak az osztályértekezlet helybehagyásával, s valamely osztálybeli tag útján tehetik. Ez esetben az értekezést valamely osztálybeli tag olvassa fel.

Ha nem-tag személyesen akar előadást tartani, erre, a munka előleges beküldésével, minden egyes esetben az akadémia engedélyét kell kikérnie, mely az illető osztályértekezlet véleménye alapján adatik vagy tagadtatik meg.

d) Ha a tárgyak halmaza vagy elhalaszthatlansága úgy kívánná, bármely ülés, az elnök által e végre rendelt napon, folytatható.

e) Székfoglaló értekezés elővizsgálat nélkül, minden más előadás elnökiileg kirendelt három bíráló szavazata alapján vétetik fel az „Értekezések” című akadémiai közlönyökbe (Lásd alább). Ha a székfoglaló az Évkönyvekbe adatik be, e gyűjtemény szempontja tekintetéből meggy osztályi vizsgálat alá. Egyébiránt

f) Az előadott munkáról szabadon rendelkezhetik a szerző. Ha azonban székfoglaló vagy emlékbeszéd az előadó tag által másutt adatnék ki, fentartja magának az akadémia, azt saját közlönyében is adhatni, s ez esetben díj nélkül.

22. Minden tagnak van joga szándéklott előadását bizonyos ülésnapra az illető titkárral bejegyeztetni. Ha az ekkép jelentkezők száma kelleténél nagyobb volna, az előadás idejére nézve intézkedjenek az illető titkárral, s ez, szükség esetén, az osztályértekezlettel.

23. Ha ki valamely fontosabb *indítványt* szándékozik tenni, azt jókor bejelenti az illető titkárnak, hogy az előrajzba beme-

hessen, egyszersmiud köteles azt, az Értesítő számára, még az ülés folytán *írásban* is beadni.

24. Ha valamely indítvány elfogadtatván, bővebb kidolgozására küldöttség rendeltetnék : az indítványozó ebben mindenkor benne legyen.

25. Minden tag saját osztálya üléseiben bir döntő szavazattal ; tanácskozó szavazattal azonban minden rendbeli tag bármely osztályban bir, valamint előadási joggal is.

26. Oly kérdésekre nézve, melyek természetöknél fogva több osztályt is érdekelnek, fenmarad az összes ülésre hivatkozás.

27. Minden osztály havonkint egy, szükség esetén több. *osztály-értekezletet* tart.

Ez értekezletek célja az osztály kebelében szerves munkásságot fejteni ki és ápolni, az osztályüléseket előkészíteni, az osztály benső, úgyszólván házi, nem különben szakügyeit fesztelen körökben megvitatni, valamint az ülés határozata folytán, tudományos tárgyak körül, bizottságilag eljárni. Jelesül

a) Gondoskodik az értekezlet a következő ülések előadandó tárgyairól. (21. a.)

b) Nem-tag által felolvasásra benyújtott értekezést egy tagjával megvizsgáltat, s elfogadás esetében azt elő is adatja. (21. c.)

c) Véleményez, hogy valamely nem-tag olvashat-e az ülésben személyesen.

d) A főtítkár által hozzája áttett, vagy a szerző által egyenesen benyújtott kéziratokat egy tagjával megnézet; s véleményt ad, érdemes-e azokat az osztályülésben előterjeszteni.

e) Lehetőleg oda törekszik, hogy az osztály tudományszakainak világszerte való haladási főbb mozzanatairól az ülésben minden félév alatt egyszer, vagy többször is, érdekes szemle tartassék.

f) Általában ellenőrökdi, hogy az ülésekben a tudomány állásához és méltóságához illő előadások tartassanak.

g) Minden az osztályt illető tudományos és belügyek iránt mint véleményező, előkészítő, javaslattevő lép fel, s tanácskozási eredményét az ülés határozata alá terjeszti.

h) Az osztály által rá bízottakban küldöttségileg eljár ; pályamunkáknál bírálókat jelöl, s a hol szükséges, azok véleményeit egyesíti.

i) Új tagokat ajánl az akadémiának.

k) Határozatairól jegyzőkönyvet visz, melynek azonban fontosabb pontjai az osztályülés jóváhagyása alá terjesztendők.

28. Az osztály választja saját elnökét (Alapszab. 38 §.) és ajánl osztálytitkárt (51. §.) mindeniket oly osztályülésben, melyre a vidéki tagok is meghívattak.

29. Az összes ülések tárgyai (Alapszab. 31. §.) : tagok feletti emlékbeszédek, az akadémia közös ügyeire, szervezeti intézkedéseire vonatkozó kérdések, más tudományos testületekkel folytatott viszonyai tárgyalása és küldemények bemutatása ; az osztály költségvetések egyeztetése, s az akadémiai összes tudományos költségvetés előzetes megállapítása.

II. Nagygyűlések.

30. A nagygyűlés évenként május hó folytán tartatik.

31. A nagygyűlés teendői levén (Alapsz. 32. §.) : az osztályokba, illetőleg az igazgató tanácsba tagok, osztálytitkárok választása, az osztályok jelentése alapján jutalmak odaítélése s új jutalomkérdések kitűzése : mind ezen tárgyak az osztályok által jókor előkészítendők.

32. Ehhez képest tartoznak a vidéki rendes tagok is, a nagygyűlés előtt két nappal, Pesten megjelenni, hogy a velők kiegészített osztály tagjai összeülvén, a nagygyűlés elébe terjesztendő jelentéseiket minél gyorsabban elkészíthessék.

33. A tag-ajánlásra és választásra nézve következőszabályok az irányadók :

a) Bármely akadémiai tag ajánlhat, de csak saját tudományos szakával foglalkozó egyéneket megválasztásra.

b) Az ajánlandó egyén minősítvénye, az Alapszabályok 15 — 16. §§-ainak értelmében, a szigorú szakképzettség, a tényleges és folytonos szaktudományi bűvárkodás kimutatása által, valamint az ajánlandó tag irodalmi munkálatainak felsorolása által, — az ajánló

szakbeli tag részéről írásban indokoltassék. Az irodalmi munkák, a mennyiben netalán kevésbé volnának ismereteseek, az ajánlathoz mellékeltessek. — Pusztán gyakorlati, habár tudományos képzettségen alapuló minősítvény, a főntebbi kellékek nélkül, nem tekinthető elegendő képességnek az akadémiai czélok előmozdítására.

Tiszteleti tagságra nézve az Alapszabályok 14-dik §-a irányadó.

c) Az ajánló érintett írásbeli ajánlatát márt. 31-ig bezárólag, az akadémia főtítkárának adja át. *E határidőn túl azon évre ajánlatok el nem fogadtatnak.* A beérkezett ajánlatokat a főtítkár átteszi az illető egyes osztályokhoz. Az osztályok külön értekezletben előleges tájékozás végett, tudomásul veszik az ajánlottak minősítvényeit. Egy héttel a nagygyűlés előtt az ajánlatok a főtítkár által, hasonló tudomás végett, a többi osztályokkal kölcsönösen közöltetnek.

d) A megérkezett vidéki tagokkal kiegészített osztályok az említett módon ajánlottak közül egyszerű többséggel terjesztenek új tagokat megválasztás végett az összes akadémia elé, a nagygyűlés első napján. Ez alkalommal a nagygyűlés az előterjesztések felett tanácskozik, és az osztályonként megválasztandók számát meghatározza ; mely számhoz magát a választó gyűlésben tartani fogja.

34. A nagygyűlés üléseiben közönség nem jelenhetik meg, kivéve a meghívott tudományos testületek küldötteit (Alapsz. 32 §.)

III. Elegyes ülés.

35. Az elegyes ülés tárgyai (Alapsz. 33. §.) az elnökök és főtítkár választása.

IV. Közülés.

36. Az összes ülések kötelessége jókor gondoskodni arról, hogy a köz-ülési előadásra alkalmas munkákban foglalkozás ne legyen. E végre mind az Évkönyvekbe és az „Értekezések“ czímű

folyóiratba szánt dolgozatok vizsgálatánál ügylettel lesznek a egyes közönség előtti felolvashatásra, mind megbízás útján is gondoskodnak, hogy érdekes előrajzot adjanak a nagygyűlés elébe, mely azt végkép megállapítja.

HARMADIK FEJEZET.

Állandó Bizottságok.

37. Az állandó bizottságok, melyek az Alapszabályok 35. §-a szerint választatnak és szakbeli munkálkodást folytatnak, a következők :

- a) Nyelvtudományi
- b) Történelmi
- c) Archaeologiai
- d) Statistikai és nemzetgazdasági
- e) Matematikai és természettudományi bizottság.

38. Az állandó bizottságok havonként rendszerint egyszer gyűlnek össze; névszerint az archaeologiai bizottság minden hó első keddjén, a matematikai és természettudományi bizottság a hó első szerdáján, a statistikai minden hó első csütörtökén, a nyelvtudományi minden hó első péntekén, a történelmi minden hó első szombatján; rendkívül pedig, valahányszor a szükség kívánván, az illető bizottsági elnök a bizottságok tagjait összehívja.

1. Nyelvtudományi bizottság.

39. A nyelvtudományi bizottság feladata arra van irányozva, hogy az osztály nyelvészeti ügyei, egységes, összevágó, következetes vezérlet és felügyelés, folytonos szemmel-tartás és gyakoribb eszmecsere mellett, élénk, összhangzó, nyomos előhaladást tegyenek. Ehhez képest a bizottság működési ágai a következők :

A) *Nyelvtaniak.* Ide tartoznak a helyesírás, a nyelvrendszer s a nyelvjárások ügyeinek folytonos figyelemmel tartása.

B) *A szótárügy.* Ide nem értve a nagy szótárt, mely befejezett ténykép áll a bizottság előtt; a tájszótár folytatása, a mesterműszó-

tárról gondoskodás, a műnyelvi kérdések véleményezése, helynevek, szójárások, phraseologia stb. gyűjtése tartoznak e rovatba.

C) *A nyelvtörténet ügye.* A Magyar Nyelvemlékek szerkesztője a bizottságtól veszi utasításait a másolások, kiadások s egyes szerkesztési kérdések körül.

D) Az Alapszabályok 3. §-a szerint az *irodalom emlékeinek* fölkeresése, s a tudomány gyarapodására szolgálók megismertetése.

E) *A hasonlító nyelvészet* mind fontosabb, sőt immár mellözhetlen kiegészítő része levén az összes nyelvtudománynak, a bizottság ez irányban is tért nyit az eszmecserének, vizsgálatai körébe bevonván nem csak az összes altaji nyelvészetet, hanem a sémi, árja s így a classicus nyelveket is.

40. A nyelvtani, szótári és irodalmi munkálatok körében előállítandó egyes munkákról alkalmilag tesz a bizottság előterjesztéseket az osztály útján az elnökséghez és igazgatósághoz. Állandó, rendszer, folytonos kiadásai pedig a bizottságnak: 1) A régi nyelv- és irodalmi emlékek folyamatban levő kettős gyűjteménye (Nyelvemlékek és Corpus Grammaticorum). 2) A nyelvjárási, szótári és nyelvemléki anyagok iránti levelezés, másolatok, szerzések költségei. 3) Kiseb anyagok és dolgozatok közzétételére a bizottság saját közlönyt nyert „*Nyelvtudományi Közlemények*“ cím alatt, a melybe tétetnek által az osztálybeli szorosan nyelvtudományi értekezések és közlések is. (Ehhez képest a nyelv- és széptudományi osztály „*Értekezései*“ körének megszorításáról lásd a 62. d).

41. A *Nyelvtudományi Közleményeket* a bizottság előadója szerkeszti.

42. A bizottság rendszer kiadásainak fedezésére az akadémiai pénztárban állandóan külön kezelt rovat szolgál, melynek forrásai: a) az igazgatóság által kirendelendő évi alap; b) „*Közleményeinek*“ jövedelme.

2. Történelmi bizottság.

43. Az állandó történelmi bizottság *feladata* a magyar történelem kútfői felkeresése, gyűjtése, kiadása. E végre a) levelezésbe bocsátkozik nyilvános és magán könyv- és levéltárak birtokosaival, őreivel, egyes gyűjtőkkel s történetkedvelőkkel, az itt-ott fenmaradt kútfőszerű emlékekről tudomás, regesták, hű másolatok, a hol lehet

eredetiek szerzése végett; hol ilyek máskép a tudománynak meg nem menthetők, azok megvételét ajánlja az akadémiának. Különösen b) kötelességének tartja nem csak rögtön kiadandókat gyűjteni, s azok közzétételét azonnal eszközölni, hanem mindent felhalmozni, mi jövődre is a reá bízott czélok létesítésére szolgálhat, hogy eképp egy kritikai hűséggel és pontossággal később kiadandó *Egyetemes Magyar Okmánytár* előkészíttessék.

44. Ezek eszközölhetésére, a bizottságnak, az akadémiái pénztárban, egy állandóan külön kezelt rovat szolgál, melynek bevételi forrásai: a) az évenkénti országos segély; b) az igazgató tanács által e végre kirendelt évi alap; c) a Teleki-alapítvány; d) az általa kiadott könyvek jövedelme; e) egyes hazafiak e célra tett és teendő ajánlatai. A gyűjtött történeti kincseket kiadja:

A) A *Történelmi Tárbán*, melynek fő célja a m. tört. kútfők ismeretének előmozdítása s kisebb kútfők közlése. Ilyek különösen: 1. Megyék, kerületek, városok, vidékek s kisebb községek községi életére, jogviszonyaira és szerkezetére vonatkozó iratok, mint statutumok, jegyzőkönyvek, jövedelmi és költség-kimutatások; a tanulás és fontossághoz képest egészen vagy kivonatban. 2. Családok, uradalmak, úgy egyházi megyék, káptalanok, szerzetek és egyházi községek történetére vonatkozó iratok, tehát ok-és alapítvány levelek, végintézetek, nemzékrendi jegyzetek, jószágbecsük és jövedelmi kimutatások, egyházlátogatási jelentések, anyakönyvek és necrologiumok kivonatai stb. 3. A földmivelés, műipar és kereskedelem történetére vonatkozó emlékek, mint urbáriumok, czéh-szabályok, árszabások, vásárkiváltságok stb. 4. A törvényhozás, közigazgatás, országos pénzügy és jogszolgáltatás történetét felvilágosító jelentések, utasítások, magán naplók, összeírások, nevezetesebb pörök és ítéletek, kivált a régiebb időkbel. 5. A külviszonyokat felderítő állami szerződévények, békekötések s azokra vonatkozó acták, követségi utasítások, jelentések, a régiebb időkbel. 6. Egyes nevezeteseb eseményekre, úgy historiai személyekre vonatkozó okmányok, levelezések. 7. Régi kéziratok- és könyvekben, régi missálék- és naptárakban stb. található historiai feljegyzések; továbbá kisebbféle naplók. 8. Tudományos intézetek történeti emlékei. 9. Felírások. 10. Levél-, könyv- és kéziratárak historiai kéziratai és okmányai ismertetése, kivonatai, regesták alakjában.

11. Utasító, ismertető sorozata Magyarországot s annak régi tartományait illető, külföldön megjelenő historiai kútfőknek ; úgy szintén külföldi munkákban találtató magyar historiai kútfői közlések kivonatai. 12. Az akadémiához érkező okmányok tartalomjegyzékes folyó sorozata. — Mi e közlemények formáját illeti, az azokat bevezető, követő, berekesztő szöveg nem annyira okoskodó s történetnyomozó, mint lényegesen kútfő-ismertető, ezeket csoportozó és összefüggesztő legyen.

B) *A Magyar Történelmi Emlékekben* (Monumenta Hungariae Historica). Ezek főosztályai : a) *Okmánytárak* (Diplomataria), egyes nagyobb korszakok, vidékek, hatóságok, családok vagy tárgyak szerint, oklevelek- s másnemű hivatalos és történeti érdekű magánírományokból, melyek eddig vagy egészben vagy részeikben kiadatlanok ; vagy kézen nem forgó, főleg külföldi munkákban jelenvén meg, íróink előtt nagyobb részt ismeretlenek ; vagy ha nálunk megjelentek is, részint nem mentek még be okleveles gyűjteményeinkbe, részint igen hibásan adattak ki. b) *Kútfőszerű Történetírók* (Scriptores) deák, magyar, sőt más nyelveken is. c) *Országgyűlési írományok* : acták, naplók, kiadatlan törvényszövegek. — Külön osztályait e közzétételeknek képzik :

C) *A Török-Magyar Kor Történelmi Emlékei*, melyek gyűjtésfordítása- s a bizottság ügyelése alatt kiadásáról egy külön e végett megbízott tag gondoskodik.

D) *A Magyar Leveles Tár*, vagyis magyar nyelven írt régibb levelek gyűjteménye, melyek mind az országos és egyházi, mind a műveltségi, beléleti és nyelvtörténetre kútfőül szolgálnak.

E) *A történelmi bizottság feladatával szoros összeköttetésben levő külön munkák.*

45. A tárgyak megvizsgálása-, megbírálása-és összeállításában a bizottság önállólag jár el ; de munkálatairól évenként az összes ülés elébe részletes jelentést ad.

3. Archaeologiai bizottság.

46. E bizottság figyelmének tárgyai a hazában létező és felfedezhető, minden ó és középkori, régiségtani becsű műmaradványok, legyenek azok magyar vagy nem magyar eredetűek. Tehát

minden régi épületek, vagy olyaknak maradványai ; régi kőfaragványok, akár önállóak, akár mint régi épületek részei fenmaradtak, ú. m. szentek állóképei s egyéb szoborfélék, kőkoporsók vagy sírfedelekek, dombormunkával vagy régi felirattal faragott czímerképek, keresztelő-medenczék, oltárok ; fafaragványok ; szobrászati öntvények, ide értve a régi harangokat is ; az itt-amott nagyobb csoportozatokban előforduló mesterséges halmok (különösen kúnhalmok) ; régi festések, templomok és házak falain, vagy önállóak is ; metszések nyomatai vagy táblái, rézben vagy fában ; régi fegyverek, bútorok, eszközök, edények ; régi érmek, pecsétnyomók és pecsétek, czímerek sat. műtörténeti tekintetben.

47. A bizottság igyekszik ilynemű régiségek létezéséről tudomást szerezni, azoknak fellelhetése és fenttarthatása módjáról tanácskozik, s ez iránt az akadémia előtt indítványokat tesz, azoknak vagy rajzaiknak gyűjtéséről gondoskodik ; mindezek nyomán az említett régiségek ismeretét, és azoknak a tudomány, névszerint az archaeológia, epigraphika, numismatika, sphragistika, heraldica, stb. érdekében felhasználását és lehető hasznosítását eszközli és elősegíti.

48. Az archaeologiai bizottság szakértő és szakkedvelő akadémiai tagokból áll ; de az akadémián kívül levő oly férfiak segítségével és hozzájárulásával is élhet, kik vagy szaktudományuk-, vagy birtokuk-, lakhelyöknél fogva, s a régiségtudomány iránti szeretetből a bizottság működését elősegíteni képesek és hajlandók.

49. Kivánatos levén a hazai s nemzeti régiségeknek rendszeres megismerttetése s leírása, úgy szintén a mű- és történeti emlékek megőrzése és fentartása, a bizottság körét a következők teszik :

1) Egy hazai archaeologiai *repertorium* készítése, melyben a) mindazon nemzeti régiségeink kimerítő s lehetőleg rendszeres összeírása és sorozata adassék, melyek eddig egyes leírások által többé vagy kevésbbé közismeretre jutottak, a tárgyaknak lehetőleg összes s minden egyes leírásaira sőt rajzaira is utaló pontos idézetekkel, s a mennyire lehet, a tárgyaknak, valamint a leírásoknak és rajzaiknak rövid jellemzésével sőt bírálatával. c) Folyó följegyzése minden újabb fölfedezéseknek és leleteknek, melyek akár egyenes bejelentés, akár egyéb magán tudósítás, vagy a napi sajtó útján a bizottság és tagjai tudomására jutottak.

2) A hol szükségesnek mutatkozik, egyes nevezeteseb régiségi tárgyaknak a hely színén történendő megrvizsgáztatása, tagjai, vagy más szakavatottak által, ásatások, az ország egyes, régiségekben s különösen építészeti műemlékekben dúsabb vidékeinek beutaztatása, s az érdekesebb és nevezetesebb tárgyaknak avatott egyének által fölvétele s lerajzoltatása.

3) Megkeresése a kormánynak és hatóságoknak az iránt, hogy az alattok levő organumoknak a felmerülő régiségi találmányokról és fölfedezésekről minden egyes esetben teendő jelentést hagyják meg; valamint ezen jelentéseknek a bizottsággal leendő haladéktalan közlésére is fölkérése.

4) Minden adandó alkalommal viszonyba lépés mindazon világi és egyházi hatóságokkal, községekkel, egyházi védnökségekkel, vagy egyes birtokosokkal, a kiknek felügyelése alatt vagy birtokukban nevezeteseb mű- vagy csak történeti, különösen pedig építészeti emlékek vannak, hogy így a hazai régiségek s történeti emlékek kellő fentartására hasson, meggátolja azok lerombolását, s befolyjon a netalán előveendő újításokra és változtatásokra. Ezen irányban is kikéri a kormánynak és hatóságoknak fő felügyeletét, melyeknek közbevetése által igényt tart rá, hogy minden egyes felmerülő esetben az ily emlékek fentartását, azoknak változtatását vagy épen megsemmisítését illetőleg eleve értesíttessék; tudta és közbenjárása nélkül semmi ily emlékeket érdeklő nevezetesebb határozatok, munkálatok, változtatások fogamatba ne vétessenek; sőt igyekezni fog kieszközölni, hogy a hol ezen emlékek hasonló eljárás által veszélyeztetve volnának, az ily munkálatok a bővebb tárgyalásig felfüggesztessenek; az újítások- és változtatásoknál minden befolyását oda intézvén, hogy azok a műemléknek lehető legnagyobb kíméletével s mindenkor csupán eredeti stíljének megfelelő idomban történjenek.

5) Feladata egy rövid, közérthetőségű *Utasítás* kidolgozása és minél több példányban közzétévése, mely a romladozásnak leginkább kitett mű- és történeti építészeti emlékeknek, mint régi romvároknak, egyházaknak stb. a lehető legegyszerűbb módon, s legcsekélyebb költséggel való fentartását, vagy csak azoknak a további fenyegető enyészettől megóvását, a mint mindenki által könnyen eszközölhető, előadja s tanítsa. Ügyelni fog egyszersmind arra, hogy

lehetőleg népszerűen készült iratok által a mű- és építészeti stílusokat a nagy közönséggel megismertesse; s az által ne csak a műismereteket s műírányt terjeszsze, de különösen oda is hasson, miszerint a műépítészeti emlékek újításánál és javításánál azok eredeti idoma és ízlése tekintetbe vétessék, mind pedig a közönséget a régiségek és műemlékek iránt általa teendő jelentéseiben és leírásaiban azok műbecse megismerésére, s kellő megnevezésére és meghatározására utasítsa.

6) Oly kitünő becsű vagy nemzeti érdekű emlékeknél, melyeknek fentartása veszélyeztetve van, mindent el fog követni a felügyeléssel megbízott hatóságoknál, s különösen azon községek-nél és egyeseknél is, kiknek azok birtokukban vannak, hogy azokat az érintett műemlékek kellő fentartására bírja. Hol ez irányban siker nem kíséri lépteit, igyekezni fog az ilyen emlékeket az illetők birtokából számára kinyerni, azokat tehetsége szerint helyreállítani, javítani, vagy csak fentartani, s a mennyire ez tehetségében nem állana, a nemzet segélyéhez is folyamodni fog, s azokat köz nemzeti birtok és adakozás tárgyává igyekszik tenni.

7) Munkálkodásáról időnkint közleményeket ad ki, melyek a bizottság mai állásához és igényeihez képest háromfélék, t. i. a) *Monumenta Hungariae Archaeologica*, vagyis: Magyarországi Régészeti Emlékek, mint olyan *díszmunka*, melynek egyes füzetei vagy kötetei egy-egy nevezetesebb műemléknek vagy művészi cyclusnak érdekes rajzokkal vagy festett táblákkal illusztrált leírását foglalják magukban. b) *Archaeologiai Közlemények*; ezek kisebb terjedelmű leírásokat, jelentéseket stb. hoznak a befolyása alatt fölvetett, leírt, fentartott, az enyészettől megmentett vagy kijavított műemlékekről, vagy egyéb régiségekről. Rendesen vezetvén a tudomásra jött hazai régiségeket, e közleményekben a bizottság az újabb leletek sorozatát közli, ezekben hozza az ismertető, tudományos értékű, értekezéseket és monographiákat, figyelemmel kíséri az általános régiségtani bűvárlatokat és fölfedezéseket is, valamint minden, körébe vágó, nevezetesebb szakmunkát megismertet. c) *Archaeologiai Értesítő*, melynek rendeltetése, hogy a régészet érdekében rövid, és halogatást nem szenvedő kisebb jelentéseket, leírásokat, útmutatásokat, figyelmeztetéseket hozzon. A rokon társulatoknál észrevehető mozgalmakat közli, a tudományos, közérdekű

leveleket kiadja, *Újabb leletek és Egyve leg* czíme alatt a honi és külföldi leletekre az olvasókat figyelmezteti, egyes szakkérdéseket tűz ki, másokra felel, és az ügybarátoknak vagy községeknek felvilágosításokat ad, s végre az archaeologiai irodalom újabb terményeit felsorolja.

8) A nemzeti régiségek bejelentése iránt már előbb az akadémia által 1848-ban, újabban pedig 1859-ben közzétett felhívásoknak igyekszik a lapokban és azokon kívül is minél nagyobb nyilvánosságot eszközölni. E végre különösen az archaeologia minden szakából különös kérdés-sorozatokot fog tagjai által kidolgoztatni s összeállíttatni, melyek minden egyes tárgynál a kevésbé avatott ügybarátokat is a figyelemre méltóbb mozzanatokra, részletekre s eltérésekre figyelmeztessék, s így mintegy bővebb utasításul szolgáljanak a régiségtan tárgyainak felismerésében.

50. E czélok létesíthetésére a bizottság egyik tagja mint *bizottsági titkár* fog működni. Ez a) bizottsági ülésekben előadói tisztet visel, b) ezek határozatait jegyzésbe veszi és végrehajtja ; e szerint c) a bizottság rendeltetése (46. pont) érdekében szükséges felszólításokat, megkereséseket, figyelmeztetéseket, tudakolásokat, jelentéseket írja, szóval az összes levelezést a bizottság nevében viszi ; d) utazásokat teszen ; e) az Archaeologiai Közleményeket szerkeszti.

51. Mind ezek eszközölhetésére a bizottságnak, az akadémiai pénztárban állandóan külön kezelt rovat szolgál, melynek bevételi forrásai : a) az évenkénti országos segély ; b) az igazgató tanács által e végre kirendelendő évi alap ; c) a gr. Andrassy Manó bizottsági tag és társai által nyomtatásokra felajánlott kétezer forint ; d) a bizottság által kiadott nyomtatványokból befolyó pénzek ; e) a tudomány barátjai által, bizottsági felszólításra beküldendő tízforintos adalékok, melyekért azoknak a bizottság által kiadott nyomtatványok járnak ki. — Sürgetős esetekben, bizottsági határozat nyomán, a bizottsági elnök is tehet utalványozásokat.

4. Statistikai és nemzetgazdasági bizottság.

52. A statistikai és nemzetgazdasági bizottság *feladata* mindennemű statistikai adatokat, melyek a magyar koronához

tartozó országok köz viszonyaira vonatkoznak, gyűjteni, rendezni, megbírálni, s más államok adataival is egybevetve feldolgozni ; s azok kibocsátása által Magyarország lehetőleg hű statisztikai ismertetését eszközölni.

53. Felhasználja ugyan a bizottság, kellő bírálat mellett, a más utakon is közzé tett adatokat ; fő teendőjéül tekinti azonban a magas kormány, az egyházi és világi hatóságok, testületek, egyesületek és intézetek, úgy magánosok, s ha szükség, a hely színére tett kiküldések útján jutni ez adatok birtokába. A mennyiben pedig hazai viszonyainknak más országok statisztikai adataival egybevetése is kívánatos, az akadémia közbejöttével a külföld rokon irányu társulataival és intézeteivel, kiadásaira nézve, csereviszonyba lép.

54. A bizottság, munkálkodásai eredményeit „Statisztikai és Nemzetgazdasági Közlemények“ czímű, időhöz nem kötött füzetekben bocsátja közre, melyekben, önérthetőleg, nem akadémiai tagok részéről is fogadtatnak el mind adatközlések, mind kidolgozott értekezések is. Mind ezek körül, valamint munkálati módjára s belső szervezetére nézve, a bizottság önállólág jár el. Az akadémiai pénztárban állandóan külön kezelt rovatának forrásai : a) az igazgatóság által e célra kirendelendő évi alap ; b) külön alapítványok és adakozások ; c) Közleményei jövedelme.

5. Matematikai és Természettudományi bizottság.

55. E bizottság feladata az összes magyar hazát természetudományi és műtani tekintetben átvizsgáltatni és megismertetni. Ehhez képest működési ágai következők : Természettudományi nyomozások és közlések, vidékek leírásai állat-, növény- és ásványrajzi tekintetben ; földtani, őslénytani közlések ; meteorologiai adatok, a mennyire lehet, kiterjesztve a nedvességi, légnyomati, villanyossági stb. viszonyokra ; magasságmérések hálózatának létesítése természetudományi és technikai szempontból ; vegytani vizsgálatok, gazdasági, földtani és hydrographiai tekintetben ; azon iparos eljárások megismertetései, melyek többé-kevésbbé honunk sajátjai, megismertetése a honunkban létre jött nagyobbszerű épít-

kezési, ú. m. vasúti, híd-, csatornaépítési, vízszabályozási, lecsapolási, vezetési stb. vállalatoknak.

56. E czélok létesítésére a bizottság összeköttetésbe teszi magát oly férfiakkal, melyek a tanárok, orvosok, gyógyszerészek, mérnökök, építészek, iparvállalatok vezetői, bányászok, s általában tudomány- és természet-kedvelők, — kiknek segedelmével amaz adatok, rajzok, leírások birtokába juthat. Továbbá kirándulásokat, utazásokat eszközöl; tárgyakat gyűjt, melyek a nemzeti Muzeumba adatnak be, hol használatul úgy is mindenszakember rendelkezésére állanak; sőt a múltakra is kiterjesztve figyelmét, a Magyarországról szóló nyomtatott munkákat és értekezéseket, úgy ily kéziratokat is lajstromoz, gyűjt, s tartalmukat megismerteti.

A bizottság felügyel az általa létrehozott s jelenleg Budán a reáliskola épületében elhelyezett meteorologiai és földdelejtességi észleldére.

Alkalmat nyújt a tudósoknak a tudomány magasb köréhez tartozó feladatok kísérleti keresztülvitelére.

A tudományos szerekre egy, a rendes tagok közül évi díj mellett választott szertárnok által ügyeltet fel.

57. Kutatásai, levelezései, dolgozásai eredményeit a bizottság saját közlönyében teendi közzé; mely végre s a fentebbi czélokra szolgál neki az akadémiai pénztárban állandóan külön kezelt rovat, melynek forrásai a) az igazgatóság által kirendelendő évi alap, b) Közleményei jövedelme.

NEGYEDIK FEJEZET.

Könyvkiadások.

I. Évkönyvek.

58. Az Évkönyvekbe csak oly értekezések vétetnek föl, melyek vagy új tárgyat adnak elő, vagy, bár ismeretes alapokon, új vizsgálatokba bocsátkoznak, új összevetéseket, összeállításokat, nézeteket, következtetéseket foglalnak magokban, s e mellett tárgyes nyelvbeli előadásra a jelenkor haladási fokának teljesen megfelelnek. Ehhez képest az osztálybeli vizsgálók e tekintetre szoros figyelemmel lesznek, kiknek tudósításai nyomán az értekezések sorsát az illető osztály határozza el.

59. Az Évkönyvekbe szánt, s előbb az illető osztályülésben, egész kiterjedésök szerint, vagy ha az nem lehetne, kivonatosan felolvasott, s majd osztályilag megvizsgált és elfogadott értekezések legott elfogadtatásuk után, a mennyiben külön füzetet alkothatnak, egyenkéntes külön címlappal kinyomatván, kiadatnak, félre tétvén azokból bizonyos példányszám, hogy mikor az ily egyenként közzétett kiadványok 50—60 ívre gyűltek, az akadémiának illető évi közlési tárgyaival kiegészítve, gyűjtőcím és tartalomjegyzék hozzá adásával, mint évkönyvi kötet, újra és együtt kibocsáttathassanak.

II. Értekezések s Értesítő.

60. Hogy a tagok, s mind azon hazafiak, kiket az akadémia munkálkodásai érdekelnek, ezekről folyvást és részletesen értesülhessenek: mindazon értekezések és tárgyalások, melyek közzétételre alkalmasak, az *Értekezések és Értesítő* című folyóiratokban, időrendben adatnak ki.

Ugyanis az akadémiának, eddigi háromosztályu *Értesítője* helyett, 1867. jan. 1-től fogva kétrendű közlönye van:

- 1) *A Magyar Tudományos Akadémia Értesítője.*
- 2) *Értekezések. Kiadja a Magyar Tudományos Akadémia.*

61. A Magyar Tudományos Akadémia *Értesítője* egy oly, apró füzetekben folytonosan megjelenő folyóirat, melyben minden akadémiái ülés, időrendben, az osztályok elkülönzése, vagy szak szerinti csoportosítása nélkül, következik egymásra, s így e közlöny egy folytonos egészset alkot, melynek füzetkéi a naptári évvel kezdődnek és záródnak, egy évfolyam tevén egy kötetet. A füzetek folyó számot kapnak.

Az *Értesítő* közép nyolczadívre, részben garmond, részben petit betűkkel 500 példányban nyomatik, s minden két heti ülés tárgya egy füzetet képez. Szerkesztője a főtítkár.

Tartalmát teszik :

a) Az osztályülésekben előadott minden értekezés kivonata. Egy-egy kivonat *legfeljebb* 8 nyomtatott lapra terjedhet. Továbbá az ülésen felolvasott könyvismertetések, bemutatások, kisebb előterjesztések, melyek önálló tudományos értekezésnek nem tekintethetők.

b) A közülésben felolvasott értekezések kivonata, ha szinte maga az értekezés az *Évkönyvekben* jelenik is meg.

c) Kisebb emlékbeszédek, necrologok s effélék, melyek nem *Évkönyvbe* valók. *Évkönyvbe* szánt emlékbeszéd kivonata csak úgy, ha az emlékbeszédből alkalmas kivonatot lehet készíteni.

d) Az akadémia mindennemű (osztály-, összes-, és igazgatósági) üléseinek és nagy gyűléseinek tárgyalásai; csupán a közönség elé nem való dolgok elhagyásával. E szerint, az eddig külön kinyomatni szokott jegyzőkönyvek kiadása megszűnván, az egész jegyzőkönyvi tartalom az *Értesítőbe* vétetik fel; jelesen :

e) A tisztán személyt érdeklő ügyek mellőztével, minden egyéb, a tagokat és közönséget érdeklő dolgok.

f) Általánosb érdekű indítványok, melyek vitatást idéznek elő, el nem fogadás esetében is.

g) A kiadás végett benyújtott művek és értekezések fölötti

bírálatok, vagy egészben, vagy tartalmas kivonatban. El nem fogadott művek és értekezések bírálatai azonban csak úgy közöltetnek, ha általánosb irodalmi beccsel bírók, s a közönségre és írókra nézve tanulságosak; az ily el nem fogadott mű és értekezés szerzőjének neve elhallgatandó lévén.

h) Pályaművek bírálatai, akár osztályok, akár bizottságok vagy bizottsági előadók által nyújtatnak be, terjedelmesen közlendők.

i) Az akadémiának ajándékozott s külföldi intézetek által cserébe küldött könyvek jegyzéke.

k) Minden ülés előtt kitétetik az elnöklő neve, de a jelen voltak névsora elmarad. Az indítványt, jelentést tevők neve sem hallgattatik el; ha pedig valamely tag értekezést ajánl vagy olvas nem-tagtól, annak neve mindig kiteendő.

l) Minden kivonat, indítvány, jelentés s több efféle (lásd 22. b) még ülés folytán *írásban* beadandó, hogy az Értesítő szerkesztése késedelmet ne szenvedjen.

Az Értesítőhöz semmi rajz, ábralap s illetén melléklet nem járul.

62. Az *Értekezések* című közlöny, mint neve mutatja, az akadémia ülésein felolvasott vagy felolvasottnak vett, s bírálók által elfogadott, illetőleg bírálatlan is kiadható (székfoglaló) értekezéseket hozza, a mennyiben ezek nem az Évkönyvekbe szánvák. A szerzők rendelkezési joga azonban munkájokkal, az eddigi határok közt (lásd 21. f) fenmarad. Részletesebben

a) Az „Értekezések” az előbbi Értesítő alakjában jelenik meg, azon különbséggel, hogy minden egyes értekezés külön füzetet képez, melynek címlapja a borítékon kettős címet visel; felül, kisebb alakban, egy vízszintes vonallal elválasztva a gyűjtőcím, — alább mint főcím az értekezés címe nagyobb alakban és a szerző neve stb. Minden értekezés önállónak tekintetvén, bent a fehér lapon saját címet visel, s a lapszámozás minden füzetnél újra kezdődik. Külön évi vagy félévi címlap sem adatik, nehogy ez a részeket csonkának tüntesse fel, s a kelendőseget akadályozza azonban a megjelent füzetek száma és címe minden következő füze borítékán újra nyomatandó.

b) Az Értekezések a szükséges ábrákkal s egyéb mellékletekkel jelennek meg.

c) Az Értekezések, a hat fő tudomány szerint, hat osztályra különítvék; jelesen:

1.) Értekezések a nyelv- és széptudományok

2.) Értekezések a bölcsészeti

3.) Értekezések a társadalmi

4.) Értekezések a történeti

5.) Értekezések a matematikai

6.) Értekezések a természettudományok köréből. E felosztás szerint a füzetek külön folyószámot kapnak.

d) A nyelv- és széptudományi osztály szorosan nyelvtudományi értekezései a nyelvtudományi bizottság Közleményeibe tettétvén által (40. §.), az Értekezések körébe tartoznak ezentúl:

1.) a székfoglaló előadások; 2.) a széptudományi és irodalomtörténeti értekezések; 3) a mit a tagok maguk ide óhajtanak adni; 4.) az osztályi tagok felett tartandó emlékbeszédek.

63. Minden az Értekezésekbe szánt dolgozat, akár olvastott fel az ülésben, akár csak felolvasottnak vétetett, az illető osztálytitkárnak adatik által. Az osztálytitkár az osztályelnöknek jelentést tevén, ez két bíráló tagot nevez ki, fő tekintettel az illető osztályra s a külön esetbeni illetékességre. Harmadik bíráló csak azon esetben neveztetik ki, ha a két bíráló nézetei eltérők volnának. A többség véleménye alapján vétetik föl a munka az Értekezésekbe, vagy mellőztetik. Ha az értekezés, az 58. pontban előadott minőségekkel bírván, az Évkönyvekbe ajánlatnák fölvetetni: az osztályhoz tétetik át további rendelkezés végett.

64. A székfoglaló előadások a fenebbi pontban érintett bírálat nélkül vétetnek föl az Értekezésekbe. E mellett mindazáltal fenntartatik a szerkesztők ellenőrségi joga, mely felelősögből foly, s mely szerint semmi olyas nem vétethetik föl az Értekezésekbe, a mi az akadémia szabályaiba ütköznék. Oly esetben pedig, midőn valamely székfoglaló értekezés ellen az osztály tagjai nyomos ellenvetéseket emelnek, s ezeket az osztály többsége is magáéivá teszi: a székfoglaló előadások után az érintett észrevételek is ki nyomatnak.

65. Az értekezésekbe szánt dolgozatok öt ívnél nagyobb terjedelműek nem lehetnek. Szükség továbbá, hogy e dolgozatok kellőleg kidolgozott tudományos értekezések legyenek. Feldolgozatlan anyaghalmoz, csak megérintett s külön mellékletül felhordott oklevelek, valamint szintén sajtó alá adandó munkákból közlendő mutatóványok az Értekezésekben helyet nem foglalhatnak.

66. Az akadémia megvárja a szerzőktől, hogy előadott értekezéseiket, a mennyiben az Értekezésekbe felvétetni óhajtják, hibátlanul, tisztán és olvashatólag írva, s előadásuk után azonnal beadják. Csak igen nyomos akadályok teszik megengedhetővé, hogy valamely értekezés időrenden kívül, utólag iktattassék be.

III. Régi Magyar Nyelvemlékek.

67. A Régi Magyar Nyelvemlékek gyűjteményébe a legrégibb időktől a reformatióig készült irodalmi maradványok vétetnek be.

68. E gyűjtemény a nyelvtudományi bizottság felügyelete alatt szerkesztetik. (52. pont.)

IV. Tudományos kézikönyvek.

69. A XXI. nagy gyűlés tudományos kézikönyvek készíttetését határozta el, melyek a különböző szakokat, jelen állásuk színvonalához mérten, szoros-tudományosan, s elég bőven tárgyalják. A kötetek ívszáma 30—40-re van megállapítva, a tiszteletdíj ív szerint 30 forint.

70. Ez ügyben egy, az összesülés által választott, külön bizottság jár el, mely időről időre azon tárgyakat tűzi ki, melyekről ily kézikönyvek megbízás útján készülnek. Az e végett felszólított tag egy bő előrajzot nyújt be a bizottságnak, mely kitüntesse a tárgy elrendelését, s azon alaphézetet, melyből a szerző kiindulni kíván.

71. Ha az előrajz nem volna kielégítő, vagy a bizottság nézeteivel megegyező, vagy az akadémiában vállalkozó férfiú nem találhatná: akkor pályázat útján eszközölhető az illető munka elkészítése.

72. A bizottság az összes ülésnek terjeszti elő javaslatait mind a tárgy, mind a szerző választása, vagy a pályázat iránt, mely azok nyomán intézkedik.

73. Hogy a kiadandó kézikönyvek nyelv és műszók tekintetében is megfeleljenek az akadémia tekintélyének: az ily művek készítésével megbizott szerzők a műszókat, melyek az egész munkában előfordulnak, eleve közlik mind az illető tudomány e végett kiküldendő szakosztályi képviselőjével, mind a nyelvtudományi osztály ugyane célból kinevezendő tagjával, s ezek bírálatuk eredményéről jelentést tesznek.

V. Nyomtatás végett beadott kéziratok megvizsgálása és kiadása.

74. Az akadémia egyedül oly kéziratokat kíván saját költségén kiadni, melyek akár eredetiek, akár fordítások legyenek, jóval felülmulván a középszert, a literatura bármely ágának díszére, előmenetelére szolgálnak; s vagy hasznosan gyarapítják a már meglevőt, vagy valóságos hiányt pótolnak; végre előadás és nyelv tekintetében is korunk jobb íróival vetélkednek.

75. Különösen a bírálók figyelmébe ajánlatik:

I. Ha a munka *tudományos*, és a) *eredeti*: hogy az egyfelül tárgyát, a szükséges előkészületek célirányos használása mellett, helyes rendszerrel, mennyire lehet kimerítőleg adja elő; másfelül: bármely grammatikai rendszert követ is, azt híven kövesse; a netalán szükséges műszók pedig a származtatás és összetétel szabályai szerint legyenek alkotva.

b) Ha a munka *fordítás*: vagy azon megjegyzéssel adatik ki a) hogy az eredetinek, mind magában vett, mind a mi szükségünkhöz képesti becséről hozassék ítélet: vagy b) csak a nyelv és fordítás minémiségéről; s itt nem szóhoz tapadó, hanem az értelmet híven és világosan visszaadó általtétel kívántatik.

II. Ha a munka *szépliteraturai*, és a) *eredeti*: ugy leszen elfogadandó, ha vagy magában igen jeles, vagy az illető irodalmi ágának, jelen állapotjában, érezhető előmenetelére s hasznos gyarapítására szolgálhat.

b) Ha *fordítás*: ismét vagy a) az eredetinek bece felől is vagy b) csak a fordítás milyenségéről óhajtatik ítélet. — Fordítástól

azt kívánja az akadémia, hogy az eredetinek, mind értelmét s kifejezése formáját, mind hangját s mennyire lehet egész külső minőségét tekintve, hű másolata legyen, hibátlan, keresetlen, tárgyhoz szabott szép nyelven.

76. Ezen tekinteteket állandóan szem előtt tartó, nem szerfelett bő, de okokkal támogatott s határozottan kifejezett vélemények váratnak az iránt:

a) Minden észrevétel nélkül kereken elfogadhatónak tartja-e a véleményadó a kéziratot? vagy

b) Elfogadandónak ugyan jelen állapotában is, de óhajt némely észrevételeket a kézíratszerzőjével közölni, annak tetszése szerint leendő haszonvétel végett? vagy

c) Csak bizonyos észrevételek tekintetbe vétele után, s így föltétlenül tartja-e a kéziratot elfogadhatónak? vagy

d) Kereken visszaadandónak?

Végül a véleményeknek olvasható leiratását, s a kitűzött határidőig beküldését várja a főtítkári hivatal; fontos akadályok esetében pedig legalább ezek iránti tudósítást.

77. A föltétellel vagy anélkül elfogadott kéziratokról a vizsgálók észrevételei használat végett az illető szerzőkkel közölni; a kereken visszamenőkről szólók nem.

78. A mely kézirat eredetiként adatik be, s vizsgáltatásából kitetszenék, hogy fordítás vagy plagium: az akadémia által egyszerűen mellőztetik.

79. Az akadémia minden kiadványaiban az *akadémia helyesírása* használtatik. Nyelvtudományi pályairatokban s kiadás végett beadott s elfogadott kéziratokban szabadságában áll a szerzőnek saját helyesírását követni.

80. A nyomtatás végett elfogadott kéziratok a munka fontossága, sürgetőleg szükséges volta, s az akadémiai pénzerő által feltételezett sorban mennek sajtó alá, melyet az elnökség határoz el.

81. Ha valamely szerző bizonyos munka kiadhatása végett, mely tárgyánál fogva csekély kelettel bíztat, pénzbeli segedelemért folyamodnék: a munka szigorú vizsgálat alá vétetik, s ha jelesnek ítéltetik, s megjelenése az irodalom és tudomány előmozdítására szolgálónak, az igazgatóság segédpénzt rendelhet.

82. Nem akadémiai tagoktól csak úgy fogadtatik el vizsgálat végett bármily munka, ha valamely akadémiai tag által, illetőleg az osztályértekezlet útján, e végett különösen ajánltatik.

VI. Akadémiai Almanach.

83. Az évenként kiadandó Almanach tárgyai: a) Astronomiai naptár, az ülések sorával és pályázatok határnapjaival; b) Alapszabályok; c) Ügyrend s ebben azon tudományos testületek sora, melyekkel az akadémia csereviszonyban áll. d) Személyes állapot; e) Tagok munkálatai; f) Elhunyt tagok névsora eleitől fogva; g) Azok folytatólagos életrajzai; h) Tagok földirati lajstroma; i) Az akadémiai nyomtatványok sora; k) Névmutató.

84. Hogy az elhunyt tagok életrajzai minél kimerítőbbek és alaposabbak legyenek: az akadémia megvárja, hogy tagjai az életiratok készítésében a főtítkárt közremunkálásukkal elősegítik.

ÖTÖDIK FEJEZET.

Jutalmak és pályázatok.

85. Minden évben az illető osztály ajánl *akadémiai nagy jutalomra* (kétszáz arany) és másod vagyis *Marczibányi jutalomra*, köréhez tartozó munkát oly módon, hogy mindig a legközelebb lefolyt hat évi időközben megjelent, illető szakbeli munkák vétesenek tekintetbe, oly módon mindazáltal, hogy a mint a nyelv- és széptudományi osztályra kerül a sor, ez osztály két nagy köre, a nyelv- és széptudományi, külön-külön részesítetik az egész nagy jutalomban. A tudományok sorára nézve: 1869-ben (1863—68-ról) a természettudományok, 1870-ben (1864—69-ről) a matematika, 1871-ben (1865—70-ről) a bölcsészeti —, 1872-ben (1866—71-ről) a társadalmi tudományok, 1873-ban (1867—72-ről) külön a nyelv-, külön a széptudományok, 1874-ben (1868—73-ról) a történettudomány körébe eső munkák legjobbika nyeri a nagy jutalmat, azon túl e sor újra kezdődvén.

86. Azon osztály, melyre a nagy jutalom kiadásának sora kerül, mindjárt a nagy gyűlés után kihirdeti, hogy milyen szaku, s mely időközben megjelent munkák pályáznak a következő nagy

gyűlésen a nagy jutalomra és Marczibányi-díjra, felszólítván mindazokat, kiknek e körbe eső munkájuk nyomtatásban megjelent, hogy azt bizonyos kitűzött határidőig az akadémiai főtítkárhoz küldjék be, följegyezvén röviden, a mit munkájok kiváló vonásának tartanak. Megjegyeztetik azonban, hogy e figyelmeztetésnek koránt sincs az az értelme, mintha a be nem küldött munka, melyről a tagoknak tudomásuk van, ne pályázhatna, sőt ha az akadémia kiadásában jelent volna meg, vagy már beküldetett volna az akadémia könyvtárának, a felszólítás folytán hivatkozás történhetik arra, hogy ilyen meg ilyen munkával kíván levélíró pályázni.

87. Az ötven aranyból álló Marczibányi-jutalom mindenkor azon munkának adandó, mely az akadémiai nagy jutalmat nyert munkához vagy munkákhoz becsben legközelebb állónak fog az illető osztály által ítéltetni; az eljárás e jutalom körül tökéletesen az lévén, mely szerint az akadémiai nagy jutalom kezeltek, kivévn, hogy végelhatározásakor az alapító családjának egy tagja jelen lehet.

88. Ny e r h e t n a g y j u t a l m a t bármely munka, mely a következő (89.) pontban ki nem vétetik; különösen megjegyeztetvén a) hogy, ha valamely több darabból álló munka kitetsző jelességű volna, darabonként is jutalmaztathatik; azonban többek közt és hasonló körülmények mellett mindenkor a teljes munka nyeri el a jutalmat.

b) Egyes íróknak összegyűjtve kiadott olyféle jeles munkáik is nyerhetnek koszorút, melyek részenként vagy darabonként már ezelőtt megjelentek, ide nem értvén mindazáltal a valóságos második kiadásokat.

c) Oly munkák, melyek valamely nagyobb gyűjtemény részét teszik, de külön is megjelentek, szinte vívhatnak a nagy jutalomért.

d) Fordítás csak remek nyerhet jutalmat, és nagy jutalomra érdemesíthető eredeti szükében.

e) Ha meghalt író munkája ítéltetnék legjobbnak, minden különös esetben különösen határoztatik meg: kiadassék-e az elhunyt örököseinek a jutalom vagy ne?

89. Nem nyerhetnek nagy jutalmat:

a) A több írók dolgozataiból álló gyűjtemények, s az efféle gyűjteményekben előforduló egyes dolgozatok.

b) A külön kijött munkák pusztá második kiadásai. Oly jeles nagyobb munkák azonban, melyek először gyűjteményben jelentek meg, de aztán külön is kiadattak, e külön kiadásban nem tekintetnek pusztá második kiadásnak.

c) Az akadémia bármely jutalmáért vívott, s mint olyan már jutalom vagy tiszteletdíjra méltatott munkák.

90. Minden munka azon évben megjelentnek tekintetik, mely év a címlapon áll. Azon esetre, ha valamely munkán két-féle évszám találhatnók, a későbbi tartatik elhatározónak; a mely munkán pedig évszám épen nem fordul elő, az maga zárja ki magát a jutalomért vívható munkák sorából.

91. *Sámuel-díj.* A Sámuel-díj évenként 15 aranyban oly szorosán nyelvészeti értekezésnek adatik ki a nagy gyűlésen, mely a legközelebb lefolyt évi nyelvészeti értekezések közt a nyelvtudományi osztály által legjobbnak íteltetik, akár külön, akár valamely gyűjteményben jelent legyen az meg. Kivétetnek pedig közülök a) a pusztá második kiadások; b) oly dolgozatok, melyekben a dollog ügye a személyével össze van szöve; c) akadémiai vagy más valamely jutalmat nyert pályamunkák.

92. Az akadémia jónak látta a tudományos *jutalomkérdéseknek* évenként két-két osztály részéről való rendes kitűztetését eltörölni; azonban fentartja magának, egyes esetekben, egy vagy más osztály ajánlatára, kérdéseket tűzni ki, s az igazgató tanácsot az akadémiai pénzalapból jutalom rendelésére felhívni.

93. Ilyeneken kívül a következő rendes és megalapított pályadíjak állanak fenn: a) *Marczibányi-jutalomkérdések.* Minden második évben (1862, 64, 66, s így tovább), a Marczibányi-alapítványból negyven arany jutalom mellett, egy a magyar nyelvtudomány köréből választandó kérdés tűzetik ki. A viszonylag legjobb felelet, ha egyszersmind sajtóra is érdemesnek találtatik, mindig megnyeri a jutalmat; ellenben ha abból a tudományra semmi hason nem háramolnék, jutalom és nyomtatás nélkül marad.

94. A Marczibányi-jutalomtételek meghatározásakor s a jutalmak végelítélésekor a Marczibányi-család valamely tagja mindenkor jelen lehet : e végre a család idősbike a nagygyűlés mikor létéről jókor tudósítandó, s a megjelenendő családtag azon ülésekre, melyekben az említett tárgyak fölveendők, külön is meghívandó.

95. b) A *Vitéz-jutalomkérdések*. Minden második évben (1861, 63, 65, s így tovább) a Vitéz-alapítványból, negyven arany jutalom mellett, jutalomkérdés hirdettetik ki, mely vagy a történeti, vagy a természettudományi szakból veendő : amannak köre különösen a magyar irodalmi, egyházi és polgári történet, statistica, érem- és régiségtudomány ; ezé különösen az ásvány-, növény-, állat-, gazdaság- és műtan levén. A jutalmazás egészen a Marczibányi-jutalomfeleleteknél tett határozat szerint történik. (l. 93. pont).

96. c) *Gorove-jutalomkérdések*. Minden második évben (1861, 63, 65, s így tovább) a Gorove alapítványból, harmincz arany jutalom mellett jutalomkérdés hirdettetik ki, mely váltva az erkölcs-tudomány, széptan és magyar míveltségtörténetből veendő. E jutalom is a Marczibányi-jutalom szabályát követi.

97. Jutalmat ugyan csak a legjobbnak vallott felelet kaphat, azonban igen becses másod, sőt harmad rangbeli munka is kijöhet tiszteletdíj mellett.

98. Tudományos kérdések támasztásakor a feladás okainak előadása vagy elmellőzése ahhoz képest történik, a mint ezt minden külön esetben az akadémia jónak vagy épen szükségesnek látja.

99. A mely pályamunka fordításnak, plagiumnak fog találatni, a társaság által egyszerűen elmellőztetik.

100. d) *Magyar hölgyek díja*. Negyvennyolcz hazafiúi lelkes nő, Balogh Pál rt. által 1860-tól fogva tíz évre évenként 144 darab aranyat kötelezett azon célra, hogy pályázás útján évenként négy tudományos *kézikönyv* készítettván, egy évtized alatt negyven, az illető szakok állásának s a mívelt rendek szükségének megfelelő, közhasznu ismereteket tárgyazó, vonzó előadásu, tiszta és szabatos nyelvű, munka birtokába jöjön a magyar irodalom, s ez által is a köz értelmesség sikeres haladása előmozdítottassék. Az ügy kezelését, s a jutalomtételeknek egyenként 300 forintig kiegészít

szítését, (V. ö. 104. pont.) úgy a koszorúzandó munkák kiadását az akadémia elfogadván, meghatározza a kézikönyvek tárgyát, kiterjedését, s netán formai feltételeit.

101. Az alapítók akaratahoz képest okvetlenül szükséges, hogy a felvett tárgyak alaposan, a tudomány állásához, a kor érdekeihez, úgy a magyar közönség szükségei s eszközei fokához mértén dolgoztassanak ki; a mi nem zárja ki azt, hogy egyenesen külföldi, angol, francia, német, a czélnak megfelelő ily munkák ne vétessenek fel alapul, de ily esetben a bíráló körül egybevetés végett az eredetiek is hozzászoltassanak a pályaműhöz; megjegyeztetvén egyszersmind, hogy hasonbecsű eredeti mű mégis elsőséget nyer az átdolgozott mű felett.

102. E jutalmi pályázati hirdetése oly módon formulázandó, hogy teljesen megfeleljen az alapítvány eredeti szövegének, mely így hangzik: „Hogy a kitűzött magas cél annál sikeresebben elérjék, szükség hogy minden kitűzött tárgy alaposan s az illető tudomány jelen állásával egyezőleg, e mellett lehetőleg népszerű, csinos és correct nyelven dolgoztassék ki. Ezen két tulajdonságot multhatlan föltételek gyanánt kívánják az alapítók megállapítani, hogy így mind a józan és alapos tudomány, mind a józan ízlés, mind nyelvünknek vonzó alakbani kezelése és gazdagítása, és így a tudományos ismeretek megkedveltetése által az olvasó és tudni vágyó közönség száma naponként szaporíttassék.”

Azon netaláni félreértés kikerülésére, mintha a pályamű 12—15 ívnél terjedelmesb semmi esetre sem lehetne, a pályahirdetésben mindenkor világosan kiteendő, hogy annak kiterjedése *legalább* 12—15 közép 8-rét ivnyi legyen.

103. A határnapig beérkező pályamunkák három-három osztálybeli tagnak adatnak ki vizsgálat végett, kik mindenkor a következő nagygyűlésig terjesztik elő mindenik pályázatról összeírt véleményöket. A jutalom csak úgy adatik ki, ha a legjobbnak ítélt könyv egyszersmind a fentebbi minőségekkel (101. p) bírva az alapítók céljának megfelel.

104. A jutalmazott munka az akadémiáé, s ez eszközli kiadását. A pályanyert munkák kelendőségét előmozdítandó, az akadémia úgy intézkedett, hogy kiadója azok árát ívenként 10 krnál magasabbra ne szabja, más részt darabonként 300 frt. helyett csak

200 frt. tiszteletdíjt fizessen az akadémiának. Fentartja továbbá magának az Akadémia, hogy a kiadó által a pályaművekért fizetett pénzösszegeből, elnöki jóváhagyás mellett, a kitűzendő 300 ftot, a pályasiker előmozdítása tekintetéből, növelhesse.

105. e) *Gróf Teleki József-féle drámai jutalom.* E száz aranyból álló jutalom évenként adatik ki, még pedig 1865-től kezdve egymást követő két-két évben (1865—1866) az érte pályázó legjobb szomorú, és szintén egymást követő két-két évben (1867—1868) a legjobb vígjátéknak; így tovább 1869—70 szomorú, 1871—72 víg, 1873—74 szomorú játékok pályáznak. Ezek sorában csak valódi tragoediák fogadtatnak el, a középfajok kizárásával; amazokéban tiszta vígjátékok, tehát a bohózatok mellőztével.

106. A Teleki-jutalomért versenyző pályamunkák beadása állandó határnapja december 31-dike; a jutalomosztásé az erre következő martius 19-ke, a dicsőült alapító névnapja.

107. A pályamunkák megvizsgálásában az alapító végintézetéhez képest egy vegyes bizottság jár el, mely egy akadémiái tiszteleti tag elnöklete alatt két akadémiái s két nemzeti-színházi tagból áll; mely intézkedésből azon vezérnézete tűnik ki a dicsőült alapítónak, hogy a művek a költői beccsel szinszerűséget is kössenek össze.

108. Az ezen jutalomért pályázó szomorújátékok kell hogy versekben irassanak, és pedig lehető gonddal és szigorral; a vígjátékokban is a verses forma, előnyével tekintetik a műnek hason vagy közel hason becsü társak felett.

109. A jutalom a viszonylag legjobb műnek mindig kijár, és pedig megosztatlanul.

110. Oly esetben, midőn a bírálók egy művet sem találnak jutalomra érdemesnek: a jutalom odaitéléséről szóló jelentés, mely a bizottság többségét képező tagjainak egyike által szerkesztetik, azon megjegyzéssel tétetik közzé, hogy ha az író, a roszaló ítélet daczára is fel akarja venni a díjat, félév alatt jelentse ebbeli szándokát a főtitkári hivatalnál. Ha az író jelentkezik, a nevét rejtő jeligés levél felbontatván, a jutalomdíj részére azonnal utalványoztatik. Ha ellenben a mondott félévi határidő alatt a pályanyertes író nem jelentkeznék: a nevét rejtő jeligés levél elégettetik, s a pályadíj a következő évi jutalomdíjhoz csatoltatik.

111. A jutalmat nyert mű előadás végett a nemzeti színház sajátja, kiadásra az íróé.

112. *f) Gróf Karácsonyi-féle drámai jutalom.* E jutalomdíj ezentúl két évre tüzetik ki, mindenkor kétszáz aranyban, oly módon, hogy az első pályázási időszak 1863. december 31-én járt le, s azóta is a pályaművek beadásának állandó határnapja minden második, páratlan számú évi (1865, 1867, 1869, 1871, 1873 stb.) december 31-ke, a jutalomosztásé pedig a következő páros évek martius 31-ke.

113. A jutalomért felváltva egyik versenyzési időszakon komoly drámai művek versenyeznek, — hová nem csak szomorújátékok, hanem másnemű, történeti, regényes, polgári színművek, drámai erkölcsrajzok stb. is értetnek ; — a következő pályázási időszakon viszont vígjátékok.

114. A nyelvtudományi osztálynak joga van mind a két jutalomnemre nézve, minden egyes esetben, annak drámai költészetünk és színpadunk állapotjaihoz képest szükségesnek vagy kívánatosnak mutatkozó, közelebbi minősítését meghatározni.

115. A pályaművek megbirálásában az osztály által választandó öt akadémiai tag jár el ; kik elolvastván azokat, közös értekezletben szótöbbséggel elvégzik, melyik mű nyerje el a jutalmat, melyik, vagy melyek dicsértessenek meg ; s ezután választanak magok közül oly tudósítót, a ki a többség nézetét pártolja, s a ki saját felelőssége mellett értekezik az egész pályázatról, s adja elő a köz megállapodás szerint alaposan indokolva ennek eredményét.

116. A jutalom a viszonylag legjobb műnek csak úgy adatik ki, ha egyszersmind színi, drámai és formai tekintetben haldadást tanúsítónak s ekkép önbecsileg is kitüntetésre méltónak találják.

117. Ha ily önbecsileg is kitűnő mű nem található, s a jutalom sem adathatik ki : a benmaradt kétszáz arany a legközelebbi jutalomdíjhoz csatoltatik, mely azonban a 112. pont szerint újra két évre tüzetik ki. Ily esetben 400 darab arany lesz a pályadíj. 1866-ban a vígjátéki jutalom ki nem adatván, e szerint az 1869/70-ki vígjátéki pályadíj 400 arany.

118. Ha az írójogi törvény azon kívánatos módosítást nyere-
rendi, mely szerint a nyomtatott szinművek szerzőinek biztosítva
leszen műveik szinházi tulajdona : a Karácsonyi-jutalmat nyerő
író köteles leszen három hónap alatt a koszorúzott művet kinyo-
matni ; mit ha teljesíteni elmulasztana, az akadémia fogja azt, mint
bármely más munkáját, kiadni, még pedig külön díj nélkül, s író-
jogi birtokában tíz évig megmarad.

119. g) Ifj. gróf Nádasdy Ferencz által alapított *époszi Ná-
dasdy Tamás-díj*. Minden páratlan számú évre (1861, 63, 65, 67, 69,
71, 73 stb.) száz aranyból álló jutalom hirdettetik a legjobb elbe-
szélő költeményre, mely a magyar történetből vagy mondából
vett tárgyat úgy kezel, hogy abban történeti vagy mondai szemé-
lyek cselekvénydús mesében jelenjenek meg, a mű forrástanulmá-
nyokra mutasson, s a korfestésre, érdekes feltalálásra, correct com-
positióra, költői tárgyalásra, választékos nyelvezetre, s a versbeli
technika szigorú tiszta és szabályos megalkotására nézve, költésze-
tünk diszére szolgáljon. Ha ily önálló becsű mű nem találtatnék a
pályázók között, a díj ki nem adatik, hanem újra kihirdettetik.

120. A pályaművek beküldésének állandó határnapja má-
jus utolsó vasárnapja. A pályázat eredménye pedig mindenkor az
akadémia illető évi közülésében tétetik közzé. Ha azonban vala-
mely évben a nagygyűlés elmaradna, a jutalmazás összes ülésben
is megtörténhetik.

121. A koszorúzott mű a szerző tulajdona marad, ki tartozik
azt egy esztendő alatt közrebocsátani.

122. h) *Fáy András nevét viselő alapítvány*. A hazai első
pesti takarékpénztár, a magyarországi takarékpénztárak, különö-
sen pedig a pesti első hazai takarékpénztár alkotója Fáy András
nevének emlékére, s e téren érdemei kegyeletes elismeréséül, Fáy
András nevét viselendő 20,000 forintos örökös alapítványt tett.
Ezen tőkeösszeg az 1862. évi január 1-jétől kezdve, az évenkénti
takarékpénztári tiszta haszonnak két száztőlaja s ennek 5% kama-
tai által fog kiegészíttetni ; mely húsz ezer forintnyi alapítványi
tőke s ennek 5% kamatai, valamint e kamatok időközi kamatai,
a hazai első pesti takarékpénztár által, és minden más vagyonától
elkülönítve kezelendő.

123. Ezen alaptőke kamatai, szépirodalmi és szépművészeti munkák egyedül kivételével,

a) magyar nyelven írt oly szaktudományos munkák megjutalmazására fordítandók, melyek az illető szaktudomány európai színvonalát emelik, vagy legalább annak színvonalát fölérvén, a hazai tudományosságnak hasznos szolgálatot tesznek.

b) oly hazai fölfedezések s találmányok megjutalmazására fordítandók, melyek a szaktudományok, vagy a technika valamely ágában tétetnek, s a külföld figyelmét is magokra vonni képesek.

124. E jutalmat abszolút becsü munkák, találmányok s fölfedezések nyerhetik meg; népszerű nyelv a munka előnyéül szolgál; — a jutalmazásra már kijelölt munka, a szerző által legalább 500 példányban kinyomtatandó, s a munka megvétele a közönség részére lehetővé teendő: ellen esetben a jutalom ki nem adatik. Technikai fölfedezések s találmányok csak azon esetben nyerhetnek jutalmat, ha a fölfedező vagy feltaláló kizáró szabadalom által jutalmazva nincs. A jutalmazandó fölfedezés vagy találmány tehát közhasználat végett minden részleteiben közhírré teendő. Fordított munkák e jutalom tárgyai nem lehetnek. A jutalmazott munka a szerző tulajdona marad, ki a munkának három nyomtatott példányát a takarékpénztári könyvtár számára díjtalanul átadni köteles. A jutalom összege csupán ezen átadás után lesz fölvehető.

125. A jutalmazás három egymásutáni évfolyam alatt nyomtatásban megjelenendő, s a jelen szabályzat minden föltételeinek megfelelő művekre vagy felmerülendő fölfedezésekre s találmányokra, vagy a hatodik szakasz esetében meghatározandó pályafeladat kittőzésére nézve fogatosítandó.

126. A jutalom 3,000 forintnál sem több sem kevesebb nem lehet, s fel nem osztható. Az alapítványi tőke kamatainak időközi kamatai, az alaptőkének 20,000 forintig leendő kiegészítéséig, ennek javára, azután pedig a pályázat s bírálat költségei fedezésére fordítandók.

127. Ha a jutalom bármely okból ki nem adatik, ez esetben a jutalom összege kamatoztatandó mindaddig, míg a jutalmazás esete e szabályok értelmében előállandó. Ha ugyanazon pályázatnak első s ennek kétszer ismételve meghosszabbítandó határidejére jutalomra képes mű nem találtatnék, ez esetben ugyanazon jutalom va-

lamely más, az alapítólevél 4-ik pontjában foglalt kérdések egyikére tűzendő ki.

128. Ezen esetre azon kérdés elhatározását : vajjon a pályafeladat a szaktudományok melyik ágában tűzessék ki ? a takarékpénztár esetről esetre kizárólag magának tartja fenn, s választmánya által gyakoroltatja.

129. Az előbbi pontbeli korlátozás mellett, a pályakérdések kitűzése, a pályázatok kiírása, a pályaművek átvétele, a megbírálás és a jutalom odaitélésének joga a Magyar Tudományos Akadémiára ruháztatik, mely a jutalom odaitélését maga, vagy belátása szerint szakértők meghívása mellett alakítandó bizottmánya által titkos szavazattal, indokolt határozatban eszközölni, pályázókat a pályabírószágból kizárván.

130. Pályázat esetében, a munkák jeligével ellátva, idegen kézzel írva, lapjaik számozva, bekötve, a szerző nevét tartalmazó lepecsételt, és a jeligével ellátott levél kíséretében nyújtandók be.

131. Míg az első pontbeli (122.) takarékpénztári tiszta haszonnak két százalékából s ennek kamataiból a 20,000 forintnyi alaptőke kiegészítve nem leend : ezen alaptőkéből s kamataiból jutalom ki nem adathatik. — Hogy azonban az alaptőke kiegészítéséig is a takarékpénztár itt kifejezett szándékának sikerét lássa : minden harmadik évben egy 1500 forintos jutalom irandó ki, s ezen 1500 forintnyi jutalmat a takarékpénztár időszakonként azon öszletből fogja utalványozni, melyet évenként jótékony és közhasznú célokra szán. Az első 1500 forintos jutalom 1866-ik évre kiírandó. S a jutalomdíj is a jelen szabályzat szerint kezelendő. Ezen 1500 forintos jutalom az alaptőkének 20,000 forintra leendő kiegészítésekor megszűnik.

132. Ha a M. Tudományos Akadémia ezen alapítványt kezelni bármi okból gátolva lenne, ez esetben a 129. pontbeli jogok a hazai első pesti takarékpénztárra viasszaszállandanak. A hazai első pesti takarékpénztár megszűnése, vagy feloszlása esetében a 128-ik s esetleg a 129-ik, továbbá a 133-ik pontbeli jogokról a takarékpénztári utolsó közgyűlés határozand.

133. E szabályok módosításának jogát a takarékpénztár önmagának tartja fenn, a választmánya által gyakoroltatja.

134. i) *Fekesházy-alapítvány.* A m. kir. vallás- és közokt.-ügyi ministerium által az ennek kezelése alá bocsátott Fekesházy-alapítványból a M. Tudom. Akadémia javaslata alapján, minden ötödik évben ötszáz forintnyi jutalom fog kiadatni egy nem-magyarok számára, a hazában divatozó bármely nyelven (a magyaron kívül) írt, a magyar nyelv és irodalom megismertetésére rendelt, s nyomtatásban megjelent, tan-, kézi- vagy olvasókönyvnek, mire a hazai írók időről időre figyelmesekké tétetnek. Az első ily jutalom 1867-ben adatik ki. Azon esetben, ha az akadémia véleménye szerint ily jutalomra érdemes könyv nem található, jogában álland a kir. ministeriumnak ily könyvekre az akadémia útján pályázatot hirdetni.

135. k) *Sztrokay-jutalom.* Molnár Jánosné, néhai Sztrokay Luiza asszony által, bold. édes atyja Nemesesői Sztrokay Antal a M. Tudom. Akadémia törvénytudományi osztálya rendes tagjának nevére és emlékéül tett 1000 arany alapítvány kamatjaiból minden két évben 100 arany jutalom tüzetik ki egy a törvény- és államtudományok körébe tartozó pályamunka készítésére, következő módozatokkal:

a) A jutalomkérdés vagy feladat kihirdetése jóelőre s oly módon eszközlendő, hogy országszerte lehető szabad pályázás végett az összes magyar jogtudósoknak idejében tudomására juthasson.

b) Az e szerint kitűzött két év alatt készülendő, s mindezekben az akadémiai Ügyrend- s általános pályázati szabályokhoz alkalmazva beküldendő magyar munkálatok közül annak adatik ki a jutalom, mely nem csak viszonylag, de saját belbecsénél fogva is erre, az Akadémia törvénytudományi osztályának véleménye szerint, legméltóbbnak ítéltetik.

c) Az alapítvány letétele óta (1864. jan.) eltelt két évre pályakérdést tüzni már nem lehetvén; az e két évi jutalom oly törvény-, vagy állam-tudományi, nyomtatásban e két év alatt megjelent munkának lesz a legközelebbi nagygyűlés által kiadandó, melyet az Akadémia törvénytudományi osztálya arra méltónak, illetőleg versenytársai közt legméltóbbnak ítél.

d) Az 1866—67. évkörre a pályakérdés már kitűzetett. Beadási határnap dec. 31. 1867.

e) Ha az Akadémia czélirányosnak látná, pályakérdések feladása helyett a két-két év alatt nyomtatásban megjelent legjobb szakművek jutalmazása rendszerét választani: ezt az alapítvány értelmében mindenkor teheti.

f) Ha az e) alatti esetben jutalomra méltó munka nem talátnék: a hirdetés újra ismételtetik, s a következő évben 150 arany illeti a három év folytán megjelent legjobb munkát.

g) Ha ugyanez esetben a Sztrokay-jutalom 2 vagy 3 éves köre belélesnék az Akadémia törvénytudományi nagy jutalmának 6 éves körébe: a jutalom a másod rendbeli legjobb munkának is kiadható.

h) Ha valamely nagyjutalmi évkörben megjelent törvénytudományi munkák között is hasonlíthatlanul legjelesbnek ugyanazon munka talátnék, mely már a Sztrokay-jutalmat elnyerte: s ezért annak az Akadémia nagy jutalma sem egészben, sem részben ki nem adatnék: akkor a Sztrokay-féle következő évkör jutalma, pótlólag ama jeles munka szerzőjét illeti.

i) Ha az Akadémia saját törvénytudományi nagy jutalmait bármi okból megszüntetné: akkor a Sztrokay Antal-jutalom mindig az utolsó (e) alatti rendszert követi.

k) Az évenkénti 20 arany kamat-főlölség a tőkéhez csatoltatik.

136. A *Dóra-alapítványi jutalom*. Dóra Szilárd, bécsi nagykereskedő, hazánkfia, kétezer forintból álló, s az 1867-iki máj. 27-én tartott összesülésben elnökileg bejelentett alapítványt bocsátott az akadémia rendelkezésére „oly formán, hogy a nevezett összeg tőkésített kamatjából, három-évenként, ötven darab arany pályadíj tűzessék ki. egy a kereskedelem körébe vágó tudományos értekezésre, azon megjegyzéssel, hogy ha az akadémia a beérkezett műveket jutalomra méltóknak nem találná, belátása szerint, a kamatokat 100 darab aranyra, vagy azon felül is, tőkésíthesse, s illetőleg, a főntebbi czélra, a kamatok felett szabadon rendelkezessék.”

Az alapítványtőke és időközi kamatja befizettétvén, az első ilyenmü pályakérdést az 1869. apr. 13-án tartott nagygyűlés 1869.

december 31-re tűzte ki; e szerint a következő kérdések minden 3 év elteltével, tehát 1872—75—78 stb. dec. 31-re lesznek ki-tűzendők.

137. *Általános pályázati szabályzat.* Minden rendű pályáirat a kitett határnapig az akadémia főtítkárához küldendő; azon túl semminemű ily munka el nem fogadtatván. A kitett határnapig ki-fejezés olyképen lévén értelmezendő, hogy a postán feladott pályaművekre nézve e határnap alatt nem a beérkezés, hanem a postára adás napja legyen értendő, minden oly pályamű, melynek postai jegye mutatja, hogy a beküldési határnapon már postára volt adva, pályázásra lesz bocsátva, ha később érkeznék is be az akadámiához.

138. A pályamű idegen kézzel, tisztán írva, lapszámozva és kötve legyen.

139. A szerző nevét, polgári állását és lakhelyét tartalmazó pecsétes levelen ugyanazon jelige álljon, mely a pályamű homlokán. A pecsétes levélben talán följegyzett kikötések, föltételek, vagy a versenyügy körül régtől fogva bevett szokásos eljárástól való eltérések kívánata, tekintetbe nem vétetnek.

140. Álnév alatt pályázónak a jutalom ki nem adatik.

141. Ha a jeligés levél felbontása után kitetszenék, hogy a munka saját kézírása a szerzőnek, műve a jutalomtól esetik.

142. Bármely jutalomra egyszer beküldött pályamunkát szerzője vissza többé nem húzhat.

143. A jutalmat nem nyert pályáiratok kéziratai az akadémia levéltárában maradnak.

144. Bármely ez Ügyrendben tárgyalt jutalmakért akadémiai minden rendű tagok is versenyezhetnek.

145. Bármely, ha csak formai szabálynak is elhanyagolása, elejti a pályázót a jutalomtól.

146. A bírálókkal akár levél által, akár másképp közlekedni tilalmas lévén a szerzőknek, ha a jeligés levélkéik felnyitása után mégis kitudódnék a levelezés, az ilyenek kéziratai a jutalomtól elmozdítatik. Egyébiránt a netalán értesített bíráló kötelessége ez iránt jelentését lepecsételt levélben az összes ülésnek beadni, mely jutalom-kiosztáskor felnyittatik.

147. Mindennemű pályamunkák beküldési határnapja után a legközelebbi ülésben, mely ha osztályülés volna, ennél fogva mindannyiszor egyszersmind összes ülés lesz, a főtítkár a pályamunkákat bemutatja; s miután azok formáság tekintetében elfogadtattak, s jeligés leveleik közös boríték alá lepecsételtettek, azonnal átadatnak az illető osztályoknak, melyek legott összeülnek, kebelökből bírálókat választanak, s ezeket a legközelebbi akadémiái összes ülésnek jóváhagyás végett bejelentik.

148. A vizsgálók mind az általok jutalomra és mellékjutalomra, mind dicsértetésre ajánlott pályamunkákról külön részletes és okokkal támogatott véleményt terjesztenek az osztály elébe, s azok az illető szerzőkkel közölhetők is; ellenben a kereken elmellőzöttekről szóló részei tudósításaiknak nem adatnak ki.

149. A mely pályamunka fordításnak, vagy plagiumnak fogtaláltni, egyszerűen elmellőztetik.

150. Akár első, akár másodrangunak ítelt pályamunka szerzőjének szabadságában áll munkáját, mielőtt kiadná, kijavítani vagy átdolgozni; de ezt vagy a címlapon, vagy az előszóban megemlíteni köteles, nehogy megtörténhessék, hogy másodrangu pályamunka ily kijavított alakban első rangunak ítelt pályatársát becsben felülmúlván, az akadémia bírálatát al világban tüntesse fel.

151. A jutalmat nyert tudományos pályairatok, ha más rendelkezés nem történt, az akadémia által adatnak ki.

152. Minden egyes esetben, melyben az akadémia valamely pályázat eszközzése vagy kezelése végett megkerestetik, a szükség és körülmények szerint határozza el annak el- vagy el nem fogadását, valamint az ily rendkívüli pályázat külön feltételeit és szabályait is.

153. A pályaművekről az osztályok összesített véleményei tétetnek közzé, — a közülésben mindazáltal a véleményekből csak kivonatos jelentések olvastatnak fel.

ÖTÖDIK FEJEZET.

E l e g y.

154. *Kézirat-tulajdoni jog.* Az Évkönyvek és Értekezések számára készült s oda díj mellett bevett dolgozatok, kijövetelöktől számított egy évig, kirekesztőleg az akadémia tulajdonai.

155. Minden az akadémia által tiszteletdíj mellett külön kiadott munka tiz évig az akadémiaé, úgy hogy addig, a kijárt díj s minden egyéb kiadási költségek lehúzása után fenmaradó tiszta haszon egy harmada a szerzőké; azontúl a kézirat-tulajdoni jog ismét a szerzőkre menvén vissza.

156. Oly irományok, melyek az akadémia által, saját külön használatára s nem kiadásra készültek, annak tudta s megegyezése nélkül ki nem adhatók.

157. Oly közlések, melyeket tagok vagy nem-tagok, felszólításra vagy önként küldenek be, nem kiadás, hanem használás végett, folyvást a szerzők tulajdona maradnak.

158. A jutalmat nem nyert pályamunkák kéziratai az akadémia levéltárában maradnak ugyan, de a munka sajátsági joga, tehát a kiadhatóság, folyvást a szerzőé.

159. *Levél-és kéziratárba letett irások használása.* Magán használatra a 156, 157. pontokban érdeklött iratok a tagoknak kiadhatnak, térítvény mellett, a levéltárból; idegeneknek nem.

160. Akadémiai költségen megjelenő munka sem testületnek, sem magánosoknak nem ajánlathatnak.

161. *A kör négysegítését, a szög háromfelé metszését s örök mozgony felállását* előadó értekezések vizsgálatlanul visszautasíttatnak.

162. *Levelezés.* Az igazgatóság végzése szerint megváltva kapja minden tag a hozzá menő hivatalos levelet és csomókat, valamint a hozzá tagok által hivatalosan küldött csomók vitelbérét is az akadémia fedezi.

163. *Könyvtételbeli kedvezés.* Minden rendbeli tag s tisztviselője az akadémiaénak, ennek bármely nyomtatványát a bolti ár egy negyede elengedésével kapja.

164. *Ingyen példány.* Minden rendteli, tehát a külföldi tag is (ez utóbbi a mennyiben megkérdezve határozottan óhajtaná) ingyen kapja a) az Értesítőt s az Értekezések valamennyi osztályát; b) a „Közülések tárgyait“; c) az Almanachot; d) a Nyelvtudományi Közleményeket; e) a Nagy Szótárt, (külföldiek közül csupán a nyelvtudományi osztály tagjai). A belső tagok kapják még az Évkönyvek szakszerint őket illető darabjait, a mennyiben az Évkönyvek már darabonkint jelentek meg, s elegendő példányban megvannak.

165. Az állandó bizottságok tagjai az illető bizottságok kiadásaiból egy-egy ingyen példányt kapnak, így a pályairatok s egyéb kéziratok vizsgálói az általok vizsgált munkákból, ha kijőnek, egyet; a szerzők minden az akadémia által külön kiadott munkájokból hat példányt; végre a gyűjteményes munkák illető kötetéből egy példányt mindazon szerzők, kik abban dolgoztak.

166. A gyűjteményes munkába felvett darabokból a szerző saját költségén 25 példány külön lenyomatot rendelhet.

167. *Könyvkiadási ügy.* A kiadandó könyvek alakjának, betűinek, papírjának, példányai számának, nyomtatási költségeinek s a példányok árának meghatározása, az elnökség helybenhagyása mellett, a fő-illetőleg osztálytitkári hivatalt vagy a bizottságokat illeti. Azonban az előleges intézkedéseket mindenkor az illető szerkesztő végezi, s egyfelül a bizottságot, melynek meghagyásából jár el, másfelül — a mennyiben nem maga a főtítkár a szerkesztő — a főtítkári hivatalt is tudósítja.

168. Mihelyt valamely könyv — kötet vagy füzet — a nyomdában elkészült, erről az illető szerkesztő a főtítkári hivatalt értesíti.

169. A megjelent munkák a főtítkári hivatalban e végett készült könyvbe iktattatnak, bejegyeztetvén a címeken s a kötetek és füzetek számán kívül, a nyomott példányok mennyisége s kiállítási költségei is. E végett a nyomdatulajdonos, metsző stb. minden nyomtatványról, mihelyt megjelent, előleges számlát köteles beadni a főtítkári hivatalnak, honnan e számlák, az illető szerkesztő és a főtítkár láttamozása után, a pénztárhoz tételnek által.

170. A bevétel nyilvántartása végett köteles az akadémiai könyvtáros oly könyvet vezetni, melyből bármikor látható legyen

minden egyes mű kelendősége. Az év végén szintén oly részletes számadást kíván az akadémia könyvtárusától, melyből minden egyes kiadás kelendősége kitűnjék.

171. Az illető szerkesztők kötelesek azon jelentésekben, melyben a főtítkári hivatal az általok szerkesztett munkák elkészültéről a 169. pont szerint értesítik, a megjelent kötetben vagy füzetben foglalt dolgozásokról s azok terjedelméről is pontos kimutatást tenni. A főtítkár e kimutatás alapján utalványozza az írói díjakat, melyek azután, az íróknak megküldött főtítkári utalvány folytán, a pénztárnál fizettetnek ki.

172. Az akadémiai könyvtárus utalvány nélkül senkinek sem adhat könyvet. A tisztelet- és ingyenpéldányokat a főtítkári hivatal, — a bizottságok külön rendelkezésére adott példányokat pedig az illető bizottságok előadói utalványozzák.

173. A nyomdai, metszői, könyvkötői stb. számlák csak az illető szerkesztő és főtítkár (169. pontban érintett) láttatmosása után fizettetnek ki az akadémia pénztára által.

174. Az akadémia összes kiadásaiból két-két példány az akadémia könyvtárába tétetik, — tíz-tíz példány pedig a raktárban fentartatik, a többi példányok a raktárból, szükséglet szerint, kereskedésbe adatván.

175. *A könyvek kelendőségének előmozdítása végett :*

a) Az akadémia gondoskodott, hogy kiadványai a lapokban havonként hirdettessenek. Mindazáltal az akadémiai könyvtárus kötelezettsége, mely szerint az új könyveket a Buchhändlerblatt című lapban hirdetni tartozik saját költségén, érvényben marad.

b) Az akadémiai könyvtárus köteles az akadémia könyveinek kezelésében, szétküldözésében, minél nagyobb pontossággal és buzgósággal járni el, s vidéki bizományosokról gondoskodni országszerte.

c) Az új könyvek ára lehető olcsóra tétessék. A régibb munkák pedig szállított áron árultnak.

d) Az akadémiai könyvtárus az akadémia kiadásairól koronként könyvészeti jegyzékeket tesz közzé. Ejegyzékekbe a gyűjteményes kiadások (Évkönyvek, bizottsági Közlemények stb.) részletes tartalma is fölveendő.

e) A bizottságok füzeteinek borítékain is folyvást hirdendők az illető szakbeli akadémiái kiadások.

f) Oly tagok részére, kik az akadémia által kiadott munkák ismertetésére vállalkoznak, néhány példány minden munkából rendelkezésére áll a főtítkért. Egyébiránt akadémiái végzés által minden újonnan megjelent akad. kiadvány szerkesztője vagy szerzője fel van híva, azt az illető legközelebbi osztályülésben bemutatni, s rövid ismertetését oly módon elkészíteni, hogy az az Értesítőben s a nagyobb lapokban közzé tétethessék.

g) A gyűjteményes címek, mint szintén akadályai a könyvek kelendőségének, ezentúl az akadémia kiadásaiban lehetőleg kerülendők. A már folyamatban levő munkákra nézve pedig a kötetek borítékain a kötet tartalmát jelentő külön címek tételnek főcímekké, a közös címek felül kisebb címbetűkkel jelöltetvén.

176. Azon külső tudományos testületek, melyekkel az akadémia csereviszonyt folytat, a következők : s pedig

a) azok, melyek a népszerű, fordított vagy kézikönyveken kívül mindent kapnak :

Amsterdam : K. Akademie von Kunsten en Wetenschappen.

Bécs : Kais. Akademie der Wissenschaften.

Bécs : Bibliothek des geh. Haus-, Hof- und Staatsarchivs.

Berlin : K. Preussische Akademie der Wissenschaften.

Brüssel : Akademie R. des Sciences et belles lettres.

Göttingen : K. Societät der Wissenschaften.

Krakó : K. Gelehrte Gesellschaft.

London : Royal Society.

München : K. Bairische Akademie der Wissenschaften.

New-Orleans : Academy of Sciences.

Petersburg : Akad. Imp. des Sciences.

Washington : Smithsonian Institution.

b) azok, melyek Évkönyveket, Értesítőket, történelmi, archaeologiai, statistikai, geographiai kiadásokat kapnak :

Bécs : K. k. Geographische Gesellschaft.

Belgrád : Société Savante Serbe.

Berlin : Gesellschaft für allgem. Erdkunde.

Boroszló : Verein für Gesch. und Alterthümer Schlesiens.

Brünn : Bibliothek des mähr. schles. Landes-Ausschusses.

Görlitz : Oberlausitzische Gesellschaft.
 Kopenhága : Société des antiquaires du Nord.
 Lisabon : Academia Reale.
 Londão : R. Institution of Great Britain.
 London : Ethnological Society.
 London : Society of Antiquaries.
 London : Royal Geographical Society.
 Nürnberg : Germanisches Museum.
 Páris : Académie des Inscriptions.
 Páris : Académie des Sciences morales et politiques.
 Páris : Société Géographique.
 Petersburg : Soc. Géographique Imp. de Russie.
 Prága : K. Böhm. Gesellschaft der Wissenschaften.
 Prága : Gesellschaft des vaterländ. Museums.
 Új-York : Geogr. and Statistical Society.
 Velence : Istituto R. Veneto delle Scienze ed Arti.

c) azok, melyek az *Évkönyveket*, az *Értesítő nyelvtudományi füzeteit* s a *nyelvtudományi kiadásokat* kapják :

Calcutta : Asiatic Society of Bengal.
 Firenze : Accademia della Crusca.
 Helsingfors : Finnlandi Tud. Társaság.
 Konstantinápoly : Société orientale.
 Lipcse : Deutsche Morgenl. Gesellschaft.
 London : Royal Asiatic Society.
 London : Philological Society.
 Páris : Académie Française.
 Páris : Société Asiatique.

d) a *statistikai és magyar nyelvrokonságra* vonatkozó *kiadásokat* :

Helsingfors : Finn Irodalmi társaság.

e) azok, melyek az *Évkönyvek*, és *Értesítő math. és természettudományi füzeteit* s a *math. és természettudományi kiadásokat* kapják :

Bazel : Naturforschende Gesellschaft.
 Bécs : K. k. Zoologisch-botanische Gesellschaft.
 Bécs : Geologische Reichsanstalt.
 Berlin : Physikalische Gesellschaft.

Bern : Allg. Schweizerische Gesellschaft für die gesammten Naturwissenschaften.

Cherbourg : Soc. Imp. des Sciences naturelles.

Dijon : Acad. des Sciences et belles lettres.

Edinburg : Royal Society.

Frankfurt a M. : Physikalischer Verein.

Genf : Société de physique et d'Histoire naturelle.

London : Anthropological Society.

London : Geological Society.

London : Museum of practical Geology.

London : Zoological Society.

London : R. Astronomical Society.

London : Practical Society.

Saint-Louis : Academy of Sciences.

Madrid : Acad. Reale.

Manchester : Literary and Philosophical Society.

Ohio : Ohio State Agricultural Society.

Páris : Académie des Sciences.

Philadelphia : American Philosophical Society.

Philadelphia : American Acad. of Natural Sciences.

Stockholm : Acad. R. des Sciences.

f) A történelmi bizottság minden kiadását :

Nápoly : Grande Archivio Nazionale.

g) azok, a melyek csupán az archaeologiai bizottság kiadásait kapják kezdettől fogva :

Altenburg : Historische u. antiquarische Gesellschaft.

Augsburg : Historischer Kreisverein im Regierungsbezirke von Schwaben und Neuburg.

Bécs : K. k. Centralcommission zur Erhaltung u. Erforschung der Baudenkmäler.

Bécs : Alterthumsverein zu Wien.

Bécs : K. k. Antikencabinet.

Berlin : Verein für die Kunst des Mittelalters.

Berlin : Numismatische Gesellschaft.

Bonn : Verein der Alterthumsfreunde im Rheinlande.

Brünn : Historisch-Statist. Section der k. k. Mährisch-Schle-sischen Gesellsch. für Ackerbau, Natur- und Landeskunde.

Brüssel : Société numismatique Belge.

Darmstadt : Verein f. d. Hessische Gesch. u. Alterthumskunde.

Drezda : Königl. Sächsischer Verein für Erforschung vaterländ. Alterthümer.

Hála : Sächsisch-Thüringischer Alterthumsverein.

Innsbruck : Ferdinandeum für Tyrol.

Kiel : Kön. Schleswig-Holstein-Lauenburgische Antiquarische Gesellschaft.

Laibach : Historischer Verein für Krain.

Leiden : Musée néerlandais d'antiquités.

Liège : Institut Archéologique Liégeois.

Linz : Museum Francisco-Carolinum.

Lüneburg : Alterthumsverein zu Lüneburg.

Luxembourg : Société Archéologique du Grand-Duché de Luxembourg.

Mainz : Verein für Erforschung Rheinischer Geschichte und Alterthümer.

München : Historischer Verein für Oberbaiern.

Namur : Société Archéologique de Namur.

Nápoly : Reale Accademia di Archeologia.

Wiesbaden : Verein für Nassauische Alterthumskunde.

Paderborn : Verein f. Gesch. u. Alterthumskunde Westphalens.

Regensburg : Historischer Verein für die Oberpfalz.

Riga : Gesellschaft für Gesch. und Alterthumskunde der Russischen Ostsee-Provinzen.

Röma : Istituto di Corrispondenza Archeologica.

Salzburg : Vaterländisches Museum Carolino-Augusteam.

Stuttgart : Württembergischer Alterthumsverein.

Ulm : Verein für Kunst und Alterthümer.

Zürich : Antiquarische Gesellschaft.

h) az akadémia mindennemű archaeologiai kiadásait kapja :

Páris : Société d'Archéologie et d'Histoire.

i) a történelmi, philosophiai, és jogtud. műnyi kiadásokat kapja :

Laibach : Juristische Gesellschaft.

j) a statistikai kiadásokat kapják :

Berlin : Porosz statistikai hivatal.

Berlin : Hübner Ottó intézete.

Jena : Statist. Bureau der Vereinigten Thüringischen Staaten.

k) a történelmi kiadásokat kapja :

Gratz : Histor. Verein für Steiermark.

l) *Évkönyveket, Értesítőket, történelmi, archaeologiai, s'atistikai, geographiai kiadásokat és természettudományi kiadásokat kap :*

Brüssel : Établissement géographique etc. de. M. Van der Maelen.

m) a philosophiai, törvény-, történettudományi osztályok, s a történelmi és archaeologiai bizottságok kiadásait kapja :

Nápoly : Reale Accademia delle Scienze Morali e Politiche.

n) a természettudományi és matematikai kiadásokat :

Bécs : Kais. Mineralien-Kabinet.

o) az archaeologiai bizottság kiadásait és a magyar Történelmi Okmánytárt :

Meckl.-Schwerin : Verein für Mecklenburgische Geschichte und Alterthumskunde.

p) a statistikai, math. és természettudományi kiadásokat :

Washington : Departement of Agriculture of the United States of America.]

177. A magyar korona területén levő tudományos testületek és intézetek, vagy a külföldön levő magyar könyvtárak, melyeknek az akadémia kiadásai megküldését elhatározta : és pedig

a) mindennemű kiadásait :

Az erdélyi országos Muzeum.

A pozsonyi jogakadémia.

A pozsonyi kir. főgymnasium.

A pozsonyi prot. főiskola könyvtára.

A zágrábi jogakadémia.

A zágrábi Muzeum.

A kassai jogakadémia.

A kassai kir. fő-reáltanoda.

A nagyváradi jog-akadémia.

Az árvai Csaplovics-könyvtár.

A debreczeni ref. collegium.

A sárospataki ref. collegium.

A losonczy köz könyvtár.

- A kecskeméti r. kath. lyceum.
- A kecsméti ref. főiskola.
- A mármaros-szigeti r. főtanoda.
- A pápai ref. collegium.
- A késmárki főiskola könyvtára.
- A holdmezővásárhelyi ref. főgymnasium.
- Az eperjesi evang. collegium.
- A kolozsvári ref. collegium könyvtára.
- A kolozsvári r. kath. lyceum.
- A kolozsvári unit. collegium.
- A löcsei kath. főgymnasium.
- A marosvásárhelyi ref. collegium.
- A marosvásárhelyi Teleki-féle könyvtár.
- A nagyenyedi ref. főiskola.
- A hálai magyar tanulók könyvtára.
- A szarvasi evang. főiskola.
- A nagykőrösi ref. lyceum.
- A budai József-műegyetem.
- A budai k. főgymnasium.
- A bécsi akadémiai olvasóköri.
- A jénai Bibliotheca Hungarorum.
- A pesti kir. főgymnasium.
- A pesti fő-reáltanoda.
- A pesti ágost. hitv. gymnasium.
- A pesti ref. theologiai intézet könyvtára.
- A Matica serbska.
- A egri érseki lyceum.
- A nagy-szebeni kir. jogakadémia.
- A győri kir. jogakadémia.

b) *Az Évkönyvek történelmi darabjait s a történelmi, archaeo-
logiai és statistikai kiadásokat kapják:*

Szeben : Verein für Siebenb. Landeskunde.

Zágráb : Déli szláv történelmi- és régiségtani társulat.

c) *az Évkönyvek math. és természettudományi darabjait, s a
math. és természettudományi kiadásokat kapják :*

Buda : A kir. fő reáltanoda.

Pest : Kir. magyar természettudományi társulat.

Szeben : Siebenbürg. Verein für Naturwissenschaft.

Pozsony : Verein für Naturwissenschaft.

d) az *Évkönyvek* történelmi darabjait, s a történelmi-, nyelv- és széptudományi kiadásokat kapja :

A pesti nemzeti színház könyvtára.

e) a math. és természettud. osztály kiadásait :

A magyarhoni földtani társulat.

f) a *Magyar Nyelv Szótárát* :

A pesti nemzeti színészeti tanoda.

g) az *Értekezéseket és közleményeket* :

A szászvárosi ref. gymnasium.

A besztérczebányai evang. gymnasium.

h) az *Értesítőt, és a Nyelvtudományi, Philosophiai, Történet-tudományi, Mathematikai, Természettudományi Értekezéseket* :

Az eperjesi kir. kath. főgymnasium.

A székesfejérvári alreáltanoda.

A nagy-beckskereki algymnasium.

A miskolci helv. hitv. gymnasium.

A nagy-szebeni kir. államgymnasium.

i) a történelmi kiadásokat :

Zágráb : Déli szláv tud. Akadémia.

k) a statisztikai kiadásokat :

Pest : A földmivelés, ipar, és kereskedési ministerium statisztikai szakosztálya.

l) A *segesvári ág. gymnasium* kapja a következő kiadványokat : Nyelvtud. Tört. és Természettud. Értekezések. Nyelvtud. Mathem. és Term. Közlemények, *Évkönyvek* nyelvtud. math. és term. füzetek. Régi nyelvemlékek, *Corpus Grammat.* Történnettár (a XIII. kötettől kezdve). *Archaeol. Értesítő.* (A folyóiratok 1868. elejétől.)

m) Az *Értesítőt és Értekezéseket* minden osztályát :

A gräczi akad. olvasóegylet.

A székely-udvarhelyi gymnasium és jogi tanoda, együtt.

178. A külföldi tudományos intézetek és társulatok, s a hazaiak közül azok, melyek csereviszonyban állanak kiadásaikra nézve a M. Tud. Akadémiával, az akadémia könyvtársa által veszik az őket illető küldeményeket.

M. Akad. Almanach 1870-re.

179. A főtitkári hivatal ügyel fel, hogy e küldeményezés évenként többször pontosan történjék.

180. A könyvküldeményekhez, azon tudományos testületek nyelvét tartva szem előtt, melyekhez a küldemények intéztetnek, magyar-francia, magyar-angol és magyar-német nyelven írt, nyomtatott kísérlével és vételi elismervény mellékeltetik. A könyvküldemények csomagai folyó számmal láttatnak el, s a kísérlévelbe az illető csomag száma s a könyvek címei (egyes esetekben latin vagy francia fordításban is) bejegyeztetnek.

181. Minden könyvküldemény, a csomag számával, tartalmával, s a küldés keletével együtt, e végre nyitott küldeményi könyvbe iktattatik, — a mely könyvben az egyes intézetek, testületek, társulatok számára, a melyekkel az akadémia csereviszonyban áll, külön lapok nyitvák.

182. A csomagolási és szállítási költségeket az akadémia megtéríti a szállítást eszközölkönyvárusnak.

183. A főtitkári hivatal a visszaérkezett vételi elismervényeket egybegyűjti, s időnként jelentést tesz a csereviszonyról és a könyvküldeményekről.

184. A főtitkári hivatal időközben is jelentést tesz minden nevezetes küldeményről, kivált ha valamely intézet valamely hiánynak pótlását kívánja.

185. A főtitkár intézkedik, hogy a 164-dik pontban érintett ingyen példányok, óhajításukra, az akadémia külföldi tagjainak is megküldessenek évenként legalább kétszer. S e küldemények költségeit az akadémia viseli.

186. A 177. a) pont alatt elsorolt intézetek, az erdélyi és zág-rábi Muzeumot kivéve, magok gondoskodnak az akadémia által részükre megajánlott példányok átvételéről.

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIAI
N É V K Ö N Y V.

LIBRARY OF THE
NEW YORK
HISTORICAL SOCIETY

Elnökség.

B. EÖTVÖS JÓZSEF, elnök. (Lásd igazg. tag.) *Választ. az igazgatótanács és akadémia elegyes ülésében 1870. jan. 17.*

LÓNYAY MENYHÉRT, másodelnök. (Lásd gazg. tag.) *Választ. az igazgatótanács és akadémia elegyes ülésében. 1870. jan. 17.*

Igazgató tanács.

1860. nov. 17-én az akadémia alaprajzának országgyűlési megerősítésekor kihirdetett tagok :

GR. ANDRÁSSY GYÖRGY (Csik-Szent-Királyi és Krasznahorkai) ő cs. k. ap. Felsége aranykulcosos híve, valós. belső titkos tanácsosa, sz. István ap. k. rendének vitéze, Magyarország főpohárnokmestere, a Magy. Tud. Akad. tiszt. tagja, a cs. k. szab. tiszai vaspálya- s a felsőmagyarországi bányamivelő egyesület elnöke. *Bécsben.*

HG. BATTHYÁNY FÜLÖP (Batthyányi), Németujvár örököse, Strattmanni gróf, ő cs. kir. ap. Felsége valós. belső titkos tanácsosa és aranykulcosos híve, Leopold cs. rendének középkeresztese és Vas vármegye örökös főispánja. *Bécsben.*

GR. KÁROLYI GYÖRGY (Nagy-Károlyi), valós. belső titkos tanácsos, koronaőr, a Magy. Tud. Akad. tiszt. tagja. *Pes ten belváros, Egyetem-utca, saját házában.*

1853. mart. 16-án vál.

BARTAKOVICS ADALBERT (Kis-Apponyi), ő cs. k. ap. Felsége val. belső titkos tanácsosa, egri érsek, Heves vármegye örökös főispánja, s a Szent-István-Társulat alapító-tagja. *Egerben.*

GR. CZIRÁKY JÁNOS (Cziráki és Dénesfalvi), ő cs. k. ap. Felsége valós. belső titkos tanácsosa és aranykulcsos híve, Sz. István ap. m. király jeles rendének vitéze, a vaskoronarend másodosztályu lovagja, stb. *Lovas-Berényben.*

GR. KÁROLYI ISTVÁN (Nagy-Károlyi), a Krisztusrend vitéze, s a Sz. István-Társulat és az írói segélyegylet elnöke. *Pesten, belváros, Zöldfa-utca, saját házában, és Főton Pest mellett.*

KUBÍNYI ÁGOSTON (Felső-Kubíni és Nagy-Olaszi) ő cs. kir. ap. Felsége aranykulcsos híve és tanácsosa, a m. nemzeti Múzeum nyugalmazott igazgatója, a bács-szerémi ág. vall. esperesség felügyelője, a porosz sz. János lovagrend tiszt., az osztrák vaskorona lovagrend III., a portugál sz. Mária-fogantatási lovagrend harmadik, a hessen-darmstadti Lajos-lovagrend első osztályu vitéze, a M. Tud. Akad. tiszt. tagja, a magyar képcsarnoki egylet s az állatkerti társulat első elnöke, a m. természettud. társulat pártoló, s több más hazai tudományos és művészeti társulatok, úgy a regensburgi füvészeti, a nassaui természettud., az amsterdami „Natura artis magistra“ nevű zoologiai társulatok tiszt., a majnarajnai, szászaltenburgi, jászvárosi természettud. társulatok levelező, a luxemburgi régészeti társulat tiszt., a kopenhágai éjszaki s a római archaeologiai társulat lev. tagja, a görliczi tudományos társulat, a bécsi cs. k. birodalmi földtani intézet és a bécsi geographiai társulat tagja. *Pesten, király-utca 66. sz.*

B. SENNYEY PÁL (Kis-Zsenyeyi), val. belső titkos tanácsos. *Dukán, utolsó posta Vác.*

1855. apr. 19-én vál,

DEÁK FERENCZ (Kehidai), a M. T. Akadémia tiszt. tagja., *Pesten, belváros, Deák Ferencz-utca, az „Angol királyné“ szállodában.*

B. EÖTVÖS JÓZSEF, (Vásáros-Naményi), magyar kir. minister, a M. Tud. Akad. igazgató s tiszt. tagja és elnöke. *Pesten, Lipót-város, Erzsébet-tér 10. sz.*

SZÖGYÉNY LÁSZLÓ (Magyar-Szögyényi), ő cs. k. apostoli Felsége aranykulcsos híve, valós. belső titkos tanácsosa, Fehér megye főispánja. *Csórón, Fehér vármegyében.*

GR. TELEKI DOMOKOS (Széki), a M. T. Akadémia tiszt. tagja. *Gernyeszegen, ut. posta Maros-Vásárhely.*

1858. dec. 19-én vál.

GR. APPONYI GYÖRGY (Nagy-Apponyi), ő cs. kir. apostoli felsége aranykulcsos híve, val. belső titk. tanácsos. *Pozsonyban.*

B. SINA SIMON (Kizdiai és Hodosi), valós. belső titkos tanácsos. *Bécsben.*

1860. oct. 11-én vál.

B. VAY MIKLÓS (Vajai), ő cs. k. ap. Felsége aranykulcsos híve, valós. belső titkos tanácsos, Borsod megye főispánja, a tiszántúli reform. superintendentia főgondnoka. *Golopon, ut. posta Tállya.*

1863. jan. 14-én vál.

MAILÁTH GYÖRGY (Székhelyi), Magyarország országbírája, ő cs. k. ap. Felsége val. belső titkos tanácsosa. *Budán, a várbán, hg. Batthyány-ház.*

MARCZIBÁNYI ANTAL (Puchói és Csókai), ő cs. kir. ap. Felsége aranykulcsos híve. *Pesten, Lipót-város, Háromkorona-utca, 26. sz. saját házában.*

1865. jan. 26-án vál.

GR. MIKÓ IMRE (Hidvégi), ő cs. k. ap. Felsége aranykulcsosa és val. belső titkos tanácsosa, magy. k. minister, az erdélyi országos Múzeum elnöke, a M. Tud. Akadémia tiszt. tagja. *Pesten, Lipót-város, Báldány-utca 11. sz.*

1866. jan. 21-én vál.

GR. FESTETICS GYÖRGY (Tolnai), magy. kir. minister, a magyar Gazdasági Egyesület elnöke, hg. Hohenzollern-becsületrend és Sz. István rend vitéze, cs. k. kamarás. *Bécsben.*

GR. SZÉCSEN ANTAL (Temerini), val. belső titkos tanácsos. *Bécsben.*

LÓNYAY MENYHÉRT (Nagy-Lónyai és Vásáros-Naményi), magyar kir. minister, az első magy. általános biztosító-társaság elnöke, tiszaszabályozási osztályelnök, a M. Földhitelintézet elnöke, a békési ref. egyházmegyének gondnoka, a M. Tud. Akadémia igazgató s tiszt. tagja és másodelnöke. *Budán a várban, Sz. Háromság tér, a kincstári épületben.*

1867. mart. 17-én vál.

SIMOR JÁNOS, esztergomi érsek, Magyarország hercegprimása, fő- és titkos kancellára, az apostoli sz. szék szül. követe, ő csász. és ap. kir. Felsége valóságos belső titkos tanácsosa. Esztergom vármegye örökös főispánja, a főmlgu' hétszemélyes tábla közbírája, római gróf, a sz. hittannak a magy. k. tudományegyetemnél bekebelezett tudora. *Esztergomban.*

1868. mart. 17-én vál.

HAYNALD LAJOS, a kalocsai és bácsi törvényesen egyesült egyházmegyeék érseke, pápai trónálló, Lipót császár jeles rendjének nagykeresztese, ő császári királyi apostoli Felségének valóságos belső titkos, s a rendkívüli egyházi ügyek vezetésével s a könyvvizsgálóval megbízott római szent gyülekezetek tanácsosa. római gróf. Róma város nemes polgára, császári királyi tiszteletbeli udvari káplán, hittudor, a katolika religio római Akadémiájának, a magyar tudományos Akadémiának igazgató, és természettudományi osztályának tiszteleti, a természetvizsgálók Lipót-Károly-féle császári német akademiájának Gerbert névvel, a magyar természetbuvárok pesti egyesületének, a francia császári cherbourgi, az erdélyi nagy-szebeni természettani, a berlini növénytani, a bécsi állat- és növénytani társulatoknak, a pesti magyar királyi egyetem hittani karának bekebelezett és a trieszti állatvédtársulatnak tagja, papi arany érdemkereszt. *Kalocsán.*

GR. WALDSTEIN WARTENBERG JÁNOS, cs. kir. aranykulcsos, és val. belső titkos tanácsos; sz. István magy. kir. rendvitéze; Guadeluppi szüz Mária rend főtisztje; jeruzsálemi sz. János uralkodó rend — valamint Lipót belga király rend commendatora, bölcselkedés és jogok tudora, a római Accademia del Pan-

theon, valamint a bécsi Muzeum levelező tagja. *Palotán, Veszprém megyében.*

B. KEMÉNY ZSIGMOND (Gyerő-Monostori), a Kisfaludy-Társaság elnöke, a M. Tud. Akadémia tiszteleti tagja. *Pesten, belváros. Uri-utca 6 sz. Lev. taggá vál. oct. 7. 1843., tiszteletive a törvényt. osztályban dec. 29. 1847., a nyelvtud. osztályba áttétetett dec. 15. 1858.*

1870. jan. 17-én vál.

CSENGERY ANTAL, (I. r. tag.)

I. Nyelv és széptudományi osztály.

Elnök:

Pulszky Ferencz. (Lásd tiszt. tag.) Választ. az osztály által 1870. jan. 15.

Tiszteleti tagok.

DEÁKY ZSIGMOND, caesaropoli felszentelt püspök, kácsi sz. Péter és Pál apostolok apátja, a pápa házi praelatusa, hittan-tudor, a győri káptalan nagyprépostja, a pesti hittud. kar tagja. *Győrött. Lev. taggá vál. sept. 1. 1832, tiszteletive dec. 15. 1858.*

B. KEMÉNY ZSIGMOND, I. Igazg. Tanács.

LUKÁCS MÓRICZ (Vizmai), a Kisfaludy-Társaság tagja, *Pesten, Széchenyi-tér, Frohner-szálloda 9. szám. Lev. taggá vál. nov. 23. 1839., tiszteletive dec. 15. 1858.*

PULSZKY FERENCZ (Csselfalvay és Lubóczi) az akad. I. oszt. elnöke, a római Istituto di Corrispondenza Archeologica r. tagja, a magyar nemzeti Muzeum igazgatója, a szécsényi ker. országgyűlési képviselője. *Pesten, a Muzeum épületében Vél. sept. 3. 1841. a törött. osztályból áttétetett jan. 29. 1867.*

SZABÓ IMRE, szombathelyi megyéspüspök. *Vél. april 14. 1869.*

Rendes tagok.

TOLDY FERENCZ, királyi tanácsos, a szent Móricz és Lázár olasz királyi jeles rend tisztje, bölcsészeti és orvostudor, szemészet mestere, a magy. kir. egyetemi könyvtár igazgatója, s azon egyetemen a magyar nyelvészet és irodalom-történet nyilvános rendes tanára, a kir. gymnasiumi tanárvizsgáló bizottság tagja és elnöke, a Magy. Tud. Akadémia rendes, a tud. cs. akadémiájának, a milanói természet és orvostud. akadémia lev., a budapesti kir. orvosegyesület tiszt., a k. m. természettud. társulat rendes, a pesti orvosi kar, a berlini kritikai egyesület, a drezdai természettud. és orvosi, a würzburgi philos. és orvosi, az erdélyi országismertető, úgy az erdélyi természettudományi társulatoknak Nagy-Szebenben levelező, a m. történelmi társulat választmányi tagja, stb. a m. szépirodalmi intézet (Kisfaludy-Társaság) másodelnöke, Pest városa képviselője s iskolai tanácsának tagja. *Pesten, belváros, Lipót-utca 45. sz. Vél. nov. 17. 1830.*

FABIÁN GÁBOR, a Kisfaludy-Társaság tagja. *Aradon. Lev. taggá vál. mart. 9. 1832., rendessé sept. 14. 1835.*

NAGY JÁNOS, hittudor, szombathelyi egyházmegyei áldor, a püspöki Lyceumban a keleti nyelvek s bibliai hittudományok tanára, szentszéki bíró, zsinati vizsgáló, a házasság és szerzeti fogadalmak védője. *Szombathelyen. Lev. taggá vál. nov. 15. 1833., rendessé sept. 7. 1838.*

BALLAGI MÓR, bölcsészettudor, a pesti hely. hitv. főtanodánál a keleti nyelvek és szentírás-magyarázat tanára. *Pesten, belváros, Lipót-utca 39. sz. Lev. taggá vál. sept. 5. 1840., rendessé dec. 15. 1858.*

HUNFALVY PÁL, a M. Tud. Akadémia könyvtárnoka, a Kisfaludy-Társaság tagja, a pesti evang. magyar-német iskola felügyelője. *Pesten, az akadémia palotájában. Lev. taggá vál. sept. 3. 1841., rendes taggá dec. 15. 1858.*

LUGOSSY JÓZSEF, a debreczeni reform. collegium nyugalmozott tanára s könyvtárnoka. *Felsőbányán. Lev. taggá vál. sept. 3. 1841., rendes taggá dec. 15. 1858.*

ARANY JÁNOS, a Kisfaludy-Társaság tagja, a M. Tud.

Akadémia főtitkára. *Pesten, az akadémia palotájában. Lev. és rendes taggá vál. dec. 15. 1858. titoknokká jan. 26. 1865.*

JÓKAI MÓR, a Kisfaludy-Társaság tagja. *Pesten, Józsefváros, Státio-útca, 80. sz. Lev. taggá vál. dec. 15. 1858.; rendessé dec. 20. 1861.*

Megválasztott rendes tagok:

GYULAI PÁL, az akad. I. oszt. titkára, a magyar írók segegyegyletének ideig. titkára; a Kisfaludy-Társaság tagja. *Pesten, József-város, Főhg. Sándor-útca 17. sz. Lev. taggá vál. dec. 15. 1858., rendessé jan. 30. 1867.*

SZÁSZ KÁROLY, a m. k. vallás- és közoktatási minis-
teriumnál osztálytanácsos. *Pesten, belváros, Magyar-útca 30. sz. Lev. taggá vál. dec. 15. 1858., rendessé apr. 14. 1869.*

Levelező tagok.

JAKAB ISTVÁN, a volt m. kir. helytartótanács nyugalma-
zott tanácsosa, bölcsészettudor. *Budán, a várban, Sz. György tere 7. sz. Vél. nov. 15. 1833.*

KOVÁCS PÁL, orvostudor, a Kisfaludy-Társaság tagja
Győrött. Vél. nov. 15. 1833.

MÁTRAY GÁBOR, a m. nemzeti Muzeumnál a Széchenyi
országos könyvtár öre. *Pesten, a m. nemzeti Muzeum épületében. Vél. nov. 15. 1833.*

ÁRVAY GERGELY, csornai prépostságbeli premontrei
kanonok és könyvtárnok. *Csornán, Sopron vármegyében. Vél. nov. 8. 1834.*

BARABÁS MIKLÓS (Markosfalvi), cs. kir. akadémiai kép-
író. *Pesten, Lipót-város, József-tér, 15. sz. Vél. sept. 10. 1836.*

SZÉKÁCS JÓZSEF, bölcsészettudor, az ág. hitvallásnak
bányakerületi superintendense, pesti magy. ev. predikátor, a Kis-
faludy-Társaság tagja. *Pesten, belváros, Sütő-útca, 3. sz. Vél. sept. 10. 1836.*

SZABÓ ISTVÁN, roznányómegyei áldor, plebános, a Kisfa-
ludy-Társaság tagja. *Kazáron, ut. posta Pásztó. Vél. nov. 23. 1839.*

SZIGLIGETI EDVÁRD, a Kisfaludy-Társaság tagja, a nemz. színháznál dramaturg. *Pesten, Teréz-város, Aréna-útca, 3. sz. Vél. sept. 5. 1840.*

KRIZA JÁNOS, k. tanácsos, erdélyi unitar. püspök, a Kisfaludy-Társaság tagja. *Kolozsvárt. Vél. sept. 3. 1841.*

FRANKENBURG ADOLF, a Kisfaludy-Társaság tagja. *Bécsben, Vél. nov. 22. 1845.*

GONDOL DÁNIEL, minist. titkár. *Pesten, Lipót-város, Dorottya-útca Almay-ház. Vél. nov. 22. 1845.*

SZILÁGYI ISTVÁN, a máramaros-szigeti r. főtanoda igazg. anára. *M.-Szigeten. Vél. dec. 18. 1846.*

SZVORÉNYI JÓZSEF, csiszterczi szerzetbeli áldor, az egri főgymnasium igazgatója. *Egerben. Vél. dec. 18. 1846.*

FÁBIÁN ISTVÁN, győri kanonok, a finn irodalmi társaság l. tagja. *Győrött. Vél. dec. 15. 1858.*

FINÁLY HENRIK, az erdélyi Muzeum régiség- és éremtárnoka. *Kolozsvárt. Vél. dec. 15. 1858.*

IMRE SÁNDOR, a debreczeni reform. főiskolában könyvtárnok, s a magyar irodalom tanára. *Debreczenben. Vél. dec. 15. 1858.*

MÁTYÁS FLÓRIÁN. *Budán, Halászáros, 84. sz. Vél. dec. 15. 1858.*

PODHORSZKY Lajos. *Párisban, dec. 15. 1858.*

RIEDL SZENDE, bölcészettudor, a magyar k. tudományegyetemnél a német nyelv és irodalom rendkívüli s az összehasonlító nyelvészet magán tanára, a gymnasiumi tanár-vizsgáló bizottság tagja, a finn irodalmi társaság külső tagja, a budapesti tanári egylet titkára. *Pesten, Lipót-város, Nádor-útca 27. sz. Vél. dec. 15. 1858.*

SZEPESI IMRE, kegyes tanítórendi áldozár, szépm. és bölcészettudor, a m. k. tudományegyetemben a római classica philologia helyettes tanára, a tudományok és művészetek előmozdítóinak szánt cs. k. arany-érem tulajdonosa, a bécsi tudományegyetem bölcészeti kara bekeblezett, a m. k. természettudományi társulat rendes tagja. *Pesten, Városházter 2. sz. a Kegyes-tanítórendiek épületében. Vél. dec. 15. 1858.*

TÁRKÁNYI BÉLA JÓZSEF, egri főegyházi kanonok, Pápa-

Ő Szentsége t. kamarása, s a Kisfaludy-Társaság tagja. *Egerben. Vdl. dec. 15. 1858.*

VASS JÓZSEF, kegyes tanítórendi áldor, az erdélyi országos muzeum-egylet levelező tagja. *Budán, a várban, Iskolatér 186. sz. Vdl. dec. 15. 1858.*

ENGEL JÓZSEF, orvostudor. *Kolozsvárt. Vdl. dec. 16. 1859.*

LICHNER PÁL, a pozs. evang. lyceum tanára. *Pozsonyban. Vdl. dec. 16. 1859.*

B. PODMANICZKY FRIGYES. *Pesten, belváros, Országút 25. sz. és Aszódon. Vdl. dec. 16. 1859.*

POMPÉRY JÁNOS. *Pesten, belváros, Üri-utca 3. sz. Vdl. dec. 16. 1859.*

VÁMBÉRY ÁRMIN, a magyar k. egyetemen a keleti nyelvek és irodalmak rk. tanára, a németországi és londoni keleti társaságok tagja, a berlini földismereti társulat tiszteletbeli tagja, a londoni Anthropological Society magyarországi titkára; a török Medsidie-rendjel commandeure; az olasz sz. Móricz és Lázár, a mexicói Notre Dame de Guadelupe, a persa Sir ü Khursid rendjelek tiszti jelvényeinek, nem különben ő cs. kir. Felsége a tudomány és művészet éretti nagy arany érmek birtokosa. *Pesten, belváros, Aldunator 32. sz. Vdl. oct. 9. 1860.*

BUDENZ JÓZSEF, a M. T. Akad. alkönyvtárnoka. *Pesten, az akadémia palotájában. Vdl. dec. 20. 1861.*

ORMÓS ZSIGMOND, *Temesvárott. Vdl. dec. 20. 1861.*

SZILÁDY ÁRON, ref. lelkész. *Halason. Vdl. dec. 20. 1861.*

TÓTH KÁLMÁN, a Kisfaludy-Társaság segéd-titoknoka és tagja. *Pesten, belváros, Lipót-utca 34. sz. Vdl. dec. 20. 1861.*

LÉVAY JÓZSEF, a Kisfaludy-Társaság tagja, Borsod m. főjegyzője. *Miskolczon. Vdl. jan. 12. 1863.*

SZEMERE MIKLÓS. *Lasztócson. Zemplén vármegyében. Vdl. jan. 12. 1863.*

TÉLFY IVÁN, a szépművészetek és bölcsészet tudora, a magy. kir. egyetemnél a classica philologia nyilvános rendes, és a bölcsészet magántanára, a páduai művészeti s tudományos akadémia, a görögországi archaeologiai társaság levelező, a hellen irodalomterjesztő athéni egyesület tiszteleti, az Association pour l'encou-

ragement des études grecques en France és a gymnasiumi tanárjelölteket vizsgáló m. kir. bizottság rendes tagja, köz- és váltótörvénytörvényvédelmi ügyvéd. *Pesten, Pannonia száll. Vél. jan. 20. 1864.*

GR. KUUN GÉZA. *Pest, Lipót-város, Europa szálloda. Vél. jan. 30. 1867.*

JOANNOVICS GYÖRGY, ministeri államtitkár. *Pesten, Térésváros, Király-útcza 52. sz. Vél. jan. 30. 1867.*

BARNA FERDINÁND, muzeumi segéd-ör. *Pesten, a m. nemz. Muzeum épületében. Vél. mart. 18. 1868.*

Külföldi lev. tagok :

BOWRING JÁNOS baronet, szabad művészetek tudora, az angol kir. tudós társaság, a németalföldi kir. intézet, a frieslandi grönigeni, párisi, leydeni, leuwardeni, athénei, turini, sheffieldi stb. tudóstársaságok tagja. *Londonban. Vél. mart. 10. 1832.*

GABELENTZ (von der) JÁNOS, *Poschwitzban, Altenburg mellett. Vél. dec. 16. 1852.*

POTT ÁGOSTON FRIGYES, a hálai porosz kir. egyetemen az egyetememes nyelvtudomány tanára. *Hálában. Vél. dec. 16. 1858.*

RAWLINSON CRESWICKE HENRIK baronet, K. C. B. altábornok, az indiai tanács tagja. *Londonban. Vél. dec. 16. 1858.*

SCHOTT VILMOS, a porosz kir. akadémiának rendes tagja, és egyetemi tanár. *Berlinben. Vél. dec. 16. 1858.*

AHLQUIST ÁGOST, a helsingforsi egyetemen a finn nyelv és irodalom tanára. *Helsingforsban. Vél. dec. 16. 1859.*

EWALD HENRIK, a göttingeni egyetem tanára. *Göttingenben. Vél. dec. 16. 1859.*

LÖNNROT ILLYÉS, a helsingforsi egyetemnek nyugalomban lépett tanára, finnországi cancellariai tanácsos. *Helsingforsban. Vél. dec. 16. 1859.*

RENAN ERNŐ, az Institut tagja. *Párisban. Vél. dec. 16. 1859.*

STIER THEOPHIL, *Anhalti hercegségben, Zerbstben. Vél. oct. 9. 1860.*

BENFEY TIVADAR, a göttingeni egyetem tanára. *Göttingenben. Vél. jan. 13. 1863.*

RÁJENDROLÁLA MITTRA, (babu) a bengali Asiatic Society alelnöke, s több európai tudós egyletek tagja. *Calcuttában. Vél. dec. 10. 1865.*

Báró SCHLECTA OTTOKÁR, cs. k. követségi tanácsos, a cs. k. keleti akadémia igazgatója. *Bécsben. Vél. dec. 10. 1865.*

OPPERT GYULA, az Institut tagja. *Párisban. Vél. dec. 10. 1865.*

KLEIN L. GYULA, széptani író. *Berlinben. Vél. ápr. 14. 1869.*

II. A bölcsészeti, társadalmi és történeti tudományok osztálya.

Elnök:

HORVÁTH MIHÁLY, (Lásd reudes tag.) *Választatott az osztály által 1870. jan. 15.*

Tiszteleti tagok:

GR. KÁROLYI GYÖRGY, l. Igazg. Tanács. *Vél. mart. 10. 1832.*

GR. ANDÁSSY GYÖRGY, l. Ig. Tanács. *Vél. dec. 8. 1833.*

DEÁK FERENCZ, l. Igazg. Tanács. *Vél. nov. 23. 1837.*

B. EÖTVÖS JÓZSEF, l. Igazg. Tanács. *Lev. taggá vál. sept. 14 1835., tiszteletivé nov. 23. 1839.*

GR. MIKÓ IMRE, l. Igazgató Tanács. *Tiszteleti taggá vál. c. 15. 1858.*

DANIELIK JÁNOS, bölcsészettudor, vál. prisztinai püspök az egri főkáptalan örkanonokja, sajó-szent péteri cz. prépost, a pápa ő szentsége titkos kamarása, a Szt. István- és László-társulatok alelnöke. *Egerben. Vél. dec. 15. 1858.*

HOVÁNYI FERENCZ, nagyváradi kanonok. *Nagy-Váradon. Vél. dec. 15. 1858.*

LÓNYAY MENYHÉRT, l. Igaz. Tanács. *Lev. taggá vál. dec. 15. 1858., tisz. taggá dec. 20. 1861.*

GR. TELEKI DOMOKOS, l. Igazg. Tanács. *Tiszteleti taggá vál. dec. 20. 1861.*

HORVÁTH CYRILL, bölcsezzettudor, kegyes tanítórendi áldozár, a m. kir. tudományegyetemben a bölcsezzet ny. rendes, a felsőbb neveléstudománynak pedig helyettes tanára, a bécsi földtani társulatnak levelező, és a gymnasiumi tanárvizsgáló bizottságnak tagja. *Pesten, belváros, Városház-tér, a Kegyes-tanítórendiek épületében. Lev. taggá vál. nov. 8. 1834.. rendessé sept. 10. 1836. tiszteletivé dec. 10. 1865.*

TREFORT ÁGOSTON, *Pesten, Fő-út, Ganz-ház, és Csaba-Csüdön, utolsó posta Szarvas. Lev. taggá vál. sept. 3. 1841., tiszteletivé jan. 30. 1867.*

GOROVE ISTVÁN (Gattájai), földmivelési, ipar- és kereskedelmi minister. *Pesten, belváros, Lipót-utca 10. sz. Lev. taggá vál. oct. 7. 1843., tiszteletivé jan. 30. 1867.*

HORVÁTH BOLDIZSÁR, igazságügyi minister, *Pesten, Lipót-város, József-tér, 5. sz. Lev. taggá vál. dec. 20. 1861.. tiszteletivé mart. 18. 1868.*

Rendes tagok :

ÉRDY JÁNOS, jogtudor, hites ügyvéd, a magyar nemzeti muzeumi kincs- és régiségtár őre, a pesti egyetemi törvénytud. kar tagja. *Pesten, a magyar nemzeti Múzeum épületében. Lev. taggá vál. febr. 17. 1831., rendes taggá nevezte az Igazgatóság sep. 9. 1832.*

ZSOLDOS IGNÁCZ, a m. kir. Curia legfőbb ítélőszéki osztályának Tanács-elnöke, a bécsi „*Volkschriften-Verein*“ tisz. tagja, — a párisi „*Institut d' Afrique pour l'abolition de la Traite et de l'Esclavage*“ tiszteletbeli elnöke. *Pesten, belváros, Lipót-utca 8. sz. Vél. sept. 7. 1837.. rendes taggá nevezte az Igazgatóság sept. 9. 1838.*

FOGARASI JÁNOS (Alsó-Viszti) a m. kir. hétszemélyes tábla birája. *Pesten, belváros, Régi posta-utca, 2. sz. Lev. taggá vál. sept. 7.. 1838.. rendes taggá nev. az Igazg. által sept. 3. 1841.*

HORVÁTH MIHÁLY, püspök, bölcsezzettudor, a magyar tud. Akadémia II. osztályának elnöke, s a magyar történelmi társulat alelnöke. *Pesten, belváros, Kalap-utca 2. sz. Vél. sept. 3. 1841.*

PODHRADCZKY JÓZSEF, (Nemes-Podharadi) nyug. m. k.

ndv. kamarai számvevő tiszt. *Budán, Krisztina-város, Fő-utca 367. sz. Lev. taggá vál. nov. 18. 1834., rendes taggá dec. 15. 1858.*

TÓTH LÖRINCZ, a m. kir. semmitőszék bírása, az első m. ált. biztosító társaság jogtanácsosa, a Kisfaludy-Társaság tagja, s a Kazinczy-alapítvány pénztárnoka. *Pesten, üllői-út 14. sz. saját házában. Lev. taggá vál. sept. 10. 1836., rendessé dec. 15. 1858.*

PAULER TIVADAR, kir. tanácsos, a cs. Lipót-rend vitéze, bölcsészet és jogtudor, a m. kir. tud. egyetemen az ész- és büntető-jog nyilv. rend. tanára, a magy. kir. legfőbb ítélőszék volt rendes bírása, az elméleti államvizsgálati bizottság bírósági osztályának, s a gráci Károly-Ferencz egyetem törvénytud. karának tagja. *Pesten, belváros, Papnövelde-utca 1. sz. Lev. taggá vál. nov. 23. 1845., rendessé dec. 15. 1858.*

WENZEL GUSZTÁV, k. tanácsos, bölcsészeti s jogtudor, a pesti egyetemen a magyar magán- és bányajog s a jogtörténet ny. r. tanára, a déli-szláv történeti és régiségtani, a felső luzsiczai tudós társaságok, a morva-sziléziai cs. k. társulat történeti és statist. osztályának, s az erdélyi országismertető egyesületnek tagja. *Pesten, Aldunator, 9. sz. Lev. taggá vál. dec. 18. 1846., rendes taggá dec. 15. 1858.*

CSENGERY ANTAL, a Kisfaludy-Társaság s a k. magyar természett. társulat r. tagja, a M. Földhitelintézet titoknoka, s a M. T. Akadémia igazgató tanácsának tagja. *Pesten, Lipót-város, Két-sas-utca 9. sz. Lev. taggá vál. dec. 29. 1847., rendes taggá dec. 15. 1858.*

IPOLYI ARNOLD, egri főegyházi kanonok, borsmonostori apát, pápai tiszt. kamarás, hittudor, a pesti kir. egyetemen a hittani szak igazgatója, s a központi papnövelde kormányzója, a Sz. István és sz. László társulatok alelnöke, a magyar történelmi társulat másod alelnöke, a Kisfaludy-Társaságnak, az építészeti műemlékek fentartására és vizsgálatára ügyelő bécsi cs. k. központi bizottságnak, a morva-sziléziai cs. k. társulat hist. és statistikai osztályának Brünben, ugyanott a tartományi rendek levéltári intézetének, a bécsi archaeologiai társaságnak, a k. dániai éjszaki archaeologiai intézetnek Kopenhágában, a germán nemzeti muzeum választmányának Nürnbergben, és a birodalmi geologiai intézetnek Bécsben levelező tagja. *Pesten, a papnöveldeben. Seminarium-utca. Lev. taggá vál. dec. 15. 1858., rendessé dec. 20. 1861.*

GREGUSS ÁGOST, a Kisfaludy-Társaság titkára, s helyettes igazgatója. *Pesten, Al-Dunaszor 22. sz. Lev. taggá vál. dec. 15. 1858. rendessé jan. 13. 1863.*

BRASSAI SÁMUEL, az erdélyi országos Muzeum igazgatója. *Kolozsvárt. Lev. taggá vál. sept. 7. 1837. A matematikai osztályból áttétetett jan. 19. 1864. rendes taggá vál. dec. 10. 1865.*

KAUTZ GYULA, jogtudor, a pesti tudomány-egyetemenél a magyar államjog s a közigazgatási és pénzügyi törvényisme ny. r. tanára. *Pesten, belváros, Mészáros-utca 8. sz. Lev. taggá vál. oct. 9. 1860., rendessé dec. 10. 1865.*

HUNFALVY JÁNOS, a k. József-műegyetemen r. tanár, a statistikai szakosztály s a stat. tanács tagja. *Budán, vízi-város, Fő-utca 198. sz. Lev. taggá vál. dec. 15. 1858. rendessé dec. 10. 1865.*

KONEK SÁNDOR, kir. tanácsos, jogtudor, a pesti egyetemen a statistika, egyházi jog stb. r. tanára, az államtudományi államvizsgálati bizottság tagja. *Pesten, belváros, Hatvani-utca 10. sz. Lev. taggá vál. dec. 15. 1858. A történettudományi osztályból áttétetett jan. 19. 1864., rendes taggá vál. jan. 30. 1867.*

RÓNAY JÁCSINT, sz. Benedek rendbeli áldor, bölcsészettudor, több bel- és külföldi tudományos társaság tagja, s az Akadémia II. osztályának titkára. *Pesten, az Akadémia palotájában. Lev. taggá vál. dec. 29. 1847., rendessé és akadémiai jegyzővé jan. 30. 1867.*

Levelező tagok:

GR. BENYOVSZKY ZSIGMOND (Benyói és Urbanói). *Solton. Vál. mart. 9. 1832.*

SZILÁGYI FERENCZ, nyugalmazott iskolatanácsos. *Budán, a várban, Uri-utca 62. sz. Vál. nov. 15. 1833.*

ZSIVORA GYÖRGY, a kir. hétszemélyes tábla közbirája. *Pesten, Terézváros, Kerepesi-út 5. sz. Vál. nov. 15. 1833.*

PÉTERFY KÁROLY (Kibédi), volt marosvásárhelyi ref. pred. *Maros-Vásárhelyen. Vál. nov. 8. 1834.*

ILLÉS PÁL (Edvi), kiszolgált evang. esp. és lelkész. *Pesten, József-város, Mária-utca 3. sz. Vál. sept. 14. 1835.*

WARGA JÁNOS (Szigeti) a nagy-körösi ref. nagygymnasium tanára, a dunamelléki helv. hitv. egyházkerület és a kecskeméti ref. egyházmegye tanácsbírája, a cs. kir. birod. földtani intézet lev. tagja. *Nagy-Körösön. Vál. sept. 14. 1835.*

FÉNYES ELEK, *Pesten, Teréz-város, Nyár-útca 21. sz. Vél. sept. 7. 1837.*

HEREPEI KÁROLY, vizaknai ref. prédikátor. *Vizaknán, ut. posta Nagy-Szeben. Vél. sept. 7. 1838.*

BERTHA SÁNDOR, (Felső-Eőri) Sz. István apost. kir. jeles rende vitéze s ministeri tanácsos. *Pesten, belváros, Ország-út saját ház, 26. sz. Vél. nov. 23. 1839.*

CSATSKÓ IMRE, bölcsész- és jogtudor, hites ügyvéd, m. kir. ítélő táblai bíró. *Pesten, Váci-út 6. sz. Vél. nov. 23. 1839.*

WARGHA ISTVÁN. *Nagy-Váradon. Vél. sept. 5. 1840.*

PEREGRINY ELEK, bölcsészettudor, a pesti tudományos egyetem böls. karának tagja, s egy finevelő intézet tulajdonosa. *Budán a várban, Űri-útca, saját házában, 74. sz. Vél. sept. 3. 1841.*

HENSZLMANN IMRE, orvostudor, a Kisfaludy-Társaság tagja. *Pesten, Terézváros, Ó-útca, 42. sz. Vél. sept. 3. 1841.*

NAGY MÁRTON, kegyes tanítórendi kormánysegéd, házfőnök, a rend könyvtárnoka s tanügyi biztosa, a k. m. természettudományi és a bécsi földtani társulat tagja. *Pesten, belváros, Város-háztér, a Kegyes-tanítórendiek épületében. Vél. dec. 24. 1844.*

SZENTKIRÁLYI ZSIGMOND (Komjátszegi), a pesti k. m. természettud. társulat rendes s a bécsi geológiai intézet levelező tagja, nyug. országos bányakapitány. *Kolozsvárt. Vél. nov. 22. 1845.*

KOVÁCS ISTVÁN (Nagy-Ajtai), nyugalmazott k. udvari tanácsos. *Nagy-Ajtán. Vél. nov. 22. 1845.*

SZÖNYI PÁL, a k. magyar természettud. társulat tagja, s egy tan- és nevelő intézet tulajdonosa. *Pesten, belváros, Czukor-útca 6. sz. saját házában. Vél. dec. 18. 1846.*

KARVASY ÁGOST, k. tanácsos, jogtudor, a pesti tud. egyetemenél a politikai tud. s a keresk. és váltóforgnyilv. r. tanára, a bírósági államvizsgálati bizottm. alelnöke, az államtudományi vizsg. bizottmány tagja. *Pesten, belváros, Lipót-útca, 23. sz. Vél. dec. 18. 1846.*

SZÜCS ISTVÁN, királyi vegyes bírósági ülnök. *Debreczenben. Vél. dec. 18. 1846.*

VANDRÁK ANDRÁS, bölcsészettudor, az eperjesi ev. collegiumban a bölcsész- és, római és magyar irod. r. tanára. *Eperjesen. Vél. dec. 29. 1847.*

BOTKA TIVADAR. *Kis-Vezekényen, Aranyos-Marót mellett. Vél. dec. 29. 1847.*

NEY FERENCZ, a pesti főreáltanoda igazgatója, a magyar nyelv és irodalom rendes tanára, a m. term. tud. társulat rendes, a kisdédóvó intézeteket Magyarországon terjesztő egyesület örökös választmányi és tanbizottmányi, a Sz.-István társulat választm. tagja, az alsó tiszai tankerület tanítói karának tiszteletbeli kartársa, a reáltanárokat vizsgáló bizottmány és a pestvárosi tanodai bizottmány tagja, az országos középtanodai tanáregylet elnöke. *Pesten, belváros, Reáltanoda-útca, a főreáltanoda épületében. Vél. dec. 15. 1858.*

SOMOGYI KÁROLY, Esztergom főmegyei áldor, hittudor, a pozsonyi káptalan kanonokja. *Esztergomban. Vél. dec. 15. 1858.*

SZALAI ISTVÁN, ref. prédikátor, *Szentesen. Vél. dec. 15. 1858.*

UDVARDY IGNÁCZ, hittudor, veszprémi székesegyházi kanonok, a pesti egyetemi hittud. kar tagja, szentszéki bíró. *Veszprémében. Vél. dec. 15. 1858.*

GR. ANDRÁSSY MANÓ (Krasznahorkai és Csik-Szentkirályi). *Pesten, Lipót-város, Mátya-útca 3. sz. és Pásztón, ut. p. Gálszécs. Vél. dec. 15. 1858.*

CZINÁR MÓR, bölcsészettudor, pannonhegyi szent Benedekrendi áldor, házi lelkész, termény-, érem-, könyv-, és levéltárnok, a Ferencz-József-rend kiskeresztése, a néh. Király József pécsi püspök ösztöndíji alapítványának felügyelője, és sz. mártóni szentszéki ülnök. *Pannonhalmán, ut. posta Győr-Sz.-Márton. Vél. dec. 15. 1858.*

KNAUZ NÁNDOR, Esztergom főmegyei áldor, s a primási könyvtár őre. *Esztergom. Vél. dec. 15. 1858.*

NAGY IVÁN (Felső-Györi) a magy. kir. Egyetem könyvtárának első őre. *Pesten, belváros, Burátok-tere 6. sz. Vél. dec. 15. 1858.*

PAUER JÁNOS, székesfehérvári székesegyházi kanonok. budai főesperes, a pápa tiszt. káplánja, a püspöki lyceumban az egyházi törvények és történelem r. tanára, a helybeli nagygymsiumban vallásiakban és erkölcsiekben püspöki biztos, zsinati vizsgáló, és szentszéki tanácsos. *Székes-Fehérvár. Vél. dec. 15. 1858.*

PAÚR IVÁN, a Széchenyi grófok nemzetségi levéltárnoka ;

a Rómában székelő Instituto di corrispondenza archeologica levelező tagja; az építészeti műemlékek fentartására és vizsgálatára ügyelő bécsi cs. k. központi bizottság magyarországi levelezője. *Sopronban. Vál. dec. 15. 1858.*

SOMHEGYI FERENCZ, bölcsészettudor, kegyesrendi áldor, *Pesten, belváros, Városháztér, a Kegyes-tanítórendiek épületében. Vál. dec. 15. 1858.*

SZABÓ KÁROLY, az erdélyi Múzeum könyvtárnoka. *Kolozsvárt. Vál. dec. 15. 1858.*

SZALAY ÁGOSTON, udvari tanácsos, s a pesti m. kir. választótörvényszék elnöke. *Pesten, belváros, Újvilág-utca 19. sz. Vál. dec. 15. 1858.*

SZILÁGYI SÁNDOR, vallás és közoktatási m. k. ministeri titkár. *Budán, a várban, Uri-utca, 62. sz. Vál. dec. 15. 1858.*

KERKÁPOLY KÁROLY, országgyűlési képviselő, s a honvédelmi miniszterium államtitkára. *Budán, a lánczhíd épületében, Vál. dec. 16. 1859.*

PESTY FRIGYES, az első magyar iparbank titkára, a magyar történelmi társulat választmányi tagja és pénztárnoka, a stájerhoni gazdasági egyesület és a párisi Institut d'Afrique tagja. *Pesten, Teréz-város, István-tér 4. sz. Vál. dec. 16. 1859.*

RÉVÉSZ IMRE, debreczeni reform. lelkész, a tiszántúli ref. egyházkerület levéltárnoka. *Debreczenben. Vál. dec. 16. 1859.*

SALAMON FERENCZ, a Kisfaludy-Társaság tagja. *Pesten, Teréz-város, Háromdob-utca 1. sz. Vál. dec. 16. 1859. A nyelv- és széptud. osztályból áttétetett jan. 13. 1863.*

HEGEDÜS LÁSZLÓ, a sárospataki ref. collegiumban tanár. *Sáros-Patakon. Vál. oct. 9. 1860.*

KUKULYEVICS másképen BASSANI DE SACHI IVÁN, az orosz sz. Vladimir-rend commandeurje, az éjszaki archaeologiai társaságnak Kopenhágában, a cs. orosz tudományos akademiának Petersburgban, a cs. kir. tud. akademiának Krakóban, a quiriti-k akademiájának Rómában, a kraini és karántföldi történet-tudományi — s a szerb irodalmi társaságnak Belgrádban, a cs. kir. geologiai intézetnek Bécsben, a krakói egyetemnek s a prágai akademiának levelező tagja; a zágrábi délszláv történet- és régiségtudományi társaság elnöke, a horvátországi és szlavoniai

építészeti emlékek conservatora, a sz. Jeromos-féle illyr congregaciónak Rómában tiszteleti tagja, Zágráb és Eszék városok tiszteletbeli polgára. *Zagrábban. Vél. oct. 15. 1860.*

RÓMER FLÓRIS, k. tanácsos, pannonhegyi sz. Benedek-rendi áldozár, bölcsezzet és szépművészetek tudora, a m. kir. egyetemnél a régiség- és éremtan rend. tanára és az archaeologiai bizottság előadója; a m. kir. természettudományi és földtani, a m. történelmi társulat, valamint a bécsi archaeologiai, szebeni, pozsonyi természettudományi, a bécsi zoologico-botanicus és cs. k. geologiai társulatok rendes tagja; a bécsi cs. kir. mű- és ipar muzeumnak, és az építészeti műemlékek fentartására és vizsgálatára ügyelő cs. kir. középponti bizottságnak, úgy szintén a római Instituto di corrisponzenza archeologica és a párisi archaeologiai és anthropologiai, s a görllitzi és szászaltenburgi természet-tudományi társulatoknak levelezője. *Pesten, a m. nemzeti muzeumban. Vél. oct. 9. 1860. A természettudományi osztályból áttételt jan. 19. 1864.*

FALK MIKSA, bölcsezzettudor, a Pester Ll. szerkesztője. *Pesten, Lipót-város, Nádor-útca, Frohner-szálloda. Vél. dec. 20. 1861.*

KERÉKGYÁRTÓ ÁRPÁD, bölcsezzettudor, h. ügyvéd, a magyar k. tud. egyetemen Magyarország történelmének ny. r. tanára, és a gymnasiumi tanárvizsgáló bizottság tagja. *Pesten, belváros, Bástya-útca 25. sz. Vél. dec. 20. 1861.*

ROSTI PÁL. Pálhalmán, ut. p. Duna-Pentele. *Választ. dec. 20. 1861.*

TORMA KÁROLY, Belső-Szolnok megye főispánja, a római Instituto di corrisponzenza archeologica levelező tagja, az építészeti műemlékek fentartására ügyelő bécsi cs. k. középponti bizottság levelezője, a magyar történelmi társulat választmányi s az archaeologiai bizottság tagja, stb. *Dézsén, Vél. dec. 20. 1861.*

ÚRHÁZY GYÖRGY. *Pesten, Józsefváros, Mária-útca, 2. sz. Vél. dec. 20. 1861.*

HOFFMANN PÁL, jogtudor, hites ügyvéd, a magyar k. tudomány-egyetemben a római jog ny. r. tanára, az ottani államvizsgálati bizottság jogtörténelmi és bírósági osztályainak tagja, a jogi kar ösztöndíjugyi előadója, országos képviselő. *Pesten, Aldunaszor, 9. sz. Vél. jan. 13. 1863.*

KALLÓS LAJOS, a debreczeni ref. főiskolában ny. r. jogtanár. *Debreczenben. Vél. jan. 13. 1863.*

HORNYIK JÁNOS, Kecskemét városának főjegyzője. *Kecskeméten. Vél. jan. 13. 1863.*

B. KEMÉNY GÁBOR, *Pesten, Lipót-város, Váci-út 8. sz. Vél. jan. 20. 1864.*

SUHAYDA JÁNOS, jogtudor, a m. k. legfőbb ítélőszék közbirája; a birói államvizsgálati bizottmány vizsgáló tagja, az államtudományi államvizsgálati bizottmány elnöke. *Pesten, belváros, Barátok-tere 5. sz. 1. emel. Vél. jan. 20. 1864.*

FABÓ ANDRÁS, lelkész. *Agárdon; utolsó posta Vác. Vél. jan. 20. 1864.*

THALY KÁLMÁN (Szécsi-Szigeti) magyar királyi honvédelmi ministeri titkár, a milánói és turini tudományos akadémiák levelező tagja, s a magyar történelmi társulat titkára. *Budavár, egyetem-nyomdatár 168. sz. Vél. jan. 20. 1864.*

MIHÁLYI KÁROLY, tanár, *Nagy-Enyeden. Vél. dec. 10. 1865.*

BAINTNER JÁNOS, egyetemi tanár. *Pesten, József-város, Ősz-utcza 24. sz. Vél. dec. 10. 1865.*

MOLNÁR ALADÁR, a vallás és közoktatási ministeriumnál titkár. *Budán, a várban. Disztér 13. sz. Vél. jan. 30. 1867.*

HABERERN JONATHÁN, a bölcészet és a görög irodalom tanára, a berlini nyelvbuvár-társulat rendes tagja. *Pesten, belváros, Borz-utcza 3. sz. Vél. jan. 30. 1867.*

TANÁRKY GEDEON, államtitkár a vallás és közoktatási ministeriumnál, a dunamelléki hely. hitv. egyházkerület ülnöke. *Budán a várban, Országház-utcza 89. sz. Vél. jan. 30. 1867.*

KELETI KÁROLY, ministeri osztálytanácsos. *Pesten, Al-Dunasor, 20. sz. Vél. mart. 18. 1868.*

ÖKRÖSS BÁLINT, ministeri osztálytanácsos. *Pesten, Kismező-utcza 2. sz. Vél. mart. 18. 1868.*

Külföldi levelező tagok:

PERTZ HENRIK GYÖRGY, a porosz kir. könyvtár igazgatója, a tudom. porosz kir. akadémiájának r. tagja. *Berlinben. Vél. nov. 15. 1833.*

PALACKY FERENCZ, a tudom. bécsi cs. akadémiája s a cseh királyi tudóstársaság rendes tagja, a cseh rendek historiographusa. *Prágában. Vél. nov. 8. 1834.*

LABOULAYE EDUÁRD, a franczia Institut tagja. *Párisban. Vél. dec. 16. 1858.*

LORD OVERSTONE, *Londonban. Vél. dec. 16. 1858.*

RAU KÁROLY HENRIK, a heidelbergi egyetemen jogtanár. *Heidelbergben. Vél. dec. 16. 1858.*

CANTU CAESAR. Több tudományos társaság tagja. *Milánóban. Vél. dec. 16. 1858.*

HG. DEMIDOFF ANATOL. *San-Donato-ban, Olaszországban. Vél. dec. 16. 1858.*

FLEGLER SÁNDOR, bölcsezzettudor és tört. tanár. *Nürnbergben. Vél. dec. 16. 1858.*

GUIZOT FERENCZ, a franczia Institut tagja. *Párisban. Vél. dec. 16. 1858.*

MIGNET FERENCZ, az erkölcsi és polit. tud. franczia akadémiájának titoknoka. *Párisban. Vél. dec. 16. 1858.*

GR. MONTALEMBERT KÁROLY, a franczia Institut tagja. *Párisban. Vél. dec. 16. 1858.*

RANKE FERENCZ LIPÓT, a tudom. porosz kir. akadémiájának tagja. *Berlinben. Vél. dec. 16. 1858.*

RAUMER FRIGYES, por. kir. udv. tanácsos, s a tud. porosz kir. akadémiájának tagja. *Berlinben. Vél. dec. 16. 1858.*

THEINER ÁGOSTON, a vaticani levéltár első öre. *Rómában. Vél. dec. 16. 1858.*

THIERRY AMADE, a franczia Institut tagja. *Párisban. Vél. dec. 16. 1858.*

VALENTINELLI JÓZSEF, a velencei sz. Márk könyvtárának igazgatója, s a tudom. velencei kir. akadémiájának tagja. *Velenczében. Vél. dec. 16. 1858.*

VANGEROW ADOLF, a heidelbergi egyetemen jogtanár. *Heidelbergben. Vél. dec. 16. 1859.*

ROSCHER VILMOS, a lipcsei egyetemen tanár. *Lipcseben. Vél. dec. 20. 1861.*

B. PROKESCH-OSTEN ANTAL, cs. kir. internuncius, ö cs. k. felsége val. titkos tanácsosa. *Konstantinápolyban. Vél. jan. 13. 1863.*

GROTHER ARTHUR, a bengali Asiatic Society elnöke. *Calcuttában. Vél. jan. 13. 1863.*

SÜPHY BEY, a török államlevéltár igazgatója. *Konstantinápolyban. Vél. jan. 13. 1863.*

DUDIK BÉDA FERENCZ, a raigerni sz. Benedek rendű káptalan tagja Morvában, Morvaország történetírója, a cs. kir. Ferencz-József rend lovagja s több külföldi rendjelek birtokosa, számos külföldi tudományos társulatok és egyetek tagja. *Brünnben. Vél. jan. 20. 1864.*

THIERS ADOLF, a francia Institut tagja. *Párisban. Vél. jan. 20. 1864.*

HUILLARD-BRÉHOLLES J. L. A. a francia császári állami levéltár osztályfőnöke. *Párisban. Vél. dec. 10. 1865.*

MOMMSEN TIVADAR, tanár. *Berlinben. Vél. jan. 30. 1867.*

JANET PÁL, az Institut tagja. *Párisban. Vél. mart. 18. 1868.*

STUART MILL JÁNOS, parlamenti tag. *Londonban. Vél. mart. 18. 1868.*

DETHIER P. ANTAL, *Konstantinápolyban. Vél. apr. 14. 1869.*

DR. ENGEL ERNŐ, a porosz statistikai hivatal főnöke. *Vél. apr. 14. 1869.*

III. A matematikai és természettudományok osztálya.

Elnök:

SZTOCZEK JÓZSEF. (Lásd rend. tag.) *Választ. az osztályáltal 1870. jan. 15.*

Tiszteleti tagok:

KUBÍNYI ÁGOSTON, I. Igazg. Tanács. *Vél. oct. 7. 1843.*

BITNICZ LAJOS, bosoni, ezimzetes püspök, bölcsészettudor, a Komárom feletti monostrai B. Sz. M. apátja, a szombathelyi főegyház nagy prépostja és kanonokja, székesegyházi főesperes, he-

lyettes és főügyhallgató, a házassági törvényszék elnöke, zsinati vizsgáló, a szentszék közbírája, az Adelfi-Kelcz-féle árvaház igazgatója, a boroszlói tud. társaság tiszt., s a pesti philos. kar. tagja. *Szombathelyen. Rendes taggá vál. nov. 17. 1830., tiszteletivé dec. 23. 1847.*

KUBÍNYI FERENCZ (Felsőkubinyi és Nagyolaszi) *Pesten, belváros. Országút 17. sz. Lev. taggá vál. sept. 3. 1840., tiszteletivé dec. 15. 1858.*

KORIZMICS LÁSZLÓ, m. kir. helytartósági tanácsos, a m. gazd. egyesület alelnöke, a Magyar Földhitelintézet igazgatója. *Pesten, Üllői-út, a Köztelken. Vdl. dec. 15. 1858.*

HAYNALD LAJOS, l. Igazg. Tanács. *Tiszt. taggá vál. mart. 18. 1868.*

Rendes tagok :

GYÖRI SÁNDOR, hites mérnök. *Pesten, József-város, Nap-útca 7. sz. Lev. taggá vál. mart. 9. 1832., rendessé sept. 1. 1832.*

FRIVALDSZKY IMRE (Frivaldi), orvostudor, a m. nemzeti Muzeum nyug. öre, a pesti orvosi kar tagja, a k. m. természettud. társulat választmányi, a m. földtani társulat r., a párisi, londoni, firenzei, regensburgi, altenburgi, stettini és lipcsei természettudományi társulatok tiszt. és lev. tagja. *Pesten, belváros, Servita-tér 3. sz. Lev. taggá vál. nov. 15. 1833., rendessé sept. 7. 1838.*

TARCZY LAJOS, a dunántúli ref. főtanodában a természettud. r. tanára, a k. m. természettudományi társulat tagja. *Pá-pán. Levelező taggá vál. sept. 7. 1838., rendessé kinevezte az Igazgatóság Pozsonyban, sept. 7. 1840.*

FEST VILMOS, a közmunka- és közlekedési ministeriumnál osztálytanácsos, hites mérnök, Kassa sz. kir. városa tiszt. polgára. *Budán, Krisztina-város, Attila-útca, 413. sz. Lev. taggá vál. dec. 24. 1844., rendessé nevezte az Igazgatóság nov. 22. 1845.*

PÓLYA JÓZSEF, orv. tr. a pesti orvosi kar, kir. orvos-egyesület, természettud. földtani társulat, az orsz. gazdasági egyesületnek rendes, a cs. k. bécsi orvosok társaságának lev. tagja, Pest megye tiszteletli főorvosa; hajdan pestvárosi physicus és kórházi főorvos, az 1849-diki magyar ministeriumnál egészségügyi tanácsos. *Pesten, belváros, Magyar-útca 35. sz. Lev. taggá vál. mart. 9. 1832., rendessé dec. 15. 1858.*

TÖRÖK JÓZSEF, orvos és sebésztudor, a debreczeni reform. főtanodában vegytan és természetrajz r. tanára, a k. m. természettudományi társulat, a budapesti k. orvosegyesület, s a pesti orvosi kar tagja. *Debreczenben. Lev. taggá vál. oct. 7. 1843., rendessé dec. 15. 1858.*

NENDTVICH KÁROLY, orvostudor, szemész- és szülész-mester, a budai m. k. József-műegyetemben a műipari vegytan r. tanára, a pesti orvosi kar, a k. m. természettudományi társulat választmányi, a pesti magyar s bécsi birodalmi földtani, a jénai ásványtani és a pfalzi gyógyszerészi és iparműi társulatok lev. tagja. *Budán, a várban, Sz.-Háromság-tér, Rózsay-ház. Levelező taggá vál. nov. 22. 1845., rendessé dec. 15. 1858.*

JEDLIK ÁNYOS ISTVÁN, k. tanácsos, sz. Benedek-rendi áldor, bölcsészettudor, a pesti egyetemen a természettan ny. r. tanára, a k. m. természettud. társulat rendes tagja, a gymnasiumi tanárvizsgáló bizottságok tagja. *Pesten, belváros, Egyetem-tér, az egyetem épületében. Vél. dec. 15. 1858.*

PETZVAL OTTÓ, bölcsészettudor, okleveles mérnök, a pesti egyetemnél a felsőbb mennyiségtan nyilv. r. tanára, a gymnasiumi tanárjelöltek vizsgáló-bizottságának tagja. *Pesten, Teréz-város, István-tér 4. sz. Vél. dec. 15. 1858.*

SZTOCZEK JÓZSEF, az akad. III. oszt. elnöke, a kir. József-műegyetem igazgatója, ugyanott a technikai természettan tanára, okleveles mérnök, a magyar tudományos akadémia math. és természettudományi osztályának és a magyar királyi természet-tudományi társulatnak elnöke, a magyar mérnöki egyesület alelnöke, a reáltanodai tanárjelöltek, úgy a gőzgépi kezelő személyzet állandó vizsgáló bizottságának elnöke, a magy. ipar-egyesület tagja. *Budán, a várban, Országház-utca 121. sz. Lev. taggá vál. dec. 15. 1858., rendessé oct. 9. 1860.*

HOLLÁN ERNŐ, a közmunka- és közlekedési ministeriumnál államtitkár. *Budán, vízi-város, a Lánchíd-épületben. Lev. taggá vál. dec. 15. 1858., rendessé dec. 20. 1861.*

SZABÓ JÓZSEF, bölcsészettudor; az akad. III. oszt. titkára; Ferencz József j. rend vitéze; a m. k. egyetemen az ásványtan r. tanára; a kir. tanulmányi bizottság tagja, a budai h. bányabíróság ülnöke, a magyarországi földtani társulat másod-

titkára, a k. m. természettudományi társulat rendes, a cs. birodalmi földtani intézet levelező tagja, a párisi Académie nationale agricole, manufacturière et commerciale külf. tisz. alelnöke. *Pesten, Lipót-város, Fő-út, Ganz-ház. Lev. taggá vál. dec. 15. 1858., rendessé jan. 30. 1867.*

VÉSZ JÁNOS ÁRMEN, hites mérnök, a budai magy. k. József-műegyetemben a felsőbb mennyiségtan és a leirati mértan r. tanára. *Budán, a várban, Uri-utcza 39. sz. Lev. taggá vál. dec. 15. 1858., rendessé mart. 18. 1868.*

Levelező tagok.

UDVARDY CHERNA JÁNOS, hites mérnök, a frauendorfi kertmivelő társaság tisz. tagja. *Egerben. Vál. mart. 9. 1832.*

KACSKOVICS LAJOS, h. ügyvéd. *Balassa-Gyarmaton. Vál. sept. 7. 1837.*

FLÓR FERENCZ, orvos és sebésztudor, szülésmester, a pesti orvosi kar s a budapesti k. orvosegyesület tagja. *Pesten, bel-város, Servita-tér 4. sz. Vál. sept. 7. 1838.*

BALLA KÁROLY, Pótharas-tján, u. p. Monor. *Vál. nov. 23. 1839.*

TAUBNER KÁROLY, bölesészettudor, a cs. k. II-ik hadsereg evang. örségi s tábori papja, consist. tanácsos, a kir. m. természettud. társulat, a berlini philologiai seminarium, s több olaszországi tud. egyesület tagja, a cs. kir. aranyéremjegy tulajdonosa, a hesseni nh. Lajos-lovagrend keresztjének első, a hannoveri k. Guelf-lovagrend negyedik osztályu vitéze. *Veronában. Vál. sept. 5. 1840.*

TÖRÖK JÁNOS, magyar k. országos levéltárnok, a török Medsidi rend vitéze, a m. gazd. egyesület s a Sz.-István-Társulat alapító, a m. földtani, a magyar kertészeti, a bécsi cs. k. gazd. egyesület, a württembergi k. középponti földészeti intézet rendes, a Schweidnitz és Jauer herczegségek hazafiúi egyletének tisz. tagja és érdempénzese, a stájerhoni, morva-sziléziai, a karantán cs. k., s az orosz cs. moszkvai gazdasági társulatok, az osterlandi természetvizsg., a morva-sziléziai, a frauendorfi kertmivelő egyletek lev. tagja. *Pesten, belváros, Lipót-utcza 14. sz. Vál. sept. 3. 1841.*

KORPONAY JÁNOS, Abaúj-vármegye levéltárnoka. *Kassán. Vál. dec. 24. 1844. a hadi tudományok részére.*

ARENSTEIN JÓZSEF, bölcészettudor, a bécsi philos. kar tagja s volt dékánja, a cs. k. Ferencz-József és a francia díszrend vitéze, több bel- és külföldi tud. társ. és egyletek tagja. *Badacson-Tomajon (Zala) és Gloggnitzban (Alsó-Ausztria). Vál. dec. 20. 1847.*

KRUSPÉR ISTVÁN, a budai m. k. József-műegyetemben gyakorlati mér- és iparműtan r. tanára, a kir. m. természettud. társulat rendes tagja. *Budán, a várban, Országház-útca 109. sz. Vál. dec. 15. 1858.*

TOMORI ANASZTÁZ, hites mérnök, a nagyköroői nagy-gymnasium tisztt. tanára. *Pesten, bel-város, Régi-posta-útca 3. sz. és Gombán, u. posta Monor. Vál. dec. 15. 1858.*

ARÁNYI LAJOS, orvos-sebészttudor, szemész és szülész-mester, a pesti egyetemen a kórbonecztan nyilv. r. tanára, a jogi karban a törvénytudományi orvostan magán tanára, az orvosi kar, s a k. m. természettudományi társulat és a budapesti k. orvosegylet tagja. *Pesten, Kerepesi-út, 69. sz. Vál. dec. 15. 1858.*

BERDE ÁRON (Laborfalvi), a természettud. r. tanára a kolozsvári unit. collegiumban. *Kolozsvárt. Vál. dec. 15. 1858.*

DORNER JÓZSEF, a pesti ev. gymnasiumban a természet-tud. tanára. *Pesten, bel-város, Sütő-útca 3. sz. Választ. dec. 15. 1858.*

ENTZ FERENCZ, orvostudor, több tudós és gazdasági társulatok r. és tisztt. tagja, a m. gazd. egyesület budai fa- és szőlőiskolájának felügyelője. *Budán, az orsz. szőlőiskolában. Vál. dec. 15. 1858.*

GALGÓCZY KÁROLY, h. ügyvéd, a m. gazd. egyesület és földtani társulat rendes, a hevesmegyei gazdasági egyesület tisztt. tagja. *Pesten, belváros, Régi-posta-útca 2. sz. Vál. dec. 15. 1858.*

GÖNCZY PÁL, a vallás- és közoktatási ministeriumnál osztálytanácsos, a pesti ref. egyház iskola főfelügyelője, a k. m. természettudományi s a földtani társulat r., a magyar gazdasági egyesület alapító-tagja. *Pesten, Széna-tér 6. sz. Vál. dec. 15. 1858.*

KÉRY IMRE, orvostudor, a pesti orvosi kar, a k. m. természettudományi társulat s a budapesti orvosi egyesület tagja. *Boros-Sebesen, Arad megyében, ut. posta Butyin. Vál. dec. 15. 1858.*

KOVÁCS GYULA (Kézdi-szent-léleki), a m. nemz. Múzeum

természettud. osztályának öre, a m. kir. egyetemen a fővészettan ny. r. tanára, a magyar földtani társulat első titkára, a cs. k. bécsi földtani intézet levelezője, a m. gazdasági egyesület választmányi és számos bel- s külföldi tudományos egyesületek tagja. *Pesten, bel-város, Zöldfa-utca 10. sz. Vél. dec. 15. 1858.*

KOVÁCS SEBESTYÉN ENDRE, k. tanácsos, orvos sebész-tudor, közkórházi főorvos, a budapesti m. k. orvosegyelet első elnöke, az orvosi kar tagja, a m. k. természettudományi társulat tiszteletbeli, a magyar földtani társulat stb. rendes tagja. *Pesten, Lipót-város, József-tér 17. sz. Vél. dec. 15. 1858.*

MORÓTZ ISTVÁN, orvostudor, a m. gazdasági egyesület titoknoka. *Pesten, Üllői-út, a Köztelken. Vél. dec. 15. 1858.*

NAGY JÓZSEF, orvostudor, szülész-mester, Nyitra-várme-gye főorvosa, a k. m. természettudományi, a m. földtani, a bécsi állat- és növénytani, s a pozsonyi természettudományi egyesület tagja. *Nyitrán. Vél. dec. 15. 1858.*

SCHIRKHUBER MÓRITZ, kegyesrendi áldor, bölcsészettudor. *Pesten, belváros, Városház-tér, a Kegyes-tanítórendiek épületében. Vél. dec. 15. 1858.*

LUTTER NÁNDOR, bölcsészettudor, a budai királyi főgym-nasium igazgatója s a kir. magyar természettud. társulat r. tagja. *Budán, a várban, Iskola-tér 186. sz. Vél. dec. 16. 1859.*

BENKŐ DÁNIEL (Árkosi), gazdasági tanácsos, a m. ország-os gazd. egyesületnek r., az erdélyinek tiszt., a bécsinek lev. tagja. *Pesten, Mészáros-utca 7. sz. Vél. dec. 15. 1859.*

XANTUS JÁNOS, több tudományos társaság tagja. *Vél. dec. 15. 1859.*

WENINGER VINCZE, osztályfőnök a cs. és k. közös pénz-ügyministeriumban. *Bécs, Favoritten-Strasse, Schmardahof. Vél. oct. 9. 1860.*

MARGÓ TIVADAR, sz. mm. és bölcsészeti orvos-sebész-tudor, szülész-mester, a m. k. tud. egyetemen az állat- és összeha-sonlító boncztan nyilvános rendes tanára, az egyetemi állattani intézet- és muzeum igazgatója, az orvosi karnál a szövettan r. k. tanára, a m. kir. természettud. társulat alelnöke, a M. Tud. Akadé-mia matematikai és természettudományi állandó bizottságának s a tanárvizsgáló bizottság tagja, az országos közegészségi tanács

rendkívüli, a budapesti kir. orvosegylet rendes, a bécsi cs. k. állat- és növénytani társulat levelező tagja. *Pesten, Ország-út 18. sz. Vdl. oct. 9. 1860.*

B. PRÓNAY GÁBOR, Magyarország ág. hitv. superintendenciáinak főfelügyelője. *Pesten, Lipót-város, Bálvány-utcza 16. sz. Vdl. oct. 9. 1860.*

THAN KÁROLY, vegytudor, a m. k. tudomány-egyetemnél a vegytan ny. r. tanára, a M. Tud. Akadémia math. és természet-tudományi állandó bizottságának tagja, a m. k. természettudományi társulat alelnöke, a reáltanodai tanárvizsgáló bizottságnak, az országos egészségügyi tanácsnak, és a budapesti k. orvosegylet rendes tagja, a berlini deutsche chemische Gesellschaft külső tagja, a barsmegyei gyógyszer-egylet és a jászkerületi orvos-gyógyszerész-egylet tiszteleti tagja. *Pesten, bel-város, Ország-út 18. sz. Vdl. oct. 9. 1860.*

KONDOR GUSZTÁV, bölcészettudor, hites mérnök, a pesti főreáltanodánál a mennyiségtan rendes, és a magyar k. tudományos egyetemnél a csillagászat magán-tanára, a k. magyar természettudományi társulat, az országos középtanodai tanáregylet, a magyar mérnök-egyesület, és az „Astronomische Gesellschaft” rendes tagja. *Pesten, József-utcza 7. sz. Vdl. dec. 20. 1861.*

MARTIN LAJOS, a pesti m. k. távirdai állomás gondnoka, a m. k. természettudományi társulat rendes tagja. *Pesten, a tőzsde épületében. Vdl. dec. 20. 1861.*

CHYZER KORNÉL, orvostudor, szülésmester, az országos közegészségi tanács rendkívüli tagja, Zemplén megye rendes főorvosa, a budapesti k. orvosegylet, a bécsi cs. k. birodalmi földtani intézet levelező, a k. m. természettudományi társulat, a bécsi cs. k. állatnövénytani társulat s a nagyszombati természetvizsgáló egyelet rendes tagja. *S. A. Ujhely. Vdl. dec. 20. 1861.*

PETTKÓ JÁNOS, cs. k. bányatanácsnok és a selmeczi bányakadémianál tanár. *Selmeczbányán. Vdl. dec. 20. 1861.*

GR. WASS SÁMUEL. *Pesten, Lipótváros, Dorottya-utcza 2. sz. Vdl. dec. 20. 1861.*

ASBÓTH LAJOS. *Lugoson. Vdl. jan. 13. 1863.*

DUKA TIVADAR, orvostudor. *Monghyrban a Ganges mellett. (Bengala) Keletindióban. Választ. jan. 13. 1863.*

HALÁSZ GEJZA, orvos-sebésztudor, pest belvárosi főorvos, az első magyar általános biztosító társaság központi orvosa, a pesti egyetemi orvoskar tagja. stb. *Pesten, belváros, Lipót-utca 17. sz. Vél. jan. 13. 1863.*

HAZSLINSZKY FRIGYES, az eperjesi collegiumban a mathesis és természettudomány tanára és igazgató. *Eperjesen. Vél. jan. 13. 1863.*

HOLLÓSY JUSZTINIÁN, bölcsészettudor, sz. Benedek-rendbeli áldor és perjel. *Bakonybélben (Veszprémmegyében). Vél. jan. 13. 1863.*

JENDRASSIK JENŐ, bölcsészeti és orvos-sebésztudor, szülésmester és mütő, a m. k. egyetemen az élet- és felsőbb boncztan ny. r. tanára, a m. k. természettud. társulat tagja. *Pesten, belváros, Keményseprő-utca 2. sz. Vél. jan. 13. 1863.*

MARKUSOVSKY LAJOS, orvostudor. *Pesten, Lipót-város, Erzsébet-tér 10. sz. Vél. jan. 13. 1863.*

PREYSZ MÓRITZ, vegytanár a pesti főreáltanodánál, a reáltanszaki tanítójelölti vizsg. bizottság tagja, a m. k. természettudományi társulat választmányi tagja, a hegyaljai bormivelő egyesület tiszteletbeli, az orsz. m. gazd. egyesület rendes tagja, a pesti vízvezetéki társulat titkára. *Pesten, József-város, Fh. Sándor-utca 12. sz. Vél. jan. 13. 1863.*

CORZAN-AVENDANO GÁBOR, a pesti k. főgymnasiumban mennyiségtan tanára, a természettudományi társulat tagja. *Pesten, belváros, Újvilág-utca a kir. Gymnasium-épületében. Vél. jan. 20. 1864.*

BALOGH KÁLMÁN, orvostudor, a m. k. egyetemen az elméleti orvostan (élet-, általános kór- és gyógyszer-tan a sebészek számára) nyilvános rendes tanára, az elméleti orvostani dolgozda igazgatója, a magyar orvosi könyvkiadó társulat igazgató, a budapesti k. orvosegylet és m. kir. természettud. társulat választmányi, az erdélyi országos muzeum-egylet rendes és az orsz. közegészségügyi tanács rendkívüli tagja. *Pesten, belváros, Magyar-utca 32. sz. Vél. jan. 20. 1864.*

DIVALD ADOLF, a m. k. pénzügyministeriumnál osztálytanácsos. *Budán a várban, Bécsikapu-utca 181. sz. Vél. jan. 20. 1864.*

ÉRKÖVY ADOLF, a közös pénzügyi ministeriumnál osztálytanácsos, tiszteleti tagja a hevesi, szolnoki és győri gazdasági

egyesületnek, s a „Royal Agricultural Society of England“ tagja. *Bécsben. Vál. jan. 20. 1864.*

HANTKEN MIKSA, magy. kir. osztálytanácsos, a m. kir. földtani intézet igazgatója, a magyarhoni földtani társulat első titkára, a magy. kir. természettud. társulat választmányi, a bécsi állat- és növénytaní társulat rendes, és a cs. kir. birodalmi földtani intézet levelező tagja. *Pesten, József-város, a m. n. Múzeum épületében. Vál. jan. 20. 1864.*

KALKBRENNER KÁROLY, ev. lelkész. *Szepes-Olasziban. Vál. jan. 20. 1864.*

LENHOSSEK JÓZSEF, orvos- és sebésztudor, szemész és szülésmester, a magyar k. pesti egyetemenél a leíró és tájboncztan nyilvános rendes tanára ; a boncztni intézet igazgatója ; a német orvostársulat tiszteletbeli és valódi tagja Párisban, a csehországi orvostársulat tiszteletbeli tagja, a k. magyar természettudományi, és a budapesti k. orvosegylet rendes, a bécsi cs. k. állattani-füvészeti egylet, a nagyszabeni természettudományi társulat, és a bécsi orvosi egylet levelező tagja. *Pest, belváros, Gránátos-utca 7. sz. Vál. jan. 20. 1864.*

POOR IMRE, orvostudor, szülész ; magántanár a k. magyar tudomány-egyetemenél, főorvos a pesti közös kórházban, a budapesti k. orvosegylet s a k. m. természettudományi társulat rendes tagja. *Pesten, belváros, Papnövelde-utca 1. sz. Vál. jan. 20. 1864.*

RÓZSAY JÓZSEF, kir. tanácsos, Ferencz-József jeles rendvitéze, orvostudor, szülésmester, a pestvárosi intézetek rendes, és Pest-Pilis és Solt t. e. megyék t. főorvosa, a m. kir. egyetemi orvosi kar rendes, s az országos közegészségi tanácsnak r. k. tagja ; több bel- és külf. tudom. társulatoknak tiszteleti, választmányi, rendes és levelező tagja. *Pesten, Teréz-város, Deák-Ferencz-tér, Gyertyánfőház, 54. sz. Vál. jan. 20. 1864.*

SCHVARCZ GYULA, jénai bölcészettudor, a londoni „Geological Society“, „Ethnological Society“, „Anthropological Society“, a „Société Géologique de France“ és az „Académie Nationale“ stb. tagja, az „Országos Köznevelési Egyesület“ elnöke, a k. magyar természettudományi társulat és a magyarhoni földtani társulat alapító tagja ; Székes-Fehérvár-város-kerületi országos képviselő. *Székes-Fehérvárott és Pesten, Váci-utca, nemzeti szálloda. Vál. jan. 20. 1864.*

ZLAMÁL VILMOS, egyetemi állatgyógyászati tanár. *Pesten, József-város, az állat-gyógyintézet épületében. Vél. jan. 20. 1864.*

REITTER FERENCZ, a közmunka- és közlekedési minis-
teriumnál osztálytanácsos. *Budán, vízi-város, Fő-út 60. sz. Vél. dec. 10. 1865.*

SZILY KÁLMÁN (Nagy-Szigethi), a k. József-műegyetem-
ben a kísérleti természettan ideiglenes tanára, a k. magyar ter-
mészettudományi társulat első titkára, a magyar mérnök-egylet
s a statisztikai tanács tagja. *Budán, vízi-város, Fő-út 60. sz. Vél. dec. 10. 1865.*

B. MEDNYÁNSZKY DÉNES, kamara-gróf. *Selmeczen. Vél. dec. 10. 1865.*

FRIVALDSZKY JÁNOS (Frivaldi), a m. n. Múzeum termé-
szet- és kézmű-osztályának öre, a k. m. természettudományi társu-
lat, a magyarhoni földtani társulat, a pozsonyi természetvizsgáló
egylet, a bécsi cs. k. állat-növényteni társulat s a stettini rova-
rászati társulat rendes tagja. *Pesten, Ország-út a m. nemz. Múzeumban. Vél. dec. 10. 1865.*

HUNYADY JENŐ, göttingai bölcsészeti tudor, műegyetem-
mi magán tanár, a m. természettudományi társulat rendes és a
magyar mérnök-egylet székhelyi tagja. *Pesten, belváros, Üri-utca 3. sz. Vél. jan. 30. 1867.*

GR. LÁZÁR KÁLMÁN, *Pesten, Józsefváros, Vas-utca, 1443/a. sz. Vél. jan. 30. 1867.*

SCHENZL GUIDÓ, bölcsészettudor, stiriai admonti sz. Be-
nedeckrendű áldozár, a budai k. főreáltanoda k. igazgatója és a ter-
mészettan tanára, a k. magyar természettudományi társulat és a
budapesti tanáregylet tagja, a cs. k. birodalmi földtani társulat
levelező, s az austriai meteorologiai társulat rendes tagja, a reál-
tanodai tanárjelöltek k. vizsgáló bizottságának tagja, a magyar
akadémiai magneto-meteorologiai észlelde vezetője. *Budán, Vízi-
város, Új-utca, a reáltanoda épületében. Vél. jan. 30. 1867.*

DR. AKIN KÁROLY. *Pesten, az akadémia bérházában. Vél. mart. 18. 1868.*

DR. BATIZFALVY SÁMUEL, orvos-sebész tudor és szü-
lész; a budapesti sebész és orthopaediai magángyógyintézet igaz-
gató-főorvosa; a magyar k. tudomány-egyetemen a testegyenészet

m. tanára; a jászkerületi orvosegylet tiszteletbeli, a magyar orvosi könyvkiadó társulat alapító és igazgató tagja; nemkülönben a magyar orvosok és természetvizsgálók naggyűlésének ellenőre; a kir. magyar természettudományi, s a magyarhoni földtani társulat rendes tagja; Pest-Terézváros iskolaszéki elnöke; a kisdédóvó intézeteket Magyarországon terjesztő egyesület, a pesti nemzeti tornaegylet választmányi s alapító, és a debreczeni tornaegylet tiszteletbeli tagja stb. *Pesten, Terézváros, Király-utca, saját ház. Vál. mart. 18. 1868.*

DR. HIRSCHLER IGNÁ CZ, orvostudor és szemész-mester. *Pesten, Tükör-utca 1. sz. Vál. apr. 14. 1869.*

Megválasztott lev. tagok.

SZKALNITZKY ANTAL, építész. *Pesten, belváros, Hatvani-utca, gr. Pálffy-ház. Vál. dec. 10. 1865.*

ZSIGMONDY VILMOS, bányamérnök. *Pesten, Lipót-város, Tükör-utca 2. sz. Vál. mart. 18. 1868.*

DR. SAY MÓR, a vegyész tanára, s a főreáltanoda aligazgatója. *Budán. Vál. apr. 14. 1869.*

Külföldi lev. tagok:

BABBAGE KÁROLY, az angol kir. tudós társaság s több tudom. akadémiának tagja. *Londonban. Vál. nov. 15. 1833.*

BAER KÁROLY ERNŐ, orosz csász. államtanácsos, a tud. petersburgi cs. akadémiájának r. tagja. *Petersburgban. Vál. dec. 16. 1846.*

MANDL LAJOS, orvostudor, a francia becsületrend vitéze, s a bécsi cs., a müncheni s pesti k. orvosi társaságok, a tudományok nápolyi k. akadémiája lev., a párisi boncztudományi társulat s a pesti orvosi kar tagja, a párisi egyetemen rendkiv. tanár. *Párisban. Vál. dec. 18. 1846.*

ETTINGSHAUSEN ANDRÁS lovag, bölcsész- és orvos-tudor, cs. k. kormánytanácsos, a bécsi egyetemen a természettani intézet igazgatója, számos külföldi akadémiák és tudós társaságok tagja. *Bécsben. Vál. dec. 16. 1858.*

HERSCHEL JÁNOS, az angol k. tudóstársaság tagja. *Collingwoodban. Vál. dec. 16. 1858.*

QUETELET ADOLF JAKAB LÁMPERT, a belga kir. csillagda igazgatója, a brüsseli kir. akad. állandó titoknok, a francia Institut lev. és számos akadémiák s tudóstársaságok tagja. *Brüsselben. Vél. dec. 16. 1858.*

VÁLLAS ANTAL, bölcsészettudor, a neworleansi akadémia titoknok. *New-Orleansban. Rendes taggá vél. sept. 9. 1837. A külső lev. tagok közé áttétetett dec. 16. 1858.*

BELL TAMÁS, a londoni King's college-ben a zoologia tanára, az angol k. tudós társaság tagja. *Londonban. Vél. dec. 16. 1858.*

BUNSEN RÓBERT VILMOS, bölcsész- és orvostudor, bádeni nagyhercegi tanácsos, a heidelbergi egyetemen a vegytan r. tanára, számos tudományos társaságok tagja. *Heidelbergben. Vél. dec. 16. 1858.*

DUMAS KER. JÁNOS, a francia Institut tagja. *Párisban. Vél. dec. 16. 1858.*

B. LIEBIG JUSZT, a müncheni egyetemen a vegytan tanára, a bajor kir. tudom. akadémia r. tagja. *Münchenben. Vél. dec. 16. 1858.*

MILNE-EDWARDS HENRIK, orvostudor, a párisi természetrajzi muzeumnál tanár, a francia Institut tagja. *Párisban. Vél. dec. 16. 1858.*

GRUNERT JÁNOS ÁGOST, egyetemi tanár. *Greifswaldban. Vél. oct. 9. 1860.*

BOUÉ AMI, a bécsi cs. tudom. akadémia r. tagja. *Bécsben. Vél. dec. 9. 1860.*

LYELL KÁROLY, baronet, az angol kir. tudóstársaság stb. tagja. *Londonban. Vél. dec. 20. 1861.*

MURCHISON RODERIK (Impey) baronet, a londoni k. földíratí társaság elnöke. *Londonban. Vél. dec. 20. 1861.*

REGNAULT HENRIK VICTOR, a francia becsületrend vitéze, a Collège de France-ban tanár, az Institut tagja. *Párisban. Vél. dec. 20. 1861.*

AGASSIZ LAJOS, a cambridgei egyetemen tanár. *Cambridgeben (Boston mellett). Vél. jan. 13. 1863.*

ATKINSON N. A. a 'Public Instruction of Bengal' igazgatója, s az 'Asiatic Society' tagja. *Calcuttában. Vél. jan. 13. 1863.*

CASSIN JÁNOS, a természettudományok philadelphiai aka-

démiájának öre; az amerikai Philosophical Society elnöke, s a philadelphiai ornithologiai társulat alelnöke. *Philadelphiában. Vél. jan. 13. 1863.*

DANA JAKAB, a massachusetsi geologiai társulat elnöke. *New Havenben (Connecticut), Éjszak-Amerikában. Vél. jan. 13. 1863.*

SPENCER F. BAIRD, a Smithsonian Institution titkára, a National Institut alelnöke, s az American Literary Society elnöke. *Washingtonban. Vél. jan. 13. 1863.*

HAIDINGER VILMOS, cs. k. udvari tanácsos, a bécsi tud. akadémia tagja, a cs. k. birodalmi földtani intézet nyug. igazgatója, sat. *Bécsben. Vél. jan. 20. 1864.*

HAUER FERENCZ, bányatanácsos, a birodalmi cs. k. földtani intézet első geologja. *Bécsben. Vél. dec. 10. 1865.*

NEILREICH ÁGOSTON, országos főtörvényszéki tanácsos. *Bécsben. Vél. jan. 30. 1867.*

OWEN RÓBERT, tanár. *Londonban. Vél. jan. 30. 1867.*

Dr. CZERMAK NEP. JÁNOS, leipzigzi egyetemi tanár. *Lakása Poststrasse 4. sz. Vél. mart. 18. 1868.*

Dr. PANČIČ JÓZSEF, az országos lyceum muzeumának igazgatója. *Belgrádon. Vél. mart. 18. 1868.*

ASCHERSON P., a kir. muzeum öre. *Berlinben. Vél. apr. 14. 1869.*

ÁLLANDÓ BIZOTTSÁGOK.

I. Nyelvtudományi bizottság.

(Felállított 1856. évben.)

Az elnökség üres.

Arany János r. t.

Ballagi Mór r. t.

Budenz József l. t.

Fogarasi János r. t.

Hunfalvy Pál r. t. bizottsági előadó és szerkesztő.

Lukács Móricz t. t.

Mátyás Flórián l. t.

Riedl Szende l. t.

Toldy Ferencz r. t. bizottsági ideiglenes elnök.

Vass József l. t.

Vámbéry Ármin l. t.

Régi magyar nyelvmemlékek gyűjtője s szerkesztője (rendszeresített 1834.)

Toldy Ferencz r. t.

Magyar Nagy Szótár szerkesztősége (rendszeresített 1844.)

Fogarasi János r. t.

II. Történettudományi bizottság.

(Felállít. 1854.)

B. Eötvös József ig. és t. t. bizottsági elnök.

Csengery Antal r. t.

Érdy János r. t.
Horváth Mihály r. t.
Nagy Iván l. t.
Podhradezky József r. t.
Salamon Ferencz l. t.
Szilágyi Sándor l. t.
Toldy Ferencz r. t. bizottsági előadó és szerk.
Thaly Kálmán l. t.
Wenzel Gusztáv r. t.

III. Archaeologiai bizottság.

(Felállít. 1858.)

Kubínyi Ágoston ig. és t. t. bizottsági elnök.
Gr. Andrassy Manó l. t.
Arányi Lajos l. t.
Érdy János r. t.
Henszlmann Imre l. t.
Ipolyi Arnold r. t.
Kubínyi Ferencz t. t.
Mátray Gábor l. t.
Pauer János l. t.
Paúr Iván l. t.
Pulszky Ferencz t. t.
Rómer Flóris l. t. bizottsági előadó és szerkesztő.
Rónay Jácint r. t.
Szalay Ágoston l. t.
Toldy Ferencz r. t.
Torma Károly l. t.
Wenzel Gusztáv r. t.

IV. Statistikai bizottság.

(Felállít. 1860.)

Lónyay Menyhért ig. és t. t. bizottsági elnök.
Korizmicz László t. t. bizottsági alelnök.
Dr. Barsi József.

Csengery Antal ig. és r. t.
 Galgóczy Károly l. t.
 Hunfalvy János r. t.
 Dr. Kautz Gyula r. t.
 Keleti Károly l. t. bizottsági előadó és szerkesztő.
 B. Kemény Gábor l. t.
 D. Konek Sándor r. t.
 Szathmáry Károly.
 Dr. Tormay Károly.
 Trefort Ágoston t. t.
 Weninger Vincze l. t.
 Beöthy Leo.
 Matlekovics Sándor.
 Lukács Antal.

V. Matematikai és természettudományi bizottság.

(Felállított. 1860.)

Kubinyi Ferencz t. t. bizottsági elnök (öslénytan, emlősök.)
 Frivaldszky Imre r. t. (állattan.)
 Gönczy Pál l. t. (növénytan.)
 Jedlik Ányos r. t. (meteorologia.)
 Jendrássik Jenő l. t. (élettan.)
 Kovács Gyula l. t. (növénytan, öslénytan és általános.)
 Kruspér István l. t. (magasságmérések.)
 Margó Tivadar l. t. (összehasonlító boncztan.)
 Nendtvich Károly r. t. (vegytan.)
 Petzval Otto r. t. (építészet.)
 Schenzl Guido l. t. (meteorologia.)
 Szabó József r. t. (ásvány- és földtan), bizottsági előadó
 és szerkesztő.
 Sztoczek József r. t. (meteorologia.)
 Than Károly l. t.

Tisztviselők.

Főtitkár :

Arany János. Főtitkárrá nyilvánított az 1870. január 17-én tartott elegyes ülésben.

Osztálytitkárok :

I. Osztályban : Gyulay Pál. Vál. a nagygyűlés által 1870. jan. 17.

II. Osztályban : Rónay Jácint. Az új alapszabályok értelmében osztálytitkárrá nyilvánított a nagygyűlés által 1869. apr. 19.

III. Osztályban : Szabó József. Vál. a nagygyűlés által 1870. jan. 17.

Könyvtárnok :

Hunfalvy Pál. Kinevezetett a gr. Teleki család alapító ága által 1851. jun. 27.

Alkönyvtárnok : Budenz József. Vál. 1862. febr. 24.

Könyvtári őrök : Lindner Ernő. Kinevezetett az elnök által 1868. dec. havában.

Érem- és kéziratár őr :

Rómer Flóris. Vál. 1861. jul. 1.

Ügyvéd :

Hinka József. Kinevezetett az Igazgató tanács által 1858. nov. 21. Lakik Belváros, Sőház-utca 4. sz.

Gondnok :

Rainprecht József. Kinevezetett az elnök által 1869. dec. 1. Lakik az akad. bérházban.

Főtitkári segéd :

Takács István. Kinevezetett javítónoknak az elnök által 1863. február 9., kiadónak az elnök által 1865. jan. 26., főtitkári segédnek az elnök által 1870. január 29. Lakik az akad. bérházban.

Kiadó : ugyanaz, ki a főtitkári segéd.

Írnok : Ring Adorján. Kinevezetett az elnök által 1844. június 22. Lakik : József-város, József-utca 24. sz.

Javítnok: Egervári (Potemkin) Ödön. *Kinevezetett a másodelnök által 1861. mart. 15. Lakik*: Teréz-város, Nyár-útcza 26. sz.

Javítnok: Mészáros Péter. *Kinevezetett másodszor az elnök által 1862. nov. 15. Lakik*: Belváros, Reáltanoda-útcza 9. sz.

Szolgák.

Lajos István, kapus. *Kinevezte az elnök 1864. sept. 29. Lakik az Akadémia palotájában.*

Cseh János, házmester. *Kinevezte az elnök 1865. jul. 1. Lakik az Akadémia palotájában.*

Emödy Mihály (a főtitkári hivatalnál). *Kinevezte az elnök 1854. Lakik az Akadémia palotájában.*

Mészáros János (a könyvtárnál). *Kinevezte a másodelnök 1858. Lakik az Akadémia palotájában.*

Molla Izsák (a könyvtárnál). *Kinevezte az Igazgatóság jan. 21. 1866. Lakik Pesten, Belváros, Al-Dunasor 32. sz.*

Hellebrant Ágoston (a könyvtárnál). *Kinevezte az Igazgatóság jan. 27. 1867. Lakik Pesten, Ferencz-város, Soroksári-út 21. sz.*

Deim Ferencz (a főtitkári hivatalnál). *Kinevezte az alelnök apr. 4. 1868. Lakik Pesten, Aréna-útcza 7. sz.*

Német Károly, ideigl. házi szolgál.

Az Akadémia pénzeit kezeli a Magyar Földhitel-Intézet. *Lipótváros, Bálvány-útcza 5. sz.*

Az Akadémia könyvkiadásait nyomatja az Athenaeum. *Belváros, Ferencziek-tere 7. sz.*

Az Akadémia könyveit árulja mint főbizományos Eggenberger Ferdinánd könyvkereskedő czég. *Belváros, Ferencziek tere 5. sz.*

A M. T. AKADÉMIA TAGJAINAK

MUNKÁLTAI.

САНКТ-ПЕТЕРБУРГСКАЯ

УНИВЕРСИТЕТСКАЯ

A M. T. AKADÉMIA TAGJAINAK MUNKÁLATAI 1869.

I. Nyelv- és széptudományi osztály.

Rendes tagok.

TOLDY FERENCZ.

1. Magyar Irodalomtörténeti Olvasókönyv. II. kötet.
Pest, 1869.

2. Elnöki megnyitó beszéd a Kisfaludy-Társaság februáriusi közülésén. (Kisf.-Társ. Évl. IV. köt.)

3. Adalékok a régibb magyar irodalom történetéhez. (4. 5.)
Pest, 1869.

4. Egy pár névtelen s álnevű politikai röpirat.

FÁBIÁN GÁBOR.

Lucretius fordítása, melyből adott előleges mutatványai még csak úgyszólván nagyolva voltak, most már kétszer átdolgozva nála egészen készen áll s csak kiadóra vár.

Mellette Cicero fordítását folytatja ; s jelenleg a Tusculánák vannak keze alatt.

BALLAGI MÓR.

a) **Önálló munka.**

1. A magyar nyelv teljes szótára. 11. füzet. 1869.

2. Új teljes magyar és német szótár, ujonnan dolgozott 4-ik kiadás fele.

b) Szerkesztés.

1. Protestans egyházi és iskolai lap, számos saját dolgozattal.

2. Protestans tudományos szemle, számos saját dolgozattal.

3. Protestans képes naptár 1870-ik évre.

LUGOSSY JÓZSEF.

1. Családrendű magyar szótár, a három fő nyelvesoport párhuzamában. Munka alatt.

2. Hasonlító magyar csillagisme. Munka alatt.

3. Fédrus. Befejezve. K. I.

Megválasztott rendes tagok.

GYULAI PÁL.

Önálló :

Gyulai Pál költeményei. Pest, 1870.

Folyóiratokban :

Költemények a „Fővárosi Lapok“ és „Vasárnapi Ujság“-ban. Bírálatok a „Buda-pesti Szemlé“-ben.

SZÁSZ KÁROLY.

1867—9. a) önállók :

A Nibelung-ének, ó-német éposz. Díszkiadás, Ráth Mórónál (Az egyszerű kiadás sajtó alatt a Kisf. Társ. kiadása.)

Deák Ferencz. Laveley Emil után francziából, jegyzetekkel. Kiadja Ráth Mór 1868.

Álmos, éposz tíz énekben. Az akadémia által a Nádasy-alapítványból 100 arannyal jutalm. (K. I.)

Zrínyi. Eredeti tört. tragédia 5 felv. (K. I.)

Fráter György. Az akadémia által, a Teleki-alapítványból 100 arannyal jutalm. ered. történeti tragédia 5 felvonásban.

A gavallér politikusok. A Kisz. Társaságtól 20 arannyal jutalm. satira. Ráthnál 1869.

A mizantrop. Molière vígjátéka. (Sajtó alatt, a Kisz. Társ. kiadásában.)

Romeo és Julia. Shakespearétól. (K. I.)

Folyó iratokban.

Shakespere kisebb költeményeiről. Székfoglaló a Kisz. Társaságban. (A Kisz. Társ. Évlapjai, új folyam, III-ik kötet).

Jelentés az 1868-ki Teleki drámai pályázatról. Az akadémiai Értesítőben.

A Nibelung ének keletkezéséről és gyanítható szerzőjéről. Az akad. Értekezések közt.

Költemények. Eredeti és fordított, a szépirodalmi lapok- és folyóiratokban.

Irodalmi (politikai, bírálati stb.) cikkek, a B. P. Szemlében, B. P. Közlönyben, Vasárnapi Ujságban, P. Naplóban stb.

Szerkesztés.

A Vasárnapi Ujság főmunkatársa volt.

Levelező tagok :

MÁTRAY GÁBOR.

Szerkesztősege alatt jelent meg :

a) A pestbudai hangászegyleti zenede növendékei nyilvános vizsgálatainak tárgyai. Pest, 1866. 16 lap. 8-ad rétben.

b) Ugyanaz. Pest, 1867. 16 l. 8-ad rét.

c) A nemzeti zenede növendékei nyilvános vizsgálatainak tárgyai. Pest, 1868. 16 l. 8-ad rét.

d) Ugyanaz. Pest, 1869. 16 l. 8-ad rét.

e) A pestbudai hangászegyesületi zenede növendékeinek érdemsorzata. Pest, 1866. 26 lap 8-ad rét.

f) Ugyanaz. Pest, 1867. 24 l. 8-ad rét.

g) A nemzeti zenede növendékeinek érdemsorzata. Pest, 1868. 19 l. 8-d rét.

h) Ugyanaz. Pest, 1869. 19 l. 8-ad rét.

i) Egyetemes szövegkönyv a pestbudai zenede negyedszázados ünnepélye alkalmával — tartatott zene-előadásokhoz. (Benne a Prolog és rövid beszéd Liszt Ferenczhez Mátray G. szerzeményei.)

k) Ugyanaz, német szöveggel. „Allgemeines Textbuch zu den — bei Gelegenheit der 25-jährigen Jubelfeier des Pest-Ofner Conservatoriums abgehaltenen — Musik-Darstellungen. Pest, 1865. 62 l. 8-ad rét. (Benne a fordítandó tárgyak német szövege Mátray tollából.)

l) Mise-ének a nemzeti zenede zászló-szentelési ünnepére. Irta Tárkányi Béla s a t. Pest, 1868. 4 lap, 8-ad rét.

Önállólag :

1) Mátray Gábor, mint a pestbudai zenede igazgatójának 1866. és 1867. január 9-én beszédei a szavalattanszak ügyében (Különnyomat az említett zenede 1866-ki évkönyvéből. Pest, 1867. 13 lap. 8-ad rét.)

2) Ugyanannak megnyitó beszéde a nemzeti zenedei szavalattanszak megnyitása 8-ik évfordulati napjának — 1868. jan. 9-én tartott megülvése alkalmával. (Megjelent a nemzeti zenede évkönyvében 1867-re).

3) Hasonló — a 9-ik évfordulati nap 1869. jan. 10-én tartott megülvése alkalmával. (Megjelent a nemzeti zenede évkönyvében 1868-ra).

4) Mátray G. beszéde a nemzeti zenede zászlószentelési ünnepélye alkalmával. — Pest, 1868. 24 lap, kis 8-ad rét.

5) Mátray G. : A magyar nemzeti muzeum korszakai. — Pest, 1868. 92 lap, n. 8-ad rét.

SZILÁGYI ISTVÁN.

Önálló :

A Keresztyén Egyház Története. Helv. hitv. népiskolák használatára. Harmadik kiadás. Debreczen, 1869. Telegi Lajosnál.

Szerkesztés :

a) *Máramaros*, politikai folyóirat, melybe több saját czikke is jelent meg.

b) „*Máramarosi Képes Naptár*“ az 1868-ik szökő évre. M. Sziget. Kaminszky és Társa.

IMRE SÁNDOR.

1. *Geleji Katona István*, főkép-mint nyelvész. Olvast. az akadémiában, jun. 1869.

2. Magyar irodalom és nyelv rövid története. Második javított kiadás. Debreczen, 1869.

VASS JÓZSEF.

a) *Önállók* :

Erdély országgyűlései a vajdák alatt. (Időköz: 1002—1540). Sajtó alatt.

Kézi-szótár Cornelius Neposhoz. Negyedik, javított kiadás. Kiadja Lampel Róbert. Sajtó alatt.

Gyűjteményben :

A Szent-István-Társulat Egyetemes Magyar Encyclopaediájába vegyes tárgyú, főleg erdélyi czikkeket, különösen tudósok s jeles személyiségek életrajzeit dolgozta.

BUDENZ JÓZSEF.

Ugrische Sprachstudien.

I. Nachweis und Erklärung einer ursprünglicheren Gestalt der pluralischen possessiv-affixe in den ugrischen Sprachen. Pest, L. Aigner. 1869.

ORMÓS ZSIGMOND.

Murányi Ignác temesvármegyei főispán emlékezete. Temesvár. Nyomatott az Uhrmann és Blau-féle könyvnyomdában 1869. Nyolczadrét, 30 lap.

TÉLFY IVÁN.

1. A jelenkori görög irodalomról. (Nyelvtudományi Közlemények. VII. köt.)

M. Akad. Almanach 1870-re.

2. A görög tanulmányok Franciaországban. (A m. tud. akadémia Értesítője. 141—151. lap.)

3. Réponse à l'article 50. (Revue critique d'histoire et de littérature. 1869. Nro. 25.)

Gr. KUUN GÉZA.

1. „A rokonnyelvekről és dialectusok-ról“, Megjelent a magyar t. akad. nyelvtudományi közleményeiben.

2. Lazarus, az erkölcsök eredetét illető értekezésének ismeretése. Megjelent a Budapesti Szemlében.

A Budapesti Szemle legközelebbi füzetében Dr. Gubernatis irodalmi és nyelvészeti munkásságáról szóló értekezése fog megjelenni.

A nyelvtudományi közlemények legközelebbi füzetében Ascoli árja-sémi tanulmányai-ról fog értekezni.

II. A bölcsészeti, társadalmi és történeti tudományok osztálya.

Tiszteleti tagok :

DANIELIK JÁNOS.

Czikkék nagy számmal, recenziók és beszédek gyérebben jelentek meg tőle különféle lapokban, de többnyire a „P.-Napló“-ban.

1866-ban „Történeti tanulmányok“ cím alatt nagyobb irodalmi vállalatot indít meg, melyből eddigelé csak egy kötet jelenthetett meg.

LÓNYAY MENYHÉRT.

Önálló :

„Az Államvagyonról.“ Hódolatteljes előterjesztése ő csász. és apostoli királyi Felségéhez. Két nagy 4-r kötet. Pest, 1869. A m. kir. pénzügyministerium kiadása.

HORVÁTH CYRILL.

1. Paedagogiai tárgyalatok.

2. Kérdéstan.

Rendes tagok :

ZSOLDOS IGNÁCZ.

„Választott, vagy kinevezett bírák-e?“

„Néhány igénytelen ohajtás az új perrendtartás- és bírói ügyvitel tárgyában.“ (Mindkettő a Jogtud. Szemlében).

FOGARASI JÁNOS.

Kéziratban :

Mongol tanulmányok.

I. Rokon mongol-magyar szók gyűjteménye.

II. Mongol-nyelvtan rövid vázlata.

III. Hún- és régi magyar nevek és szók megfejtése a mongol nyelvből.

A Magyar nyelv Szótára kiegészítését és nyomtatását folytatta.

TÓTH LÖRINCZ.

a) Codificationalis munkálkodások az igazságügyministerium kebelében.

b) Zádor György emlékezete, az akadémiában.

c) Cikkek a Jogtudományi Szemlében.

d) Az öröködési jog története (kéziratban).

PAULER TIVADAR.

a) Önállók :

Emlékbeszéd néhai *Virozsil Antal* fölött. Budán, 1869.

Büntetőjogtan. II. kötet. Második javított és bővített kiadás. Pest, 1869.

b) Gyűjteményekben :

Emlékbeszéd *Mittermaier Károly Antal* fölött. Pest, 1869. A M. T. Akadém. Évkönyvei XI. köt. 12. darabja.

Közjogi és büntetőjogi cikkek a Magyar Egyetemes Encyclopaedia VII. kötetében.

PODHRADCZKY JÓZSEF.

Önálló :

Felelet a nemzetiségek izgatói kihívására. Budán 1869. 8-r.

A Századok martiusi füzeteiben :

Péter magyar király III. Urseolus Péter Otto velencei doge fia volt.

Kéziratokban :

Adelheit a vén lengyel Micislav húga nem volt Geyza magyar nagy herczeg felesége.

Az Óriások származása, eredeti kútfő szerint.

A Zodiakus Jegyeinek magyarázata.

A fityma környülméletelésének oka és eredete.

IPOLYI ARNOLD.

1. Emlékbeszéd Ráth Károly fölött a magy. történelmi társulat nagygyűlésén. Kiadva : Századok a magy. Tört. Társ. közlönyé, 1869. VI. füzetében.

2. Egyház-autonomiai szervezkedések. Az egyházközségek templomvagyonát kezelő testületek intézményei. Kiadva : Egri egyházmegyei közlöny 1869-diki számaiban.

3. A parochiai könyvtárak régi könyvei. Ugyanott.

4. Részt vesz a Codex Diplomaticus Patrius hazai okmánytár folyó kötete kiadásában, hol gyűjteményéből neve alatt okmányokat közöl.

5. Készülőben : A M. T. Akadémia által kiadott Műrégészeti Kalaúz III-dik kötete.

HUNFALVY JÁNOS.

Kis földleírás ; az országos iparegylet megbizásából. Athenaeum 1869.

Japan és népe, Budapesti Szemle. 1869-diki évfolyam.

Magyarország bányászati viszonyai 1862—1867-ig.

Hivatalos Stat. Közlemények. 1869-ik évfolyam, III. füzet.

*Levelező tagok :***SZILÁGYI FERENCZ.**

„Figyelmet érdemlő egyház- s irodalomtörténelmi monographia.“ Tóth Mihály debreczeni reform. tanár : „Magyar protestans egyházzsónoklat történelme“ I-ső kötetének ismertetése.

A „Protestans egyházi és iskolai lap“ 1864-beli évfolyama 45. 46 és 47-dik számaiban. Külön lenyomatban is. Pest, 1864. (Engel és Mandellonál) 4-r.

„Egyházi ünnepély Sopronban,“ valamint : „A római kérdés és Renan“ című s a Protest. egyházi és isk. lap 1863-beli évfolya-

mában megjelent értekezések külön lenyomatban is kiadattak. Pest, 1863 (Engel és Mandellonál) 4 r.

„A protestans és róm. kathol. egyházak a párisi világtárlaton 1867. Egyháztörténelmi rajz.“ (Felolvast. 1868. január 7-én). Bővebb kivonata azon évi akadémiai Értesítő 1-ső számában. 3—8. l.

„A magyar nyelv ügye a két magyar hazában II. József császár alatt.“ (Felolvast. 1868. február. 17-én) Bővebb kivonata azon évi Értesítő 4-dik számában 49—57. l.

„Cserey Heléna, id. b. Wesselényi Miklósné, a türelmi korszak vértanúja. (Felolvast. 1868. mart. 2-án). Bővebb kivonata azon évi Értesítő 5-dik számában. Külön lenyomatban. Pest (Emich Gusztávnál) 1868. 8-r.

„A Heidelbergi Káté s a magyar és erdélyországi protestans autonomia a 18-dik században.“ (Felolvast. nov. 16-án 1868). Pest, (Osterlamm Károly bizománya.) 1869. 8-r.

Kéziratban :

„Zilah történelméből.“ E város monographiája.

„Az erdélyi jog s annak történelme az iskolában és irodalomban.“

„A két b. *Dániel István* életéből.“

„A két b. *Wesselényi Miklós* életéből.“

„Az erdélyi 1781-beli hódolati országgyűlés.“

„II. József császárnak egyházügyi reformjai a két magyar hazában.“ Két részben : I. „A róm. kath. egyház átalakítása.“

II. „A protestans egyház a türelmi korszakban.“

„A magyar nyelv s hazafiak nyílt összeesküvése Erdélyben, II. József császár alatt.“

Készülőben :

„Az unitariusok üldöztetése Erdélyben a nemzeti fejedelmi és osztrák korszakban.“

„*B. Bajtay Antal József*. Egy erdélyi róm. kath. püspök élete és működése az apostasia korában.“

ILLÉS PÁL (Edvi).

Vasmegyei kronikák. Politikai emlékezetességek 1848—49. Kézirat. Sajtó alatt Lauffernél.

WARGA JÁNOS (Szigeti).

1. A bölcsészeti tudományok rendszerének alapvonalai (Encyclopädia). Első kötet : Gondolkodó éniink bölcsészete. Második füzet. *Gondolkodástan* (Logica), harmadik, egészen átdolgozott kiadás. Pest, 1869.

2. Ugyanannak harmadik fürete : *Eszmetan* (Metaphysica). Pest, 1870.

3. Latin nyelvtan. Első kötet. *Alaktan* gyakorlókönyvvvel ; ötödik kiadás, Pest, 1869.

4. Magyar nyelvtan. Első rész : *Szótan* (alaktan). Hatodik javított kiadás, Pest, 1870.

5. Magyar nyelvtan. Második rész : *Mondattan*, az irány- és verstan elemeivel összekötve. Negyedik javított kiadás. Pest, 1870.

6. Észrevételek a magyar kir. közoktatási ministeriumnak a Gymnasiumok és Lyceumok tanszervezetére kiadott javaslata fölött. Pesti Napló 1869. 78, 80, 84 és 85. számaiban.

CSATSKÓ IMRE.

A büntető törvényhozásnak technikai módszeréről alkotmányos államban. Haus genti jogtanár szerint. A Jogtudományi Közlöny 1868. 48-ik számában.

Észrevételek a Pestvárosa bel- és kül-területére nézve 1868. augusztus 5-kén és 6-kán megállapított lakbéri szabályok felett. A Jogtudományi Közlöny 1869. 1-ső és köv. számaiban.

Gyilkossági eset. A Jogtudom. Közlöny 1869. 7-ik és köv. szám.

Az 1848. 5-ik törvényczikknek (választó törvénynek) értelmezéséről. A Jogtudom. Közlöny 1869. 11-ik számában.

A büntetés-rendszerről általában, és különösen a halálbüntetésről Poroszországban. Olvasta a magy. tud. akadémiának 1869. mart. 1-ső napján tartott ülésében. Kivonatilag a Jogtud. Közlöny 1869. 18-ik számában.

As szabadságbüntetésekről Poroszországban. Olvasta a magy. tud. akadémia ülésében 1869. május 3-án. Kivonatilag a Jogtud. Közlönynek 1869. 32. 33. 39 és 40-ik számaiban.

A szabadságbüntetéseknék végrehajtásáról Poroszországban. Olvasta a magy. tud. akadémia ülésében 1869. június 7-én.

A magy. tud. akadémiai felolvasásokról. A Jogtudom. Közlöny 1869-ki 26. számában.

A büntető törvényhozásra vonatkozó jegyzetek, s értekezések, kéziratban.

Apróbb közlemények a Pester Lloydban és a Jogtud. Közlönyben.

NAGY MÁRTON.

1. „Plato mint bölcész és nevelő.“ (Felolvastatott az akad. ülésben június 21. 1869).

2. Külön tartalmu cikkek a magyar Encyclopädiában.

NEY FERENCZ.

Több értekezés az országos középt. tanáregylet közlönyében ; tanügyi cikkek a „Századunk“ és „Szabad Egyház“ hasábjain ; a németek számára írt magyar nyelvtan 12-ik kiadása ; tanügyi beszédek a pesti főreáltanoda tudósítványaiban.

SZALAI ISTVÁN.

1. A házasság nem csak polgári, hanem egyszersmind valóságos intézmény. Sárospataki Füzetekben.

2. Mi az oka a holdujágkori fellegzésnek s néha esőzésnek. Vasárnapi Ujság számára van felküldve.

3. Számos egyházi beszédek, kéziratban.

NAGY IVÁN.

Önállók :

1. Magyarország Családai, czímerekkel és leszármazási táblákkal. Pest, 1857—1865. 12 kötet 390 íven ; teljesen megjelent.

2. Ugyan ehez „Pótlékkötet.“ Pest, 1868. 8-ad r. 24 ív.

Apróbb dolgozatok :

1862.

1. Diós-Győr. — M. Történelmi Tár XI. kötet.

2. Magyarorsz. pénzügyi történetéhez a XVI. században. — Ugyanott.

3. Rimai János szülői. — Ugyanott.

4. Szelephényi Mihály, Désházy Istvánné és Gezthi Jánosné sír-irata. Ugyanott.

5. Árszabások 1627. és 1705. évről. M. Történelmi tár XIV. kötetére elfogadva.

1863.

1. Igazítás Liphay Imre török követségéhez. Történ. tár. XII. kötet.

2. Régi Magyarok arczképei : a) B. Révay László. b) B. Eszterházi Pál. c) Vadászi Pál. d) b. Pálffy András. e) Móré István. f) Spáczay Márton. A Vasárnapi Ujság 1863. évi 32. 35. 39. 41. 45 és 51-ik számaiban.

1864.

1. Régi magyarok régi arczképei : g) B. Forgách László. h) Föllváry Miklós. i) Ugyanarról a Vasárnapi Ujság 22. 30 és 33. számaiban.

2. A Drágffyak igazi czímere. Ugyanott 16. szám.

1865.

1. Rajkovics Péter. Vasárnapi Újság 14. sz.

2. Múlt századbéli m. hősök : 1. gr. Nádasdy Ferencz. 2. gr. Károlyi Antal. 3. b. Kerekes Zsigmond. 4. gr. Hadik András. 5. gr. Rédei János. 6. b. Török István. 7. gr. Bethlen Ádám. 8. Kiss Ferencz. 9. gr. Gyulay Sámuel. 10. Petrovsky Ferencz. 11. Gr. Draskovich József. 12. hrg. Eszterházi Miklós. 13. Boreiczky Ferencz. A Vasárnapi Ujság 1865. évi 24. 25. 26. 27. 30. 45 és 52. számaiban.

1866.

1. Tanulmányok a Várrendszer némely viszonyairól. M. Akadémiai Értesítő (philosoph. törv. és tört. osztály) 1866. VI. köt. 340 és köv. lap.

2. Múlt századi m. hősök : 15. Neszméry Ferencz. 16. b. Ocskay József. 17. Piacsek Károly. 18. Kulnek András. 19. Kosztolányi L. 20. b. Vécsey Szigbert ; a Vasárnapi Ujság 2. 5. 7. 8 ik számaiban.

1867.

1. A Murányi Venusről. Századok. 1867. I. füzet 53. lap.

2. Az orosz-oroszági Báthoriakról. Ugyanott II. füzet.
3. Egy Temesvármegyei alispánról. Ugyanott.
4. Técsőváros pecsétéről és a magyar köriratú községi pecsétéről. Ugyanott IV. füzetben.

5. Magyar hadvezérek az osztrák hadseregben: 21. hg. Eszterházy Antal. 22. Verebélyi Zsigmond. 23. Gr. Gyulay Albert. 24. Szarvász József. 25. Splényi Gábor. 26. gr. Karaesay András. 27. Horváth Kázmér. 28. Vajna Gábor; a Vasárnapi Ujság 2. 3. 4. 7. 9. 12. számaiban.

6. Koronázás. Vasárnapi Ujs. 14. sz.
7. Selmech vára. Ugyanott 1. sz.
8. Bozók vára Ugyanott 8. sz.

1868.

1. A Rhédei családról. Századok II. füz.
2. Zboró v. Makovicza vár. Vasárnapi Ujs. 4. sz.
3. Wandorf. Ugyanott 13. sz.
4. Besnyői zárdá. Ugyanott 15. sz.
5. Szentkirályi várkastély. Ugyanott 18. sz.
6. Maria tölgyi romok. Ugyanott 19. sz.
7. Szaláncz vára. Ugyanott 19. sz.
8. Ó-budai kápolna. Ugyanott 24. sz.
9. Bártfa. Ugyanott 44. sz.
10. Füzér vára. Ugyanott 46. sz.

1869.

1. Erdőd vára. Vasárnapi Ujság 1. szám.
2. Lelesz. — Ugyanott 2. sz.
3. Zborói kastély. Ugyanott 7. sz.
4. Nagyszerű felfedezések az arany bulláról. Pesti Napló martius 16. sz.
5. Berkes András váci n. prépost és kora. Magyar Sion 1869. III. füzet.
6. Istvánffy M. munkája fordításairól. Századok. V. füzet.
7. Hainburg vára. Vasárnapi Ujság.
8. Velencei hírhedt felfedezések. Pesti Napló 108. és 111. sz. tárczája.
9. Hont vármegye Árpád-kori birtokosai. Századok. VIII. füzet.

Kéziratban.

1. Nógrád vármegye Okmánytára, elfogadva a Tört. Bizottság által még 1866-ban.
2. Gróf Rhédei László Történeti Maradványai és országos ügyi levelezése 1658—1663. évekről; elfogadva a Tört. Bizottság által 1867. dec. 7-én.
3. Czimertan, különös tekintettel történelmünkre.
4. A várbirtokok az Árpádok alatt; földképpel. stb.

SZABÓ KÁROLY.**Önálló :**

A magyar vezérek kora, Árpádtól Szent Istvánig. Pest. 1869. 8-r.

Folyóiratokban :

Tököli Imre hűtlenségi pere Erdélyben 1685-ben. (Századok. 1869. évf.).

Az erdélyi köz könyvtárak régi magyar könyveiről. I. közl. Folytatás. (Erd. Muzeum-Egylet Évkönyvei V-dik köt. 2. füz).

Néhány lap egy régi magyar könyvből. 2-dik közl. (Vasárnapi Ujság. 1869).

Sajtó alatt :

Kritikából. Mehemet császár élete. Görögből ford. Sz. K. Kiadja a M. tud. Akadémia.

SZILÁGYI SÁNDOR.**a) Önálló :**

Pázmány és Rákóczy. Történelmi tanulmány, a két államférfi leveleivel s okmánytárral ellátva. Pest, 1870.

b) Szerkesztés :

Török magyarkori államokmánytár. III-ik kötet (Szilágyi Áronnalegyütt.) A Törökmagyarkori Emlékek. I. osztály. Okmánytár IV. kötete.

c)

Könyvismertetések, történelmi tanulmányok a Budapesti Közlönyben, Pesti Naplóban s Fővárosi Lapokban.

PESTY FRIGYES.

Önálló munka :

A világtörténelem napjai, a legrégibb időtől kezdve a jelenkorig, különös tekintettel Magyarországra. Két kötet., I. köt. VIII. és 703 lap. II. köt. 782 lap. Pest 1870. Pfeifer Ferdinánd. Nyomatott Bécsben Fromme Károlynál.

Értekezések.

A temesi Bánság elnevezésének jogosulatlansága. (Magyar Akad. Értekezések a történettudományi osztály köréből, VII. szám. Olvastatott az 1868. jun. 8-ki ülésben.)

Folyóiratban.

Szontagh Dániel emlékezete. (Századok, 1867. IV. füzet.)

A magyar nemzet mostohasága saját maga iránt. (Századok 1868. I. füzet.)

Magyarországi helynevek. (Századok, 1868. II. füzet.)

Ezen kívül számos bírálatok, könyvismertetések, apróbb közlemények, a Századok különféle füzeteiben.

Munka alatt.

Temes vármegye monographiája.

Magyarország régi földleirata.

Magyarország helynévtára.

Készülőben.

A nemzetiségek történeti fejlődése Magyarországbán.

A magyar városok eredete.

RÓMER FLÓRIS.**Szerkesztés :**

A győri történelmi és régészeti füzetek két utolsója.

Az Archaeologiai Közlemények VII-dik kötetének második fele.

Az Archaeologiai Értesítő I. kötete.

Értekezések :

1. Az ősrégi agyagművesség viszonya a történelemhez. Századok II. évfolyam.

2. A barlanglakókról, nevezetesen a magyarhoni lakott barlangokról. Archaeol. Közlem. VII. köt. II. füzet.

3. A pozsonyi káptalan újabban talált egyházi ékszerei.

4. Remek művezetű ereklyetartók. Egyházi lapokban.

5. Domokos, fehérvári prépost breviariuma. Magyar Sion VII. köt. 50. l.

6. Ráth Károly emléke. Értekezések a történettudományi osztály köréből. IX. szám.

7. Zur Geschichte der Carthause zu Aggsbach. Berichte und Mittheilungen des Alterthums-Vereins zu Wien. X. kötet.

8. Számos archaeologiai czikk a Honban. Budapesti Közlönyben, Vasárnapi Ujságban, Ungar. Lloydban, főleg pedig az Archaeologiai Értesítőben. Jelesen az I. kötetben :

- a) Ó-kőkori eszközök Magyarországon ;
- b) egy középkori réztál ;
- c) a legújabb ó-budai ásatások ;
- d) ismeretlen Corvin-Codex ;
- e) a tatárfalvi ref. templom ;
- f) a geszterédi ásatások és a szabolcsmegyei muzeum ;
- g) új római sarcophag ;
- h) három nap hazánk északnyugati határán ;
- i) Rudolf korona herczeg Ó-Budán.

a II. kötetben :

- k) Az abauj-szántói kath. templom ;
- l) Solmári római ezüst éremlelet.
- m) Horvátországi Úti-naplóból.

KEREKGYÁRTÓ ÁRPÁD.**Önálló :**

Magyarország történetének kézikönyve. VI. rész. II. József császár halálától a reformi és nemzetiségi harcokig. 1790—1840. Pest. Kiadja Heckenast Gusztáv. 1869.

Kéziratban :

Magyarország alkotmányának biztosítékai. 1887—1867.
(Akadémiai székfoglaló értekezés.)

TORMA KÁROLY.**Készülőben :**

(mint a m. é. Almanachban.)

Kiadás :

Calendarium diplomaticum. Egybeállította Torma József.
Kolozsvár, 1869. 4-r.

HOFFMANN PÁL.

1. „A római jog történelme és institutiói“ II. kötetének első fele (még kéziratban).

2. A „Magyar általános magánjogi törvénykönyv“ általános része (készülőben).

3. Többrendbeli cikkek folyóiratokban.

KALLÓS LAJOS.

1. Társadalmi kérdésekre vonatkozó dolgozatán folytatólag munkálkodott.

2. Az 1868-iki törvénykezési eljárás köztanulmánynyáátalakítása vette idejét igénybe.

SUHAYDA JÁNOS.

1. „Pénzügyi törvényszékek“ cikksorozat az 1869-i „Jogtudományi Közlöny“ 7—18. számaiban.

2. „A magyar polgári anyagi magánjog rendszere“ újonnan átdolgozott negyedik kiadás. Pest, 1869.

3. A magyar polgári törvénykezési rendtartás az 1868. 54. t. cz. nyomán. Pest, 1869.

FABÓ ANDRÁS.

Könyvismertetések, közlemények a „Budapesti Szemle“-
„Századok“- és „Pesti Napló“-ban.

Önálló :

A magyar- és erdélyországi mind a két vallásu evangelikus Okmánytára. — E cím alatt is : Codex evangelicorum utriusque confessionis in Hungaria et Transylvania Diplomaticus.

THALY KÁLMÁN.

Önálló :

A nagy-szombati harez. Hadtörténeti epizód a kuruczvilágból. (Kőmetszetü csatatérképpel). Toldalékul : A győrvári harez. Pesten, 1869. Kiadja Laufer Vilmos. N. 8-ad r. 135 l.

Folyóiratban és hirlapilag :

Számos kisebb-nagyobb történeti s történetirodalmi közleménye, az általa szerkesztett „*Századok*“ füzeteiben.

„Szathmári Király Ádám, Rákóczi bujdosó társa.“ 1692—1752. Életrajz. Megjelent a „*Vasárnapi Ujság*“ 1869. 24 és 25-ik számaiban.

Levéltári munkásság :

1869. folytán a hg. Koháry és a gr. Forgách nemzetségek levéltárait búvárolta át, továbbá a Rákóczi-korra nézve Pest és Hont vármegyék s Korpona és Selmecz szab. kir. városok levéltáraiban kutatott, és a budai kir. kamarai archivumban folytatta búvárlatait.

HABERERN JONATHÁN.

1. Szilády nyomdájából várja „*Aristoteles politikájának*“ utolsó ívét s így a kész művet kis idő múlva be fogja mutathatni. Osterlamm a kiadó.

2. *Curtius Syntaxis*-át a 8-dik eredeti kiadás bővítéseivel kiegészítve Kilian könyvkereskedő most adja által a forgalomnak.

Kéziratban :

3. Dolgozik *Aristoteles Nikomachoshoz címzett Ettikáján*.

KELETI KÁROLY.

Önálló :

„A hivatalos statistika Magyarországon“ az 1869-ben Hágában tartott VII. nemzetközi statistikai kongressushoz intézett jelentés. (Francziául megjelent Pesten az Athenaeumban 1869.)

Értekezések :

„A statistikai tények alkalmazásáról“ (Az Akad. stat. és nemzetgazdasági füzetekben VI. köt. 1. füzet.)

„A börzéről“ és „A statistikáról,“ felolvasások, megjelentek „Anyagi Érdekeink“ 1869-iki folyamában.

Szerkesztés :

„Hivatalos statistikai közlemények.“ II. évfolyam ; kiadja a földmivelés- ipar- és kereskedelemügyi m. kir. min. stat. osztálya.

„Statistikai és nemzetgazdasági közlemények,“ kiadja a M. T. Akadémia stat. bizottsága.

III. A matematikai és természettudományok osztálya.

Tiszteleti tag.

KUBÍNYI ÁGOSTON.

Azon rövid előadásokon kívül, melyeket a m. orv. és természetvizsgálók tavali 13-ik egri nagygyűlésén tartott, s ezek a nevezett nagygyűlés munkálataiban 1869-ben kijöttek ; a temetőkről és temetőkeze- sekről szóló előadása, külön nyomtatásban szintén megjelent.

Rendes tagok.

GYÖRY SÁNDOR.

1. A határ értékek felkeresésének tetemesen megkönnyített és rövidített módja. Fourier szabályaival összehasonlítva és felvilágosítva.

2. A felsőbb egyenletek feloldása alsóbb fokokra szállítás által, mind valós, mind képzetes gyökökkel.

3. A matematikai műszavakról és fogalmakról. Ismételt előterjesztés felvilágosító észrevételekkel.

Dr. TÖRÖK JÓZSEF.

1. A császármeteszésről. Megjelent a Gyógyászat f. évi 40. számában 625 s köv. lapokon.

2. Debreczen kétröpüi (Diptera). Meg fog jelenni a Magyar Orvosok és Természetvizsgálók Fiumében tartott nagygyűlése munkálataiban.

JEDLIK ÁNYOS ISTVÁN.

A m. orvosok és természetvizsgálók Fiumében tartott XIV-dik nagygyűlése természettani osztályában 1869. szeptember hó 7-dikén kísérletek hozzájárultával értekezést tartott :

Egy általa szerkesztett „Villámdelejes keresztrezgési készülékről, mely által egyenes, görbe, vagy kör alakú huzaltekercsen minden keresztrezgési tünetmények előidézhetők, s így a hasonlaku vesszők keresztrezgési módja távolról láthatóvá tehető.”

Levelező tagok.

KRUSPÉR ISTVÁN.

A Schwerdt-féle Comparator módosított alkalmazása. M. akad. Ért.

Földmértan. Pest, 1869.

ENTZ FERENCZ.

1. Irtá utitársai : Dr. Málnay Ignác és Dr. Tóth Imrével a hivatalos borászati kiküldetéséről szóló jelentést, melyet a földművelési, ipar és kereskedelmi magy. kir. ministerium nyomtatásban egy külön álló 8-íves füzetben adott ki.

2. Több bel- és külföldi gazdasági szaklapokban számos cikkeket.

3. Szerkeszti és kiadja Somssich Pál úrral a „Borászati füzeteket,” melyekből havonként egy 4-íves füzet jelenik meg.

4. Eszközölte Lauffer Vilmos kiadásában a „Borászat ká-téja” és „Anleitung zum Betrieb des rationellen Weinbaues und der Kellerwirthschaft” című műveinek 2-ik bővített kiadását.

GÖNCZI PÁL.

1. Magyar ABC és elemi olvasókönyv.

2. Vezérkönyv az írva-olvasás tanításához.

3. Fali olvasó-táblák. Mind három a m. kir. vallás és közoktatási ministerium által jutalmazott pályamű.

4. Európa faliabrosza, megjelent Gothában Justus Perthesnél.

5. Magyar földgömb, megjelent Felkl Jánosnál Prágában.

WENINGER VINCZE.

1868—1869-ben a „Budapesti Szemlében“ öt értekezésben ismertette „az állami számvitel és államháztartás ellenőrzésének módját a nevezetesebb európai államokban“ és második teljesen átdolgozott kiadásban jelent meg „Politikai Számtan“ című munkája.

THAN KÁROLY.

Értekezései 1869-ben :

1. A harkányi kénes hévvíz vegyelemzése. Akadémiai értekezések 14-ik füzet.

2. Előleges vegytani közlemények. M. Tud. Akad. Értesítő, 3-ik évf. 103. lap.

MARGÓ TIVADAR.

1. *Darwin és az állatvilág.* 3 képes táblával és fametszetekkel. Pest, Aigner Lajos bizománya. 1869. — Ugyanaz megjelent a „Természettudományi Közlöny“ I. köt. 5—6 füzetében.

2. *A tudományos állattan kézikönyve.* Általános Állattan 2-ik rész. (Készülőben.)

KONDOR GUSZTÁV.

1. Merkúr átvonulása a nap korongja előtt. (Felolvastatott a kir. m. t. t. társulat 1868. nov. 4. tartott szakülésén).

2. Kepler törvényeinek bebizonyítására szolgáló Hagenbach-féle készülék ismertetése. (Országos középtanodai tanáregylet közlönye 1868.)

3. Csillagászati és közönséges naptár 1870-re. (Magyar tud. akad. Almanach 1870.)

BALOGH KÁLMÁN.

1868—1869.

a) Könyv.

Az orvosi jogtudományelvei és gyakorlata. Alfred Swaine Taylor M.D. „The Principles and Practice of Medical Jurisprudence“
M. Akad. Almanach 1870-re.

munkájának fordítása. Első kötet. 1869. Nagy 8-rét, 38 ív. A magyar orvosi könyvkiadó társulat részére.

b) Folyóiratokban :

1. Kísérleti tanulmányok a mérgek hatásáról az állati szervezetre.

I. Sarkvirágul. Orvosi hetilap, 1867. 49. sz.

II. Légenysavas szorol. OHL. 1867. 50. sz.

III. Szénélegkéneg. OHL. 1868. 42. sz.

IV. Cerenykészítmények. OHL. 1868. 43. sz.

2. A színtelen vérsejteknek az edényfalakon való keresztülbuvása a lobból és genyedéssel mily viszonyban áll. OHL. 1868. 25. 26. 27 és 30. sz.

3. Az előbbeni németül. Archiv f. pathol. Anatomie und Physiologie u. f. kl. Medicin. XLV. köt. 1. f.

4. Dohányal általi mérgezés. Közegészségügy és törvényszéki orvostan (OHL. melléklete) 1868. 5 és 6. sz.

5. Az orvosi nevelés rendszere Angol- és Franciaországban. OHL. 1868. 5. 6. 7. 10. 14. 16. 20. 44. 45 és 46. sz.

6. Az orvoskari kültagok intézménye a pesti m. kir. egyetemenél. Közegészségügy és törvényszéki orvostan. (Orvosi hetilap melléklete) 1868. 3. sz.

7. Legyen-e Kolozsvárott egyetem. OHL. 1868 : 36. 37. 38 és 39. sz.

8. A középtanodák jelentősége a tudományosság fejlesztésében. OHL. 1869 : 5. sz.

9. Mi az oka, hogy az országgyűlési képviselők között orvosok oly gyéren találhatnának. OHL. 1869 : 1. sz.

10. A tanszabadság kérdése az orvosi tanítás terén. OHL. 1869 : 7. és 11. sz.

11. A marhaveszteglési ügy az erdélyi moldva-oláhországi határokon. OHL. 1869 : 8 és 9. sz.

12. Hol építessenek az egyetemi kórodák. OHL. 1869 : 32. 33. 34 és 35. sz.

13. Az orvosi gyakorlat nőknek való-e. OHL. 1869 : 36 és 37. szám.

14. Legyenek-e törvényszéki orvosok. Közegészségügy és törvényszéki orvostan. (OHL. melléklete) 1869: 5. sz.

15. Megemlékezés Balassa János felett. Természettudományi Közlöny. 1869. I. kötet 7. f.

16. Megemlékezések következők felett: *a)* Velpeau, OHL. 1867. 41. sz; *b)* Rayer, OHL. 1867. 47. sz; *c)* Flourens, OHL. 1867. 51. szám; *d)* Faraday, OHL. 1867; *e)* Bezold, OHL. 1868. 13. szám; *f)* Serres, OHL. 1868. 15. sz; *g)* Laennec, OHL. 1868. 40. sz.; *h)* Schönbein, 1868. 41. sz.; *i)* Jobert de Lamballe, 1868. 42. sz.; *j)* Clot bey, OHL. 1868. 44. sz.; *k)* Jules Sichel, 1868. 52. sz.

17. Könyvismertetések, átdolgozások, tárczacikkek, lapszemelvények és vegyesek az Orvosi Hetilap 1868. és 1869-diki folyamában.

HANTKEN MIKSA.

1. Ismertetése Suess Ede tanárnak „Über die Bedeutung der sogenannten brackischen Stufe oder der Cerithienschichten“ című értekezésének. (Megjelent a magyarhoni földtani társulat munkálatainak IV. kötetében.)

2. Hantken Miksa jelentése a magyarhoni barnaszéntelepek átkutatásának eredményéről. (Ugyanott.)

3. Lábatlan vidékének földtani viszonyai. (Ugyanott.)

4. A brennbergi barnaszénképlet. (Ugyanott.)

5. A kis-czelli tállyag foraminiferái. 2 táblával. (Ugyanott.)

LENHOSSEK JÓZSEF.

1. A Santorini viszeres fonata. Orvosi Hetilap 7. 8 és 10. sz.

2. Az emberi gerinczagy, nyultagy és Városlátó szervezeteinek görögországi tájviszonyai.

RÓZSAY JÓZSEF.

Önállóak :

A jobb vese rákos elfajulásának egy esete agg egyénben. (A magyar orvosok és természetvizsgálók egri 13-ik nagygyűlésének évkönyvében 1869.)

Adatok a járványok oki viszonyaihoz. (Magyar tud. akadémiai értesítőben, 3-ik évfolyam 12-ik sz. 1869.)

Szerkesztés :

A magyar orvosok és természetvizsgálók Egerben tartott 13-ik nagygyűlésének évkönyvét Kátay Gáborral és Montedegói Albert Ferenczcel egyetemben szerkesztette.

SCHWARCZ GYULA.

Sajtó alatt :

1. „Magyarország helyzete a reál-unióban.“

2. „Az állami függetlenség, demokratia, közművelődés érdekei a meggyerendezésnél és a meggyerendezéssel egybefüggő kérdések.“

FRIVALDSZKY JÁNOS.

1. A magyarországi Hangyafélék (Formicidae). (Megjelent a m. orvosok és természetvizsgálók 1868-ik évi munkálatai között.)

2. A magyarországi Rablólegyek (Asilidae). (Felolvasatott a m. orvosok és természetvizsgálók 1869. Fiumeban tartott XIV. nagygyűlésén.)

SCHENZL GUIDÓ.

„Az elpárolgás szabad levegőben Budán.“ Értekezés. Megjelent a Pesti Naplóban.

A földhőségek Budán :

Három évi észleletek eredményei. 3 táblával. Bemutatva az akadémiái ülésben.

A levegőnek ozon tartalma Budán. Értekezés ; közölte a „Zeitschrift der österreichischen Gesellschaft für Meteorologie.

Magnetische Ortsbestimmungen im Königreiche Ungarn. II. Folge. A még meg nem jelent eredeti munka kivonata és fordítása. Közölte : a cs. kir. austriai meteorologiai központi intézet.

Meteorologiai és magnetikai észleletek Budán. Havonkénti könyomatu jelentésekben.

BATIZFALVY SÁMUEL.

A magyar orvosok és természetvizsgálók 1863-tól 1869-ig tartott nagy gyűlésein az „Év-könyv“-ben is megjelent következő szaktárgyakról értekezett :

1. A testegyenészet (Orthopaedia) haladásáról. (IX-ik Évkönyv. 245—251 l.)

2. Tapasztalati adatok a gerincz-oszlop elferdüléseinek kór-, ok- és gyógytanához (X-ik Évkönyv 103—107 l.)

3. A gyógytestgyakorlat jótékony hatása az ember egészségére nézve. (XI-ik Évkönyv 102—110 l.)

4. Három adat a nyakgerincz elferdüléseinek tanához (XI-dik Évkönyv 203—209 l.)

5. Gyakorlati közlemények a testegyenészet köréből. (XII-dik Évkönyv 235—239 l.)

6. Gyakorlati közlemények a ronsoló térdízlobról s az ennek folytán fellépő izületi zsugorról és merevről. XIII-ik Évkönyv 148—151 l.)

7. Görvélyes lob után visszamaradt hegyes szögletű térdíz-zsugorról. (A XIV-ik Évkönyvbe fölvétetett ; sajtó alatt van.)

Dr. SAY MÓRICZ.

Analyse des Wassers der Hildegardquelle zu Ofen.

Analyse des Mineralwassers zu Lippa. Sitzungsberichte der k. k. Academie der Wissenschaften. Bécs. XIII. kötet. 1854.

Analyse zweier Bitterwässer bei Ofen. Wochenblatt der k. k. Gesellschaft der Aerzte. Bécs, 1855. 49. szám.

A vegytan alapvonalai középtanodák számára. Pest, 1862.

15 jelesebb magyar buzafaj elemzése. A kir. m. természet-tudományi társulat által díjazott pályamű. A kir. m. term. tud. társulat 1866. évi közlönyében. (VI. kötet.)

Fresenius Remigius k. tr. minőleges vegyelemzése. Fordítás. A magyar orvosi könyvkiadó társulat 1868. évi illetménye.

A vegytan alapvonalai. II-ik kiadás 1868.

A
MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA

által 1862. october óta közrebocsátott

NYOMTATVÁNYOK LAJSTROMA.

A Magyar Tudományos Akadémia Évkönyvei. Tizedik kötet. X-dik darab : A Magyar Tudományos Akadémia 1863. jan. 17-én tartott ünnepélyes közülésének hivatalos tárgyai. Pest, 1863. 42 l. 4-edr. XI. darab : Emlékbeszéd id. Székhelyi Mailáth György ig. tag felett, Lonovics József t. tagtól. Pest, 1863. 19 l. 4-edr. XII. darab : Emlékbeszéd Fallmerayer Fülöp külső lev. tag felett, Trefort Ágoston lev. tagtól. Pest, 1863. 10 l. 4-edr. XIII-dik darab : A középkori szobrászat Magyarországon, Ipolyi Arnold r. tagtól. Pest, 1863. 80 l. 4-edr. XIV-dik darab : A temesi bánság földje, gazdasági és műipari tekintetben, Nendtvich Károly r. tagtól. Pest, 1863. 17 l. 4-edr. *Tizenegyedik kötet.* I-ső darab : A vegyelemek paránsúlyáról, Than Károly l. tagtól. 12 l. 4-edr. II-dik darab : Adalékok Éjszaknyugoti Dácia föld- és helyiratához, Torma Károly l. tagtól. 3 tábl. Pest, 1864. 40 l. 4-edr. III-dik darab : „A középkori magyar festészet emlékeiből,” Ipolyi Arnold r. tagtól. Pest 1864. 19 l. 4-edr. IV-ik darab : Jellemző adatok Magyarország Faunájához, Frivaldszky Imre r. tagtól. Képtáblákkal. Pest, 1866. 274 l. 4-edr. V-ik darab : A Magyar Tudományos Akadémia 1865. dec. 11-én tartott ünnepélyes közülésének hivatalos tárgyai. Pest, 1866. 70 l. 4-edr. VI. darab : A képző-műtétek (Ope-

rationes plasticae), B a l a s s a J á n o s t. tagtól. Pest, 1867. 46 l. 4-edr. 18 kömetszettel. VII-ik darab: Néhai Gróf Dessewffy Emil akadémiai elnök emlékezete, elnök Báró E ö t v ö s J ó z s e f-től és S z á s z K á r o l y lev. tagtól. Pest, 1867. 22 l. 4-edr. VIII-dik darab: A M. Tudományos Akadémia 1867. jan. 31-dikén tartott ünnepélyes közülésének hivatalos tárgyai. Pest, 1867. 62 lap, 4-edr. IX-dik darab: A Magyar Tudományos Akadémia 1868. mart. 21-dikén tartott ünnepélyes közülésének hivatalos tárgyai. Pest, 1868. 61 l. 4-edr. X-dik darab: Augusteon vagy Nagy-Jusztinián óriás lovas szobra, barna rézből. D e t h i e r P. A. bölcsészettudorától. Pest, 1869. 60 l. 5 képtáblával. 4-edr. XI-dik darab: Lono-vics József érsek, magyar akadémiai igazgató és tiszteleti tag emlékezete, I p o l y i Á r n o l d r. tagtól. Pest, 1868. 68 l. 4-edr. XII-dik darab: Emlékbeszéd Mittermeier Károly József Antal felett, Pauler Tivadar r. tagtól. Pest, 1869. 13 l. 4-edr. *Tizenkettedik kötet.* 1-ső darab. R e g u l y h a g y o m á n y a i. Kiadta H u n f a l v y P á l. I. rész: „A Vogul föld és népe.” Pest, 1834. VI. és 364 l. 4-edr. *Tizenharmadik kötet.* I. darab: Az emberi gerincezagy görcsői tájviszonyai. L e n h o s s é k J ó z s e f l. tagtól. Pest, 1869. 26 l. 5 képtáblával, 4-edr. II. darab: A M. T. Akadémia 1869. apr. 17. tartott ünnepélyes közülésének hivatalos tárgyai. Pest, 1869. 42 l. 4-edr.

A Magyar Tudományos Akadémia Jegyzőkönyvei. 1863.

A M. Tud. Akadémia rendeletéből közzé teszi C s e n g e r y A n t a l akad. jegyző. *Elő kötet.* Pest, 1863. 171 l. 8-adr. *Második kötet.* Pest, 1864. 164 l. 8-adr. *Harmadik kötet.* Pest, 1865. 207 l. 8-adr. *Negyedik kötet.* Pest, 1866. 153 l. 8-adr.

Magyar Tudományos Akadémiai Almanach csillagászati és közönséges naptárral MDCCCLXIII-ra. Pest, 1862. VI és 328 l. 8-adr. MDCCCLXIV-re. Pest, 1863. 302 l. 8-adr. MDCCCLXV-re, Pest, 1864. 288 l. 8-adr. MDCCCLXVI-ra. Pest, 1865. 254 l. 8-adr. MDCCCLXVII-re. Pest, 1866. 333 l. 8-adr. MDCCCLXVIII-ra. Pest, 1867. 277 l. 8-adr. MDCCCLXIX-re. Pest, 1868. 263 l. 8-r.

Magyar Akadémiai Értesítő 1859-ről. Nyelv- s Széptudományi, Philosophiai, Történeti- és Törvénytudományi osztályok. Az Akadémia rendeletéből kiadta T o l d y F e r e n c z titoknak. Harmadik kötet. Pest, 1859. (1863.) 272 l. 8-adr.

Magyar Akadémiai Értesítő. (Új folyam.)

a) *A Nyelv- és Széptudományi Osztály Közlönye.* Az Akadémia rendeletéből szerkeszti Toldy Ferencz, r. t. II. kötet. Pest, 1863. 449 l. 8-adr. III-dik kötet. Pest, 1865. 425 l. 8-adr.

b) *A Philosophiai, Törvény- és Történettudományi Osztályok Közlönye.* Az Akadémia rendeletéből szerkeszti Csengery Antal akad. jegyző. III-dik kötet. Pest, 1863. 460 l. 8-adr. IV-ik kötet. Pest, 1864. 434 l. 8-adr. V. köt. Pest, 1865. 436 l. 8-adrét.

c) *A Matematikai és Természettudományi Osztályok Közlönye.* Az Akadémia rendeletéből szerkeszti Győry Sándor r. tag. III-dik kötet. Pest, 1864. 384 l. 8-adr. IV-dik kötet. Pest, 1864. 387 l. 8-adr. V. kötet. Pest, 1865. 389 l. 8-adr. VI. köt. Pest, 1866. 397 l. 8-adr.

A Magyar Tudományos Akadémia Értesítője. Első évfolyam 1867. 1—273 l. 8-adr. — Második évfolyam 1868. 1—338 l. 8-adr. Harmadik évfolyam 1869. 1—227. l. 8-adr.

Értekezések. *A nyelv- és széptudományi osztály köréből* I—VIII. számok. *A philosophiai osztály köréből* I—IX. és XI. számok. *A törvénytudományi osztály köréből* I—XI. számok. *A történettudományi osztály köréből* I—XII. számok. *A matematikai osztály köréből* I—V. számok. *A természettudományi osztály köréből* I—XVI. számok. Pest, 1867. 1868. 1869. 8-adr.

Nyelvtudományi Közlemények. Kiadja a M. Tud. Akadémia Nyelvtudományi Bizottsága. Szerkeszti Hunfalvy Pál. I. kötet. Pest, 1863. 476 l. 8-adr. II-dik kötet. Pest, 1863. 478 l. 8-adr. III-dik kötet. Pest, 1864. 480 l. 8-adr. IV. köt. Pest, 1865. 480 l. 8-adr. V. köt. Pest, 1866. 480 l. 8-adr. VI. köt. Pest, 1867. 480 l. 8-adr. VII. köt. Pest, 1868. 1—480 l. 8-adr. VIII. köt. 1. füz. Pest, 1869. 1—160 l. 8-adr.

Archaeologiai Közlemények. A hazai műemlékek ismeretének előmozdítására kiadja a M. Tud. Akadémia Archaeologiai Bizottsága. *Harmadik kötet.* Pest, 1863. 179 l. 4-edr. Képtáblákkal és fametszetekkel. *Negyedik kötet.* Pest, 1864. 177 és IV l. 4-edr. *Ötödik kötet.* Pest, 1865. 154 l. 4-edr. Réztáblákkal és fametszvényekkel. *Hatodik kötet.* Pest, 1866. 213 és XXV l. 4-edr. Képtáblával és fametszetekkel. *Heledik kötet.* Pest, 1867. 232 l. 4-r. Képtáblákkal.

Magyarországi régészeti emlékek. Kiadja a M. T. Akadémia Arch. Bizottsága. I. k. 1. Rész. III. és 97 l. 6 képtáblával. 4-r.

Statistikai közlemények. A hazai állapotok ismeretének előmozdítására kiadja a M. Tud. Akadémia Statistikai Bizottsága. Szerkeszti Hunfalvy János. *Negyedik kötet.* Pest, 1863. 319 l. 8-adr. *Ötödik kötet.* Pest, 1863. 318 l. 8-adr. *Hatodik kötet.* Pest, 1864. 319 l. 8-adr.

Statistikai és Nemzetgazdasági Közlemények. A hazai állapotok ismeretének előmozdítására kiadja a Magyar Tudományos Akadémia Statistikai Bizottsága. I. kötet. Pest, 1865. IV és 334 l. 8-adr. Egy térképpel. II. kötet. Pest, 1866. 320 l. 8-adr. III. kötet. Pest, 1867. 311 l. 8-adr. Egy térképpel. IV. kötet. Pest, 1867. 255 l. 8-adr. Két térképpel és hat táblával. V. kötet. Pest, 1868. 1—320 l. 8-adr. VI. köt. 1. füz. Pest, 1869. 1—159 l.

Mathematikai és Természettudományi Közlemények, vonatkozólag a hazai viszonyokra. Szerkeszti Szabó József. II. kötet. Pest, 1863. 240 l. 8-adr. III. kötet. Pest, 1865. XXVI és 444 l. 8-adr. Több táblával. IV. kötet. Pest, 1866. XIV és 551 l. 8-adr. Táblákkal és egy térképpel. V. kötet. Pest, 1867. 1—360 l. 8-adr. Keptáblákkal.

Magyar Történelmi Emlékek. (Monumenta Hungariae Historica.) Kiadja a M. Tud. Akadémia Történelmi Bizottsága. **Második Osztály. Írók.** *Hetedik kötet.* Gr. Illésházy István nádor füljegyzései 1592—1603., és Hidvégi Mikó Ferencz históriája 1594—1603. Bíró Sámuel folytatásával. Közli Kazinczy Gábor. Pest, 1863. XI és 331 l. 8-adr. — *Nyolczadik kötet.* Rozsnyay Dávid történeti maradványai. Kiadta Szilágyi Sándor. Pest, 1867. 1—463 l. 8-adr. *Kilencedik kötet.* Verancsics Antal m. k. helytartó, esztergami érsek Összes Munkái. Közli Szalay László m. akad. r. tag. VI. köt. Vegyes Levelek. Pest, 1860. VI és 368 l. 8-adr. — *Tizedik kötet.* Verancsics Antal Összes Munkái. Közli Szalay László m. akad. r. t. VII. köt. Vegyes Levelek. Pest, 1865. VII és 369 l. 8-adr. — *Tizenegyedik kötet.* Altorjai B. Apó Péter munkái. Közli Kazinczy Gábor. Pest, 1863. IX és 484 l. 8-adr. — *Tizenkettedik kötet.* Brutus János Mihály magyar kir. történetíró Magyar Historiája 1490—1552. Közli Toldy Fe-

rencz I. kötet. Pest, 1863. CIX és 461 l. 8-adr. *Tizenharmadik kötet.* Brutus János Mihály Magyar Historiája. Közli Toldy Ferencz. Pest, 1867. I—X és 1—495 l. 8-adr. *Tizenötödik kötet.* Késmárky Tököly Imre naplója 1693—1694. évekből. Az eredeti kéziratból közli Nagy Iván a m. akad. l. tagja. Pest, 1863. VIII és 701 l. 8-adr. — *Tizenhatodik kötet.* Ghymeszi Forgách Ferencz Magyar Historiája. Közli Majer Fidél. Pest, 1866. LXXXVIII és 555 l. 8-adr. — *Tizenhetedik kötet.* Baronyai Decsi János Magyar Historiája. Közli Toldy Ferencz m. akad. r. t. Pest, 1866. LXXI és 328 l. 8-adr. — *Tizennyolczadik kötet.* Késmárki Tököly Imre Naplója 1676—1678. évekből. Közli Torma Károly. Pest, 1866. I—XII és 1—199 l. 8-adr. — *Tizenkilencedik kötet.* Verancsics Antal Összes Munkái. Levelek. Közlik Szalay László és Wenzel Gusztáv. Pest, 1868. I—XIV és 1—399 l. 8-adr. — *Huszonharmadik kötet.* I., II-dik fél. Késmárki Tököly Imre és némely főbb híveinek Naplói és emlékezetes írásai 1686—1705. évekből. Közli Thaly Kálmán. Pest, 1868. I—XXXII és 1—784 l. 8-adr. **Első Osztály. Okmánytárak.** *Tizedik kötet.* Árpádkori Új Okmánytár. Közli Wenzel Gusztáv. Pest, 1864. 336 l. 8-adr. — *Tizenegyedik kötet.* Árpádkori Új Okmánytár. Közli Wenzel Gusztáv. Pest, 1867. I—XXXVI és 1—578 lap. 8-adr. *Tizenkettedik kötet.* Árpádkori Új Okmánytár. Közli Wenzel Gusztáv. Pest, 1869. XXVI és 564 l. 8-adr.

Török-magyarkori Történelmi Emlékek. Kiadja a M. T. Akadémia Történelmi Bizottsága. Első osztály. Okmánytár a hódoltság történetéhez Magyarországon. Nagy-Körös, Czepléd, Dömsöd, Szeged, Halas levéltáraiból. Összegyűjték Szilády Áron és Szilágyi Sándor. Pest, 1863. I. k. XXX és 458 l. 8-adr. II. k. 480 l. 8-adr. III. k. Pest, 1868. VIII és 481 l. 8-adr. IV. k. Pest, 1869. 523 l. 8-adr.

Magyar Történelmi Tár. Kiadja a M. T. Akadémia Történelmi Bizottsága. *Tizenegyedik kötet.* Pest, 1862. VIII és 340 l. 8-adr. *Tizenkettedik kötet.* Pest, 1863. VIII és 292 l. 8-adr. *Tizenharmadik kötet.* Pest, 1867. 1—252 l. 8-adr.

A Magyar Nyelv Szótára. A Magyar Tudományos Akadémia megbízásából készítették Czuczor Gergely és Fogarasi János, m. t. akad. r. tagok. *Első kötet.* 5-dik füzet.

Pest. 1862. 1281—1326 és 1—164 l. N8-adr. *Második kötet.* Pest, 1862—64. 1—1774. l. N8-adr. *Harmadik kötet.* Pest, 1864—65. 1—1584 l. N8-adr. *Negyedik kötet.* Pest, 1866—67. 1—1312 l. N8-adr. *Ötödik kötet.* 1—3 füzet. Pest, 1868. 1—960 l. N8-adr.

A Magyar birodalom Természeti Viszonyainak Leirása.

A M. T. Akadémia megbízásából készítette Hunfalvy János, a M. T. Akadémia lev. s a magyar Természettudományi Társulat r. tagja. I. kötet. Pest, 1863. VI és 539 l. 8-adr. II. kötet. Pest, 1864. 689 l. 8-adr.

A Hunyadiak kora Magyarországon. Írta gr. Teleki József. Hatodik k. I. rész. Pest, 1863. I—V és 1—320 l. 8-adr.

A Strategia Elvei. Károly főherceg után Kiss Károly. II-dik és III-dik kötet. Pest, 1863. 265 és 280 l. 8-adr.

A Magyar Tudományos Akadémia Munkálódásairól és Pénztára mibenlétéről 1863-ban Jelentése az Igazgató Tanácsnak. Pest, 1864. 26 l. 8-adr. — 1865-ben 24 l. 8-adr. — 1866-ban 20 l. 8-adr. — 1867-ben 20 l. 8-adr. — 1868-ban 19 l. 8-adr.

A Magyar Tudományos Akadémia által kiadott Nyomtatványok Lajstroma. Kapható Pesten, Eggenberger Ferdinánd magyar akadémiai és minden hiteles hazai könyvtárúsnál. Pest, 1862. 27 lap.

Petényi S. János hátrahagyott munkái. Szerkeszti Kubinyi Ferencz. 1. füzet. 4 képtábl. Pest, 1864. 130 l. 8-adr.

Leirati Mértan. I. rész. A Vetülettan. Írta Vész János Ármin. I. Fél. Pest, 1865. 175 l. 22 kömötszetü táblával.

Euklides Elemei. Fordította Brassai Sámuel, m. t. akadémiai r. tag. Pest, 1865. XIV és 635 l. 8-adr.

A Régi magyar Nyelvészek Erdősitől Tsétsiig (Corpus Grammaticorum Linguae Hungaricae Veterum). A M. Tud. Akadémia megbízásából kiadta Toldy Ferencz m. akad. r. t. Pest, 1866. XVIII és 717 l. 8-adr.

Fejér György Magyarországi Okmánytárának betürendi Tárgymutatója (Index Codicis Diplomatici Hungariae per Georgium Fejér editi). A M. T. Akadémia megbízásából készi-

tette Cz in ár M ó r, a M. T. Akadémia l. tagja. Pest, 1866. XVI és 549 l. 8-adr.

Buda-Pest és környékének helyrajzi története. Írta Rupp Jakab. Pest, 1868. X és 314 l. két térképpel. 8-adr.

Légtűneti észleletek. Kiadja a M. T. Akadémia Matematikai és Természettudományi Bizottsága. Szerkeszti K r u s p é r I s t v á n. Pest, 1866. 225 l. 4-edr.

Felsőbb Mennyiségtan. Írta Petzval Ottó. *Első rész.* Külzeléki hánylat, alkalmazásával együtt. Pest, 1867. 381 l. 8-adr. *Második rész.* Egészleti hánylat, alkalmazásával együtt. Pest, 1868. 503 l. 8-adr.

A Magyar Tudományos Akadémia Alapszabályai. Pest, 1869. 1—11 l. 8-adr.

A Magyar Tudományos Akadémia Személyzete. Január 1-jén 1868. Pest, 1868. 1—8 l. 8-adr.

Apáczai Csere János bölcsészeti dolgozatai. A M. T. Akadémia rendeletéből szerkesztette Horváth Cyrill tiszt. tag. Pest, 1867. 1—159 l. 8-adr.

A MAGYAR TUD. AKADÉMIA HALOTTJAI

1830–1869.

1830.

1. Kisfaludy Károly, rt. † nov. 21.

1831.

2. Köteles Sámuel, rt. † máj. 17.
3. Kazinczy Ferencz, rt. † aug. 22.
4. Tittel Pál, rt. † aug. 26.
5. Gr. Teleki Ferencz, tt. † dec. 16.

1832.

6. Kresznerics Ferencz tt. † jan. 18.
7. Imre János, rt. † máj. 12.
8. B. Zach Ferencz, külf. lt. † sept. 3.

1833.

9. Simai Kristóf, lt. † jul. 14.
10. Görög Demeter, tt. † sept. 7.

1834.

11. Kovács János, tt. † apr. 12.
12. B. Berzeviczy Vincze, tt. † apr. 15.
13. Végh István, ig. t. † sept. 30.

1835.

14. Horváth János, tt. † jan. 16.
15. Horváth Elek, lt. † jan. 20.
16. B. Humboldt Vilmos, külf. lt. † apr. 8.

17. Forgó György, lt. † jul. 17.
18. Georch Illés, tt. † jul. 31.
19. Klaproth Gyula, külf. lt. † aug. 27.
20. Gr. Kornis Mihály, ig. t. † nov. 27.

1836.

21. B. Férussac Endre, külf. lt. † jan. 21.
22. Ercsey Dániel, lt. † febr. 23.
23. Berzsenyi Dániel, rt. † febr. 24.
24. Petrovics Fridrik, rt. † apr. 12.

1838.

25. Gelei József, lt. † mart. 1.
26. Schuster János, rt. † máj. 19.
27. Perger János, rt. † máj. 25.
28. B. Szepesy Ignác, tt. † jul. 16.
29. Gr. Illésházy István, ig. t. † jul. 30.
30. Kölcsey Ferencz, rt. † aug. 24.
31. Nyíry István, rt. † aug. 27.

1839.

32. B. Prónay Sándor, ig. t. † febr. 5.
33. Horvát Endre, rt. † mart. 7.
34. Gorove László, lt. † mart. 11.
35. Angyalffy Mátyás, lt. † mart. 17.
36. Guzmics Izidor, tt. † sept. 1.
37. Buczy Emil, lt. † oct. 28.
38. Fessler Ignác, külf. lt. † dec. 15.
39. Tanárky Sándor, rt. † dec. 29.

1840.

40. Gombos Imre, tt. † jan. 12.
41. Thaisz András, lt. † jul. 9.
42. Márton József, lt. † jul. 26.
43. Baricz György, lt. † dec. 27.

1841.

- 44. Csató Pál, lt. † febr. 15.
- 45. Hoffner József, lt. † febr. 16.
- 46. Péchy Imre, ig. t. † apr. 30.
- 47. Kossovich Károly, rt. † jan. 19.
- 48. Budai Ézsaiás, tt. † jul. 14.
- 49. Magda Pál, lt. † jul. 23.

1842.

- 50. Farkas (Bölöni) Sándor, lt. † febr. 2.
- 51. Gr. Dessewffy Aurél, lt. † febr. 9.
- 52. Kassai József, lt. † mart. 15.
- 53. Vass László, tt. † mart. 24.
- 54. Csoma (Körösi) Sándor, lt. † apr. 11.
- 55. Kolosváry Sándor, ig. s tt. † dec. 7.

1843.

- 56. Gr. Dessewffy József, ig. és tt. † máj. 1.
- 57. B. Lakos János, tt. † jun. 27.

1844.

- 58. Hegedűs Sámuel, lt. † apr. 29.
- 59. B. Mednyánszky Alajos, ig. s tt. † jun. 17.
- 60. Tessedik Ferencz, lt. † jan. 17.
- 61. Gegő Elek, lt. † oct. 9.
- 62. Kisfaludy Sándor, tt. † oct. 28.
- 63. Filinger Leopold, lt. † dec. 6.

1845.

- 64. Bacsányi János lt. † máj. 12.
- 65. Döme Károly, tt. † máj. 22.
- 66. Hoblik Márton, lt. † máj. 26.
- 67. Gévay Antal, lt. † jun. 9.
- 68. Horváth Zsigmond, lt. † oct. 17.

1846.

- 69. Gr. Csáky Károly, ig. t.
- 70. Vajda Péter, lt. † febr. 10.
- 71. Kiss János, rt. † febr. 19.
- 72. Vásárhelyi Pál, rt. † apr. 8.
- 73. Jankovich Miklós, tt. † apr. 18.
- 74. Sárvári Pál, lt. † dec. 19.
- 75. Duponceau Péter, külf. lt.

1847.

- 76. JÓZSEF FÓHG. NÁDOR, PÁRTFOGÓ, † jan. 13.
- 77. Klauzal Imre, lt. † mart. 5.
- 78. Fülep József, lt. † jul. 17.
- 79. Csécsi Imre, lt. † jul. 23.
- 80. Kopácsy József, tt. † sept. 18.
- 81. Kiss Pál, tt. † oct. 31.
- 82. Schedius Lajos, ig. s tt. † nov. 12.
- 83. Pyrker László, tt. † dec. 2.

1848.

- 84. Szegedi Ferencz, ig. t. † máj. 24.
- 85. Gyurikovics György, lt. † jan. 25.
- 86. Kovács Mihály, lt.
- 87. Szalay Imre, tt. † sept. 17.

1849.

- 88. Mezzofanti József, külf. lt. † mart. 14.
- 89. Bárány Ágoston, lt. † apr. 11.
- 90. Stáhly Ignác, tt. † apr. 28.
- 91. Péczely József, rt. † máj.
- 92. Gr. Somssich Pongrácz, ig. t. † aug. 26.
- 93. Hanák János, lt. † sept. 2.
- 94. B. Perényi Zsigmond, ig. t. † oct. 24.
- 95. Degérando Ágost, külf. lt. † dec. 8.
- 96. Dohovics Vazul, lt. † dec. 13.
- 97. Viola József, lt.
- 98. Ragályi Tamás, tt.

1850.

99. B. Wesselényi Miklós, ig. t. † apr. 21.
100. Antal Mihály, lt. † jun. 20.
101. Horváth József, rt.
102. Sztrokay Antal rt. † jul. 9.
103. Kerekes Ferencz, lt. † jul. 29.
104. Beudant Ferencz Szulpícz, külf. lt. † dec. 10.

1851.

105. Horváth Lázár, lt. † febr. 5.
106. Bresztyenszky Adalbert, lt. † febr. 15.
107. Döbrentei Gábor, rt. † mart. 28.
108. Gr. Nádasdy Ferencz, ig. t. † jul. 22.
109. Fraehn Keresztély Márton, külf. lt. † aug. 16.

1852.

110. Lassu István, lt. † jan. 19.
111. Gr. Cziráky Antal, ig. t. † febr. 22.
112. Széchy Ágoston, lt. † mart. 6.
113. Méhes Sámuel, lt. † mart. 29.
114. Beszédes József, lt. † jul. 21.
115. Helmeczy Mihály, szavazatos pénztárnok, † dec. 1.
116. Jászay Pál, rt. † dec. 29.

1853.

117. Kiss Bálint, lt. † mart. 25.
118. Hetényi János, rt. † jul. 26.
119. Szász Károly, rt. † oct. 21.
120. Garay János, lt. † nov. 5.
121. Kriebel János, külf. lt.

1854.

122. Nagy Ignác, lt. † mart. 19.
123. Gr. Keglevich Gábor, ig. t. † jun. 14.
124. Schelling Frigyes Ágoston, külf. lt. † aug. 20.
125. Czeh János, rt. † nov. 1.

1855.

- 126. Gr. TELEKI JÓZSEF, ELNÖK, † febr. 16.
- 127. Gauss Károly Frigyes, külf. lt. † febr. 23.
- 128. Repiczky János, lt. † mart. 25.
- 129. Gr. Vay Ábrahám, ig. t. † mart. 3.
- 130. Schueler Gusztáv, külf. lt. † jul. 13.
- 131. Somossy János, lt. † aug. 24.
- 132. Vecsey József lt. † sept. 11.
- 133. Gr. Kemény József, tt. † sept. 12.
- 134. Petényi Salamon, lt. † oct. 5.
- 135. Deáki Fülöp Sámuel, lt. † oct. 21.
- 136. Vörösmarty Mihály, rt. † nov. 19.
- 137. Jerney János, rt. † dec. 24.

1856.

- 138. Ferenczy István, lt. † jul. 4.
- 139. Bólyai Farkas, lt. † nov. 20.
- 140. B. Hammer-Purgstall József, külf. lt. † nov. 23.
- 141. Szlemenics Pál, rt. † dec. 26.

1857.

- 142. Heckel Jakab, külf. lt. † jan. 3.
- 143. Szenvey József, lt. † jan. 22.
- 144. Nagy Pál, ig. t. † mart. 26.
- 145. Balásházy János, rt. † nov. 19.

1858.

- 146. Ürményi Ferencz, ig. t. † febr. 12.
- 147. Bajza József, rt. † mart. 3.
- 148. Schoepf Ágost, lt. † mart. 12.
- 149. Fabriczy Sámuel, lt. † mart.
- 150. Bártfay László, lt. † máj. 12.
- 151. Szontagh Gusztáv, rt. † jun. 7.
- 152. Bene Ferencz, tt. † jul. 2.
- 153. Császár Ferencz, tt. † aug. 17.

154. Tunyogi Csapó József, lt. † aug. 27.
155. Reguly Antal, lt. † aug. 28.
156. Mészáros Lázár, lt. † nov. 6.
157. Csorba József, lt. † nov. 23.
158. Chmel József, külf. lt. † nov. 28.
159. Bright Richárd, külf. lt. † dec. 15.

1859.

160. Tocqueville Elek, külf. lt. † apr. 17.
161. B. Humboldt Sándor, külf. lt. † máj. 24.
162. Kiss Ferencz, lt. † jul. 25.
163. Gáthy István, lt. † sept. 24.
164. Ritter Károly, külf. lt. † sept. 29.
165. Szilasy János, tt. † nov. 4.
166. Lord Macaulay Tamás, külf. lt. † dec. 30.

1860.

167. Szenczy Imre, lt. † febr. 2.
168. Gr. SZÉCHENYI ISTVÁN, ig. és tt. † apr. 8.
169. Markó Károly, lt. † jan. 19.

1861.

170. Kállay Ferencz, rt. † jan. 1.
171. Szemere Pál, rt. † mart. 14.
172. Vachott Sándor, lt. † apr. 9.
173. Fallmerayer J. Fülöp, külf. lt. † apr. 26.
174. Gr. Teleki László, tt. † máj. 8.
175. Márkfi Sámuel, lt. † jun. 2.
176. Tasner Antal, lt. † aug. 25.
177. Ötvös Ágoston, lt. † oct. 25.
178. Savigny Károly Frigyes, külf. lt. † oct. 25.
179. Geoffroy-Saint-Hilaire Izidor, külf. lt. † nov. 10.

1862.

180. Mailáth Cyörgy, ig. t. † apr. 11.
181. Gr. Reviczky Ádám, ig. t. † apr. 21.
182. Vághy Ferencz, ig. t. † apr. 22.
183. Egyed Antal, lt. † aug. 27.
184. Tóth Sándor, lt. † nov. 22.

1863.

- 185. Chlumecky Péter, külf. lt. † mart. 29.
- 186. Béély Fidél, lt. † jun. 30.
- 187. Grimm Jakab, külf. lt. † sept. 20.
- 188. Waltherr László, lt. † oct. 23.
- 189. Sauer Ignác, lt. † nov. 20.
- 190. Láng Adolf, lt. † nov. 23.

1864.

- 191. Kazinczy Gábor, lt. † apr. 18.
- 192. Récsi Emil, lt. † jun. 1.
- 193. Szalay László, rt. † jul. 17.
- 194. Fáy András, ig. t. † jul. 26.
- 195. Kúthy Lajos, lt. † aug. 27.
- 196. Madách Imre, lt. † oct. 5.
- 197. Rafn Keresztély, külf. lt. † oct. 20.
- 198. Magyar László, lt. † nov. 9.

1865.

- 199. B. Jósika Miklós, ig. és tt. † febr. 27.
- 200. Torkos Sándor, lt. † jul. 5.
- 201. Bugát Pál, rt. † jul. 9.
- 202. Baumgartner András, külf. lt. † jul. 30.
- 203. Bartal György, ig. és tt. † sept. 20.
- 204. Mészáros Imre, lt. † sept. 25.

1866.

- 205. Gr. DESSEWFFY EMIL, ELNÖK, † jan. 10.
- 206. Kiss Károly, rt. † febr. 17.
- 207. Gaal József, lt. † febr. 28.
- 208. Hg. Esterházy Pál, ig. t. † máj. 21.
- 209. Zsarnay Lajos, lt. † jun. 13.
- 210. Zádor György, rt. † aug. 17.
- 211. Czuczor Cergely, rt. † sept. 9.
- 212. Scitovszky János hg. primás, ig. t. † oct 19.
- 213. Palugyai Imre, lt. † dec. 7.

1867.

214. Csányi Dániel, lt. † jan. 20.
215. Pákh Albert, lt. † febr. 10.
216. ISTVÁN FŐHERCZEG volt NÁDOR s PÁRTFOGÓ,
† febr. 19.
217. Lonovics József, ig. és tt. † mart. 13.
218. Purgstaller József, rt. † apr. 11.
219. B. Prónay Albert, ig. t. † aug. 14.
220. Faraday Mihály, külf. lt. † aug. 25.
221. Mittermaier Károly, külf. lt. † aug. 29.
222. Almási Balogh Pál, rt. † sept. 11.
223. Almási Balogh Sámuel, lt. † oct. 15.
224. Bopp Ferencz, külf. lt. † oct. 19.
225. Dósa Elek, tt. † nov. 19.
226. Flourens Péter, külf. lt. † dec. 5.
227. Bérczy Károly, lt. † dec. 11.
228. Poncelet János, külf. lt. † dec. 22.
229. Szinováczy György, lt. † dec. 25.

1868.

230. Erdélyi János, rt. † jan. 23.
231. Nagy Károly, rt. † mart. 2.
232. Ráth Károly, lt. † apr. 12.
233. Tompa Mihály, lt. † jul. 30.
234. Hörnes Móricz, külf. lt. † nov. 4.
235. Balassa János, tt. † dec. 9.
236. Schleicher Ágost, külf. lt. † dec. 7.

1869.

237. Szemere Bertalan, lt. † január 18.
238. Welcker Károly Tivad. külf. lt. † mart. 10.
239. Karácson Mihály, lt. † aug. 29.
240. Greguss Gyula, lt. † sept. 5.
241. Watts Tamás, külf. lt. † sept. 9.
242. Gebhardt Xav. Ferencz, rt. † oct. 24.
-

AZ AKADÉMIA TAGJAI FÖLDIRATI RENDBEN.

---

1. MAGYARORSZÁG.

Abauj megye.

Korponay János lt. *Kassán.*

Arad megye.

Fábián Gábor rt. *Aradon és Kurticson.*

Kéry Imre lt. *Boros-Sebesen.*

Bars megye.

Botka Tivadar lt. *Kis-Vezekén.*

Bihar megye.

Hoványi Ferencz tt. *N.-Váradon.*

Imre Sándor lt. *Debreczenben.*

Kallós Lajos lt. *Debreczenben.*

Martin Lajos lt. *Debreczenben.*

Révész Imre lt. *Debreczenben.*

Szücs István lt. *Debreczenben.*

Török József rt. *Debreczenben.*

Wargha István lt. *N.-Váradon.*

Borsod megye.

Lévay József lt. *Miskolczon.*

Csongrád megye.

Szalai István lt. *Szentesen.*

Esztergom megye.

Knauz Nándor lt. *Esztergomban.*

Simor János hg primás ig. t.

Esztergomban.

Somogyi Károly lt. *Esztergomban.*

Fehér megye.

Gr. Cziráky János ig. t. *Lovas-Berényben.*

Pauer János lt. *Székes-Fehérvárt.*

Rosti Pál lt. *Pálhalmán, u. p.*

Duna-Pentele.

Schvarcz Gyula lt. *Székes-Fehérvárt.*

Szögyény László ig. t. *Csóron.*

Győr megye.

Czinár Mór lt. *Pannonhalmán, u. p. Győr-Sz.-Márton.*

Deáky Zsigmond tt. *Győrött.*

Fábián István lt. *Győrött.*

Hollósy Jusztinián lt. *Pannonhalmán, u. p. Győr-Sz.-Márton.*

Kovács Pál lt. *Győrött.*

Heves megye.

Bartakovics Adalbert ig. t. *Egerben.*

Danielik János tt. *Egerben.*

Szvorényi József lt. *Egerben.*

Tárkányi Béla József lt. *Egerben.*

Udvardy Cherna János lt. *Egerben.*

Hont megye.

B. Mednyánszky Dénes, lt. *Selmeczbányán.*

Pettkő János lt. *Selmeczbányán.*

Kis-Kunság.

Szilády Áron lt. *Halason.*

Krassó megye.

Asbóth Lajos lt. *Lugoson.*

Máramaros megye.

Szilágyi István lt. *M.-Szigeten.*

Nógrád megye.

Fabó András lt. *Agárdon.*

Kacs Kovics Lajos lt. *Balassagyarmaton.*

Szabó István lt. *Kazáron.*

Nyitra megye.

Nagy József lt. *Nyútrán.*

Pest megye.

Buda.

Divald Adolf lt.

Entz Ferencz lt.

Fest Vilmos rt.

Hollán Ernő rt.

Hunfalvy János rt.

Jakab István lt.

Kautz Gyula rt.

Kruspér István lt.

Lónyay Menyhért másodelnök.

Lutter Nándor lt.

Mailáth György ig. t.

Mátyás Flórián lt.

Molnár Aladár lt.

Nendtvich Károly rt.

Peregríny Elek lt.

Podhradzky József rt.

Reitter Ferencz lt.

Say Mór lt.

Schenzl Guidó lt.

Szilágyi Ferencz lt.

Szilágyi Sándor lt.

Szily Kálmán lt.

Sztoczek József rt.

Tanárky Gedeon lt.

Thaly Kálmán lt.

Vass József lt.

Pest.

I g a z g a t ó t a g o k.

Deák Ferencz.

B. Eötvös József elnök.

Gr. Károlyi György.

Gr. Károlyi István.

B. Kemény Zsigmond.

Kubínyi Ágoston.

Marczibányi Antal,

Gr. Mikó Imre.

Tiszteleti tagok.

Gorove István.
 Horvát Boldizsár.
 Horváth Cyrill.
 Korizmics László.
 Kubínyi Ferencz.
 Lukács Móricz.
 Pulszky Ferencz.
 Trefort Ágoston.

Rendes tagok.

Arany János.
 Ballagi Mór.
 Csengery Antal.
 Érdy János.
 Fogarasi János.
 Frivaldszky Imre.
 Greguss Ágost.
 Györy Sándor.
 Gyulai Pál.
 Hollán Ernő.
 Horváth Mihály.
 Hunfalvy Pál.
 Ipolyi Arnold.
 Jedlik Ányos István.
 Jókai Mór.
 Kautz Gyula.
 Konek Sándor.
 Pauler Tivadar.
 Petzval Ottó.
 Pólya József.
 Rónay Jácint.
 Szabó József.
 Szász Károly.
 Toldy Ferencz.
 Tóth Lőrincz.
 Vész János Ármin.
 Wenzel Gusztáv.

Zsoldos Ignác.

Levelező tagok.

Akin Károly.
 Gr. Andrássy Manó.
 Arányi Lajos.
 Baintner János.
 Balogh Kálmán.
 Barabás Miklós.
 Barna Ferdinánd.
 Batizfalvy Sámuel.
 Benkő Dániel.
 Bertha Sándor.
 Budenz József.
 Corzan-Avendano Gábor.
 Csatskó Imre.
 Dörner József.
 Falk Miksa.
 Fényes Elek.
 Flór Ferencz.
 Frivaldszky János.
 Galgóczy Károly.
 Gönczy Pál.
 Gondol Dániel.
 Haberern Jonathán.
 Halász Gejza.
 Hantken Miksa.
 Henszlmann Imre.
 Hirschler Ignác.
 Hoffmann Pál.
 Hunyady Jenő.
 Illés Pál.
 Jendrássik Jenő.
 Joannovics György.
 Kacs Kovács Lajos.
 Karvasy Ágost.
 Keleti Károly.
 B. Kemény Gábor.

Kerékgyártó Árpád.
 Kerkapoly Károly.
 Kondor Gusztáv.
 Kovács Gyula.
 Kovács Sebestyén Endre.
 Gr. Kun Géza.
 Gr. Lázár Kálmán.
 Lenhossék József.
 Margó Tivadar.
 Markusovszky Lajos.
 Mátray Gábor.
 Morócz István.
 Nagy Iván.
 Nagy Márton.
 Ney Ferencz.
 Ökröss Bálint.
 Pesty Frigyes.
 B. Podmaniczky Frigyes.
 Pompéry János.
 Poor Imre.
 Preysz Móricz.
 B. Prónay Gábor.
 Riedl Szende.
 Rómer Flóris.
 Rózsay József.
 Salamon Ferencz.
 Schirckhuber Móricz.
 Somhegyi Ferencz.
 Somogyi Károly.
 Suhayda János.
 Szalay Ágoston.
 Székács József.
 Szepesi Imre.
 Szigligeti Edvárd.
 Szkalnitzky Antal.
 Szőnyi Pál.
 Télfy Iván.

Than Károly.
 Tomori Anasztáz.
 Tóth Kálmán.
 Török János.
 Urházy György.
 Vámbéry Ármin.
 Gr. Wass Sámuel.
 Xantus János.
 Zlamál Vilmos.
 Zsigmondy Vilmos.
 Zsivora György.

Balla Károly lt. *Pótharasztyán,*
u. p. Monor.
 Gr. Benyovszky Zsigmond lt.
Solton.
 Haynald Lajos ig. t. *Kalocsán.*
 Hornyik János lt. *Kecskeméten.*
 B. Sennyey Pál ig. t. *Dukán.*
 Warga János lt. *Nagy-Kőrösön.*

Pozsony megye.

Gr. Apponyi György ig. t. *Po-*
zsonyban.
 Lichner Pál lt. *Pozsonyban.*

Sáros megye.

Hazslinszky Frigyes lt. *Eperje-*
sen.
 Vandrák András lt. *Eperjesen.*

Sopron megye.

Árvay Gergely lt. *Csornán.*
 Paúr Iván lt. *Sopronban.*

Szatmár megye.

Lugossy József rt. *Felsőbányán.*

Szepes megye.

Kalkbrenner Károly lt. *Szepes-Olasziban.*

Temes megye.

Ormós Zsigmond lt. *Temesvárott.*

Vas megye.

Szabó Imre tt. *Szombathelyt.*

Bitnicz Lajos lt. *Szombathelyt.*

Nagy János rt. *Szombathelyt.*

Veszprém megye.

Tarczy Lajos rt. *Pápán.*

Udvardy Ignác lt. *Veszprémben.*

Gr. Waldstein Wartenberg János, ig. t. *Palotán.*

Zala megye.

Arenstein József lt. *Badacson-Tomajon.*

Udvardy Ignác lt. *Mura-Keresztúron, u. p. Kottori.*

Zemplén megye.

Chyzer Kornél lt. *S. A. Újhelyen.*

Hegedűs László lt. *S.-Patakon.*

Szemere Miklós lt. *Lasztócson.*

B. Vay Miklós ig. t. *Golopon, u. p. Tállya.*

II. ERDÉLY.

Kolozsvár.

Berde Áron lt.

Brassai Sámuel rt.

Engel József lt.

Finály Henrik lt.

Kriza János lt.

Szabó Károly lt.

Szentkirályi Zsigmond lt.

Herepei Károly lt. *Vizaknán.*

Kovács István lt. *Nagy-Ajtán.*

Mihályi Károly lt. *Nagy-Enyeden.*

Péterfi Károly lt. *M.-Vásárhelyt.*

Gr. Teleki Domokos ig. és tt.

Gernyeszégen, u. p. M.-Vásárhely.

Torma Károly lt. *Dézsen.*

III. HORVÁT- ÉS TÓT-ORSZÁG.

Kukulyevics Iván lt. *Zágrábon.*

IV. AUSZTRIA.

Bécs.

Gr. Andrassy György ig. és tt.

Hg. Batthiány Fülöp ig. t.

Boué Ami k. lt.

Érkövy Adolf lt.

Ettingshausen András k. lt.

Gr. Festetics György ig. t.

Frankenburg Adolf lt.

Haidinger Vilmos k. lt.

Hauer Ferencz k. lt.

Neilreich Ágoston k. lt.

B. Schlehta Ottokár k. l. t.

B. Sina Simon ig. t.

Gr. Szécsen Antal ig. t.

Weninger Vincze lt.

V. CSEH- ÉS MORVAORSZÁG.

Dudik Béda k. lt. *Brünnben.*

Palacky Ferencz k. lt. *Prágában.*

VI. SZERBORSZÁG.

Dr. Pančič lt. *Belgrádon.*

VII. BADEN NAGYHERCZEG-
SÉG.

Heidelberg.

Bunsen Róbert Vilmos k. lt.

Rau Károly Henrik k. lt.

Vangerow Adolf k. lt.

VIII. SZÁSZ ALTENBURG.

Gabelentz János k. lt. *Poschwitz-
ban, Altenburg mellett.*

IX. SZÁSZORSZÁG.

Roscher Vilmos k. lt. *Lipszében.*

Dr. Czermak Nep. János k. lt.
Jénában.

X. BAJORORSZÁG.

Flegler Sándor k. lt. *Nürnberg-
ben.*

B. Liebig Juszt k. lt. *München-
ben.*

XI. ANHALTI HERCZEGSÉG.

Stier Theophil k. lt. *Zerbsten.*

XII. POROSZORSZÁG.

Berlin.

Mommsen Tivadar k. lt.

Pertz H. György k. lt.

Ranke F. Lipót k. lt.

Raumer Frigyes k. lt.

Schott Vilmos k. lt.

Klein L. Gyula k. lt.

Ascherson P. k. lt.

Engel Ernő k. lt.

Grunert J. Ágost k. lt. *Greifswaldban.*

Pott Ágost Frigyes k. lt. *Hald-
ban.*

Benfey Tivadar k. lt. *Göttingá-
ban.*

Ewald Henrik k. lt. *Göttingában.*

XIII. OLASZORSZÁG.

Cantu Caesar k. lt. *Milanóban.*

Hg. Demidoff Anatol k. lt. *San-
Donato-ban.*

Taubner Károly lt. *Veronában.*

Theiner Ágoston k. lt. *Rómában.*

Valentinelli József k. lt. *Velen-
czében.*

XIV. FRANCZIAORSZÁG.

Páris.

Dumas Ker. János k. lt.

Guizot Ferencz k. lt.

Huillard Bréholles k. lt.

Janet Pál k. lt.

Laboulaye Edvard k. lt.

Mandl Lajos k. lt.

Mignet Ferencz k. lt.

Milne-Edwards Henrik k. lt.

Gr. Montalembert Károly k. lt.

Oppert Gyula k. lt.

Podhorszky Lajos lt.

Regnault Henrik Victor k. lt.

Renan Ernő k. lt.

Thierry Amade k. lt.

Thiers Adolf k. lt.

XV. BELGIUM.

Quetelet A. J. Lámpert k. lt.
Brüsselben.

XVI. ANGLIA.

London.

Babbage Károly k. lt.
 Bell Tamás k. lt.
 Bowring János baronet k. lt.
 Lyell Károly k. lt.
 Murchison Roderik baronet k. lt.
 Lord Overstone k. lt.
 Owen Róbert k. lt.
 Rawlinson Creswicke Henrik
 baronet k. lt.
 Stuart Mill János k. lt.
 Herschel János k. lt. *Colling-
 woodban.*

XVII. FINNHON,

Ahlquist Ágost k. lt. *Helsing-
 forsban.*
 Lönnrot Illés k. lt. *Helsingfors-
 ban.*

XVIII. OROSZORSZÁG.

Baer K. Ernő k. lt. *Petersburg-
 ban.*

XIX. TÖRÖKORSZÁG.

B. Prokesch-Osten Antal k. lt.
Konstantinápolyban.
 Süphy bey k. lt. *Konstantiná-
 polyban.*
 Dethier P. Antal k. lt. *Konstan-
 tinápolyban.*

XX. KELETINDIA.

Atkinson N. A. k. lt. *Calcuttá-
 ban.*
 Duka Tivadar lt. *Monghyrban a
 Ganges mellett (Bengala).*
 Grote Arthur k. lt. *Calcuttában.*
 Rájendrolála Mittra (babu) k. lt.
Calcuttában.

XXI. AMÉRIKA.

Agassiz Lajos k. lt. *Cambridge-
 ben (Boston mellett.)*
 Cassin János k. lt. *Piladelphid-
 ban.*
 Dana Jakab k. lt. *New-Havenben
 (Connecticut)*
 Spencer F. Baird k. lt. *Washing-
 tonban.*
 Vállas Antal k. lt. *New-Orleans-
 ban.*

Az akadémiai személyzet létszáma.

Elnökség és igazgató tanács (köztük 9 tiszt. tag.) . . . 26

Tiszteleti tag helyben 15, vidéken 8, összesen	23
Rendes " " 33, " 6, "	39
Levelező " " 99, " 65, "	164
Külső lev. tag	74
	300

I. A nyelv- és széptudományi osztályban.

Tiszteleti tag helyben 3, vidéken 2, összesen	5
Rendes " " 7, " 3, "	10
Levelező " " 19, " 18, "	37
Külső lt.	15
	67

II. A bölcsészeti-, társadalmi- és történeti tudományok osztályában.

Tiszteleti tag helyben 9, vidéken 4, összesen	13
Rendes " " 15, " 1, "	16
Levelező " " 35, " 26, "	61
Külső lt.	29
	119

III. A matematikai és természettudományok osztályában.

Tiszteleti tag helyben 3, vidéken 2, összesen	5
Rendes " " 11, " 2, "	13
Levelező " " 45, " 21, "	66
Külső lt.	29
	112

Alapszabályilag az igazgató tagok teljes száma 2 elnökkön és főtítkáron kívül 24 lévén, üres hely nincsen.

Alapszabályilag a tiszteleti tagok teljes száma 24 lévén, üres hely van 1

Alapszabályilag a rendes tagok száma 60 lévén, üres hely van 21

N É V M U T A T Ó.

	<i>Lap</i>		<i>Lap</i>
Agassiz Lajos	212	Bertha Sándor	195
Ahlquist Ágost	190	Bitnicz Lajos	202
Akin Károly	210	Botka Tivadar	196
Gr. Andrásy György	181. 191	Boué Ami	212
Gr. Andrásy Manó	196. 215	Bowring János baronet	190
Gr. Apponyi György	183	Brassai Sámuel	194
Arany János	186. 214. 217	Budenz József	189. 214. 217
Arányi Lajos	205. 215	Bunsen Róbert Vilmos	212
Arenstein József	205	Cantu Caesar	200
Árvay Gergely	187	Cassin János	212
Asbóth Lajos	207	Chyzer Kornél	207
Ascherson P.	213	Corzan-Avendano Gábor	208
Atkinson N. A.	212	Csatskó Imre	195
Babbage Károly	211	Csengery Antal	185. 193. 214. 216
Baer Károly Ernő	211	Czermak Nep. János	213
Baintner János	199	Czinár Mór	196
Balla Károly	204	Gr. Cziráky János	182
Ballagi Mór	186. 214	Dana Jakab	213
Balogh Kálmán	208	Danielik János	191
Barabás Miklós	187	Deák Ferencz	182. 191
Barna Ferdinánd	190	Deáky Zsigmond	185
Bartakovics Adalbert	182	Hg. Demidoff Anatol	200
Batizfalvy Sámuel	210	Dethier P. Antal	201
Hg. Batthyány Fülöp	181	Divald Adolf	208
Bell Tamás	212	Dorner József	205
Benfey Tivadar	190	Budik Béda Ferencz	201
Benkő Dániel	206	Duka Tivadar	207
Gr. Benyovszky Zsigmond	194	Dumas Ker. János	212
Berde Áron	205	Engel József	187

	<i>Lap.</i>		<i>Lap.</i>
Engel Ernő	200	Hauer Ferencz	213
Entz Ferencz	205	Haynald Lajos	184. 203
B. Eötvös József 181. 191. 214		Hazslinszky Frigyes	208
Érdy János	192. 215	Hngedüs László	197
Érkövy Adolf	208	Henszlmann Imre	195. 215
Ettingshausen András	211	Herepei Károly	195
Ewald Henrik	190	Herschl János	211
Fábián Gábor	186	Hinka József	217
Fábián István	188	Hirschler Ign.	211
Fabó András	199	Hoffmann Pál	198
Falk Miksa	198	Hollán Ernő	203
Fényes Elek	195	Hollósy Jusztnián	208
Fest Vilmos	202	Hornyik János	199
Gr. Festetics György	183	Horvát Boldizsár	193
Finály Henrik	188	Horváth Cyrill	192
Flegler Sándor	200	Horváth Mihály 191. 192. 215	
Flór Ferencz	204	Hoványi Ferencz	191
Fogarasi János	192. 214	Huillard-Bréholles J. L. A. 201	
Frankenburg Adolf	188	Hunfalvy János	194. 216
Frivaldszky Imre	202. 216	Hunfalvy Pál	186. 214. 217
Frivaldszky János	210	Hunyady Jenő	210
Gabelentz János	190	Illés Pál	194
Galgóczy Károly	205. 216	Imre Sándor	188
Gondol Dániel	188	Ipolyi Árnold	193. 215
Gorove István	192	Jakab István	157
Gönczy Pál	205. 216	Janet Pál	201
Greguss Ágost	194	Jedlik Ányos István 203. 216	
Grote Arthur	201	Jendrássik Jenő	208. 216
Grunert J. Ágost	212	Joannovics György	190
Guizot Ferencz	200	Jókai Mór	187
Győry Sándor	202	Kacs Kovics Lajos	204
Gyulai Pál	187. 217	Kalkbrenner Károly	209
Haberern Jonathán	199	Kallós Lajos	199
Haidinger Vilmos	213	Gr. Károlyi György. 181. 191	
Halász Gejza	208	Gr. Károlyi István	182
Hantken Miksa	209	Karvassy Ágost	195

	<i>Lap.</i>		<i>Lap.</i>
Kautz Gyula	216	Lyell Károly. . . .	212
Keleti Károly . . .	199. 216	Mailáth György	183
B. Kemény Gábor . .	199. 216	Mandl Lajos	211
B. Kemény Zsigmond . .	185	Marczibányi Antal. . . .	183
Kerékgyártó Árpád . .	198	Margó Tivadar . . .	206. 216
Kerkapoly Károly . . .	197	Markusovszky Lajos . . .	208
Kéry Imre	205	Martin Lajos	207
Klein L. Gyula	191	Mátray Gábor	187. 215
Knauz Nándor	196	Mátyás Flórián . . .	188. 214
Kondor Gusztáv	207	B. Mednyánszky Dénes . .	210
Konek Sándor	194. 216	Mészáros Péter	218
Korizmics László . . .	202. 215	Mignet Ferencz	200
Korponay János	205	Mihályi Károly	199
Kovács Gyula	205. 216	Gr. Mikó Imre	183. 191
Kovács István	195	Milne-Edwards Henrik . .	212
Kovács Pál	187	Molnár Aladár	199
Kovács-Sebestény Endre .	206	Mommsen Tivadar	201
Kriza János	188	Gr. Montalembert Károly .	200
Kruspér István	205. 216	Morócz István	206
Kubínyi Ágoston . . .	182. 201. 215	Murchison Roderik baronet	212
Kubínyi Ferencz . . .	201. 215. 216	Nagy Iván	196. 215
Kukulyevics Iván . . .	197	Nagy János	186
Gr. Kuun Géza	190	Nagy József	206
Laboulaye Edvárd . . .	200	Nagy Márton	195
Gr. Lázár Kálmán . . .	210	Neilreich Ágoston . . .	213
Lenhossék József . . .	209	Nendtvich Károly . . .	203. 216
Lévay József	189	Ney Ferencz	196
Lichner Pál	189	Oppert Gyula	191
B. Liebig Juszt	212	Ormós Zsigmond	189
Lindner Ernő	217	Overstone lord	200
Lónyay Meny- hért	181. 191. 215	Owen Róbert	213
Lönnrot Illés	190	Ökröss Bálint	199
Lugossy József	186	Palacky Ferencz	200
Lukács Móricz	185. 214	Pančič József	213
Lutter Nándor	206	Pauer János	196. 215
		Pauler Tivadar	193

	<i>Lap.</i>		<i>Lap.</i>
Paár Iván	196. 215	Rózsay József	209
Peregríny Elek	195	Salamon Ferencz	197. 215
Pertz Henrik György	199	Dr. Say Mór	211
Pesty Frigyes	197	Schenzl Guidó	210. 216
Péterfi Károly	194	Schirckhuber Móricz	206
Pettkó János	207	B. Schlechta Ottokár	191
Petzval Ottó	203. 216	Schott Vilmos	190
Podhorszky Lajos	188	Schwarz Gyula	209
Podhradecky József	192. 215	B. Sennyey Pál	182
B. Podmaniczky Frigyes	189	Simor János hg primás	184
Pólya József	202	B. Sina Simon	183
Pompéry János	189	Somhegyi Ferencz	197
Poor Imre	209	Somogyi Károly	196
Potemkin (Egervári) Ödön	218	Spencer F. Baird	213
Pott Ágoston Frigyes	190	Stier Theophil	190
Preysz Móricz	208	Stuart Mill János	201
B. Prokesch-Osten Antal	201	Suhayda János	199
B. Prónay Gábor	207	Süphy bey	201
Pulszky Ferencz	185. 215	Szabó Imre	185
Quetelet Adolf J. Lámpert	212	Szabó István	187
Rainprecht József	217	Szabó József	203. 216. 217
Rájendrolála Mittra (babu)	191	Szabó Károly	197
Ranke Ferencz Lipót	200	Szalai István	196
Rau Károly Henrik	200	Szalay Ágoston	197. 215
Raumer Frigyes	200	Szász Károly	187
Rawlinson Henrik baronet	190	Gr. Szécsen Antal	183
Regnault Henrik Victor	212	Székács József	187
Reitter Ferencz	210	Szemere Miklós	189
Renan Ernő	190	Szentkirályi Zsigmond	195
Révész Imre	197	Szepesi Imre	188
Riedl Szende	188. 214	Szigligeti Edvárd	188
Ring Adorján	217	Szilády Áron	189
Rómer Flóris	198. 215. 217	Szilágyi Ferencz	194
Rónay Jácint	194. 215. 217	Szilágyi István	188
Roscher Vilmos	200	Szilágyi Sándor	197. 215
Rosti Pál	198	Szily Kálmán	210

	<i>Lap.</i>		<i>Lap.</i>
Szkalnitzky Antal . . .	211	Trefort Ágoston . . .	192. 216
Szögyény László . . .	183	Udvardy Ignác . . .	196
Szőnyi Pál	195	Udvardy Cherna János . .	204
Sztoczek József . 201. 203.	216	Úrházy György	198
Szücs István	195	Valentinelli József . . .	200
Szvorényi József	188	Vállas Antal	212
Takács István	217	Vámbéry Ármin	189. 214
Tanárky Gedeon	199	Vandrák András	195
Tarczy Lajos	202	Vangerow Adolf	200
Tárkányi Béla József . .	188	Vass József	189. 214
Taubner Károly	204	B. Vay Miklós	183
Gr. Teleki Domokos . 183. 191		Vész János Ármin . . .	204
Télffy Iván	189	Gr. Waldstein Wartenberg	
Thaly Kálmán	199. 215	János	184
Than Károly	207. 216	Warga János	194
Theiner Ágoston	200	Wargha István	195
Thierry Amade	200	Gr. Wass Sámuel	207
Thiers Adolf	201	Weninger Vincze . . .	206. 216
Toldy Ferencz . 186. 214. 215		Wenzel Gusztáv . . .	193. 215
Tomori Anasztáz	205	Xantus János	206
Torma Károly	198. 215	Zlamál Vilmos	210
Tóth Kálmán	189	Zsigmondy Vilmos . . .	211
Tóth Lőrincz	193	Zsivora György	194
Török János	204	Zsoldos Ignác	192
Török József	203		

T A R T A L O M.

<i>Csillagászati és közönséges naptár.</i>	<i>Lap.</i>
Ünnepszámítás	5
Időszámítás	6
Gergelyféle naptár . . . . . I.	8—74
Juliusféle Naptár . . . . . I.	8—74
Zsidó-naptár . . . . . II.	9—75
Török-naptár . . . . . II.	9—75
Időegyenlet . . . . . II.	9—75
A nap hossza, elhajlása, kelte és lemenete . . . . . III.	10—76
A hold „ „ „ „ „ „ . . . . . III.	10—76
A bolygók egyenes emelkedése, elhajlása, kelte, delelése és lemenete . . . . . IV.	11—77
Égi jelenetek . . . . . V.	12—78
Csillagfödések . . . . . VI.	13—79
Nap- és holdfogyatkozások	80
Pályakör ferdesége, nap irányferdülése, látköze és sugara, hold látköze és sugara	82
Bolygódok	84
Üstökösök	89
Az alap-csillagok középhelyei	91
A szemléldék földirati fekvései	94
Jegyek és rövidítések magyarázata	97
Csillagászati és közönséges naptár elrendezése	99
<i>A. M. T. Akadémia alapszabályai . . . . .</i>	<i>109</i>
<i>A. M. T. Akadémia ügyrende . . . . .</i>	<i>123</i>
Osztályok és tagok	125
Ülések és bizottságok	131
Könyvkiadások	147
Jutalmak és pályázatok	154
Elegy	168

	<i>Lap.</i>
<i>Magyar akadémiai névkönyv</i>	179
Elnökség és igazgató tanács	181
Nyelv-és széptudományi osztály	185
A bölcsészeti társadalmi és történeti tudományok osztálya	192
A matematikai és természeti tudományok osztálya	201
Állandó bizottságok	214
Tisztviselők	217
Szolgák	218
A tagok munkálatai 1869.	221
<i>Az Akadémia által 1862. october óta közrebocsátott nyomtatványok</i>	
<i>lajstroma</i>	246
<i>Az Akadémia halottjai 1830—69</i>	253
<i>Az Akadémia tagjai földirati rendben</i>	262
<i>Az akadémiai személyzet létszáma</i>	269
<i>Névmutató</i>	270